

ΠΟΛΙΤΗ ΕΛΕΝΗ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ :
ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ
ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ
«ΑΘΗΝΑ 2004»**

**ΡΕΘΥΜΝΟ
ΙΟΥΝΙΟΣ 2007**

**Στους γονείς μου και στην αδερφή μου
Αθανασία-Χριστίνα....**

Το Ολυμπιακό πνεύμα
ήταν-από τη στιγμή
που γεννήθηκε-
ένα πρόσχημα των
κυρίαρχων για να
νομιμοποιούν κοινωνικά
τις επιλογές τους.

Καμιά "γιορτή" δεν αξίζει
δεκάδες νεκρούς και
εκατοντάδες βαριά
τραυματισμένους εργάτες.
Καμιά "γιορτή" δεν
ξεπλένει τις λεηλασίες των
αφεντικών.

Καμιά "γιορτή" δεν μπορεί
να ανασάνει μέσα σε ένα
ρημαγμένο περιβάλλον.
Καμιά "γιορτή" δεν μπορεί
να γίνει ανάμεσα σε
εκατοντάδες κάμερες και
δεκάδες χιλιάδες ένστολους.

Οι εθελοντές αποτελούν το
άλλοθι των καλοπληρωμένων
στελεχών και μια δεξαμενή
κοινωνικής συναίνεσης στις
καταπιεστικές επιλογές των
κυρίαρχων.

Ας μην ξεχνάμε ότι :
εφόσον υπάρχει αρένα
θα υπάρχει και ντόπινγκ.
Εφόσον υπάρχουν στρατοί δεν
μπορεί να υπάρξει ειρήνη.
Εφόσον υπάρχουν αφεντικά θα
υπάρχουν και δούλοι.
Εφόσον υπάρχει κεφάλαιο θα
υπάρχει και εκμετάλλευση.
Εφόσον υπάρχει ιδιοκτησία θα
υπάρχει και κλοπή.

Το ζήτημα δεν είναι
να καλύψουμε την ασχήμια
αυτού του κόσμου
ούτε να θεραπεύσουμε τα
συμπτώματα αφήνοντας
ανέπαφες τις αιτίες της
αρρώστιας του
αλλά να τελειώνουμε μια και
καλή μ' αυτόν.

Για την ελευθερία,
την ισότητα και την
αλληλεγγύη.¹

ΘΕΡΣΙΤΗΣ

---

¹ Πρόκειται για κείμενο κριτικής κατά της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 2004. Το κείμενο εντοπίστηκε ως συνοδευτικό σε πρόσκληση παρεμβάσεων κατά της Ολυμπιάδας του 2004, από τον Θερσίτη (στέκι αναρχικών των βορειοδυτικών προαστίων της Αθήνας) στην ιστοσελίδα www.athens.indymedia.org.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Πρόλογος.....	5
Εισαγωγή.....	7
ΜΕΡΟΣ Α : ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ	
1. Κεφάλαιο 1-Η Κοινωνική Κινητοποίηση ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες : τα χαρακτηριστικά των Γεγονότων Διαμαρτυρίας.....	29
2. Κεφάλαιο 2-Ευρήματα στο Α μέρος της έρευνας.....	64
ΜΕΡΟΣ Β : ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΥ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ	
3. Κεφάλαιο 3-Θεματική ανάλυση περιεχομένου κειμένων διαμαρτυρίας.....	67
4. Κεφάλαιο 4-Ανάλυση λόγου κειμένων διαμαρτυρίας.....	78
5. Κεφάλαιο 5-Ευρήματα στο Β μέρος της έρευνας.....	89
6. Κεφάλαιο 6-Γενικά συμπεράσματα –ζητήματα για περαιτέρω έρευνα.....	93
Βιβλιογραφία.....	96
I. Πηγές.....	96
II. Δευτερογενής βιβλιογραφία.....	98
Παράρτημα.....	102
Χρονολόγιο διεξαγωγής θερινών-χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων και Παραολυμπιακών Αγώνων.....	102
Αριθμός χωρών και αθλητών-ριών που έλαβαν μέρος στις Ολυμπιάδες.....	103
Δελτίο κωδικοποίησης γεγονότων διαμαρτυρίας με θέμα : Ολυμπιακοί Αγώνες-«Αθήνα 2004».....	104
Αλφαβητικός κατάλογος φορέων και οργανώσεων που δραστηριοποιήθηκαν σε γεγονότα διαμαρτυρίας ενάντια στη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004».....	108
Ευρετήριο πινάκων και σχημάτων.....	113
Κατάλογος κειμένων για την ανάλυση περιεχομένου και την ανάλυση λόγου.....	115
Θεματικές και θέματα της ανάλυσης περιεχομένου.....	119
Κείμενα που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάλυση περιεχομένου και την ανάλυση λόγου.....	123
Φωτογραφίες και έντυπο υλικό από εκδηλώσεις διαμαρτυρίας κατά των Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα-2004».....	160

Η παρούσα διπλωματική εργασία, εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Α' κύκλου, του τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης και ουσιαστικά προσπαθεί να θίξει και να αναδείξει μια αθέατη διάσταση του αθλητικού και Ολυμπιακού θεσμού.

Πρόκειται για το αποτέλεσμα μιας προσπάθειας που ξεκίνησε πριν από ενάμιση χρόνο περίπου, με σκοπό την δημιουργία μιας πρωτότυπης διπλωματικής εργασίας που θα επεξεργαζόταν υπό μία συγκεκριμένη οπτική, το ζήτημα του αθλητισμού. Στην αφετηρία αυτής της ερευνητικής προσπάθειας, βρίσκεται το ενδιαφέρον μου για τον αθλητισμό, τόσο σε προσωπικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ερευνητικών ενδιαφερόντων. Το τελευταίο, και ειδικότερα μία σεμιναριακή άσκηση στα πλαίσια της παρακολούθησης του μεταπτυχιακού προγράμματος «Κοινωνιολογία», με θέμα : Ανάλυση γεγονότων διαμαρτυρίας : η περίπτωση των Ολυμπιακών Αγώνων της «Αθήνας 2004», αποτέλεσε τη βάση των πρώτων ερευνητικών ερωτημάτων μου σχετικά με το ζήτημα του αθλητισμού και του Ολυμπισμού στην Ελλάδα.

Η άσκηση αυτή, απαιτούσε ανάλυση ενός μικρού αριθμού γεγονότων διαμαρτυρίας, των οποίων η εύρεση-τότε- είχε διαπιστωθεί ιδιαίτερα δύσκολη. Παρόλα αυτά, οι λιγοστές αυτές κινήσεις διαμαρτυρίας που ανέλυσά αφήσαν να διαφανεί το ευρύτερο πλαίσιο, εντός του οποίου κινήθηκαν τα περιεχόμενα των επιχειρημάτων των κινητοποιήσεων καθώς και τα χαρακτηριστικά των φορέων τους. Παρά τους περιορισμούς της λοιπόν, η σεμιναριακή αυτή άσκηση, στάθηκε ικανή για να με προβληματίσει ανατρέποντας τη θεωρούμενη ως δεδομένη και αυτονόητη εικόνα γενικευμένης συναίνεσης απέναντι στην τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων στη χώρα μας, εικόνα την οποία άλλωστε καλλιεργούσαν συστηματικά και τα κυρίαρχα Μ.Μ.Ε.

Με βάσει λοιπόν το παραπάνω πλαίσιο, στόχος της διπλωματικής αυτής εργασίας είναι να μελετήσει και να αναδείξει το πεδίο συγκρότησης της δημόσιας αμφισβήτησης ή/και διαμαρτυρίας του σύγχρονου αθλητικού και Ολυμπιακού θεσμού. Ειδικότερα, ποια είναι τα σχετικά ζητήματα που τέθηκαν προς συζήτηση και ποια τα επιχειρήματα που διατυπώθηκαν από φορείς της κριτικής στους Ολυμπιακούς Αγώνες; Υπήρξαν κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτής της αμφισβήτησης και ποια ήταν τα όρια της; Επίσης, ποια μορφή πήραν τα γεγονότα διαμαρτυρίας που έγιναν, ποια ήταν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, ποιοι ήταν οι πρωταγωνιστές τους, ποια ήταν τα αιτήματα τους αλλά και ποιες οι αντιπροτάσεις τους;

Ωστόσο, η εκπόνηση και η συγγραφή αυτής της διπλωματικής εργασίας δεν θα ήταν εφικτή χωρίς την πολύτιμη βοήθεια πολλών ανθρώπων τους οποίους οφείλω να ευχαριστήσω δημόσια.

Δικαιωματικά την πρώτη θέση στις ευχαριστίες μου κατέχει το μέλος ΔΕΠ του Τμήματος, η κυρία Φουρναράκη Ελένη, όχι μόνο γιατί ήταν η επιβλέπουσα της διπλωματικής εργασίας μου αλλά κυρίως γιατί σε δύσκολες προσωπικές στιγμές μου στο ξεκίνημα αυτής της προσπάθειας, με πίστεψε, με υποστήριξε και μου στάθηκε πρώτα σαν άνθρωπος, σαν φίλη και μετά σαν καθηγήτρια μου.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες, οφείλω και στα άλλα 2 μέλη της τριμελούς επιτροπής, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, κυρία Κούση Μαρία και κύριο Σερντεδάκι Νίκο, που συνέβαλαν με την καθοδήγηση τους στο σχεδιασμό και την ολοκλήρωση αυτής της ερευνητικής προσπάθειας, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τη θεωρητική διάσταση της κοινωνικής διαμαρτυρίας αλλά και την εμπειρική της ανάλυση.

Επίσης πολλά οφείλω στη συνεργαζόμενη με το Τμήμα Κοινωνιολογίας κυρία Παπαδάκη Μαρίνα για την πολύτιμη βοήθεια της και τις συμβουλές της, τόσο όσον αφορά τη χρήση του στατιστικού προγράμματος SPSS 13 όσο και την υλοποίηση της στατιστικής επεξεργασίας των εμπειρικών δεδομένων της έρευνας.

Ευχαριστώ, τη συμβασιούχο διδάσκουσα του Τμήματος κυρία Σκουλαρίκη Αθηνά για τις παρατηρήσεις της και την βοήθεια της, σχετικά με τη χρήση των μεθόδων ανάλυσης περιεχομένου και ανάλυσης λόγου που χρησιμοποίησα για τη μελέτη των κειμένων κριτικής κατά των Ολυμπιακών Αγώνων.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω για τη διαρκή συμπαράσταση του, τον συνάδελφο και φίλο μου Νέσκε Αντώνη, που με τις συνεχείς ανταλλαγές απόψεων αλλά την ηθική και ψυχολογική συμπαράσταση του συνεισέφερε κατά πολύ στην ολοκλήρωση αυτής της εργασίας.

Επιπλέον, ευχαριστώ πολύ τον ξάδερφο μου, Γιώργο Κρίτσανο για την σχεδίαση του εξωφύλλου της επιστημονικής αυτής εργασίας.

Τέλος, στους γονείς μου Χρήστο και Όλγα, οφείλω το πιο μεγάλο ευχαριστώ για την ηθική και οικονομική υποστήριξη τους όλα αυτά τα χρόνια-από την εισαγωγή μου στο τμήμα Κοινωνιολογίας-ως και σήμερα που τελειώνω το μεταπτυχιακό μου. Άλλωστε, σε αυτούς χρωστάω και την ενασχόληση μου με την επιστημονική γνώση.

Όλα φαίνεται να ξεκίνησαν πριν από 10 χρόνια περίπου, εκείνο το μεσημέρι της 2^{ας} Σεπτεμβρίου του 1997, τότε που στην Λωζάννη, ο πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (Δ.Ο.Ε.), την εποχή εκείνη, Χουάν Αντόνιο Σάμαρανγκ, ανακοίνωνε : «The city who will have the honour and the responsibility to organize the Olympic Games of 2004 is Athens...» Η ανακοίνωση αυτή έδωσε αφορμή για την δημιουργία μιας πανηγυρικής ατμόσφαιρας στην Ελλάδα, που ύστερα από 108 χρόνια θα διοργάνωνε και πάλι τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Μεγάλο τμήμα του ελληνικού πληθυσμού και των πολιτικών εκπροσώπων της χώρας πανηγύριζε για την εξέλιξη αυτή, αναφέροντας τα σημαντικά οφέλη που θα αποκόμιζε η Ελλάδα από τη διοργάνωση αυτή στο απώτερο μέλλον. Οι υπέρμαχοι αυτής της θέσης αναφέρονταν, για παράδειγμα στον τομέα του τουρισμού, στον τομέα των συγκοινωνιών και της οδοποιίας, στην κατασκευή νέων αθλητικών εγκαταστάσεων, στην βελτίωση της εικόνας της πρωτεύουσας, στην οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας και στην απόδειξη αποπεράτωσης μιας τόσο μεγάλης διοργάνωσης από μια τόσο μικρή σε έκταση και πληθυσμό χώρα.

Μέσα σ' αυτή την πανηγυρική ατμόσφαιρα, υπήρξε παρόλα αυτά και μια μερίδα του πληθυσμού που είχε αντίθετη άποψη για την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων από την Ελλάδα. Με άλλα λόγια, υπήρξαν άνθρωποι που αντέδρασαν στην ανακοίνωση αυτή του προέδρου της Δ.Ο.Ε. Χουάν Αντόνιο Σάμαρανγκ, διοργανώνοντας και συμμετέχοντας σε γεγονότα διαμαρτυρίας. Το ερώτημα όμως που προκύπτει είναι από ποιους οργανώθηκαν αυτά τα γεγονότα, ποια μορφή πήραν και στη βάση ποιών επιχειρημάτων στηρίχθηκαν;

Η διερεύνηση των παραπάνω αντιστάσεων και κριτικών απέναντι στον αθλητικό και Ολυμπιακό θεσμό, δεν μπορεί παρά να ενταχθεί μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο των σύγχρονων συνθηκών μαζικοποίησης, εμπορευματοποίησης, επαγγελματοποίησης και παγκοσμιοποίησης των πρακτικών της άθλησης αλλά και των ευρύτερων παγκόσμιων οικονομικών, πολιτικών και κοινωνικών μεταβολών.

Αναμφίβολα, η Ολυμπιάδα που διεξήχθη τον Αύγουστο του 2004 στην Αθήνα, διαφέρει κατά πολύ από τις προηγούμενες διοργανώσεις. Ήταν η πρώτη θερινή Ολυμπιάδα που πραγματοποιήθηκε μετά τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρη στους Δίδυμους Πύργους, την επίθεση στη Μαδρίτη το Μάρτιο του 2004 και την εξάρθρωση των οργανώσεων «17 Νοέμβρη» και

«Επαναστατικού Λαϊκού Αγώνα» (Ε.Λ.Α.) στο εσωτερικό της χώρας. Στα παραπάνω προστίθενται η γεωγραφική θέση της Ελλάδας, η γειτνίαση της με τη Μέση Ανατολή -στην οποία επικρατεί μια έκρυθμη πολιτική κατάσταση- τα μακρά και διάτρητα σύνορα της αλλά και το ιστορικό των αντιαμερικανικών συναισθημάτων που επικρατεί στην πλειοψηφία του ελληνικού λαού, στοιχεία τα οποία φαίνεται να δημιούργησαν νέες συνθήκες κινδύνου στη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας.

Έτσι, το θέμα της ασφάλειας, που αποτελεί για κάθε διοργάνωση Ολυμπιακών Αγώνων αλλά και για οποιαδήποτε παγκοσμίου εμβέλειας διοργάνωση, μία από τις σημαντικότερες παραμέτρους για την επιτυχή διεξαγωγή τους και συναρτάται με το περιβάλλον ασφάλειας, (τόσο διεθνές όσο και εσωτερικό), ήταν ένα ζήτημα στο οποίο η Ελλάδα έδωσε ιδιαίτερη σημασία. Η λήψη των μέτρων ασφάλειας σχεδιάστηκε-σύμφωνα με τους ιθύνοντες-έτσι ώστε να καλυφθούν οι νέες αυτές ανάγκες που υπαγορεύτηκαν από τη ρευστότητα του διεθνούς και εγχώριου περιβάλλοντος αλλά και τις νέες πολιτικές και μη συνθήκες που άρχισαν να επικρατούν σε όλο τον κόσμο. Έτσι, οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας αποτέλεσαν τους πρώτους στην σύγχρονη ιστορία της διοργάνωσης τους, που το ΝΑΤΟ κλήθηκε να αναλάβει την προστασία της διοργανώτριας χώρας από τυχόν επιθέσεις τρομοκρατών.

Θεωρητικό πλαίσιο : κριτικές προσεγγίσεις του αθλητισμού στις σύγχρονες κοινωνίες

Η παραπάνω συνοπτική παρουσίαση των εθνικών και διεθνών συνθηκών που επικρατούσαν κατά την ανάληψη και την προετοιμασία της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα, θα βοηθήσει ώστε να κατανοηθούν επαρκέστερα οι αντιδράσεις και οι διαφωνίες που εκδηλώθηκαν κατά της διοργάνωσης «Αθήνα 2004». Ωστόσο στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να γίνει μια σύντομη παρουσίαση των βασικότερων κριτικών θεωρητικών προσεγγίσεων που αφορούν γενικότερα το φαινόμενο του σύγχρονου αθλητισμού και Ολυμπισμού, έτσι ώστε να γίνει μια προσπάθεια να διαπιστωθεί αν οι αντιδράσεις και οι κριτικές για την Ολυμπιάδα του 2004 παρουσιάζουν κάποια ομοιότητα με τις κριτικές αυτές θεωρητικές προσεγγίσεις.

Πρόκειται για την λειτουργιστική προσέγγιση, την μαρξιστική προσέγγιση της θεωρίας της διαμάχης, την προσέγγιση των Νόρμπερτ Ελίας και Έρικ Ντάνινγκ στο βιβλίο τους *Αθλητισμός και ελεύθερος χρόνος στην εξέλιξη του πολιτισμού*, τη νεομαρξιστική προσέγγιση και ιδίως τις απόψεις του κυριότερου εκπροσώπου της Jean-Marie Brohm στο άρθρο του : *Πολιτική Κοινωνιολογία του αθλητισμού*, την προσέγγιση του Allen Guttmann στο βιβλίο του : *Sports Spectators* και τέλος την προσέγγιση του Georges Vigarello στο βιβλίο του : *Από το παιχνίδι στο αθλητικό θέαμα. Η γέννηση ενός μύθου*.

Η λειτουργιστική προσέγγιση γενικότερα βασίζεται στην ιδέα ότι η κοινωνία λειτουργεί σαν ένας βιολογικός οργανισμός. Είναι οργανωμένη από αλληλένδετα μέρη τα οποία λειτουργούν και συνεργάζονται κατά τέτοιο τρόπο, έτσι ώστε έχει τόσο τη δυνατότητα της αυτοδιατήρησης σε ένα επίπεδο ισορροπίας όσο και τη δυνατότητα να λειτουργεί αποτελεσματικά.² Η κοινωνική τάξη μέσα στην κοινωνία επιτυγχάνεται μέσω της συναίνεσης, των κοινών αξιών και των αλληλένδετων υποσυστημάτων. Με άλλα λόγια, για τους λειτουργιστές, ένα σύστημα διατηρείται ενωμένο και λειτουργεί σωστά, διότι πρώτον, τα άτομα γενικά επικυρώνουν τις ίδιες βασικές αξίες και δεύτερον, τα βασικά μέρη του (οικογένεια, εκπαίδευση, οικονομία, θρησκεία, спор) λειτουργούν και συνδέονται με αμοιβαίους, υποστηρικτικούς και εποικοδομητικούς τρόπους. Τα παραπάνω –για τους υποστηρικτές της λειτουργιστικής προσέγγισης- ουσιαστικά σημαίνουν πως η ομαλή λειτουργία του συστήματος ή της κοινωνίας εξαρτάται από τις παρακάτω λεγόμενες «συστημικές ανάγκες»: 1. τη διατήρηση προτύπου (pattern maintenance), 2. την ολοκλήρωση (integration), 3. την επίτευξη στόχου (goal attainment) και 4. την προσαρμογή (adaptation).

Η λειτουργιστική λοιπόν, ανάλυση των спор εστιάζει την προσοχή της στο πως τα спор βοηθούν και συνεισφέρουν ώστε να ικανοποιηθούν οι παραπάνω 4 συστημικές ανάγκες. Η απάντηση που δίνουν οι ίδιοι οι λειτουργιστές είναι πως μέσα από τα спор οι άνθρωποι μαθαίνουν τους γενικούς τρόπους σκέψης, αίσθησης και δράσης, δηλαδή κοινωνικοποιούνται (διατήρηση προτύπου) αλλά και υιοθετούν συναισθήματα ομαδικότητας, αλληλεγγύης και συνεργασίας αποτελώντας κατά αυτό τον τρόπο (τα спор), πηγή προσδιορισμού της ατομικής και κοινωνικής ταυτότητας των ανθρώπων (ολοκλήρωση). Επίσης, τα спор νομιμοποιούν και ισχυροποιούν τους πρωταρχικούς στόχους του συστήματος καθώς και τα μέσα που χρησιμοποιούνται για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί (επίτευξη στόχου) και τέλος, προετοιμάζουν τους ανθρώπους για να αντεπεξέλθουν στις προκλήσεις των εξωτερικών φυσικών και κοινωνικών περιβαλλόντων (προσαρμογή).³ Δηλαδή, για τους λειτουργιστές τα спор παρέχουν τη δυνατότητα στους ανθρώπους όλων των ηλικιών, να εκτονωθούν με αβλαβείς τρόπους, να συσφίξουν τις σχέσεις με τους φίλους τους, να βελτιώσουν την υγεία και την φυσική κατάσταση τους ενώ στα κράτη παρέχουν οικονομική και στρατιωτική ετοιμότητα. Με άλλα λόγια, η λειτουργιστική προσέγγιση προβάλλει τις θετικές συνέπειες των спор και τα

---

² Coakley Jay J. 1986, *Sport in Society. Issues and Controversies*, Mosby Colledge Publications : Σαν Λούις, (3^η έκδ.), σ.24

³ Stanley, Eitzen 1989, *Sport in Contemporary Society. An Anthology*. Νέα Υόρκη : St. Martin's Press, (3^η έκδ.)σ.26-28

αντιλαμβάνεται ως έναν πολύτιμο δευτερογενή θεσμό της κοινωνίας που αποτελεί πηγή έμπνευσης, τόσο σε ατομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο.⁴

Αντίθετα, η θεωρία της διαμάχης -η οποία βασίζεται στις ιδέες του Karl Marx- βλέπει την κοινωνία ως ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο σύνολο σχέσεων που χαρακτηρίζονται από έμφυτες διαφορές και διαφωνίες μεταξύ των ανθρώπων, και στην οποία η κοινωνική τάξη βασίζεται στον εξαναγκασμό και την εκμετάλλευση των ανθρώπων.⁵

Οι θεωρητικοί της διαμάχης εστιάζουν στις σχέσεις μεταξύ των σπορ και : α. της αλλοτριώσης των ανθρώπων στις καπιταλιστικές κοινωνίες, β. τον εξαναγκασμό και τον έλεγχο των ανθρώπων στις καπιταλιστικές κοινωνίες από εκείνους που κατέχουν οικονομικές πηγές και δύναμη, γ. την αύξηση του καταναλωτισμού, δ. την αύξηση του εθνικισμού και милитарισμού και ε. τη διαίωση του ρατσισμού και του σεξισμού.⁶

Η θεωρία της διαμάχης –σε αντίθεση με την λειτουργιστική προσέγγιση- εστιάζει την προσοχή της, στις αρνητικές συνέπειες των σπορ μέσα στην κοινωνία και συχνά χαρακτηρίζει τα σπορ ως «όπιο» του λαού, γιατί θεωρεί πως εξασθενίζουν την επίγνωση των ανθρώπων για τα καθημερινά προβλήματα τους. Οι θεωρητικοί αυτής της προσέγγισης, μελετώντας τη σχέση των σπορ με την κοινωνία καταλήγουν στο συμπέρασμα πως αυτή διαμορφώνεται από την δομή της καπιταλιστικής οικονομίας της εκάστοτε κοινωνίας. Η παραπάνω άποψη τους, εξηγείται από τους ίδιους ως εξής : όλα τα καπιταλιστικά συστήματα απαιτούν την ανάπτυξη της υψηλότερης αποτελεσματικής εργασιακής διαδικασίας διαμέσου της οποίας μπορεί να παραχθεί μαζικά ολοένα και συνεχώς μια αυξανόμενη ποσότητα παραγόμενων προϊόντων. Για να επιτευχθεί όμως αυτή η ανάγκη της αποτελεσματικότητας, είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν μεγάλες βιομηχανικές μονάδες μέσα στις οποίες η πλειοψηφία των εργατών οδηγείται τελικά να εκτελεί υψηλά ειδικευμένες και αλλοτριωμένες εργασίες. Εξαιτίας αυτών των επαναλαμβανόμενων εξειδικευμένων εργασιών και της έλλειψης ενθουσιασμού στη δουλειά, οι εργάτες διαρκώς αναζητούν νέες δραστηριότητες που θα τους προσφέρουν ένα συνδυασμό διαφυγής και αύξησης της έντασης της παραγωγής του ενθουσιασμού τους. Μέσα σε μια καπιταλιστική συνεπώς κοινωνία, οι εργάτες είναι εξαναγκασμένοι να αναζητούν την ικανοποίηση τους μέσα από τον καταναλωτισμό και τα μαζικά θεάματα. Στις παραπάνω λοιπόν συνθήκες, τα σπορ αναδεικνύονται ως ένας δημοφιλής τύπος θεάματος για δύο λόγους, ο πρώτος έχει να κάνει με την ευκολία με την οποία τα σπορ μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως καταναλωτικό προϊόν (πώληση εισιτηρίων ή προϊόντων που σχετίζονται με ομάδες και παίκτες όπως είναι για παράδειγμα οι φανέλες και τα παπούτσια) ενώ ο δεύτερος έχει να κάνει με το γεγονός ότι τα σπορ

⁴ Coakley Jay, 1986, *ό.π.*,σ.36

⁵ Coakley Jay, 1986, *ό.π.*,σ.27-28

⁶ Coakley Jay, 1986, *ό.π.*,σ.36

οργανώνονται με βάση τις ίδιες βασικές αρχές που οργανώνεται και η εργασία στις καπιταλιστικές κοινωνίες (κυριαρχία πάνω σε άλλους, υπακοή, πειθαρχία και ανταγωνιστική επιτυχία μέσω της επίτευξης των στόχων απόδοσης).⁷

Συνεπώς -σύμφωνα με τους θεωρητικούς της διαμάχης- τα σπορ είναι ένας «διαστρεβλωμένος» τύπος φυσικής άσκησης που διαμορφώνεται από τις ανάγκες των καπιταλιστικών οικονομικών συστημάτων, είναι ένα «όπιο» του λαού που κατορθώνει να κρατά τους εργάτες συναισθηματικά μπλεγμένους σε δραστηριότητες απίθανες να οδηγήσουν σε μεταρρυθμιστικές αλλαγές τις κοινωνίες αυτές.

Οι Νόρμπερτ Ελίαν και Έρικ Ντάνινγκ στο βιβλίο τους *Αθλητισμός και ελεύθερος χρόνος στην εξέλιξη του πολιτισμού*, επιχειρούν να αναδείξουν τη διαδικασία γένεσης αυτού που σήμερα αποδίδουμε με την αγγλική λέξη «σπορ», ως μια διαδικασία που συμβαδίζει ιστορικά με την εγκαθίδρυση του φιλελεύθερου αστικού κράτους και με τις ριζικές αλλαγές που έφερε η Βιομηχανική Επανάσταση. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο μεταβολών στο επίπεδο της εξουσίας, τα παραδοσιακά παιχνίδια, τόσο τα λαϊκά όσο και της αριστοκρατίας, μετασηματίστηκαν σταδιακά στον λεγόμενο σύγχρονο αθλητισμό ως μια *διακριτή δραστηριότητα της σχολής* και εν συνέχεια, κατά τον 20^ο αιώνα, σε μια μαζική κουλτούρα μέσα στην κοινωνία του θεάματος. Οι μεταβολές αυτές έχουν αποδοθεί από τους Νόρμπερτ Ελίαν και Έρικ Ντάνινγκ με τον όρο «*αθληματοποίηση*» (sportization), που δηλώνει μια εντελώς νέα, νεότερη, αντίληψη των πρακτικών της άθλησης : μείωση της ανεκτής βίας χωρίς όμως να καταπνίγεται μια ελεγχόμενη διέγερση του παιχνιδιού, αυξανόμενη κανονικοποίηση, τυποποίηση, γραφειοκρατικοποίηση των πρακτικών της άθλησης, απόκτηση ιδιαίτερου χρόνου και χώρου όπου αυτές ασκούνται, εμφάνιση της σωματικής επίδοσης ως πρωταρχικού στόχου και εξασφάλιση νεοτερικών ιδεωδών παρόμοιων με εκείνων του κοινοβουλευτισμού, όπως είναι η ισότητα ευκαιριών, το fair play και η νομιμοποίηση του συναγωνισμού. Φτάνοντας κάπως έτσι στα μέσα του 20^{ου} αιώνα οι πρακτικές της άθλησης έφτασαν σήμερα να ασκούνται στους κόλπους ενός αυξανόμενου επαγγελματισμού και πρωταθλητισμού και να λειτουργούν κάτω από τους νόμους της αγοράς, της παντοδυναμίας των Μ.Μ.Ε., των πολυεθνικών εταιρειών και των συμφερόντων των εκάστοτε πολιτικών μέσα στα πλαίσια των διεθνών σχέσεων, στοιχεία που εξαρτάνε πλήρως τον αθλητισμό από τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα, την εργαλειοποίηση του σώματος και το μαζικό θέαμα.⁸

Η νεομαρξιστική προσέγγιση του αθλητισμού -με κυριότερο εκπρόσωπο της τον Jean-Marie Brohm- αποτελεί ένα ριζοσπαστικό ρεύμα θεωρητικής ανάλυσης του αθλητισμού, το οποίο τοποθετούσε τον αθλητισμό στις βασικότερες «καταπιεστικές δομές» της ενσωμάτωσης των

⁷ Coakley Jay, 1986, *ό.π.*, σ.28

⁸ Έλιαν Νόρμπερτ και Ντάνινγκ Έρικ 1998, *Αθλητισμός και ελεύθερος χρόνος στην εξέλιξη του πολιτισμού*, μτφρ. Χειρδάρη, Σ., Κακαρούκα, Γ., επιμ.-εισαγωγή Κυπριανός, Π., Αθήνα : Δρομέας,

νέων. Συγκεκριμένα, το ρεύμα αυτό θεωρούσε τον αθλητισμό ως ένα θεσμό που «ταιριάζει» στο καπιταλιστικό σύστημα και στην αλλοτρίωση που προκαλεί στο σώμα του ανθρώπου προς όφελος της εργαλειοποίησης του (σώματος).⁹

Ο Jean-Marie Brohm λοιπόν, στο άρθρο του *Πολιτική Κοινωνιολογία του αθλητισμού*, επιχειρεί να αναδείξει τις δομές αλλά και τις αντικειμενικές κοινωνικές σχέσεις που χαρακτηρίζουν τον αθλητισμό. Καθώς θεωρεί πως η ανάπτυξη του αθλητισμού-ως κοινωνικού φαινομένου-σχετίζεται άμεσα με την ανάπτυξη του καπιταλισμού, προσπαθεί να παρουσιάσει τις αντιστοιχίες που παρατηρούνται μεταξύ του καπιταλιστικού συστήματος παραγωγής και του σύγχρονου αθλητικού φαινομένου. Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του αθλητισμού, τα οποία θεωρεί πως σκιαγραφούν το χαρακτήρα της εκάστοτε κοινωνίας είναι-ανάμεσα σε άλλα-ο αθλητικός συναγωνισμός, η ιεραρχία, το κέρδος και η μέτρηση, η τεχνικοποίηση, η υπερεξειδίκευση.¹⁰

Έτσι, ο κάθε αθλητής ιεραρχείται και κατατάσσεται στην κλίμακα των αθλητικών αξιών με βάση τα ρεκόρ και την αξία του. Κάτι αντίστοιχο συμβαίνει και στο καπιταλιστικό σύστημα, όπου οι άνθρωποι κατατάσσονται στην κοινωνική ιεραρχία ανάλογα με την ταξική τους θέση. Όπως προαναφέρθηκε, ο αθλητισμός γεννήθηκε μέσα στην βιομηχανική καπιταλιστική κοινωνία, με αποτέλεσμα να χαρακτηρίζεται από τη σταδιακή εισαγωγή της μέτρησης των επιδόσεων των αθλητών, όπως ακριβώς και ο καπιταλισμός χαρακτηρίζεται από την μέτρηση της ποσότητας των παραγόμενων προϊόντων. Όπως ο παραγωγός υπολογίζει με ακρίβεια την παραγωγή του έτσι ώστε να μεγιστοποιήσει το κέρδος του, έτσι και η αξία του αθλητή υπολογίζεται και μετριέται με βάση τις επιδόσεις και τα ρεκόρ του. Οι τεχνικές που χρησιμοποιεί ο έμπορος για να μεγιστοποιήσει και να τελειοποιήσει την παραγωγή του, είναι ουσιαστικά κάτι ανάλογο με τον εξορθολογισμό μέσω του συστηματικού υπολογισμού των σωματικών ασκήσεων των αθλητών, για την μεγιστοποίηση των επιδόσεων τους και την κατάρριψη ολοένα και μεγαλύτερων ρεκόρ. Πρόκειται για αυτό που πολύ συχνά αναφέρεται ως η «εργαλειοποίηση του σώματος».

Ο Brohm υποστηρίζει ότι η συμμετοχή στα σπορ τόσο στις καπιταλιστικές κοινωνίες όσο και στις περισσότερες σοσιαλιστικές κοινωνίες οδηγούν στην αλλοτρίωση των σωμάτων των αθλητών. Εξηγεί, ότι σε αυτές τις κοινωνίες το σώμα ενός αθλητή αναγνωρίζεται ως ένα τεχνικό μέσο της παραγωγής και της παραγωγικότητας, παύοντας έτσι να αποτελεί πηγή ευχαρίστησης και εκπλήρωσης για το ίδιο. Αντίθετα, η ευχαρίστηση και η εκπλήρωση εξαρτάται από αυτό που ολοκληρώνεται με το σώμα, δηλαδή με την νίκη στους αγώνες. Με άλλα λόγια, οι αθλητές

⁹ Φουρνάρη Ελένη 1972, «Ένα κείμενο μια ιστορία: Για το γαλλικό ρεύμα της “κριτικής θεωρίας του αθλητισμού”» στο *Σύγχρονα Θέματα*, τχ.85, Ιούλιος 2004, Αφιέρωμα στον αθλητισμό, σ.σ. 35

¹⁰ Brohm, Jean-Marie 1972, «Πολιτική Κοινωνιολογία του αθλητισμού» στο *Σύγχρονα Θέματα*, τχ.85, Ιούλιος 2004, Αφιέρωμα στον αθλητισμό, σ.σ. 42-47

βιώνοντας τον αθλητισμό κατ' αυτό τον τρόπο, ικανοποιούνται όχι από τη φυσική εμπειρία της συμμετοχής αλλά από τις εκβάσεις των προσπαθειών τους. Το γεγονός αυτό μετατρέπει το σώμα τους σε ένα εργαλείο παραγωγής κέρδους και δημοσιότητας, που έχει σαν αποτέλεσμα την απολαβή οικονομικών κερδών αλλά από την άλλη και την απώλεια ελέγχου των ίδιων των σωμάτων τους.¹¹

Τέλος, ο Jean-Marie Brohm, αναφέρεται και στην αθλητική εξειδίκευση, ως ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του σύγχρονου αθλητισμού. Όπως, στον τομέα της εργασίας-μέσα στα πλαίσια του καπιταλιστικού συστήματος παραγωγής-παρατηρείται μια αυξανόμενη διαίρεση της κατανομής της εργασίας έτσι και στον αθλητισμό, παρουσιάζεται μια ολοένα και μεγαλύτερη εξειδίκευση τόσο των αθλημάτων όσο και των αθλητών που παίρνουν μέρος σε αυτά, έτσι ώστε να είναι σε θέση να επιτύχουν την μεγαλύτερη δυνατή απόδοση. Συμπερασματικά, η προσέγγιση του Brohm, μπορούμε να πούμε πως αντιλαμβάνεται τον αθλητισμό ως ένα θεσμό που εξυπηρετεί τα συμφέροντα του καπιταλιστικού συστήματος και ταυτόχρονα ενισχύει τις κυρίαρχες αστικές αξίες.¹²

Ο Allen Guttman, στο βιβλίο του, *Sports Spectators* και ειδικότερα στο δεύτερο μέρος αυτού αποπειράται να παρουσιάσει μέσα από μια κοινωνιολογική και ψυχολογική σκοπιά, τα σπορ ως θεάματα. Συγκεκριμένα, προσπαθεί να αναδείξει ποιες είναι οι συνέπειες των σύγχρονων επικοινωνιών και ειδικά της τηλεόρασης στη θέαση των σπορ, αν αποτελεί η θέαση των σπορ, όπως οι νέο-μαρξιστές κριτικοί ισχυρίζονται-το «όπιο του λαού», αν το επίπεδο της βίας των θεατών έχει αρχίσει να αυξάνεται και τέλος, ποια είναι τα ιδεατά και ποια τα πραγματικά κίνητρα της θέασης των σπορ;¹³

Ο συγγραφέας ξεκινά με μια απλή, αλλά σημαντική διαπίστωση: στη σύγχρονη εποχή δεν μπορούμε να φανταστούμε τη ζωή μας χωρίς την τηλεόραση. Αναφερόμενος σε ιστορικά στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη της θέασης των σπορ, αναφέρεται στις απαρχές του αθλητικού ρεπορτάζ και της αθλητικής αναμετάδοσης, οι οποίες δεν ξεκίνησαν βέβαια από την τηλεόραση, αλλά από τον Τύπο και το ραδιόφωνο. Η τηλεόραση ήταν το μέσο που αντικατέστησε το ραδιόφωνο στην ζωή των ανθρώπων γενικότερα αλλά και ειδικότερα αυτών που παρακολουθούσαν τα σπορ, παρέχοντας μια μεγαλύτερη αίσθηση αμεσότητας. Μετά από αυτή την ριζική εξέλιξη στον τρόπο παρακολούθησης των σπορ, οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1936 στη Γερμανία αποτέλεσαν το πρώτο τηλεοπτικό γεγονός παγκόσμιας εμβέλειας.¹⁴ Η μεγάλη έξαρση όμως των τηλεοπτικών σπορ ήρθε μετά τον Β παγκόσμιο πόλεμο, όταν εμφανίστηκαν κάποια νέα

¹¹ Coakley Jay, 1986, *ό.π.*, σ.28-29

¹² Brohm, Jean-Marie 1972, «Πολιτική Κοινωνιολογία του αθλητισμού» στο *Σύγχρονα Θέματα*, τχ.85, Ιούλιος 2004, Αφιέρωμα στον αθλητισμό, σ.σ. 42-47

¹³ Guttman, A. 1986, *Sports Spectators*, Νέα Υόρκη: Columbia Univ. Press, σ. 128

¹⁴ Guttman, A. 1986, *ό.π.*, σ.134

στοιχεία στην αναμετάδοση της τηλεοπτικής εικόνας όπως είναι : οι μεγαλύτερες οθόνες, τα κοντινά πλάνα, το ριπλέι, οι χωριστές οθόνες που έδειχναν τον ανταγωνισμό και η αργή κίνηση. Αρχικά, κανείς δεν πίστευε ότι το νέο αυτό μέσο (η τηλεόραση) μπορούσε να γίνει ένας θεσμός για τα αθλητικά δρώμενα. Άλλωστε και ο ίδιος ο Avery Brundage, ο πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής από το 1952 ως το 1972, έδειχνε φανερά την αμφιβολία του για την ικανότητα των τηλεοπτικών δικτύων να αντεπεξέλθουν στις οικονομικές ανάγκες που απαιτούσε η αναμετάδοση των αθλητικών αγώνων. Τα ίδια τα γεγονότα όμως τον διέψευσαν. Μετά την επιτυχήσστατη τηλεοπτικά αναμετάδοση των χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων στην Κορτίνα ντ' Αμπέζο, η Εθνική Ολυμπιακή Επιτροπή της Ιταλίας κατάφερε και πούλησε τα τηλεοπτικά δικαιώματα των Ολυμπιακών Αγώνων που θα γίνονταν στη Ρώμη το 1960.¹⁵ Από εδώ και πέρα τα στοιχεία είναι αποκαλυπτικά : για τα τηλεοπτικά δικαιώματα των Ολυμπιακών Αγώνων του Τόκιο το 1964, το NBC πλήρωσε 600.000 δολάρια, το ABC αγόρασε τα τηλεοπτικά δικαιώματα των Ολυμπιακών Αγώνων του 1968 στο Μεξικό για 7 εκατομμύρια, τα ευρωπαϊκά δίκτυα για την Ολυμπιάδα του 1984 στο Λος Άντζελες πλήρωσαν 20 εκατομμύρια, το ABC πλήρωσε 92 εκατομμύρια για τους χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες στο Σεράγεβο και ακόμη 225 εκατομμύρια για την Ολυμπιάδα στο Λος Άντζελες.¹⁶ Τα παραπάνω στοιχεία αποκαλύπτουν πως τα τηλεοπτικά σπορ απέκτησαν τέτοια οικονομική και όχι μόνο δύναμη, που έχουν πλέον τη δυνατότητα τόσο να αναδείξουν ένα τηλεοπτικό δίκτυο όσο και να το καταστρέψουν.¹⁷

Η θέαση όμως των σπορ, προκάλεσε ποικιλία κριτικών, την παρουσίαση των οποίων επιχείρησε να κάνει και ο Guttmann στο βιβλίο του *Sports spectators*. Η πιο λεπτομερειακή κριτική έγινε από την μαρξιστική παράδοση και ειδικότερα από τους νέο-μαρξιστές. Εδώ να σημειώσουμε πως τα δύο αυτά είδη κριτικής αν και σχετίζονται μεταξύ τους, εν τούτοις είναι ευδιάκριτα.¹⁸ Οι μαρξιστές από την πλευρά τους, ενώ έχουν καταδικάσει τον προφανή ρατσισμό, την εμπορευματοποίηση, το μιλιταρισμό, τον εθνικισμό και τον ιμπεριαλισμό των «καπιταλιστικών» όπως τα χαρακτηρίζουν σπορ, δεν τα απορρίπτουν γενικά. Από την άλλη, οι νέο-μαρξιστές θεωρούν ότι η σύγχρονη βιομηχανική κοινωνία μέσα από τις κυρίαρχες αθλητικές αξίες της και τα αθλητικά πρότυπα καταναλωτισμού που προβάλλει, προσπαθεί να επηρεάσει τις ανάγκες και τα όνειρα των ανθρώπων.¹⁹ Επίσης, για τους νέο-μαρξιστές κριτικούς η θέαση των σπορ λειτουργεί καθαρικά δηλαδή αποτελούν μια βαλβίδα ασφαλείας του καπιταλιστικού συστήματος. Πιστεύουν ότι η σύγχρονη καπιταλιστική κοινωνία απαιτεί την απελευθέρωση αλλά και την καταστολή της σεξουαλικής ενέργειας. Ο σεξουαλικά κατεστραμμένος εργάτης,

¹⁵ Guttmann, A. 1986, *ό.π.*,σ.135

¹⁶ Guttmann, A. 1986, *ό.π.*,σ.136

¹⁷ Guttmann, A. 1986, *ό.π.*,σ.138

¹⁸ Guttmann, A. 1986, *ό.π.*,σ.147

¹⁹ Guttmann, A. 1986, *ό.π.*,σ.148

καταπνίγει την ερωτική του ενέργεια μέσα στην παραγωγική εργασία, η οποία φέρνει σπουδαία οφέλη για τον εργοδότη. Οι ψυχολογικοί μηχανισμοί της κατάθλιψης είναι ωστόσο ατελείς και πάντα υπάρχει ο κίνδυνος ότι οι καταπιεσμένες ενέργειες που δεν μπορούν να καταπνιχτούν ολοκληρωτικά στην εργασία μπορεί κάποια στιγμή να είναι ενδεχομένως και εκρηκτικές. Το πλεόνασμα λοιπόν της κατάθλιψης που δεν μπορεί να μεταφερθεί στην οικονομική παραγωγικότητα, απειλεί να τινάξει ολόκληρο το σύστημα της οικονομικής εκμετάλλευσης και του πολιτικού ελέγχου. Σε αυτό ακριβώς το σημείο σύμφωνα με τους νέο-μαρξιστές, εισάγονται τα σπορ. Αυτά εξυπηρετούν τη διοχέτευση ενός είδους δεύτερης απελευθέρωσης της κατασταλαμμένης σεξουαλικής ενέργειας που δεν μπορεί να απορροφηθεί στην οικονομική διαδικασία, η οποία πρακτικά είναι η απελευθέρωση της κατασταλαμμένης φυσικής επιθετικότητας. Επιπλέον, από αυτή την κάθαρση υπάρχει και μια μεταστροφή : η οργή και ο θυμός που πρέπει να κατευθύνονται κατά της κυρίαρχης τάξης γυρνούν αντ' αυτού κατά της αντίπαλης (αθλητικής) ομάδας. Έτσι, η πίστη και η συναισθηματική εμπλοκή που πρέπει να είναι μέρος της συνείδησης της εργατικής τάξης «σπαταλιούνται» στα σπορ και καθώς οι θεατές είναι αποστραγγισμένοι από όλη την εχθρότητα μέσα από την θέαση είναι και απαλλαγμένοι από κάθε ενδιαφέρον για την πολιτική δράση, είναι δηλαδή απαθείς. Με αυτό τον τρόπο, οι νέο-μαρξιστές ερμηνεύουν την ολοκλήρωση της κάθαρσης και εξηγούν πώς τα σπορ αποτελούν βαλβίδα ασφαλείας του καπιταλιστικού συστήματος.²⁰

Ο Guttmann θεωρεί πως μια τροποποιημένη έκδοση της θεωρία της κάθαρσης μπορεί να είναι έγκυρη. Τα σπορ, αρχικά διεγείροντας το θεατή και μετά παρέχοντας του τη δυνατότητα για ένα είδος συγκεκριμένης και επιτρεπτής συμπεριφοράς, πράγματι μπορούν να λειτουργήσουν ως βαλβίδα ασφαλείας για το καπιταλιστικό σύστημα αλλά και οι θεατές από την μεριά τους να καταφέρνουν να αναπαράγουν και να σταθεροποιούν το κοινωνικό σύστημα.²¹ Εδώ να σημειώσουμε πως οι θεατές υποκινημένοι από την διέγερση της θέασης ή επιτρεπόμενοι από τις κοινωνικές συμβάσεις πολλές φορές παρεκτρέπονται λόγω συσσώρευσης της απογοήτευσης τους και έτσι εμφανίζεται η βία. Στην περίπτωση αυτή, η βαλβίδα ασφαλείας μπορεί να γίνει καταστρεπτική. Ενώ λοιπόν οι νέο-μαρξιστές έχουν αναλύσει λεπτομερειακά την απάθεια που μπορεί να προκαλεί η θέαση των σπορ όπως υποστηρίζουν, έχουν λιγότερο ή περισσότερο αγνοήσει τη βία των θεατών, η οποία σχετίζεται με την ταξική προέλευση.²²

Παρά λοιπόν τα πολλά αρνητικά σημεία της παρουσίας των σπορ, ο Guttmann τονίζει πως πρέπει να αυξάνουμε τις θετικές δυνατότητες που έχουν τα σπορ να φέρνουν τον κόσμο πιο κοντά. Και αν πραγματικά νιώθουμε ότι αντιπροσωπευόμαστε από τους αθλητές πρέπει να τους

²⁰ Guttmann, A. 1986, *ό.π.*,σ.149

²¹ Guttmann, A. 1986, *ό.π.*,σ.157-158

²² Guttmann, A. 1986, *ό.π.*,σ.158

σκεφτούμε όχι σαν μαύρους ή άσπρους, προτεστάντες ή καθολικούς, Ρώσους ή Αμερικάνους αλλά ως άντρες και γυναίκες που οι επιδείξεις τους βοηθούν ώστε να καθοριστεί τι σημαίνει να είσαι άνθρωπος. Άλλωστε είμαστε μόνοι πάνω σε αυτόν το μικρό πλανήτη και με αυτήν την αίσθηση όλοι είμαστε μία ομάδα. Γι' αυτό ας κερδίσει το καλύτερο άτομο!²³

Ο Georges Vigarello στο βιβλίο του *Από το παιχνίδι στο αθλητικό θέαμα. Η γέννηση ενός μύθου*, παρουσιάζει την εξέλιξη του αθλητικού φαινομένου μέσα στο πέρασμα των χρόνων, εστιάζοντας κυρίως στο ζήτημα του αθλητισμού ως θεάματος. Ξεκινά με την διαπίστωση πως οι αθλητικές αναμετρήσεις στα τέλη του 19^{ου} αιώνα, χαρακτηρίζονταν από απουσία πλήθους, μαζικής συνάθροισης και μαζικού κοινού, χαρακτηριστικά τα οποία θα εμφανιστούν παρά μονάχα τον 20^ο αιώνα.²⁴ Άλλωστε, οι νέες συνθήκες που είχαν αρχίσει την εποχή εκείνη να επικρατούν στους τομείς της επικοινωνίας και των διεθνών σχέσεων, ευνόησαν την αύξηση των ταξιδιών και την εμφάνιση του λεγόμενου «αθλητικού τουρισμού».²⁵ Οι μεγάλες αθλητικές συναντήσεις σταδιακά άρχισαν να προσφέρουν νέες συγκινήσεις στους θεατές, οι οποίοι ένιωθαν την ανάγκη ταύτισης των αθλητών τους με τα εθνικά τους σύμβολα και αξίες και παράλληλα την ταύτιση της νίκης των αθλητών τους στους αγώνες, με την επικράτηση της εθνικής κυριαρχίας τους, έναντι των αντιπάλων τους. Με άλλα λόγια, η νίκη των αθλητών δεν αντιλαμβάνονταν μόνο ως τέτοια αλλά είχε προεκτάσεις τόσο σε πολιτικό όσο και σε εθνικό επίπεδο καθώς θεωρούνταν πως υποδήλωνε το δικαίωμα ενός έθνους για εξουσία σε ένα άλλο έθνος.²⁶

Ένα από τα πιο ενδεικτικά παραδείγματα των μεγάλων αθλητικών συναντήσεων των αρχών του 20^{ου} αιώνα και των χαρακτηριστικών που αυτές συνεπάγονται, αποτελούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1900 στο Παρίσι. Πρόκειται, για ένα σύνολο Αγώνων που παρουσιάστηκαν μέσα από δύο άκρως αντίθετες οπτικές : αυτή των διοργανωτών τους, δηλαδή των ανθρώπων της γαλλικής κυβέρνησης και αυτή του Ντε Κουμπερτέν και των συνεργατών του. Σύμφωνα με τους διοργανωτές τους, οι Αγώνες χαρακτηρίστηκαν ως μια «λαμπρή και επιτυχημένη εκδήλωση», με έντονο το μαζικό στοιχείο προέλευσης των θεατών. Η «επιτυχία» αυτή, δικαιολογείται από τους ανθρώπους της κυβέρνησης και της Παγκόσμιας Έκθεσης, ως απόρροια της εκπλήρωσης του σκοπού της τέλεσης τους.²⁷ Σύμφωνα όμως με την οπτική του Ντε Κουμπερτέν, οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1900 χαρακτηρίστηκαν ως μια «αποτυχημένη διοργάνωση», καθώς δεν είχαν να κάνουν σε τίποτα με τα ιδεώδη του Ολυμπισμού, δηλαδή το μικρό αριθμό των αθλητικών δοκιμασιών, τον ερασιτεχνισμό και την αυστηρή επιλεκτικότητα.

²³ Guttman, A. 1986, *ό.π.*, σ.185

²⁴ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 103

²⁵ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 105-106

²⁶ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 106-108

²⁷ Σκοπός τους ήταν να αναδείξουν τις ποικίλες δυνάμεις τόσο των αθλητών όσο και των μηχανημάτων που χρησιμοποιούσαν στα αγωνίσματα, με άλλα λόγια να αναδείξουν μέσα από ένα θέαμα συλλογικής δραστηριότητας τα σωματικά και ηθικά οφέλη που προσφέρουν οι σωματικές ασκήσεις.

Σχετικά με την ύπαρξη πλήθους στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 1896 ο Ντε Κουμπερτέν είναι ξεκάθαρος : το πλήθος ενώ από την μία καθιερώνει τον αθλητή, από την άλλη τον εκτρέπει, τον νομιμοποιεί και τον εμπορεύεται.²⁸ Ενώ δηλαδή θα έπρεπε (το πλήθος) να προσφέρει στον αθλητή ως κίνητρα την ηθική διάπλαση και την αφιλοκέρδεια, του παρέχει την εμφάνιση και την κενοδοξία.²⁹

Σύμφωνα λοιπόν με τον Vigarello, οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1900 αποτελούν ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα της γένεσης των αθλητικών συναντήσεων ως θεαμάτων. Ως προς τον χρόνο και τον χώρο τέλεσης τους βέβαια κυριαρχεί μια γενικότερη ασάφεια, καθώς όλα αλλάζουν την τελευταία στιγμή, γεγονός το οποίο οφείλεται στην απουσία παράδοσης.³⁰ Ωστόσο, όπως διαπιστώνει ο ίδιος, η ασάφεια αυτή αλλά και η σύγκρουση του Ντε Κουμπερτέν με τους διοργανωτές των αγώνων, δεν φανερώνουν την πλήρη απουσία του ολυμπισμού, απλά αποκαλύπτουν την περιορισμένη εμβέλεια του σε σχέση με τους διαγωνισμούς των σωματικών ασκήσεων. Ουσιαστικά, η σύγκρουση μεταξύ του «ολυμπισμού» και των «διαγωνισμών σωματικών ασκήσεων», έχει να κάνει με την ανάδειξη και προώθηση του πατριωτισμού ταυτόχρονα με την ενίσχυση της δημοκρατίας, μία ανάδειξη που ήθελαν να επιτύχουν με κάθε τρόπο οι διοργανωτές των αγώνων. Και πράγματι, ο στόχος τους αυτός πραγματοποιήθηκε κυρίως μέσα από την ενθάρρυνση της μαζικής παρακολούθησης των αγωνισμάτων, της πληθώρας τους αλλά και της μεγάλης ποικιλίας των μηχανημάτων που χρησιμοποιούσαν οι αθλητές. Η στάση αυτή επιβεβαιώνει τη λαϊκότερη προέλευση των αθλητών όσο και τη γένεση νέων αθλημάτων. Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε πως οι δύο αυτές συγκρουόμενες κουλτούρες πρέσβευαν : η μία τις δημοκρατικά οργανωμένες αθλητικές ασκήσεις με ατομιστικές αναμετρήσεις (Ντε Κουμπερτέν) και η άλλη τις γυμναστικές ασκήσεις με τις συλλογικές αξίες και την συμβολική του ένοπλου έθνους (διοργανωτές).³¹

Αυτό όμως που κατά τον Vigarello άλλαξε ριζικά το χαρακτήρα του σύγχρονου αθλητισμού ήταν η τηλεοπτική κάλυψη των αθλητικών αγώνων, αλλαγή ωστόσο που δεν απέκλεισε τη συνέχιση του μύθου της «αγνότητας» του αθλητισμού. Ο οικονομικός μηχανισμός του Τύπου που κυριαρχούσε στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, επεκτάθηκε τις τελευταίες δεκαετίες με την έλευση της τηλεόρασης. Πλέον, το μέσο αυτό καθιερώθηκε σταδιακά ως το στοιχείο εκείνο που έπαιζε το βασικό ρόλο στη διαμόρφωση των χαρακτηριστικών και των πρακτικών του αθλητισμού, προϋποθέτοντας όμως ιστορικά την αύξηση του ελεύθερου χρόνου και την

²⁸ Εδώ ας σημειωθεί πως παρόλο που ο Ντε Κουμπερτέν ανησυχεί για την ύπαρξη του πλήθους, οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας το 1896 παρουσιάζουν στοιχεία (δαυλοί, φανφάρες, σημαίες ξένων χωρών) που σκοπό έχουν να συναρπάσουν και να αυξήσουν το θέαμα.

²⁹ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 104

³⁰ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 111-113

³¹ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 115-121

ανάπτυξη και παγκοσμιοποίηση των νέων τεχνολογιών. Τα πάντα άλλαξαν και προσαρμόστηκαν βάση της τηλεοπτικής εικόνας και του θεάματος, τα οποία προσανατολίστηκαν αποκλειστικά στη ψυχαγωγία : οι κανόνες των αθλημάτων, τα ωράρια τους, ο καλλωπισμός των σωμάτων των αθλητών, οι αθλητικές στολές τους.³²

Ο Vigarello όμως διαπιστώνει μια αντίφαση μέσα σε αυτά τα νέα πλαίσια του αθλητικού συστήματος : από τη μία η αθλητική εικόνα, για να είναι συναρπαστική, σχετίζεται με το ντόπινγκ και την βία, αλλά από την άλλη ο αθλητισμός έχει την υποχρέωση να προβάλλει την ισότητα των ευκαιριών. Η αντίφαση όμως αυτή επιμελώς αποκρύπτεται μέσα από τη δημιουργία και τη συνεχή συντήρηση ενός «μύθου» γύρω από το όνομα του αθλητισμού, ενός μύθου για μια «αθλητική αντι-κοινωνία», που για να απομυθοποιηθεί πρέπει οι ίδιοι οι πολίτες να καταφέρουν να την ελέγξουν και τελικώς να την απομυθοποιήσουν. Αυτή λοιπόν η «μυθική αντι-κοινωνία» που θεωρείται ότι ενσαρκώνει ο αθλητισμός, προβάλλεται ως μια οργανωμένη κοινωνία- όπως ακριβώς η ίδια η κοινωνία-με την διαφορά όμως ότι αποτελεί πρότυπο που εγγυάται τις κυρίαρχες αξίες της υπαρκτής κοινωνίας, δηλαδή την ισότητα των ευκαιριών, την αμεροληψία των διαιτητών και την ηθική των αθλητών. Με άλλα λόγια, ο αθλητισμός εμφανίζεται ως ένας θεσμός-παράδειγμα : πραγματώνει τις αξίες της κοινωνίας, ιεραρχεί και ταξινομεί τους ανθρώπους βάση των κυρίαρχων αξιών.³³

Η σχέση του αθλητισμού με την πολιτική παρόλα αυτά δεν πρωτοεμφανίστηκε τα τελευταία χρόνια, αντίθετα, το ολυμπιακό κίνημα από την γέννηση του διακατεχόταν από πλήθος πολιτικών πρακτικών. Άλλωστε και μόνο η εμφάνιση των «εθνικών» αναμετρήσεων, δικαιολογεί την ύπαρξη αυτής της σχέσης, η οποία με το πέρασμα των χρόνων έγινε εντονότερη και μέσα από την έξαρση του θεάματος, την εισβολή της οικονομίας της αγοράς αλλά και της κρατικής διαχείρισης στον αθλητισμό.³⁴

Καθώς λοιπόν, σύμφωνα με τον Vigarello, η τηλεοπτική εικόνα έδωσε την ευκαιρία στον αθλητισμό να καταναλώνεται ως θέαμα, η πολιτική τον χρησιμοποίησε ώστε να προωθεί διάφορα προπαγανδιστικά μηνύματα, τοπικά αλλά και εθνικά συμφέροντα καθώς και σημαντικές αθλητικές προσωπικότητες. Το ζήτημα είναι όμως ποιου είδους πολιτική εξουσία αποφασίζει και με ποιους τρόπους για την προώθηση όλων των παραπάνω. Μήπως τελικά είναι καθοριστικός ο ρόλος της εξουσίας των Μ.Μ.Ε.;³⁵

Η σχέση του αθλητισμού με την πολιτική αποκρύπτεται συχνά από το φαντασιακό που υπηρετεί ο πρώτος, από το μύθο που έχει πλάσει μια «αξιοκρατική αντι-κοινωνία» άλλωστε,

³² βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 147-150

³³ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 150-51

³⁴ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 152-153

³⁵ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 153-156

δύσκολα επηρεάζεται από τα πολιτικά συμφέροντα. Το γεγονός αυτό φαίνεται και από τη στάση που κρατούν τα Μ.Μ.Ε. απέναντι στη σχέση αυτή, με την απόκρυψη ή απλά με τη μη αναφορά στις διαστάσεις της. Πρόκειται για μια απόκρυψη, την οποία και η πολιτική από την μεριά της προσπαθεί να συντηρήσει ώστε να προωθεί σε κάθε περίπτωση και με κάθε τρόπο τα συμφέροντα της, δια μέσου του αθλητισμού.³⁶

Ένας άλλος πολύ σημαντικός παράγοντας για τον Vigarello, που επιμελώς τα Μ.Μ.Ε. αποκρύπτουν, σε σχέση με την μορφή και τα χαρακτηριστικά που έχει πάρει ο σύγχρονος αθλητισμός, είναι η αθλητική τεχνολογία. Η τεχνολογία δεν επηρέασε βέβαια τον αθλητισμό μόνο τα τελευταία χρόνια, άλλωστε από την αρχή η ανάγκη βελτίωσης των επιδόσεων την καθιστούσε αναγκαία. Με την πάροδο βέβαια των χρόνων και την εξέλιξη της τεχνολογίας, τα υλικά που χρησιμοποιούνταν στον αθλητισμό άλλαζαν και αυτά : ελατός χάλυβας, κράματα μετάλλων, συνθετικές ίνες, παράγωγα πλαστικού, πληροφορική. Ωστόσο, η αυξανόμενη χρήση της πληροφορικής και των μικροτσίπ ήταν τέτοια, που τελικώς οδήγησε στην υποχώρηση του ανθρώπινου ρόλου και του μυός, μπροστά στο τέχνασμα και στο μηχανικό, με αποτέλεσμα την διαφοροποίηση των αρχών του αθλητισμού. Εντούτοις, η επέκταση και ανάπτυξη της τεχνολογίας στον αθλητισμό, δεν είναι αποτέλεσμα μόνο της ανάγκης για βελτίωση των επιδόσεων, αλλά και της μόδας και της επινόησης νέων πρακτικών. Η ανάπτυξη λοιπόν της χρήσης της τεχνολογίας είναι τέτοια ώστε έχει φτάσει στο σημείο να επιδρά ακόμη και στο θέαμα, δημιουργώντας μια νέα οπτική στον τρόπο που εκτιμώνται οι αγώνες και τα αποτελέσματά τους.³⁷

Συγκεκριμένα, η έλευση της τηλεόρασης και η παρακολούθηση ενός αγώνα από αυτήν προσφέρει διαφορετικού είδους συγκινήσεις σε ένα θεατή από ότι η παρακολούθηση του στο χωρικό σημείο στο οποίο διαδραματίζεται. Με άλλα λόγια, αν και πρόκειται για την παρακολούθηση του ίδιου ακριβώς αγώνα, το περιεχόμενο της αίσθησης που διαμορφώνουμε γι αυτόν αλλάζει. Η οθόνη παρουσιάζει μια συνέχεια από επεισόδια, κατασκευάζει μια διάσταση του αγώνα που έχει να κάνει με τη σύγκριση με προηγούμενους αγώνες, δηλαδή κατασκευάζει μια φανταστική αναμέτρηση, η οποία τελικώς εισάγει τον αθλητισμό στην αφήγηση, στο φανταστικό και συμβολικό, στον κόσμο του «μύθου».³⁸ Τα Μ.Μ.Ε. επομένως αναπαράγουν συνεχώς την μυθική διάσταση του αθλητισμού, προβάλλοντας τους πρώτους, τους καλύτερους, αυτούς που έχουν να αφηγηθούν μια ιστορία μέσα από τους αγώνες τους, μέχρι το σημείο που αυτά θεωρούν πως μπορεί να «πουλήσει» η ιστορία τους και έτσι να τους αποφέρει κέρδη, ώστε στη συνέχεια να προβάλουν νέους «μυθικούς» ήρωες, φθείροντας κατά αυτό τον τρόπο τους

³⁶ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 156-159

³⁷ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 160-167

³⁸ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 168-174

αθλητές.³⁹ Η αφήγηση συνεπώς στον αθλητισμό, εξηγεί κατά τρόπο «λογικό» στα άτομα την πορεία και εξέλιξη του, τον παρουσιάζει ως έναν ιδανικό και ισότιμο κόσμο, κάνοντας τους θεατές να πιστεύουν σε μια φανταστική πραγματικότητα. Συνεπώς, η χρήση της οθόνης και της τηλεοπτικής εικόνας στην παρουσίαση των αθλητικών αγώνων, έχει αλλάξει τον τρόπο που τους αντιλαμβανόμαστε αλλά και τους παρακολουθούμε. Οι εναλλαγές ανάμεσα στους χώρους και στους χρόνους, η έμφαση στο μυθικό και συμβολικό, μας δίνει νέες δυνατότητες εκτίμησης και κατανόησης τους.⁴⁰

Με το πέρασμα όμως από τα παιχνίδια του Παλαιού Καθεστώτος στο σύγχρονο αθλητισμό, ένα άλλο χαρακτηριστικό που αλλάζει μορφή είναι η βία. Ειδικότερα, η ένταση της βίας μειώνεται σταδιακά, καθώς η συμπεριφορά των αθλητών γίνεται πιο ελεγχόμενη και εδραιώνονται ομοιόμορφοι και αυστηροί κανόνες. Παράλληλα όμως με αυτήν τη μείωση της εσω-αγωνιστικής βίας, στον αθλητισμό εμφανίζεται ένα άλλο είδος βίας : μία περιθωριακή βία, υπό την έννοια ότι αφορά τα περιθωριακά άτομα και έχει να κάνει με τη μη εκπλήρωση των αναγκών τους, που τόσο πιέζονται για να ικανοποιηθούν. Στο παράδειγμα του αθλητισμού η αντίφαση της βίας αυτής, εμφανίζεται ως εξής : ενώ από τη μία ο αθλητισμός αποτελεί ένα πεδίο ελεγχόμενης βίας, ταυτόχρονα, από την άλλη, επιτρέπει και αποδέχεται «κρυφές» ενέργειες βίας. (π.χ. χούλιγκαν)⁴¹

Άλλο ένα φαινόμενο κοινωνικής παθογένειας για τον Vigarello, στον σύγχρονο αθλητισμό (εκτός από την βία) αποτελεί το ντόπινγκ⁴² το οποίο και αποκαλύπτει τις μυθικές δυνάμεις και τα τεχνάσματα του αθλητισμού, έστω και αν υπάρχει έντονη η τάση υποβάθμισης και απόκρυψης του, λόγω διάφορων πολιτικών, οικονομικών και άλλων συμφερόντων και πιέσεων. Ειδικότερα, η αθλητική «αντι-κοινωνία» με τον τρόπο που προβάλλεται, δημιουργεί στα άτομα υψηλότερες προσδοκίες για την ικανοποίηση των οποίων χρησιμοποιεί διάφορα «υπόγεια»

³⁹ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 210-213

⁴⁰ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 168-174

⁴¹ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 175-182

⁴² Υπάρχει μεγάλο πλήθος ορισμών για το ντόπινγκ, άλλες θεωρίες το ορίζουν σε σχέση με τις «μη φυσιολογικές» λειτουργίες που προκαλεί στο σώμα, άλλες σε σχέση με την υγεία του σώματος, άλλες ως ενέργεια που μεταβάλλει με οποιοδήποτε μέσο την αγωνιστική διάθεση και ικανότητα. Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (Δ.Ο.Ε.) ορίζει το ντόπινγκ ως : «την χρήση από τον αθλητή ή/και την χορήγηση σε αυτόν προς χρήση από άλλο άτομο, ουσιών που είναι ξένες προς τις μεταβολικές διεργασίες του ανθρώπινου οργανισμού, ή/και φυσιολογικών ουσιών σε μεγαλύτερη ποσότητα ή ασυνήθεις οδούς εφαρμογής, ή/και την χρήση ορμονών κι άλλων παρόμοιας δράσης προϊόντων ή/και άλλων μέσων, με σκοπό την τεχνητή και παράνομη βελτίωση των επιδόσεων. Σύμφωνα με τον ορισμό του Ολυμπιακού Κινήματος Αντί-ντόπινγκ, ως ντόπινγκ ορίζεται: «η χρήση μέσου (ουσίας ή μεθόδου), η οποία είναι πιθανώς επικίνδυνη για τη υγεία των αθλητών ή/και ικανή να βελτιώσει την απόδοσή τους, ή η παρουσία στο σώμα ενός αθλητή απαγορευμένης ουσίας ή αποδείξεων για τη χρήση απαγορευμένης ουσίας ή μεθόδου». Τέλος, σύμφωνα με τη Παγκόσμια Οργάνωση Αντί-ντόπινγκ (World Anti-Doping Agency – WADA) το ντόπινγκ ορίζεται ως «η παρουσία ουσίας σε βιολογικό υγρό αθλητή ή η χρήση ή η απόδειξη χρήσης ουσίας ή μεθόδου, η οποία έχει την ικανότητα να βελτιώσει την αθλητική επίδοση και παράλληλα, είτε υποβάλλει σε κίνδυνο την υγεία του αθλητή, είτε αντίκειται στο πνεύμα του αθλητισμού».

μέσα ώστε να αντεπεξέλθει, (ντόπινγκ) αποκρύπτοντας τα βέβαια και ενισχύοντας ταυτόχρονα ακόμη πιο πολύ τον μύθο της. Το ντόπινγκ λοιπόν ιστορικά πέρασε τις εξής τρεις φάσεις : την αποδοχή της χρήσης του, την προσπάθεια αντιμετώπισης του και τέλος την απόσυρση των κατηγοριών εναντίων ορισμένων αθλητών που έκαναν χρήση του. Η πρώτη φάση, της αποδοχής της χρήσης του ντόπινγκ σίγουρα δεν μπορούσε να αγνοηθεί, παρόλα αυτά όμως οι αθλητικές αρχές άργησαν πολύ χρονικά να συνειδητοποιήσουν, αγνοώντας τη μαζική προσφυγή στις αμφεταμίνες τη δεκαετία του 1950. η δεύτερη φάση, της απάντησης των αθλητικών αρχών, δεν είναι παρά η απόπειρα των θεσμών απέναντι στην ύπαρξη παραβάσεων. Οι έλεγχοι των αθλητών με εξειδικευμένα τεστ αυξάνονται προοδευτικά : στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Μόντρεαλ το 197 διεξάγονται 2.000 τεστ. Η τρίτη φάση, αυτή της απαλλαγής των κατηγορών από ορισμένους αθλητές, μπορεί να εξηγηθεί ως ένας ακόμη τρόπος της αθλητικής κοινωνίας να προφυλάξει το «μύθο» του αθλητισμού.⁴³ Οι αιτίες χρήσης αναβολικών και άλλων ουσιών είναι πολλές : τα οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα, το θέαμα, η βελτίωση των επιδόσεων. Γι' αυτό και άλλωστε το ντόπινγκ χαρακτηρίζεται από επαγγελματισμό, ιατρική επίβλεψη και τεχνολογικές ανακαλύψεις. Όπως έχει προαναφερθεί, ο αθλητισμός νομιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό από την ηθική και παρουσιάζεται ως μύθος, ένας μύθος που διέπεται από τρεις αξίες : την ισότητα, την αμεροληψία και την εντιμότητα. Όταν λοιπόν, ο αθλητισμός αναδεικνύει τους αθλητές ως πρότυπα συμπεριφοράς, ως «μύθους», πως μπορεί ο ίδιος να τους τιμωρήσει με την αποκάλυψη της χρήσης απαγορευμένων ουσιών; Πως μπορεί να γίνει άλλωστε αυτό όταν έρχονται να προστεθούν και οι πιέσεις των αθλητικών οικονομικών επιχειρήσεων που βασίζονται πάνω στους αθλητές; Το ζήτημα λοιπόν του ντόπινγκ καλύπτεται πίσω από την ηθική και συγκεκριμένα μέσα από τον διορισμό σε θέσεις κλειδιά ατόμων που ανήκουν στη «μυθική αντί-κοινωνία», την ελέγχουν και την αναπαράγουν, προστατεύοντας κατά αυτό τον τρόπο την ίδια και τους αθλητές-«μύθους».⁴⁴

Ωστόσο, το πρόβλημα του ντόπινγκ δεν χρήζει μόνο αθλητικής νομιμότητας αλλά κυρίως είναι ένα ζήτημα που έχει να κάνει με τη δημόσια υγεία. Η σχέση όμως ντόπινγκ-δημόσιας υγείας αναδεικνύει τη δυσκολία που υπάρχει σχετικά με τις επιστημονικές γνώσεις για το ντόπινγκ (απουσία στατιστικών δεικτών), αλλά και τα προβλήματα που προκύπτουν από την χρήση των τεστ ανίχνευσης (φυσιολογικές τιμές, επίπεδα θετικότητας). Εδώ ακριβώς προκύπτει το ζήτημα της εξουσίας ελέγχου του ντόπινγκ : αν την εξουσία αυτή την κατέχουν άτομα της αθλητικής κοινότητας, τα οποία επιδιώκουν την συντήρηση του μύθου του αθλητισμού, κατά πόσο οι αποφάσεις τους θα είναι ανεξάρτητες από πιέσεις και συμφέροντα; Μήπως εδώ το κράτος θα πρέπει να αναλάβει τα ηνία; Ακόμη όμως και η εμπλοκή της υγειονομικής κρατικής

⁴³ βλ. Vigarello, Georges, 2004, σ. 216-222

⁴⁴ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 183-194

πολιτικής δεν είναι απόλυτο ότι θα εξασφαλίσει την υποχώρηση του ντόπινγκ, καθώς από αυτή μπορεί να προκύψουν νέου είδους προβλήματα αμφισβήτησης της κρατικής λειτουργίας, ακόμη και της ίδιας της δημοκρατίας.⁴⁵

Συμπερασματικά-για την κριτική προσέγγιση του αθλητισμού από τον Vigarello-θα μπορούσε να ειπωθεί πως καθώς οι κοινωνίες παράγουν τον αθλητισμό και καθώς αυτές εξελίσσονται, έτσι εξελίσσεται και αυτός : από τα παλιά παραδοσιακά παιχνίδια, με την έλευση του ελεύθερου χρόνου, την οικονομία της αγοράς, την εξέλιξη της τεχνολογίας, τους συγκεντρωτικούς θεσμούς, περάσαμε στο σύγχρονο αθλητισμό. Έναν αθλητισμό που αποτελεί μύθο, μια "μυθική αντι-κοινωνία" που νομιμοποιείται μέσω της ηθικής και των αξιών που υπηρετεί, ένα μύθο που για να ξεσκεπαστεί χρειάζεται η εντονότερη εμπλοκή των δημόσιων φορέων στη διαχείριση του αθλητισμού.⁴⁶

Τις νέες αυτές συνθήκες λοιπόν, που περιγράφηκαν στις παραπάνω προσεγγίσεις και κάτω από τις οποίες φαίνεται να λειτουργεί ο σύγχρονος αθλητισμός, δεν ήταν δυνατόν να αποφύγουν ούτε οι Ολυμπιακοί Αγώνες, το μεγαλύτερο και σπουδαιότερο αθλητικό γεγονός σε παγκόσμιο επίπεδο. Παρά το γεγονός ότι ιδεολογικά το Ολυμπιακό Κίνημα προβάλλει τα ιδεώδη της ειρήνης, της συναδέλφωσης και της αλληλεγγύης των λαών, στην πράξη οι Αγώνες καλλιεργούν το αίσθημα της μοναδικότητας κάθε έθνους, βλέπε της υπεροχής του απέναντι σε άλλα έθνη, ενώ μπορεί να λειτουργούν και στο πλαίσιο πολλαπλών πολιτικών επιδιώξεων. Να αναφέρω ενδεικτικά ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες και η αθλητική διάκριση σε αυτούς έχουν χρησιμοποιηθεί ως μηχανισμός διπλωματικής αναγνώρισης από χώρες που θέλουν να ξεφύγουν από την διεθνή απομόνωση που βρίσκονται, λόγω χάριν έχουν λειτουργήσει νομιμοποιητικά για αυταρχικά καθεστώτα. Άλλοτε πάλι έχουν χρησιμοποιηθεί για τον αποκλεισμό κάποιων χωρών με σκοπό την συμμόρφωση τους στο διεθνές δίκαιο ή έχουν αποτελέσει πεδίο τρομοκρατικών γεγονότων.⁴⁷ Η τελευταία βέβαια αυτή σχέση της τρομοκρατίας με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, έχει πάρει νέες διαστάσεις, μετά το τρομοκρατικό χτύπημα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου 2001, γεγονός το οποίο δηλώνεται από την καλλιέργεια ενός κλίματος φόβου απέναντι στην τρομοκρατία αλλά και από την επανεκτίμηση και επαναξιολόγηση του σχεδιασμού της ασφάλειας των Αγώνων, με την ραγδαία αύξηση των σχετικών μέτρων.

Η αύξηση αυτή, είναι ένα από τα στοιχεία που έχει οδηγήσει τα τελευταία χρόνια πολλά κοινωνικά κινήματα να στραφούν κατά των Ολυμπιακών Αγώνων, καθώς και

⁴⁵ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 194-204

⁴⁶ βλ. Vigarello Georges, 2004, σ. 223-226

⁴⁷ Delacroix, X. 1997, «Στην υπηρεσία της κρατικής διπλωματίας» στο *Le Monde diplomatique*, (ελλην. μτφρ.), τχ.12, Αφιέρωμα : «Ο αδυσώπητος πόλεμος των σπορ. », σ.σ.12-14

οργανώσεις όπως οι περιβαλλοντικές και οικολογικές οργανώσεις, που διαμαρτύρονται για την καταπάτηση του περιβάλλοντος, με τα εργατικά συνδικάτα που διαμαρτύρονται για τα δικαιώματα των εργατών των Ολυμπιακών έργων, αλλά και συσσωματώσεις πολιτών, που διαμαρτύρονται για την αστυνόμευση και την καταπάτηση των πολιτικών και ατομικών δικαιωμάτων.

Η έρευνα : αρχικά ερωτήματα

Το κύριο ερευνητικό μέρος της διπλωματικής εργασίας βασίζεται στην μελέτη των γεγονότων διαμαρτυρίας κατά των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, τον Αύγουστο του 2004.

Κύριο ζητούμενο της συγκεκριμένης έρευνας, είναι να διερευνηθεί κατά πόσο και με ποιους όρους μπορούμε να θεωρήσουμε ότι συγκροτήθηκε στην Ελλάδα ένα πεδίο διαμαρτυρίας, τόσο σε επίπεδο δράσης όσο και σε επίπεδο λόγου, σχετικά με τον σύγχρονο αθλητικό και Ολυμπιακό θεσμό και ειδικότερα, με την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα. Ειδικότερα, θα αναζητηθούν και θα αναλυθούν :

- από την μια, οι κινητοποιήσεις ποικίλων ελληνικών οργανώσεων (περιβαλλοντικές, κοινωνικές, πολιτικές, κινήσεις πολιτών, επιτροπές αγώνα κ.α.), που ανέλαβαν ενεργή δράση ενάντια στην διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα και
- από την άλλη, θα διερευνηθεί η ανάπτυξη ενός δημόσιου λόγου γύρω από το ζήτημα αυτό, μέσα από τα συνοδευτικά κείμενα των γεγονότων διαμαρτυρίας, έτσι ώστε να διαφανεί αν πρόκειται περί ενός λόγου ο οποίος περιορίστηκε μόνο στην επισήμανση οργανωτικών καθυστερήσεων, διαχειριστικών προβλημάτων ή άλλων δυσλειτουργιών από την πλευρά των ιθυνόντων ή που προχώρησε και σε μια κριτική τόσο απέναντι στο αθλητικό και ολυμπιακό φαινόμενο γενικά όσο και ειδικότερα στην Ολυμπιάδα του 2004.

Τα βασικότερα λοιπόν, ερευνητικά ερωτήματα στα οποία στοχεύει να απαντήσει η συγκεκριμένη εμπειρική έρευνα είναι :

1. Υπήρξε στην Ελλάδα μια οργανωμένη δράση διαμαρτυρίας ενάντια στην διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα στο 2004;
2. Αν υπήρξε αυτή η δράση, πάνω σε ποια βασικά επιχειρήματα στηρίχθηκαν οι υποστηρικτές και διοργανωτές της;
3. Ποια ήταν η μορφή και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των κινητοποιήσεων και των διαμαρτυριών κατά της διοργάνωσης «Αθήνα 2004»;

4. Ποιοι ήταν οι πρωταγωνιστές των γ.δ.,⁴⁸ δηλαδή ποια ήταν τα κοινωνικά χαρακτηριστικά των οργανώσεων που διοργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν στα γεγονότα διαμαρτυρίας;
5. Ποια ήταν τα βασικά αιτήματα των διαμαρτυρόμενων οργανώσεων και ποιες οι αντιπροτάσεις τους;
6. Ποια ήταν τα σχετικά ζητήματα και επιχειρήματα που τέθηκαν προς συζήτηση και αμφισβήτηση από φορείς της κριτικής στους Ολυμπιακούς Αγώνες; Υπήρξαν κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτής της αμφισβήτησης και ποια ήταν τα όρια της;

Οι μέθοδοι της έρευνας

Σύμφωνα με τη σχετική βιβλιογραφία, ως γεγονός συλλογικής διαμαρτυρίας ορίζεται «κάθε είδους δραστηριότητα από μη κρατικούς δρώντες, η οποία αναλαμβάνεται για να εκφραστεί και να ενεργοποιηθεί δημόσια η διαφωνία προς τις κοινωνιακές ή/και πολιτικές συνθήκες, τους θεσμούς, τους κανόνες ή/και τις (κοινωνικές) δυνάμεις».⁴⁹

Βάσει του παραπάνω ορισμού για τα γεγονότα διαμαρτυρίας, καταγράφηκαν και αναλύθηκαν γεγονότα που διοργανώθηκαν από το Σεπτέμβριο του 1996 μέχρι και το Σεπτέμβριο του 2004, δηλαδή από την ανακοίνωση της απόφασης για την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 από την Αθήνα μέχρι και το τέλος της διοργάνωσης. Οι πληροφορίες για τα γεγονότα αυτά αναζητήθηκαν : α. σε ιστοσελίδες του διαδικτύου β. σε εκδόσεις που παρέχουν σχετικές πληροφορίες και γ. σε επιλεγμένες αθηναϊκές εφημερίδες στις οποίες υπήρξε δυνατότητα πρόσβασης μέσω του διαδικτύου.

Σχετικά με τις ιστοσελίδες που χρησιμοποιήθηκαν ως πηγές για την εύρεση των γεγονότων διαμαρτυρίας μπορούμε να πούμε πως πρόκειται ως επί το πλείστον για ιστοσελίδες του αντιεξουσιαστικού, αριστερού και αναρχικού χώρου (π.χ. www.athens.indymedia.org, www.anarchy.gr⁵⁰ κ.ά.).

Όσον αφορά τις εκδόσεις βιβλίων που αποτέλεσαν πηγή άντλησης γεγονότων διαμαρτυρίας πρέπει οπωσδήποτε να γίνει ιδιαίτερη αναφορά στο βιβλίο του Πάνου Τότσικα, *Η άλλη όψη της Ολυμπιάδας 2004. Α-δέσποτες απόψεις για την Αθήνα και τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004*, που κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Κέντρο Ψυχαγωγίας Μονάδος (ΚΨΜ) το Δεκέμβριο του 2004 και αποτελεί μια πρώτη απόπειρα καταγραφής των συνολικών επιπτώσεων της διοργάνωσης «Αθήνα 2004». Ουσιαστικά, πρόκειται για ένα βιβλίο-ντοκουμέντο το οποίο

⁴⁸ Στο εξής όπου γ.δ., εννοείται Γεγονός Διαμαρτυρίας.

⁴⁹ Rucht, D. 1998, «The Structure and Culture of Collective Protest in Germany since 1950», in Meyer, D., Tarrow, S. *The social Movement Society. Contentious Politics for a New Century*, Νέα Υόρκη, Rowman and Littlefield Pub., σ. 30

⁵⁰ Βλέπε αναλυτικά στο παράρτημα : «Διαδικτυακοί Τόποι», σελ. 96

παρουσιάζει τις απόψεις εκείνων που εναντιώθηκαν στη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα. Όπως άλλωστε αναφέρει και ο ίδιος ο συγγραφέας πρόκειται για μια : «ατομική και αποσπασματική παρουσίαση κάποιων πτυχών της Ολυμπιακής Αθήνας και κάποιων επιλεγμένων “αδέσποτων” απόψεων, προκειμένου να καταγραφούν, κάποια “ίχνη” έστω, διαφορετικών στάσεων αλλά και αντιστάσεων που εκδηλώθηκαν ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004.»⁵¹ Το βιβλίο περιλαμβάνει πλούσιο φωτογραφικό και έντυπο υλικό καθώς και κείμενα αντιπαράθεσης της Καμπάνιας Αντί-2004 και άλλων ανθρώπων που εναντιώθηκαν στην επίσημη Ολυμπιακή καμπάνια του 2004.

Όσον αφορά τις εφημερίδες που εξετάστηκαν ως πηγές άντλησης των γ.δ., η επιλογή τους έγινε με βάση τα παρακάτω κριτήρια : την πολιτική τοποθέτηση τους, το μη καθαρά αθλητικό περιεχόμενο τους και την εθνική και όχι τοπική εμβέλεια τους. Η τελευταία εξασφαλίζει, τουλάχιστον καταρχήν, τη δημοσιοποίηση και γεγονότων διαμαρτυρίας που δεν έγιναν στην πρωτεύουσα. Παρόλα αυτά πρέπει να αναφερθεί πως το λεκανοπέδιο της Αττικής υπερεκπροσωπείται στο σύνολο των γεγονότων διαμαρτυρίας κατά της διοργάνωσης «Αθήνα 2004», τόσο λόγω του ότι πρόκειται για την πόλη που φιλοξένησε το μεγαλύτερο μέρος των Αγώνων όσο και γιατί πρόκειται για την πληθυσμιακά μεγαλύτερη και πιο οργανωμένη πόλη της Ελλάδας. Πάντως, επειδή δεν ήταν εφικτό στο πλαίσιο μιας ατομικής έρευνας να αποδελτιωθούν και περιφερειακές/τοπικές εφημερίδες, επιλέχθηκαν εφημερίδες εθνικής εμβέλειας και ακροατηρίου ώστε να εντοπιστούν όσο το δυνατόν περισσότερα γεγονότα διαμαρτυρίας, ανεξάρτητα από τον τόπο διοργάνωσης τους. Άλλωστε, το κύριο ζητούμενο είναι να συγκροτηθεί ένα κατά το δυνατόν ευρύ σώμα γ.δ. το οποίο να επιτρέπει την ποσοτική-στατιστική διερεύνηση και τη συνακόλουθη ποιοτική ανάλυση των ποσοτικών δεδομένων. Απόρροια όλων των παραπάνω ήταν να επιλεγθούν οι εφημερίδες : *Η Αυγή*, *Ριζοσπάστης*, *Ελευθεροτυπία* και *Η Καθημερινή*. Εδώ να σημειωθεί, πως ενώ στις κατηγορίες-πηγές άντλησης, βάση του κριτηρίου της πολιτικής τοποθέτησης τους (έτσι ώστε να συμπεριληφθούν στην έρευνα εφημερίδες όλου του πολιτικού φάσματος), συμπεριλαμβανόταν και *Η Καθημερινή*, τελικώς δεν χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα, διότι κανένα γεγονός διαμαρτυρίας δεν εντοπίστηκε σε αυτήν.

Συνεπώς, οι πηγές πληροφοριών για την ανάλυση των γεγονότων διαμαρτυρίας που θα ακολουθήσει, είναι οι εξής :

1. εφημερίδα *Η Αυγή*,
2. εφημερίδα *Ριζοσπάστης*,
3. εφημερίδα *Ελευθεροτυπία*,
4. διάφορες ιστοσελίδες,

⁵¹ Τότσικας, Πάνος 2004, *Η άλλη όψη της Ολυμπιάδας 2004*. Αθήνα: ΚΨΜ, σ.7

5. βιβλίο : *Η άλλη όψη της Ολυμπιάδας* και

6. άλλο.⁵²

Η μέθοδος με την οποία εξετάστηκαν τα γεγονότα διαμαρτυρίας είναι η ανάλυση γεγονότων διαμαρτυρίας.⁵³ Πρόκειται, για μία δυναμική μέθοδο ανάλυσης περιεχομένου, η οποία παρέχει ένα σταθερό εμπειρικό πλαίσιο για την παρατήρηση διαμαρτυριών σε μεγάλες γεωγραφικές περιοχές και χρονικά διαστήματα. Συγκεκριμένα, επιτρέπει την ποσοτικοποίηση και την περαιτέρω στατιστική επεξεργασία των στοιχείων που χαρακτηρίζουν ένα γεγονός διαμαρτυρίας, όπως είναι η συχνότητα του, η διάρκεια του, ο χρόνος τέλεσης του, η τοποθεσία διοργάνωσης του, το μέγεθος του, τα επιχειρήματα-απόψεις που εκφράζει, οι στόχοι του, οι άμεσες συνέπειες του, οι αντιδράσεις που προκαλεί η διοργάνωση του κ.ά.⁵⁴

Στον αρχικό σχεδιασμό της έρευνας, εκτός από την ανάλυση των γ.δ. προβλεπόταν και η μελέτη της αρθρογραφίας σε επιλεγμένες περιπτώσεις του αθηναϊκού ημερήσιου και περιοδικού τύπου, μέσα από την ανάλυση περιεχομένου. Στην πορεία της έρευνας όμως, και ειδικότερα κατά το στάδιο της αναζήτησης των γεγονότων διαμαρτυρίας, ήρθα αντιμέτωπη με έναν απρόβλεπτα μεγάλο αριθμό γ.δ. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα, όχι μόνο η συλλογή τους να αποδειχθεί αρκετά χρονοβόρα και τελικά ο συνολικός αριθμός τους να ανέλθει στα τριακόσια εξήντα έξι, αλλά και να διαφοροποιηθεί ο προσανατολισμός της έρευνας. Για λόγους λοιπόν οικονομίας της έρευνας, επέλεξα να περιοριστώ στην ανάλυση περιεχομένου και ανάλυση λόγου μόνο κάποιων από τα κείμενα κριτικής που εντόπισα ως συνοδευτικών στα γ.δ.⁵⁵

Η επιλογή της ανάλυσης περιεχομένου, ως συμπληρωματική μέθοδος εξέτασης του υπό έρευνα φαινομένου, έγινε με απώτερο σκοπό να διερευνηθεί όσο το δυνατόν πιο αξιόπιστα η ιδεολογική δομή των δημόσιων κειμένων κριτικής των ίδιων των κινητοποιούμενων, κατά της διοργάνωσης «Αθήνα 2004». Πρόκειται για κείμενα που ως βασικό σκοπό τους έχουν τόσο να παρουσιάσουν επιχειρήματα κατά της οργάνωσης του σύγχρονου αθλητικού και Ολυμπιακού θεσμού όσο και να ενημερώσουν ώστε να δραστηριοποιηθούν και να κινητοποιήσουν τους πολίτες κατά της διοργάνωσης «Αθήνα 2004».

---

⁵² Εδώ να αναφέρω επίσης πως ένα σημαντικό αριθμό γεγονότων διαμαρτυρίας μου προσέφερε ο κος Καβουλάκος Κάρολος από το αρχείο γ.δ. που ο ίδιος έχει συντάξει για μια δική του έρευνα (κάποια από αυτά αφορούν την διοργάνωση «Αθήνα 2004» και προέρχονται από το αρχείο της Καμπάνιας Αντί-2004) και τον ευχαριστώ θερμά για την παραχώρηση του αυτή.

⁵³ Το τελικό δελτίο κωδικοποίησης των γεγονότων διαμαρτυρίας διαμορφώθηκε αρχικά στο πλαίσιο του μαθήματος «Μέθοδοι Έρευνας στην Κοινωνιολογία II-Ποιοτικές μέθοδοι», του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Κοινωνιολογία» του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, για μία εργασία γεγονότων διαμαρτυρίας ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, υπό την επίβλεψη της Μ. Κούση.

⁵⁴ Koopmans, R. and Rutch, D. 2002, «Protest Event Analysis» στο Klandermans, B. Staggenborg, S. (editors), *Methods of social movement research, volume 16*, University of Minnesota Press, σ.σ. 231-232

⁵⁵ Βλ. εδώ, κεφ. 4

Χρησιμοποίησα κυρίως τη θεματική ανάλυση περιεχομένου δηλαδή, τη μεθοδική περιγραφή και ταξινόμηση του περιεχομένου των επιλεγμένων κειμένων κριτικής.⁵⁶ Στόχος της προσέγγισης αυτής, είναι η διερεύνηση του πλαισίου μέσα στο οποίο κινήθηκε η προβληματική και η επιχειρηματολογία των διαμαρτυρόμενων οργανώσεων και συσσωματώσεων. Τίθεται λοιπόν το θέμα, ποιοι είναι οι βασικοί θεματικοί άξονες γύρω από τους οποίους περιστράφηκε η κριτική για την Ολυμπιάδα του 2004 και με ποια συγκεκριμένα υφολογικά στοιχεία αναδείχθηκε αυτή η κριτική. Συγχρόνως, η ανάλυση λόγου που πραγματοποιήθηκε στα παραπάνω κείμενα επιχειρεί να εμπλουτίσει την ανάλυση των τελευταίων, έτσι ώστε να δοθούν επαρκέστερες απαντήσεις στα ερωτήματα που τέθηκαν εξ αρχής και στα ζητήματα που ανέκυψαν κατά τη διάρκεια της έρευνας.

Ο όγκος των κειμένων που αναλύθηκαν προέρχεται από τις ίδιες πηγές που προήλθαν και τα γεγονότα διαμαρτυρίας και καλύπτουν την ίδια χρονική περίοδο, δηλαδή από τον Σεπτέμβριο του 1997 ως και τον Σεπτέμβριο του 2004.⁵⁷

Η διάρθρωση της εργασίας

Η διπλωματική αυτή εργασία, περιλαμβάνει έξι κεφάλαια, καθώς και εκτενές Παράρτημα. Στο πρώτο κεφάλαιο προβάλλονται αναλυτικά όλα τα πρώτα συμπεράσματα από την στατιστική ανάλυση των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν για το υπό έρευνα θέμα, μέσα από στατιστικούς πίνακες και σχεδιαγράμματα. Συγκεκριμένα, παρουσιάζεται η κατανομή των γεγονότων διαμαρτυρίας : με βάση το έτος δημοσιοποίησης τους και την πηγή εύρεσης τους, τις αναφορές που εντοπίστηκαν για το καθένα από αυτά, το επίπεδο πραγματοποίησης τους, τη μορφή δράσης τους, το περιεχόμενο του θέματος/ ζητήματος/ αιτήματος που οδήγησε στη διοργάνωση τους, το είδος των οργανώσεων που οργάνωσαν/ συμμετείχαν σε αυτά, τον αριθμό των οργανώσεων που οργάνωσαν/ συμμετείχαν σε αυτά, το χωρικό πεδίο του/των προβλήματος/των που οδήγησε/σαν στη διαμαρτυρία, τους προκαλούμενους φορείς, τις αντιδράσεις των προκαλούμενων φορέων και το κόστος δράσης τους. Επιπλέον, στο κεφάλαιο αυτό καταγράφεται και η ετήσια κατανομή των γεγονότων διαμαρτυρίας, με βάση τις παραπάνω μεταβλητές. Επίσης, παρουσιάζεται η περαιτέρω στατιστική ανάλυση των δεδομένων (διμεταβλητοί πίνακες) αλλά και μια τελική αποτίμηση των στατιστικών αναλύσεων. Ουσιαστικά, καταγράφονται οι συσχετισμοί επιμέρους μεταβλητών μεταξύ τους, ώστε να απαντηθούν τα βασικά ερωτήματα της έρευνας.

---

⁵⁶ Κυριαζή, Νότα 2000, Η κοινωνιολογική έρευνα, κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών, Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα, σ.291

⁵⁷ Σχετικά με τα κριτήρια επιλογής του δείγματος, βλ. κεφάλαιο 4

Στο δεύτερο κεφάλαιο αποτυπώνονται συνοπτικά τα ευρήματα της έρευνας των δύο πρώτων κεφαλαίων.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η λογική και τα αποτελέσματα της θεματικής ανάλυσης περιεχομένου που διενεργήθηκε σε εικοσιτέσσερα επιλεγμένα κείμενα κριτικής που συνόδευαν δράσεις κατά των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας ενώ στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα βασικότερα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη χρήση μεθόδων ποιοτικής ανάλυσης του λόγου στα ίδια κείμενα.

Στο πέμπτο κεφάλαιο αποτυπώνονται συνοπτικά τα ευρήματα της έρευνας του 3^{ου} και 4^{ου} κεφαλαίου αντίστοιχα ενώ στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα γενικά συμπεράσματα αυτής της ερευνητικής προσπάθειας καθώς και προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

Τέλος, στο Παράρτημα –μεταξύ άλλων- παρουσιάζεται το δελτίο κωδικοποίησης των γεγονότων διαμαρτυρίας απέναντι στους «Ολυμπιακούς Αγώνες-Αθήνα 2004», το οποίο αναδεικνύει αναλυτικά όλες τις πληροφορίες-στοιχεία που έχουν συλλεχθεί για κάθε γεγονός διαμαρτυρίας. Επίσης, υπάρχει τόσο ο κατάλογος των κειμένων που επιλέχθηκαν για την ανάλυση περιεχομένου και την ανάλυση λόγου, όσο και τα ίδια τα κείμενα ώστε να μπορεί να αναγνώστης να μελετήσει το εμπειρικό υλικό της ανάλυσης περιεχομένου και λόγου στο σύνολο του και τέλος, οι θεματικές και τα θέματα της ανάλυσης περιεχομένου για την επαρκέστερη κατανόηση των συμπερασμάτων της έρευνας.

Κεφάλαιο 1

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ : ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ

Ο βασικός στόχος του παρόντος κεφαλαίου είναι η παρουσίαση των κύριων χαρακτηριστικών των γεγονότων διαμαρτυρίας ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 2004.

1.1 Ο χρόνος και οι πηγές

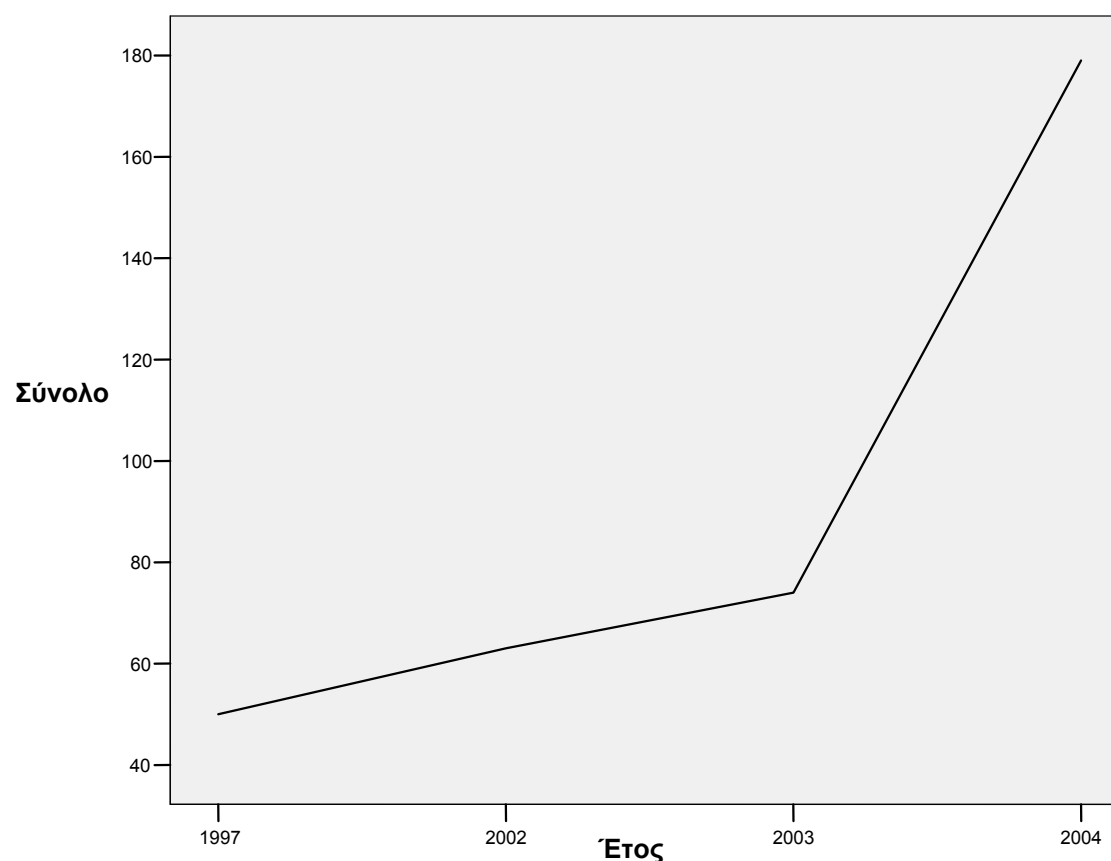
Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα 1, η ετήσια κατανομή των Γ.Δ. και των αναφορών τους κατά των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, που εντοπίστηκαν στις προαναφερθέντες πηγές, έχει ως εξής :

Πίνακας 1 : Ετήσια κατανομή των Γεγονότων Διαμαρτυρίας ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες και των σχετικών αναφορών τους

ΕΤΟΣ	ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ	ΑΝΑΦΟΡΕΣ
1997-2001	50	59
2002	63	65
2003	74	80
2004	179	341
ΣΥΝΟΛΟ	366	545

Λόγω της εύρεσης πολλών αναφορών για ένα γ.δ., ο συνολικός αριθμός των αναφορών που επεξεργάστηκα με το στατιστικό πακέτο SPSS 13, ανήλθε στις πεντακόσιες σαράντα πέντε. Η στατιστική επεξεργασία όμως των πληροφοριών, έγινε με βάση το κάθε ένα γεγονός διαμαρτυρίας (σύνολο 366), στο οποίο βέβαια συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες από όλες τις αναφορές που έχουν βρεθεί για το καθένα από αυτά. Οι πληροφορίες της δεύτερης στήλης του

παραπάνω πίνακα, αποτυπώνονται στο Σχήμα 1, που απεικονίζει την ετήσια κατανομή των γεγονότων διαμαρτυρίας από τον Σεπτέμβριο του 1997 ως και τον Σεπτέμβριο του 2004.⁵⁸

Σχήμα 1 : Κατανομή γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση το έτος δημοσιοποίησής τους.

Μελετώντας τον πίνακα και το σχήμα 1, παρατηρείται μια σταδιακή αύξηση τόσο των γ.δ., όσο και των αναφορών τους στον Τύπο, από το 1997 ως και το 2003, ενώ το 2004, δηλαδή το έτος διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα, η αύξηση αυτή παρουσιάζει μια γεωμετρική (ραγδαία) πορεία. Επίσης, όπως προκύπτει, ενώ για τα γ.δ. όλων των ετών -εκτός από αυτά του 2004- οι αναφορές που εντοπίστηκαν ήταν σχεδόν όσα και τα γ.δ. (δηλαδή για τα περισσότερα βρέθηκε από μία αναφορά), για τα γ.δ. του 2004 (179 γ.δ.) οι αναφορές που εντοπίστηκαν ήταν διπλάσιες (341). Η διαπίστωση αυτή, αναδεικνύει πως από το 2003 και μετά

⁵⁸ Σε όλα τα σχήματα εμφανίζεται μετά το 1997 το έτος 2002. Αυτό συμβαίνει διότι εντοπίστηκε συγκριτικά με τα άλλα έτη-μικρός αριθμός γεγονότων διαμαρτυρίας από το 1997 ως και το 2001, με αποτέλεσμα οι πληροφορίες για τα έτη 1997-2001 να κατηγοριοποιηθούν μαζί. Δηλαδή, σε όλες τις γραφικές παραστάσεις, από το 1997 ως το 2002, συμπεριλαμβάνονται όλες οι πληροφορίες των ετών 1997-2001.

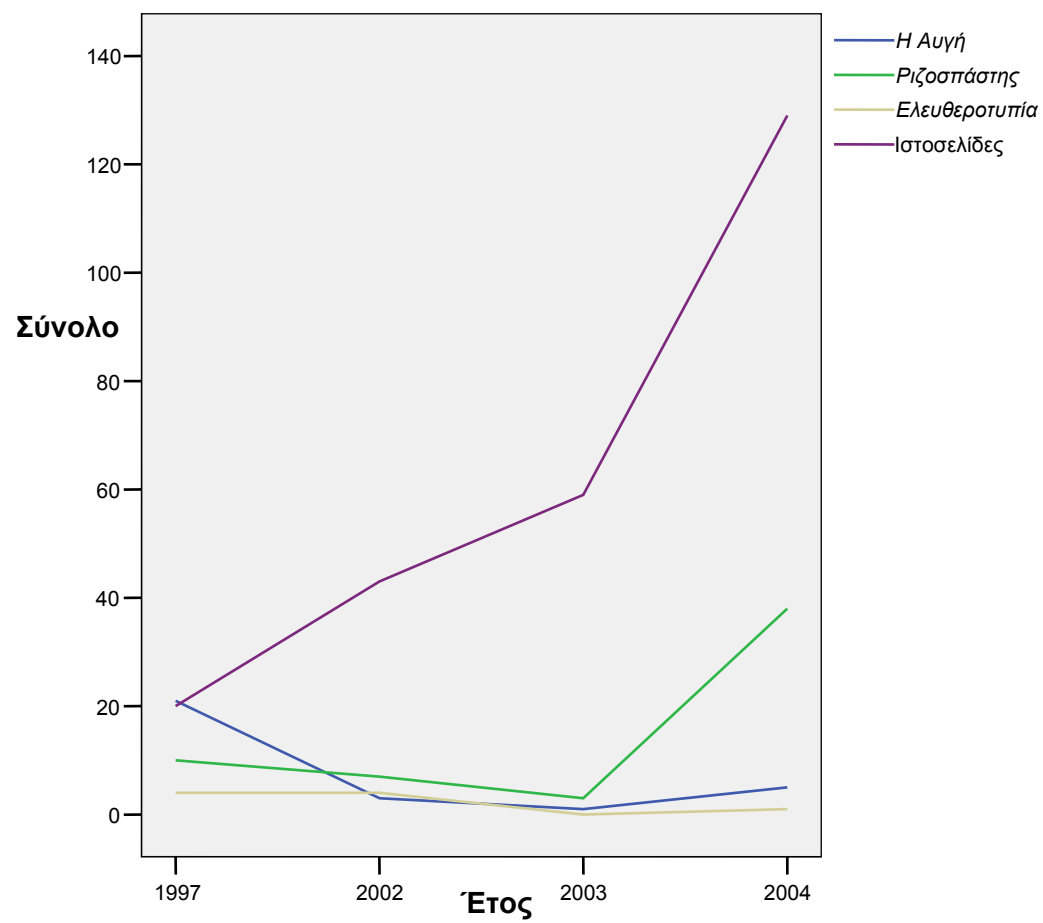
και κυρίως κατά το 2004 -έτος διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων- φαίνεται ότι η πύκνωση των γ.δ. ώθησε και στη συστηματικότερη και εκτενέστερη προβολή τους από τις εφημερίδες και τις ιστοσελίδες.

Όσον αφορά την κατανομή των γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση την πηγή εύρεσης τους, το 68,6% των γ.δ. αντλήθηκαν από διάφορες ιστοσελίδες,⁵⁹ κυρίως του αναρχικού και αντιεξουσιαστικού χώρου, ενώ το 15,8% των γεγονότων από τον *Ριζοσπάστη* και ένα 15,0% από το βιβλίο : *Η άλλη όψη της Ολυμπιάδας*. Η απουσία δημοσιοποίησης των γ.δ. που έλαβαν χώρα κατά των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας από τις ελληνικές εφημερίδες (που αποτελούν το δείγμα της έρευνας) σε σύγκριση με τη δημοσιοποίηση τους από διάφορες ιστοσελίδες, είναι ιδιαίτερα αισθητή. Ιδιαίτερη εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι κανένα γ.δ. δεν εντοπίστηκε στην *Καθημερινή*, εφημερίδα η οποία είχε συμπεριληφθεί στο δείγμα. Αναδεικνύεται λοιπόν, μια προσπάθεια αποσιώπησης των γεγονότων αυτών από τις εφημερίδες *Ελευθεροτυπία* και *Καθημερινή*, εφημερίδες οι οποίες ως γνωστόν πρόσκεινται στα δύο μεγάλα κόμματα, τα οποία διετέλεσαν κυβέρνηση, είτε κατά την διεκδίκηση και κατάκτηση της διοργάνωσης (Π.Α.Σ.Ο.Κ.) είτε κατά την διάρκεια της (Ν.Δ.), συγκριτικά με τις άλλες δύο εφημερίδες, δηλαδή τον *Ριζοσπάστη* και τη *Η Αυγή*, οι οποίες έχουν εμφανώς περισσότερες αναφορές στο ζήτημα της αντίδρασης στην διεξαγωγή των Αγώνων στην Ελλάδα. Το γεγονός αυτό, δείχνει συνεπώς μια τάση ανάδειξης του θέματος από Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης που πρόσκεινται πολιτικά στον αριστερό χώρο, σε σχέση με τα πιο φιλοκυβερνητικά Μ.Μ.Ε.

Σχετικά με την ετήσια κατανομή των γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση την πηγή εύρεσης τους και όπως προκύπτει από το σχήμα 2 : στην *Αυγή* εντοπίζεται μια σταδιακή μείωση στη δημοσιοποίηση γ.δ. κατά των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, από το 1997 ως και το 2003 ενώ καθώς πλησιάζει ο καιρός της διεξαγωγής των Αγώνων εμφανίζεται μια σχετικά μικρή αύξηση των δημοσιοποιημένων γ.δ. Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και με τον *Ριζοσπάστη*, με τη μόνη διαφορά πως η αύξηση των δημοσιοποιημένων γ.δ. μετά το 2003 είναι αρκετά μεγαλύτερη. Στην εφημερίδα *Ελευθεροτυπία* παρατηρείται μια σταδιακή μείωση των δημοσιοποιημένων γ.δ. από το 2002 και μετά ενώ στις διάφορες ιστοσελίδες, εντοπίζεται από το 1997 ως και το 2004, μια συνεχής αύξηση των δημοσιοποιημένων γ.δ., η οποία φαίνεται να είναι μεγαλύτερη από το 2003 και μετά, ένα χρόνο δηλαδή πριν από την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων.

---

⁵⁹ Όλες οι ιστοσελίδες που χρησιμοποιήθηκαν ως πηγές για την άντληση πληροφοριακού υλικού παρατίθενται στη βιβλιογραφία. Βλέπε : «Διαδικτυακοί Τόποι», σελ. 96

Σχήμα 2 : Ετήσια κατανομή Γεγονότων Διαμαρτυρίας με βάση την πηγή εύρεσης τους.

Όπως έχει προαναφερθεί, σε μερικές περιπτώσεις για ένα γ.δ έχουν βρεθεί περισσότερες από μία αναφορές, είτε στην ίδια πηγή είτε σε διαφορετικές. Ανεξάρτητα λοιπόν από την πηγή προέλευσης τους, για τα περισσότερα (285 γ.δ.) έχει εντοπιστεί μόνο μία αναφορά, από δύο αναφορές εντοπίστηκαν για σαράντα δύο γεγονότα διαμαρτυρίας, από τρεις αναφορές για εικοσιπέντε γ.δ., από τέσσερις αναφορές για τρία γ.δ., από πέντε, έξι και επτά αναφορές για δύο γ.δ., από οκτώ και δέκα αναφορές για ένα γ.δ., από έντεκα για δύο γ.δ. και τέλος, από δεκατρείς αναφορές για ένα γεγονός διαμαρτυρίας. Αυτό που έχει σημασία σε αυτό το σημείο, είναι να δούμε ποια γεγονότα διαμαρτυρίας ήταν αυτά που έτυχαν μεγαλύτερης δημοσιοποίησης σε σχέση με τα υπόλοιπα.

Το γεγονός διαμαρτυρίας με τη μεγαλύτερη δημοσιοποίηση (13 αναφορές) διοργανώθηκε στις 22/07/2004 (λίγο πριν την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων) και ήταν μία αντί-ολυμπιακή πορεία στην Αθήνα (Προπύλαια-Βουλή), με κεντρικό της σύνθημα : «Κανένας περιορισμός των δικαιωμάτων μας στο όνομα της Ολυμπιάδας». Επίσης, μεγάλης δημοσιοποίησης έτυχε τόσο η πορεία στα Προπύλαια στις 22/01/2004 με σύνθημα : «Η ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων πρόσχημα για την ένταση της κρατικής καταστολής», (11 αναφορές) όσο και η πορεία στις 11/03/2004, «κατά της Ολυμπιακής καταστολής στην Αθήνα με αφορμή τις ασκήσεις αμερικανικών στρατιωτικών δυνάμεων στην Ελλάδα», (11 αναφορές) και κεντρικό σύνθημα : «Έξω οι Ράμπο» (Προπύλαια-Βουλή-Αμερικάνικη πρεσβεία). Ακόμη, πολλές αναφορές (11) εντοπίστηκαν για την πορεία διαμαρτυρίας που έγινε στις 25/02/2004 στο κέντρο της Αθήνας (Ομόνοια-Προπύλαια- Υπουργείο Εργασίας) με αφορμή την άφιξη εκπροσώπων της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής και κεντρικό σύνθημα : «όχι άλλο αίμα στο βωμό της Ολυμπιάδας». Και οι 4 παραπάνω διαμαρτυρίες διοργανώθηκαν από την από την Καμπάνια-Αντί 2004, το Ελληνικό Κοινωνικό Φόρουμ, την Πρωτοβουλία Γένοβα 2001, την Πρωτοβουλία Αγώνα, τις Λαϊκές Αγωνιστικές Κινήσεις, την Αντιεξουσιαστική Κίνηση και πλήθος αναρχικών, αντιεξουσιαστικών, φοιτητικών, εργατικών και δημοτικών σχημάτων. Τέλος, ιδιαίτερης δημοσιοποίησης (8 αναφορές) έτυχε και η «Αντιολυμπιακή συνάντηση», που διοργάνωσε η Καμπάνια Αντί-2004 στις 2-4/07/2004, στα πλαίσια του 9^{ου} αντιρατσιστικού φεστιβάλ, στην πλατεία Πρωτομαγιάς, στην Αθήνα.

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε πως τη μεγαλύτερη δημοσιοποίηση είχαν γ.δ. τα οποία πραγματοποιήθηκαν το έτος διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας (2004), είχαν τη μορφή συγκεντρώσεων διαμαρτυρίας και πορειών, πραγματοποιήθηκαν στην Αθήνα και διοργανώθηκαν ή/ και συμμετείχαν σε αυτά κυρίως η Καμπάνια Αντί-2004 και αριστερά, αντιεξουσιαστικά, αναρχικά, φοιτητικά, εργατικά και δημοτικά σχήματα.

1.1.1 Σχέση πηγών εύρεσης των γ.δ. και υπόλοιπων μεταβλητών των γ.δ.

Μετά τη μελέτη των πηγών εύρεσης των γεγονότων διαμαρτυρίας και των χαρακτηριστικών των γεγονότων διαμαρτυρίας αναδεικνύεται μια τάση όλων ανεξαιρέτως των πηγών να δημοσιοποιούν περισσότερα γεγονότα διαμαρτυρίας που διοργανώθηκαν σε επαρχιακό/ νομαρχιακό επίπεδο παρά σε τοπικό επίπεδο (δήμου, κοινότητας) ή σε περιφερειακό ως και παγκόσμιο επίπεδο. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί βέβαια και από το γεγονός πως τα γ.δ. σε επαρχιακό/ νομαρχιακό επίπεδο καλύπτουν ευρύτερο γεωγραφικό χώρο, είναι συνήθως πιο μαζικά και συνεπώς πιο εύκολο να εντοπισθούν και να δημοσιοποιηθούν.

Όσον αφορά το είδος των μορφών δράσης που δημοσιοποίησε η κάθε πηγή άντλησης των γεγονότων διαμαρτυρίας, αυτό που μπορούμε να συμπεράνουμε, είναι πως (εκτός από την *Ελευθεροτυπία* η οποία έχει ελάχιστες δημοσιοποιήσεις) από τις τρεις άλλες βασικές πηγές άντλησης γ.δ., οι δύο και συγκεκριμένα οι ιστοσελίδες και η εφημερίδα *Η Αυγή*, δημοσιοποίησαν σε μεγαλύτερο βαθμό μη δυναμικές μορφές δράσης, που διοργανώθηκαν κατά των Ολυμπιακών Αγώνων ή των προβλημάτων που προέκυψαν από αυτούς. Αντίθετα, η εφημερίδα *Ριζοσπάστης* είναι η μοναδική πηγή που έχει δημοσιοποιήσει πιο πολλές δυναμικές μορφές δράσης (48 γ.δ.) παρά μη δυναμικές μορφές δράσης (15 γ.δ.). Αναδεικνύεται συνεπώς μια τάση του *Ριζοσπάστη* για την ανάδειξη μιας πιο δυναμικής και συγκρουσιακής αντίδρασης και διαμαρτυρίας κατά της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, στην Αθήνα.

Σχετικά με τη δημοσιοποίηση των γεγονότων διαμαρτυρίας και του είδους των οργανώσεων που διοργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν σε αυτά, προκύπτει ότι η εφημερίδα *Αυγή* και οι ιστοσελίδες δημοσιοποίησαν γ.δ, τα οποία είχαν διοργανώσει ή/ και συμμετείχαν σε αυτά κυρίως οργανώσεις/ θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης ενώ η εφημερίδα *Ριζοσπάστης* είναι η μοναδική πηγή που δημοσιοποίησε περισσότερα γ.δ. που διοργανώθηκαν ή είχαν συμμετέχοντες πολιτικές/ συνδικαλιστικές οργανώσεις. Με άλλα λόγια, παρατηρούμε και πάλι μια διαφοροποιητική θέση του *Ριζοσπάστη* από τις άλλες πηγές, μια τάση να δημοσιοποιεί γ.δ. προκαλούμενα από πολιτικές και εργατικές/ επαγγελματικές ομάδες σε σχέση με τις υπόλοιπες πηγές που εστιάζονται κατά κύριο λόγο στις οργανώσεις/ θεσμούς σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης.

Οι πηγές άντλησης των γ.δ. δημοσιοποίησαν τόσο γεγονότα που αφορούσαν δράσεις που εστιάζονταν σε ένα τοπικό πρόβλημα που προέκυπτε από την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα, όσο και από δράσεις που αφορούσαν γενικότερα μια κριτική για την διοργάνωση του των Ολυμπιακών Αγώνων. Όλες πάντως οι πηγές-ανεξαιρέτως- δημοσιοποίησαν σε μεγαλύτερο βαθμό τα γεγονότα διαμαρτυρίας που είχαν να κάνουν με μια γενικότερη κριτική για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, σε σύγκριση με αυτά που εστιάζονταν σε ένα τοπικό πρόβλημα.

Αν και υπάρχουν λίγες πληροφορίες για τους προκαλούμενους φορείς ωστόσο, θα ήταν ενδιαφέρον να δούμε τη σχέση τους με τις πηγές άντλησης των γεγονότων διαμαρτυρίας. Διακρίνουμε λοιπόν, πως όλες οι πηγές δημοσιοποίησαν γ.δ. που ως σημαντικότερο προκαλούμενο φορέα τους είχαν τους κρατικούς και πολιτικούς θεσμούς, κατόπιν τις επιχειρήσεις/ εταιρείες και στη συνέχεια την «Αθήνα 2004». Γενικότερα, αναδεικνύεται μια τάση των πηγών άντλησης των γεγονότων διαμαρτυρίας να δημοσιοποιούν γεγονότα που ως προκαλούμενους φορείς τους, έχουν κυρίως την κρατική και κυβερνητική πολιτική και λιγότερο τον ιδιωτικό τομέα και την «Αθήνα 2004».

1.2 Η χωρική διάσταση : επίπεδο πραγματοποίησης και επίπεδο προβλήματος.

Όσον αφορά το επίπεδο της γεωγραφικής εμβέλειας που εκτυλίχθηκαν τα γεγονότα διαμαρτυρίας, διαπιστώθηκε ότι κατά το μεγαλύτερο ποσοστό τους 60,9% διαδραματίστηκαν σε νομαρχιακό/ επαρχιακό επίπεδο, ακολούθησαν με 35,8 % τα γεγονότα σε επίπεδο τοπικό/ δήμου/ κοινότητας, κατόπιν με πολύ μικρότερο ποσοστό μόλις 1,7% αυτά που πραγματοποιήθηκαν σε εθνικό επίπεδο. Τα ποσοστά των επιπέδων Ε.Ε.- χώρες/ Ευρώπη, περιφερειακό και παγκόσμιο ήταν 1,4%, 0,3% και 0,3% αντίστοιχα. Για την πληρέστερη κατανόηση των παραπάνω διαπιστώσεων παραθέτουμε -ενδεικτικά- κάποια παραδείγματα γ.δ. που διοργανώθηκαν σε νομαρχιακό/ επαρχιακό επίπεδο και σε επίπεδο τοπικό/ δήμου/ κοινότητας. Σε νομαρχιακό/ επαρχιακό επίπεδο για παράδειγμα διοργανώθηκε συγκέντρωση διαμαρτυρίας στα Προπύλαια από την Πρωτοβουλία πολιτών ενάντια στην Ολυμπιάδα του 2004 και η πορεία διαμαρτυρίας στο κέντρο της Αθήνας κατά της Ολυμπιάδας του 2004 με αφορμή την άφιξη των εκπροσώπων της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (Δ.Ο.Ε.). Σε επίπεδο τοπικό/ δήμου/ κοινότητας διοργανώθηκε η συγκέντρωση διαμαρτυρίας από την Επιτροπή Αγώνα Μενιδίου ενάντια στην ολυμπιακή υποβάθμιση του Μενιδίου, η συγκέντρωση διαμαρτυρίας από τους φορείς της περιοχής των Αμπελοκήπων για τα προβλεπόμενα σχέδια ανάπτυξης της περιοχής τους στο πλαίσιο των Ολυμπιακών Αγώνων και η συνέντευξη τύπου από φορείς του Αμαρουσίου για τις περιβαλλοντικές αλλαγές που θα υποστεί το Μαρούσι με πρόσχημα τους Αγώνες.

Εντοπίζεται συνεπώς, μια ευρύτερα γεωγραφικά οργανωμένη δραστηριότητα κατά των Ολυμπιακών Αγώνων που αν την συσχετίσουμε και με το είδος της δράσης (βλ. παρακάτω : δράση που εστιάζεται σε ένα τοπικό πρόβλημα ή δράση με ευρύτερες αναφορές) διαπιστώνουμε πως η συλλογική αυτή δράση κατά των Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004», έχει να κάνει περισσότερο με μια κριτική των πολλαπλών επιπτώσεων (περιβαλλοντικών, εργασιακών, οικονομικών) από τη διοργάνωση των Ολυμπιακών στην Αθήνα και διαμορφώθηκε ακριβώς πάνω σε αυτή την βάση.

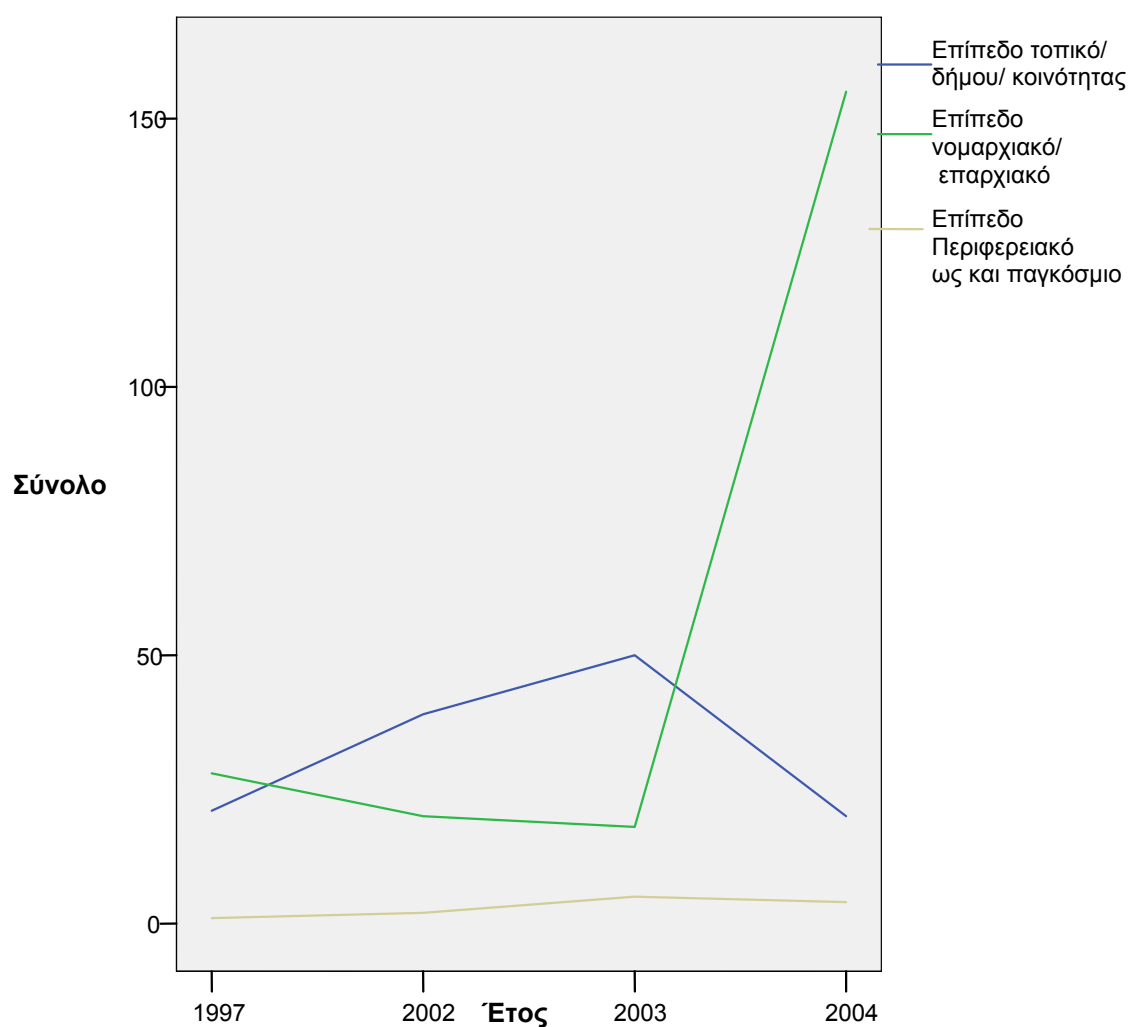
Πίνακας 2 : Κατανομή γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση το επίπεδο πραγματοποίησης τους.

Επίπεδο	N ⁶⁰	Ποσοστό %
Επίπεδο τοπικό/ δήμου/ κοινότητας	130	35,8
Επίπεδο επαρχιακό/ νομαρχιακό	221	60,9
Επίπεδο περιφερειακό	1	0,3
Επίπεδο εθνικό	6	1,7
Επίπεδο Ε.Ε.- χώρες/ Ευρώπη	5	1,4
Επίπεδο παγκόσμιο	1	0,3
Σύνολο	364	100,0%

⁶⁰ Απόλυτος αριθμός

1.2.1 Ετήσια κατανομή γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση το επίπεδο πραγματοποίησης τους.

Όσον αφορά την ετήσια κατανομή των γ.δ. με βάση το επίπεδο πραγματοποίησης τους, από την μελέτη του σχήματος 3, παρατηρούμε πως αυτά που διεξήχθησαν σε νομαρχιακό/επαρχιακό επίπεδο από το 1997 ως και το 2003 παρουσίασαν μια σταδιακή μείωση ενώ αντιθέτως από το 2003 και ως την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων, τον Αύγουστο του 2004, παρουσίασαν μια κατακόρυφη αύξηση. Αντίθετα, τα γ.δ. που διεξήχθησαν σε επίπεδο τοπικό/δήμου/κοινότητας, παρουσίασαν την ακριβώς ανάποδη πορεία, δηλαδή από το 1997 ως και το 2003 αυξάνονταν σταθερά ενώ από το 2003 και μετά παρουσίασαν μια κατακόρυφη πτώση. Τέλος, τα γεγονότα διαμαρτυρίας που διεξήχθησαν σε επίπεδο από περιφερειακό ως και παγκόσμιο, παρουσίασαν μια σχετικά σταθερή πορεία στη συχνότητα εμφάνισης τους.

Σχήμα 3 : Ετήσια κατανομή γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση το επίπεδο πραγματοποίησης τους.

Οι διαπιστώσεις αυτές, σε συνδυασμό και με τα υπόλοιπα συμπεράσματα της έρευνας, αναδεικνύουν από το 2003 και μετά μια ευρύτερα οργανωμένη δραστηριότητα απέναντι στον Ολυμπιακό θεσμό, καθώς όπως θα δούμε και παρακάτω έχουν προκύψει ζητήματα και συνέπειες από την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων που αφορούν όλο και μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού της χώρας (π.χ. το ζήτημα της ασφάλειας, οι εργασιακές σχέσεις και συνθήκες, οι περιβαλλοντικές αλλαγές κ.α.).

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί, πως ενώ στον πίνακα 2, δηλαδή της κατανομής γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση το επίπεδο πραγματοποίησης τους, παρουσιάστηκαν έξι κατηγορίες : (1. επίπεδο τοπικό/ δήμου/ κοινότητας, 2. επίπεδο επαρχιακό/ νομαρχιακό, 3. επίπεδο περιφερειακό, 4. επίπεδο εθνικό, 5. επίπεδο Ε.Ε.- χώρες/ Ευρώπη και 6. επίπεδο παγκόσμιο), στο σχήμα της ετήσιας κατανομής γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση το επίπεδο πραγματοποίησης τους, παρουσιάστηκαν μόνο τρεις κατηγορίες : (1. επίπεδο τοπικό/ δήμου/ κοινότητας, 2. επίπεδο επαρχιακό/ νομαρχιακό και 3. επίπεδο περιφερειακό ως και παγκόσμιο). Αυτό συνέβη, τόσο διότι στις υπόλοιπες κατηγορίες υπήρξαν ελάχιστες περιπτώσεις, όσο και για μεθοδολογικούς λόγους που έχουν να κάνουν : α. με την καλύτερη παρουσίαση των γραφικών απεικονίσεων και β. τη συσχέτιση 2 διαφορετικών μεταβλητών στη στατιστική ανάλυση (διμεταβλητοί πίνακες).

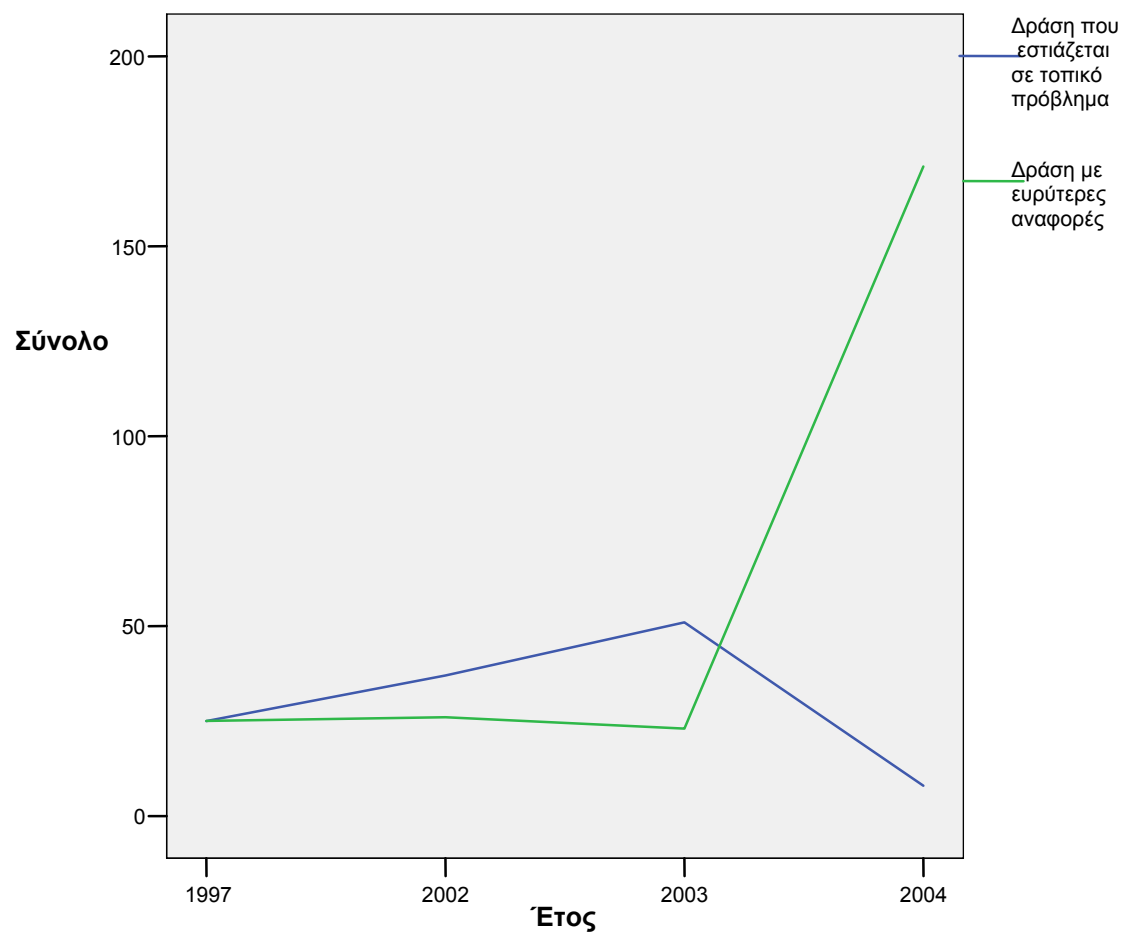
Τα γεγονότα διαμαρτυρίας που έλαβαν χώρα κατά της διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας το 2004 βασίστηκαν σε πολλά επιχειρήματα όπως θα δούμε παρακάτω. Κάποια από αυτά είχαν να κάνουν με την επίλυση ενός τοπικού ζητήματος σε σχέση με την Ολυμπιάδα ενώ άλλα γενικότερα με προβλήματα που προέκυψαν από την όλη οργάνωση. Όπως φαίνεται και στον πίνακα 3, στην πρώτη κατηγορία (δράση που εστιάζεται σε τοπικό πρόβλημα) εντάσσεται το 33,1% των γεγονότων ενώ στην δεύτερη (δράση με ευρύτερες αναφορές) το 66,9% εξ αυτών. Με άλλα λόγια, όπως ήδη έχει προαναφερθεί οι κινητοποιήσεις τις περισσότερες φορές στράφηκαν προς μια γενικότερη κριτική για τις πολλαπλές επιπτώσεις που προέκυψαν από τη διοργάνωση των Αγώνων στην Αθήνα και λιγότερες –συγκριτικά- προς συγκεκριμένα τοπικά προβλήματα από αυτή.

Πίνακας 3 : Γεγονότα Διαμαρτυρίας με βάση το χωρικό πεδίο του προβλήματος.

Χωρικό πεδίο	N	Ποσοστό %
Δράση που εστιάζεται σε τοπικό πρόβλημα	121	33,1
Δράση με ευρύτερες αναφορές	245	66,9
Σύνολο	366	100,0

Το επόμενο σχήμα, το οποίο παρουσιάζει την ετήσια κατανομή των γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση το χωρικό πεδίο του προβλήματος αναδεικνύει ως έτος ορόσημο το 2003,

σχετικά με την τάση των δράσεων κατά των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας. Ενώ λοιπόν, οι δράσεις-κινητοποιήσεις που έχουν να κάνουν με μια ευρύτερη κριτική των συνεπειών από την διεξαγωγή των Αγώνων στην Αθήνα (εργασιακές, πολιτικές, οικονομικές, περιβαλλοντικές) παρατηρούμε πως μετά το 2003 αυξάνονται κατακόρυφα, οι δράσεις-κινητοποιήσεις που έχουν να κάνουν με την ύπαρξη συγκεκριμένων επιπτώσεων σε τοπικό επίπεδο (κυρίως επιπτώσεων που σχετίζονται με το περιβάλλον) από την τέλεση των Αγώνων παρατηρούμε πως αντίστοιχα μειώνονται.

Σχήμα 4: Ετήσια κατανομή γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση το χωρικό πεδίο του προβλήματος.

Παρόμοια συμπεράσματα ανέδειξε-όπως έχει ήδη παρουσιαστεί-και το σχήμα 3 (Ετήσια κατανομή γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση το επίπεδο πραγματοποίησης τους).⁶¹ Η τάση αυτή φαίνεται να δικαιολογείται από το γεγονός της λήξης και εντατικοποίησης μέτρων και

⁶¹ Βλέπε σελ. 36

αποφάσεων που σχετίζονται κυρίως με την ασφάλεια των πολιτών και τα εργασιακά δικαιώματα και τις εργασιακές σχέσεις, μέτρων δηλαδή που αφορούν το μεγαλύτερο τμήμα των κατοίκων της χώρας. Αν και τα μέτρα αυτά ήταν γνωστά πριν από το 2003, η πρακτική εφαρμογή τους φαίνεται πως εντατικοποίησε τις κινητοποιήσεις και διαμαρτυρίες εναντίον τους.

1.3 Μορφές δράσεις και διεκδικήσεις.

Έχει γίνει αναφορά όμως τόσες φορές στα γ.δ χωρίς ακόμη να έχει προσδιοριστεί ακριβώς η μορφή τους. Με άλλα λόγια, σε ποιες συγκεκριμένες μορφές δράσης αναφερόμαστε όταν μιλάμε για γ.δ κατά των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας; Ο επόμενος πίνακας εμφανίζει τις μορφές των δράσεων-γεγονότων διαμαρτυρίας :

Πίνακας 4 : Κατανομή Γεγονότων Διαμαρτυρίας με βάση τις μορφές δράσης των γεγονότων διαμαρτυρίας. ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας

Μορφή	N	Ποσοστό %
Συλλογή υπογραφών	6	1,6
Καλλιτεχνική παράσταση /συναυλία	29	7,9
Καμπάνια ενημέρωσης/ αντιπληροφόρησης	51	13,9
Δημόσια συζήτηση	118	32,2
Συγκέντρωση διαμαρτυρίας	98	26,8
Πορεία/ διαδήλωση	82	22,4
Άμεση δράση	57	15,6
Βίαιη αντιπαράθεση	12	3,3
Απεργία	4	1,1
Συνέντευξη τύπου	18	4,9
Παράσταση	10	2,7
Άλλο 4	27	7,4
Σύνολο	512 ⁶²	

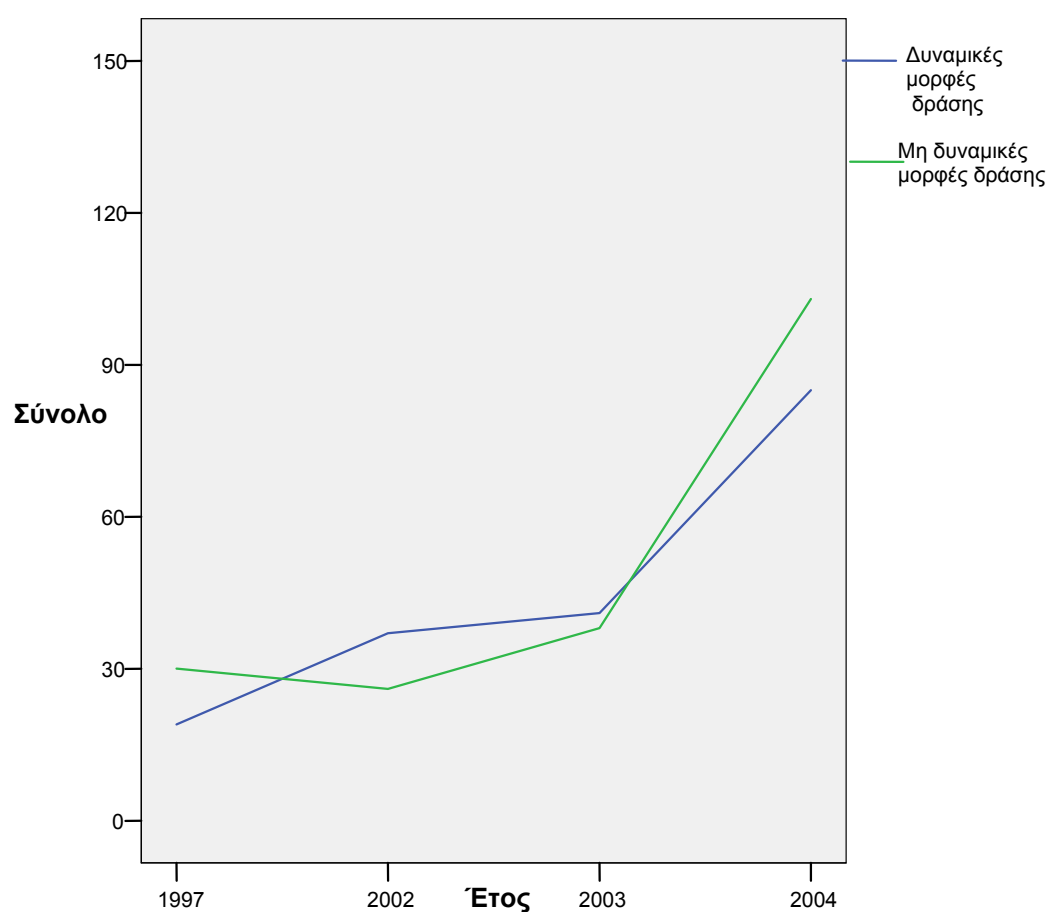
Εδώ, πρέπει να αναφερθεί πως στην κατηγορία μορφή δράσης «Άλλο 4» συμπεριλαμβάνονται -μεταξύ άλλων- δράσεις όπως είναι : οι ποδηλατικοί γύροι πόλεων, οι διαγωνισμοί αφίσας αντί-2004 και οι συμβολικές ενέργειες : π.χ. στήσιμο ομοιωμάτων ταφών των εργατών των Ολυμπιακών έργων, σκυταλοδρομίες και προβολές κινηματογραφικών ταινιών.

Όπως παρατηρούμε, η συχνότερη μορφή δράσης με ποσοστό 32,2% είναι η δημόσια συζήτηση, ακολουθεί με 26,8% η συγκέντρωση διαμαρτυρίας και τρίτη στη σειρά με 22,4%, εμφανίζεται η πορεία/ διαδήλωση. Ακολουθούν, με 15,6% η άμεση δράση, με 13,9% η καμπάνια ενημέρωσης / αντιπληροφόρησης ενώ το 15,6% που αφορά την άμεση δράση, περιλαμβάνει δράσεις όπως οι καταλήψεις, η καταστροφή υλικών για την κατασκευή των Ολυμπιακών έργων,

⁶² Το σύνολο 512 αφορά τις μορφές δράσης και όχι τον αριθμό Γ.Δ. Ένα Γ.Δ. μπορεί να συμπεριλαμβάνει παραπάνω από μία μορφή δράσης.

οι παρεμβάσεις και διακοπές συνεντεύξεων ή συζητήσεων, το κλείσιμο δρόμων και σιδηροδρομικών γραμμών, οι επιθέσεις με γκαζάκια και μολότοφ, ο εμπρησμός αυτοκινήτων ή καταστημάτων. Στο σημείο αυτό, τόσο για μεθοδολογικούς λόγους, όπως είναι η καλύτερη παρουσίαση των γραφικών απεικονίσεων και των πινάκων της διμεταβλητής συσχέτισης, όσο και ως απόρροια του ίδιου του εμπειρικού υλικού που έχει συλλεχθεί, μπορούμε να ταξινομήσουμε τις μορφές που πήραν τα γ.δ. σε 2 μεγάλες κατηγορίες : 1. δυναμικές μορφές δράσης : πορείες, συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας σε εξωτερικό χώρο, άμεσες δράσεις, βίαιες αντιπαραθέσεις, απεργίες και 2. ήπιες (μη δυναμικές) μορφές δράσης : συλλογές υπογραφών, καλλιτεχνικές παραστάσεις/ συναυλίες, καμπάνιες ενημέρωσης/ αντιπληροφόρησης, δημόσιες συζητήσεις, συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας σε εσωτερικούς χώρους, συνεντεύξεις τύπου και παραστάσεις.

Όσον αφορά την ετήσια κατανομή των γεγονότων διαμαρτυρίας σε σχέση με τις δυναμικές και μη δυναμικές δράσεις, αυτή παρουσιάζεται από το επόμενο σχήμα :

Σχήμα 5 : Ετήσια κατανομή γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση τη μορφή δράσης του γεγονότος διαμαρτυρίας.

Όπως φαίνεται από το Σχήμα 5, τόσο οι δυναμικές, όσο και οι μη δυναμικές μορφές δράσης παρουσίασαν μια σταδιακή αύξηση, από το 1997 ως και το 2004, με τη μεγαλύτερη αύξηση να σημειώνεται -και στις δύο περιπτώσεις- από το 2003 και μετά. Η μόνη εξαίρεση σε αυτή την ανοδική πορεία των δυναμικών και μη δυναμικών μορφών δράσης, παρατηρείται την περίοδο 1997-2001 στις μη δυναμικές μορφές δράσης. Η διαπίστωση αυτή, είναι αναμενόμενη καθώς όπως παρουσιάστηκε και παραπάνω η αύξηση των γεγονότων διαμαρτυρίας από το 2003 μέχρι και το 2004 είναι αρκετά μεγάλη (από 74 γεγονότα διαμαρτυρίας το 2003 σε 179 γ.δ. το 2004).

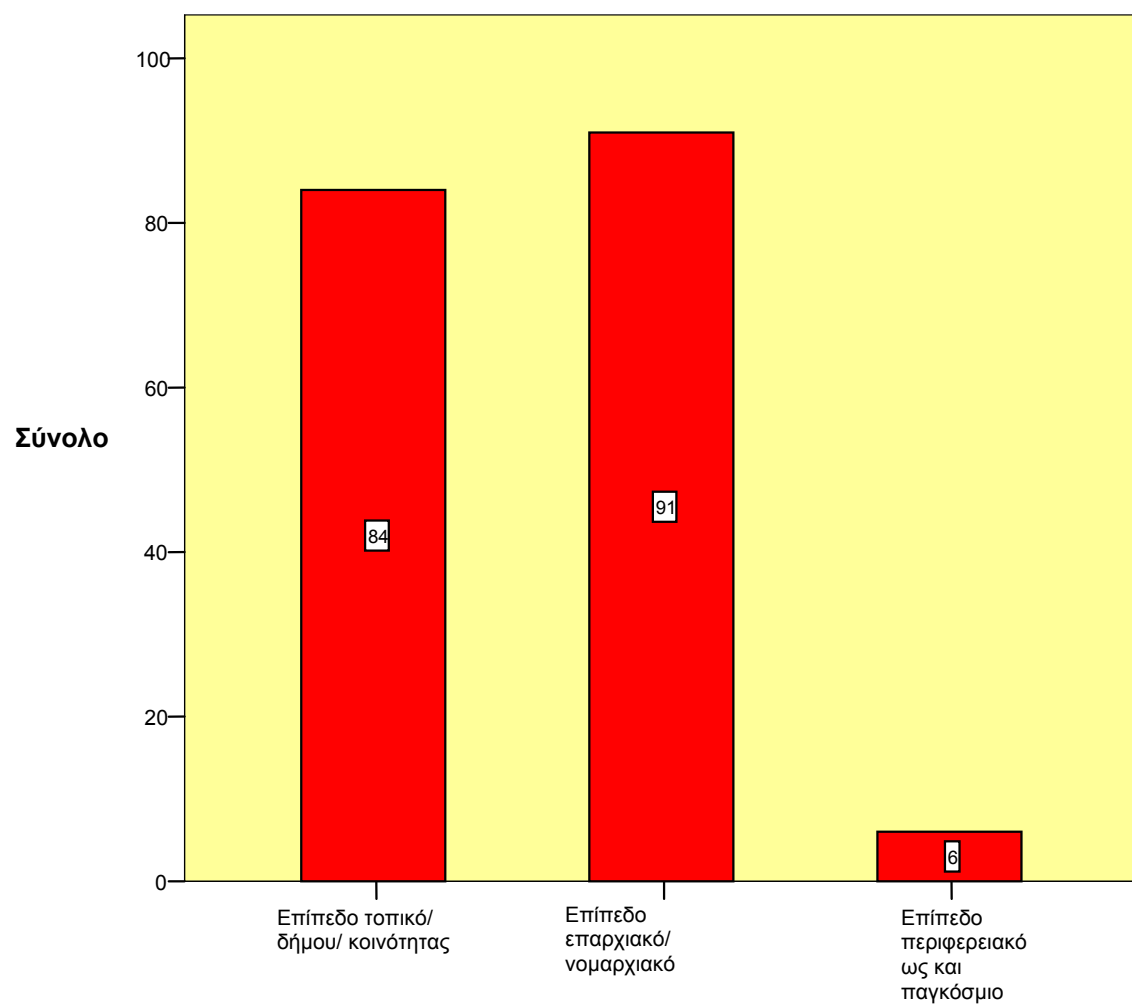
1.3.1 Σχέση μορφής δράσης των γ.δ. και γεωγραφικού επιπέδου διοργάνωσής τους.

Ο επόμενος πίνακας παρουσιάζει την σχέση ανάμεσα στη μορφή δράσης των κινητοποιούμενων και του γεωγραφικού επιπέδου διοργάνωσής τους. Τα βασικότερα συμπεράσματα που προκύπτουν από την εξέταση του, είναι πως τα γεγονότα διαμαρτυρίας που διοργανώθηκαν σε επίπεδο τοπικό/ δήμου/ κοινότητας είχαν τη μορφή κυρίως δυναμικών δράσεων (84 γεγονότα διαμαρτυρίας), έναντι των μη δυναμικών δράσεων (50 γεγονότα διαμαρτυρίας) ενώ τα γεγονότα διαμαρτυρίας που διοργανώθηκαν σε επαρχιακό/ νομαρχιακό επίπεδο είχαν τη μορφή μη δυναμικών δράσεων (141 γ.δ.) έναντι των δυναμικών δράσεων (91 γεγονότα διαμαρτυρίας). Συνεπώς, αυτά που διοργανώθηκαν σε επίπεδο τοπικό/ δήμου/ κοινότητας είχαν μια πιο δυναμική και ενεργή μορφή αντίδρασης προς τους Ολυμπιακούς Αγώνες σε αντίθεση με αυτά που διοργανώθηκαν σε επαρχιακό νομαρχιακό επίπεδο και είχαν μια πιο ήπια και συμβατική μορφή δράσης.

Πίνακας 5 : Σχέση μορφής δράσης των γ.δ. και γεωγραφικού επιπέδου διοργάνωσής τους

Μορφή/ Επίπεδο	Δυναμικές μορφές δράσης	Μη δυναμικές μορφές δράσης	Σύνολο
Επίπεδο τοπικό/ δήμου/ κοινότητας %	84 46,7%	50 25,5%	134
Επίπεδο επαρχιακό/ νομαρχιακό %	91 50,6%	141 71,9%	232
Επίπεδο περιφερειακό ως και παγκόσμιο %	6 3,3%	5 2,6%	11
Σύνολο	181	196	

Η πρώτη στήλη του πίνακα 5, δηλαδή οι δυναμικές μορφές δράσης σε σχέση με το επίπεδο πραγματοποίησης των γ.δ παρουσιάζονται σχηματικά στον επόμενο πίνακα :

Σχήμα 6 : Δυναμικές μορφές δράσης και επίπεδο δράσης των γεγονότων διαμαρτυρίας

Ποιοι όμως ήταν οι λόγοι που εκδηλώθηκαν όλα αυτά τα γεγονότα διαμαρτυρίας κατά της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας; Ποια ήταν με άλλα λόγια, τα βασικά περιεχόμενα των διεκδικήσεων των κινητοποιούμενων; Ο παρακάτω πίνακας είναι αποκαλυπτικός σε σχέση με τις αιτίες της εκδήλωσης διαμαρτυριών ενάντια στη διοργάνωση «Αθήνα 2004», όπως παρουσιάζονται στις πηγές :

Πίνακας 6 : Είδη Διεκδικήσεων των Γ.Δ. ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας

Ζήτημα	N	Ποσοστό %
ΕΡΓΑΣΙΑ	119	42,2
Εργατικά ατυχήματα κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών έργων	69	24,5
Εργασιακές σχέσεις που αφορούν την κατασκευή των Ολυμπιακών έργων	50	17,7
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	210	74,5
Υποβάθμιση φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος	194	68,8
Υποχρεωτική μετακίνηση πληθυσμιακών ομάδων από τον τόπο διαμονής τους	16	5,7
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	136	48,2
Υπέρογκες οικονομικές δαπάνες	54	19,1
Σύνδεση της Ολυμπιάδας με τα συμφέροντα των πολυεθνικών	82	29,1
ΑΣΦΑΛΕΙΑ	134	47,6
Πολιτικές ασφαλείας, την αστυνόμευση και τη συνακόλουθη καταπάτηση δικαιωμάτων των πολιτών	133	47,2
Πραγματοποίηση ασκήσεων ξένων ειδικών σωμάτων	1	0,4
ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	91	41,3
Χειραγώγηση της νεολαίας μέσα από τα ιδεώδη του Ολυμπισμού και του Εθελοντισμού	49	17,4
Σύνδεση της Ολυμπιάδας με τα αναβολικά	42	14,9
ΠΟΛΙΤΙΚΗ	14	5,0
Σύνδεση της Ολυμπιάδας με την πολιτική	14	5,0
Άλλο 2	31	11,0
Σύνολο	735 ⁶³	

Η παραπάνω κατηγοριοποίηση των ειδών διεκδικήσεων των γεγονότων διαμαρτυρίας έγινε με βάση τα στοιχεία που προέκυψαν μετά από τη μελέτη των γεγονότων διαμαρτυρίας.⁶⁴

Οι σημαντικότεροι λόγοι που οδήγησαν στην εκδήλωση των γ.δ. όπως φάνηκε ήταν : 1. η υποβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος (68,8%), 2. οι πολιτικές ασφαλείας, η αστυνόμευση και η καταπάτηση των δικαιωμάτων των πολιτών (47,2%) και 3. η σύνδεση της Ολυμπιάδας με τα συμφέροντα των πολυεθνικών εταιριών (29,1%). Συγκεκριμένα, για την υποβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος οι διαμαρτυρόμενοι αναφέρουν :

- ✓ την τσιμεντοποίηση του Φαλήρου,
- ✓ την καταστροφή του Μαραθώνα- ενός χώρου μεγάλης αρχαιολογικής αξίας
- ✓ την κατεδάφιση των προσφυγικών κατοικιών στην Λ. Αλεξάνδρας που σηματοδοτούν την ιστορική μνήμη της μικρασιατικής καταστροφής

⁶³ Ο αριθμός των διεκδικήσεων υπερβαίνει το συνολικό αριθμό των Γ.Δ., διότι συχνά τα Γ.Δ. χαρακτηρίζονται από περισσότερες από μία διεκδικήσεις.

⁶⁴ Για καλύτερη κατανόηση της κατηγοριοποίησης αυτής βλέπε επίσης στο παράρτημα : «θεματικές και θέματα της ανάλυσης περιεχομένου», σελ. 119

- ✓ την κατεδάφιση της πολυκατοικίας στην οδό Κηφισίας 5, όπου κατοικούν 400 οικογένειες⁶⁵
- ✓ την καταστροφή του υδροβιότοπου του Σχοινιά
- ✓ την ανάπλαση της πλατείας Εξαρχείων
- ✓ την κατασκευή του Κέντρου Υψηλής Τάσεως (Κ.Υ.Τ.) στην Ηλιούπολη
- ✓ την ανάπλαση του Πεδίου του Άρεως κ.α.

Ενώ για τις πολιτικές ασφαλείας, την αστυνόμευση και την συνακόλουθη καταπάτηση των δικαιωμάτων των πολιτών, αναφέρουν :

- ✓ τον περιορισμό και τη στέρηση θεμελιωδών πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων
- ✓ την εγκατάσταση χιλίων πεντακοσίων καμερών ψηφιακής ανάλυσης σε κεντρικούς δρόμους της πρωτεύουσας
- ✓ το αερόπλοιο ZEPPELIN,
- ✓ τα αεροπλάνα RANTAR AWACS,
- ✓ την ύπαρξη 70.000 ατόμων (αστυνομικοί, λιμενικοί, κ.ά.) στα σώματα ελέγχου και καταστολής
- ✓ τις απαγορεύσεις διαδηλώσεων και απεργιών
- ✓ τις συνεργασίες με μυστικές υπηρεσίες των Η.Π.Α., του Ισραήλ, της Βρετανίας και της Αυστραλίας
- ✓ τις κόκκινες ζώνες στους δρόμους⁶⁶
- ✓ τις "σκούπες" μεταναστών-αστέγων κ.α.

Όπως έχει προαναφερθεί και δικαιολογηθεί για μεταβλητές που έχουν ήδη παρουσιαστεί και στην περίπτωση του περιεχομένου του θέματος/ ζητήματος/ αιτήματος που οδηγεί στη διαμαρτυρία, οι κατηγορίες μειώθηκαν από έντεκα σε έξι. Συγκεκριμένα, οι έξι νέες κατηγορίες είναι : 1. η εργασία (αντίθεση : στα εργατικά ατυχήματα κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών έργων/ στις εργασιακές σχέσεις που αφορούν την κατασκευή των Ολυμπιακών έργων), 2. το περιβάλλον (αντίθεση : στην υποβάθμιση φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος/ στην υποχρεωτική μετακίνηση πληθυσμιακών ομάδων από τον τόπο διαμονής τους), 3. η οικονομία

⁶⁵ Πρόκειται για το κτήμα Θων, που βρίσκεται Αλεξάνδρας και Κηφισίας και το οποίο το 1979 ήταν 8 στρέμματα και είχε χαρακτηριστεί χώρος "κοινόχρηστου πρασίνου και κέντρου νεότητας". Εκεί βρίσκεται ο κηρυγμένος ως διατηρητέο μνημείο και έργο τέχνης Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου. Ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων είχε ζητήσει το 1999 από το ΥΠΕΧΩΔΕ την άμεση έκδοση απόφασης αναστολής έκδοσης οικοδομικών αδειών και εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών σε ολόκληρο το οικοδομικό τετράγωνο 40, ώστε να προχωρήσει η τροποποίηση του σχεδίου της πόλης με το χαρακτηρισμό του χώρου ως κοινόχρηστου. Η αναστολή δεν έγινε τότε με αποτέλεσμα να χτιστεί το μισό Οικοδομικό τετράγωνο. Για την έκταση που απόμεινε, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 14-9-2000 να προχωρήσει στην τσιμεντοποίησή του, κηρύσσοντας ως απαλλοτριωτέα την πολυκατοικία στην Κηφισίας 5, υποχωρώντας από προηγούμενη απόφασή του, που χαρακτήριζε το χώρο των υπόλοιπων 4 στρεμμάτων ως πράσινο. Έτσι, στο εναπομείναν κτήμα Θων, σχεδιάστηκε να χτιστεί ένα κτίριο ύψους 27 μέτρων και κάλυψης επιφάνειας 1.150 τετραγωνικών μέτρων αλλά και ένα υπόγειο γκαράζ 400 θέσεων.

⁶⁶ Οι κόκκινες ζώνες χωρίζουν τις Ολυμπιακές πόλεις σε περιοχές διαφορετικής «επικινδυνότητας», απαγορεύοντας τη διέλευση από αυτές κάτω από συγκεκριμένες περιστάσεις. (π.χ. επίσκεψη πολιτικών προσώπων, εθνικών αποστολών κ.ά.)

(αντίθεση : στις υπέρογκες οικονομικές δαπάνες/ στη σύνδεση της Ολυμπιάδας με τα συμφέροντα των πολυεθνικών), 4. η ασφάλεια (αντίθεση : στις πολιτικές ασφαλείας, την αστυνόμευση και τη συνακόλουθη καταπάτηση δικαιωμάτων των πολιτών/ στην πραγματοποίηση ασκήσεων ξένων ειδικών σωμάτων), 5. πρωταθλητισμός (αντίθεση : στη χειραγώγηση της νεολαίας μέσα από τα ιδεώδη του Ολυμπισμού και του Εθελοντισμού/ στη σύνδεση της Ολυμπιάδας με τα αναβολικά) και 6. πολιτική.

Μετά από τη νέα κατηγοριοποίηση και βάση του Σχήματος 7, προκύπτει ότι το ζήτημα της εργασίας παρουσίασε σταδιακή αύξηση την περίοδο 1997-2002 στις κινητοποιήσεις ενάντια στη διοργάνωση «Αθήνα 2004» (περίοδο που ξεκινούσαν οι εργασίες για τα πιο πολλά από τα Ολυμπιακά έργα), εν συνεχεία για ένα χρόνο υπήρξε μια μικρή μείωση, ενώ αυξήθηκε και πάλι από το 2003, περίοδο δηλαδή της περάτωσης των περισσότερων Ολυμπιακών έργων αλλά και εμφάνισης πολλών κρουσμάτων τραυματισμού και θανάτου εργατών των Ολυμπιακών έργων.

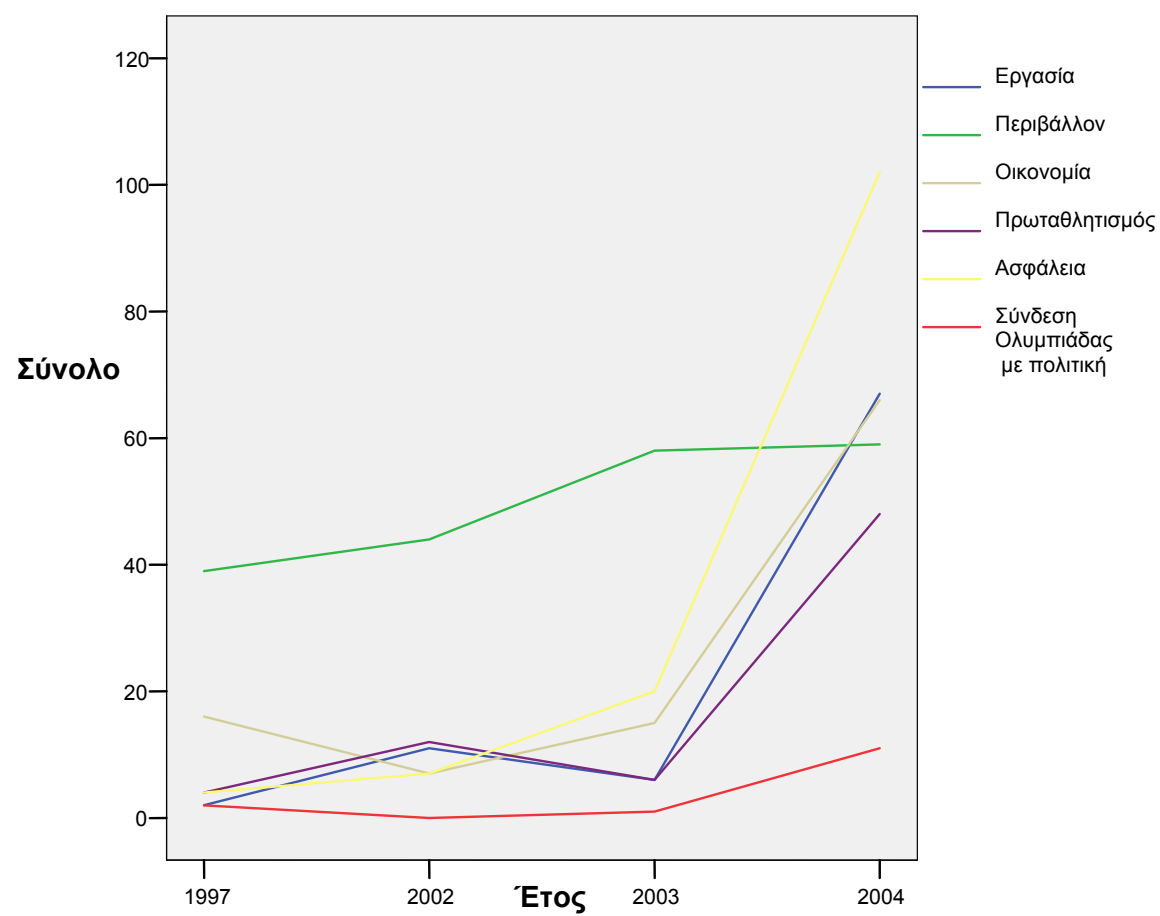
Όσον αφορά τα ζητήματα που σχετίζονται με το περιβάλλον, από την ανακοίνωση της διοργάνωσης της Ολυμπιάδας του 2004 από την Ελλάδα (Σεπτέμβριος 1997) ως και την τέλεση τους, παρουσίασαν μια αυξητική τάση.

Τα σχετικά με την οικονομία ζητήματα, εμφάνισαν μια μικρή μείωση από το 1997 ως το 2002, στη συνέχεια μια μικρή αύξηση ως το 2003 και τέλος, ως και την διεξαγωγή των Αγώνων, το 2004 μια κατακόρυφη αύξηση.

Το ζήτημα του πρωταθλητισμού ακολούθησε την ίδια πορεία με αυτή της εργασίας, δηλαδή μια σταδιακή αύξηση από το 1997 ως το 2002, εν συνεχεία και για ένα χρόνο υπήρξε μια μικρή μείωση, ενώ αυξήθηκε και πάλι από το 2003 και μετά.

Το ζήτημα της ασφαλείας της Ολυμπιάδας της Αθήνας φαίνεται πως σταδιακά απασχόλησε όλο και περισσότερο τους κινητοποιούμενους και κυρίως από το 2003 και μετά όπου παρατηρείται η μεγαλύτερη αύξηση σε σχέση με τα υπόλοιπα ζητήματα, γεγονός που μπορεί να δικαιολογηθεί από την εντατικοποίηση των μέτρων ασφαλείας τους τελευταίους μήνες πριν από την τέλεση των Αγώνων.

Τέλος, τα ζητήματα που είχαν να κάνουν με τη σύνδεση της Ολυμπιάδας με την πολιτική φαίνεται να ακολούθησαν μια σταθερή πορεία από το 1997 ως το 2003 ενώ από εκεί και έπειτα διαφαίνεται μια μικρή ανοδική πορεία, γεγονός που ίσως να συνδέεται και με την πολιτική κατάσταση που επικρατούσε στην χώρα την εποχή εκείνη (προεκλογική περίοδος, εκλογές το καλοκαίρι του 2004).

Σχήμα 7 : Ετήσια κατανομή γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση το είδος της διεκδίκησης

Όπως μόλις προαναφέρθηκε, το ζήτημα της ασφάλειας των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας ήταν αυτό που φάνηκε να απασχόλησε όλο και περισσότερο τους κινητοποιούμενους κυρίως από το 2003 και μετά, γεγονός που όπως είπαμε μπορεί να δικαιολογηθεί και από την εντατικοποίηση των μέτρων ασφαλείας τους τελευταίους μήνες πριν από την τέλεση των Αγώνων. Ποια ήταν όμως τα μέτρα ασφαλείας που πάρθηκαν για την ασφάλεια των Αγώνων και από ποιους;

Η ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων έχει ανατεθεί θεσμικά από την Πολιτεία στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και συγκεκριμένα στην Ελληνική Αστυνομία, η οποία ίδρυσε μια ειδική αυτοτελή υπηρεσία, τη Διεύθυνση Ασφάλειας Ολυμπιακών Αγώνων (Δ.Α.Ο.Α.). Για την ασφάλεια των Ολυμπιακών πόλεων (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Βόλος, Ηράκλειο, Πάτρα και Αρχαία Ολυμπία) διατέθηκαν περίπου 70.000 άτομα, και επενδύθηκε περίπου 1 δισ. Ευρώ. Στα πλαίσια της συνεργασίας της Ελλάδας με άλλες χώρες για το ζήτημα της ασφάλειας, δημιουργήθηκε η Ολυμπιακή Συμβουλευτική Ομάδα (Ο.Σ.Ο.) στην οποία συμμετείχαν επτά χώρες με σημαντική

εμπειρία σε θέματα ασφάλειας μεγάλων αθλητικών οργανώσεων (Η.Π.Α., Ηνωμένο Βασίλειο, Αυστραλία, Γερμανία, Γαλλία, Ισπανία και Ισραήλ), όπου ειδικοί από αυτές προσέφεραν την τεχνογνωσία τους σε διάφορους τομείς (π.χ. σχεδιασμού, τεχνολογίας, εκπαίδευσης, συλλογής και ανάλυσης πληροφοριών). Επίσης, αναπτύχθηκε ειδική συνεργασία με τα Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και συνεργασίες με την Interpol, την Europol, το NATO καθώς και υπηρεσίες διαφόρων χωρών. Επιπλέον, αναπτύχθηκαν επιχειρησιακά κέντρα, σύγχρονα συστήματα τηλεπικοινωνίας, συστήματα διοίκησης και ελέγχου, συστήματα επιτήρησης συνόρων, κινητά συστήματα επιτήρησης λιμενικών εγκαταστάσεων, συστήματα ασφάλειας λιμένων, κινητά κέντρα διαχείρισης κρίσεων, οχήματα, εναέρια μέσα (ελικόπτερα, αεροσκάφη, αερόπλοιο), ταχύπλοα, πυροσβεστικά πλοία, συστήματα φυσικής ασφάλειας, οπλισμός, πληροφορικά συστήματα, κ.λπ. Για τα μέτρα προστασίας των Ολυμπιακών Εγκαταστάσεων : α. μελετήθηκαν τα «τρωτά σημεία» τους και εκτιμήθηκαν οι κίνδυνοι, β. καθορίστηκαν Ζώνες Ελέγχου Κυκλοφορίας και Στάθμευσης των οχημάτων γύρω από τις εγκαταστάσεις (Ζώνη Ελεγχόμενης Εισόδου και Κυκλοφορίας (ZEEK) στην περιβάλλουσα περιοχή, όπου επιτρέπεται η είσοδος μόνο σε διαπιστευμένα οχήματα και Ζώνη Ελεγχόμενης Στάθμευσης (ZES), στην ευρύτερη αστική περιοχή γύρω από την εγκατάσταση, όπου τίθενται περιορισμοί, που αφορούν στη στάση και στάθμευση οχημάτων σε συγκεκριμένους δρόμους, οι οποίοι έχουν επιλεγεί για να εξυπηρετήσουν μεταφορικές ανάγκες που προκύπτουν από τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων) και γ. προβλέφθηκαν συστήματα φυσικής ασφάλειας όπως είναι οι περιφράξεις, ο ενισχυτικός φωτισμός ασφάλειας, το κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης, οι αισθητήρες ανίχνευσης κίνησης, ο έλεγχος περιμέτρου (σκοπιές, παρατηρητήρια, περιπολίες κ.λπ.), και τα Σημεία Ελέγχου Πρόσβασης πεζών και οχημάτων με υποστήριξη εκπαιδευμένου προσωπικού και τεχνικά μέσα (μαγνητικές πύλες, συσκευές X-Rays, φορητοί ανιχνευτές μετάλλων, καθρέπτες ελέγχου οχημάτων κ.λπ.). Τέλος, πραγματοποιήθηκαν ασκήσεις επί χάρτου («ΔΟΥΡΕΙΟΣ ΠΗΠΟΣ» - Νοέμβριος 2001, «ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ» και «ΛΕΡΝΑΙΑ ΥΔΡΑ» - Μάιος 2003, «ΠΥΡΙΝΗ ΡΟΜΦΑΙΑ» - Σεπτέμβριος 2003, «OLYMPIC GUARDIAN II» - Μάιος 2004) αλλά και ασκήσεις με τη συμμετοχή δυνάμεων («ΟΥΡΑΝΙΟ ΤΟΞΟ»- Νοέμβριος 2002, «ΜΠΛΕ ΟΔΥΣΣΕΙΑ» - Φεβρουάριος 2004, «ΑΣΠΙΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ» - Μάρτιος 2004, «ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ ΤΡΙΑΙΑΝΑ» - Ιούλιος 2004). Οι πρώτες αφορούσαν τη δοκιμή σχεδίων ασφαλείας, με αντικείμενο την αντιμετώπιση πολλαπλών απειλών προσομοιωμένων σε ολυμπιακό περιβάλλον και οι δεύτερες την αντιμετώπιση αεροπειρατείας και βομβιστικής απειλής σε πλωτό ξενοδοχείο, την ανταπόκριση σε περιστατικά Χημικής, Βιολογικής, Ραδιολογικής και Πυρηνικής απειλής (Χ.Β.Ρ.Π.), την αντιμετώπιση ασύμμετρων απειλών και διαχείρισης συνεπειών-απωλειών και

παρουσίαση πολλαπλών τακτικών επιχειρήσεων των ειδικών δυνάμεων σε προσομοιωμένο Ολυμπιακό περιβάλλον, αντίστοιχα.⁶⁷

1.3.2 Σχέση μορφής δράσης των γ.δ. και χωρικού πεδίου διοργάνωσης τους.

Όπως δείχνει και ο πίνακας 7, τα γεγονότα διαμαρτυρίας που η δράση τους προσανατολίστηκε σε ένα τοπικό πρόβλημα πήραν τη μορφή δυναμικών μορφών δράσης. Αντίθετα, τα γεγονότα διαμαρτυρίας που η δράση τους είχε ευρύτερες αναφορές στη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, πήραν τη μορφή μη δυναμικών δράσεων. Διαφαίνεται συνεπώς μια πιο ενεργή και παρεμβατική μορφή δράσης από τα γεγονότα διαμαρτυρίας που εστιάζονταν σε ένα τοπικό πρόβλημα σε σχέση με μια πιο παθητική και ενημερωτική μορφή των γεγονότων διαμαρτυρίας που αντιτίθονταν γενικότερα στη διοργάνωση «Αθήνα 2004».

Πίνακας 7 : Σχέση μορφής δράσης των γ.δ. κα χωρικού πεδίου διοργάνωσης τους

Χωρικό πεδίο/ μορφή δράσης	Δυναμικές μορφές δράσης	Μη δυναμικές μορφές δράσης	Σύνολο
Δράση που εστιάζεται σε ένα τοπικό πρόβλημα %	76 41,8%	45 22,8%	121
Δράση με ευρύτερες αναφορές %	106 58,2%	152 77,2%	258
Σύνολο	182	197	

1.3.3 Σχέση περιεχομένου και μορφής των γ.δ των διαμαρτυριών.

Η συσχέτιση του περιεχομένου των γ.δ. με τη μορφή αυτών, δείχνει πως η κυρίαρχη μορφή διαμαρτυρίας είναι οι μη δυναμικές μορφές δράσης για όλα τα γεγονότα διαμαρτυρίας, ανεξάρτητα από το περιεχόμενο των διεκδικήσεων τους. Αξίζει να αναφερθεί όμως, πως τα γ.δ που ως περιεχόμενο τους είχαν το ζήτημα του περιβάλλοντος παρουσίασαν σχετικά μικρή διαφορά μεταξύ των δύο ειδών δράσης. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός πως πολλά γ.δ με το συγκεκριμένο περιεχόμενο διοργανώθηκαν από οργανώσεις/ θεσμούς σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οποίες επιδιώκοντας την ματαίωση των Ολυμπιακών έργων στην περιοχή τους, προχώρησαν σε πιο δυναμικές κινητοποιήσεις. Οι οργανώσεις αυτές που στην πλειονότητα τους αποτελούνται από κινήσεις πολιτών δραστηριοποιήθηκαν σε μεγάλο βαθμό εναντίων των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων στην περιοχή τους,

⁶⁷ www.ydt.gr (Υπουργείο Δημόσιας Τάξης)

καθώς θεωρούσαν ότι τα ολυμπιακά έργα όχι απλά δεν αναμορφώνουν την περιοχή τους αλλά αντίθετα υποβαθμίζουν την ποιότητα της ζωής τους. Ενδεικτικά, αναφέρουμε τέτοιου είδους δράσεις : πρόκληση φωτιάς σε υλικά του εργοταξίου για την ανάπλαση της πλατείας Εξαρχείων, συγκέντρωση διαμαρτυρίας και πορεία από τους κατοίκους των Βριλησίων για τα έργα της Δ.Ε.Η. στη ναυτική βάση ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων, συγκέντρωση διαμαρτυρίας στην είσοδο του Κέντρου Υψηλής Τάσης της Δ.Ε.Η., αποκλεισμός της περιοχής και πορεία προς το δημαρχείο της Ηλιούπολης από τους κατοίκους της περιοχής.⁶⁸

Πίνακας 8 : Σχέση μορφής των γ.δ. και περιεχομένου των διαμαρτυριών

Μορφή δράσης/ περιεχόμενο	Εργασία	Περιβάλλον	Οικονομία	Ασφάλεια	Πρωταθλητισμός	Πολιτική	Σύνολο
Δυναμικές μορφές δράσης %	39 45,9%	102 54,5%	43 42,2%	66 50,4%	31 44,9%	4 28,6%	285
Μη δυναμικές μορφές δράσης %	58 68,2%	106 56,7%	72 70,6%	82 62,6%	51 73,9%	11 78,6%	380
Σύνολο	97	208	115	148	82	15	

1.3.4 Σχέση γεωγραφικού επιπέδου κινητοποιήσεων και περιεχομένου των διαμαρτυριών.

Μέσα από την συσχέτιση του περιεχομένου των κινητοποιήσεων και του γεωγραφικού επιπέδου εκδήλωσης των γ.δ. παρατηρείται –όπως φαίνεται και στον πίνακα 9- πως τα γ.δ. που πραγματοποιήθηκαν σε επίπεδο τοπικό (δήμου ή κοινότητας), διοργανώθηκαν κυρίως για να ανταποκριθούν στις περιβαλλοντικές συνέπειες της διοργάνωσης των Αγώνων (109 γ.δ.), ενώ αυτά που διοργανώθηκαν σε επαρχιακό/ νομαρχιακό επίπεδο εκδηλώθηκαν κυρίως ως αντίσταση στα μέτρα ασφαλείας των Αγώνων (104 γ.δ.), δευτερευόντως στις οικονομικές και ανταγωνιστικές πτυχές του Ολυμπιακού θεσμού και σε ένα τρίτο επίπεδο στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα (85 γ.δ.). Η διαπίστωση αυτή, σχετίζεται άμεσα με το γεγονός πως πολλά Ολυμπιακά έργα κατασκευάστηκαν σε πυκνοκατοικημένες περιοχές της πρωτεύουσας, με αποτέλεσμα οι κάτοικοι να οργανώνουν τις διαμαρτυρίες τους σε τοπικό επίπεδο, καθώς αυτές αφορούσαν προβλήματα σχετικά με την υποβάθμιση της ποιότητας της καθημερινής ζωής τους.

⁶⁸ Βλ. Πίνακα 14 : «Σχέση περιεχομένου των διαμαρτυριών και είδους οργανώσεων που διοργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν στο γ.δ.», σελ. 59

Πίνακας 9 : Σχέση γεωγραφικού επιπέδου κινητοποιήσεων και περιεχομένου των διαμαρτυριών.

Επίπεδο/ Περιεχόμενο	Εργασία	Περιβάλλον	Οικονομία	Ασφάλεια	Πρωταθλητισμός	Πολιτική	Σύνολο
Επίπεδο τοπικό/ δήμου/ κοινότητας %	7 8,1%	109 55,3%	20 19,2%	26 19,7%	9 12,9%	0 0,0%	178
Επίπεδο νομαρχιακό/ επαρχιακό %	78 90,7%	85 43,1%	80 76,9%	104 78,8%	59 84,3%	14 100%	443
Επίπεδο περιφερειακό ως παγκόσμιο %	1 1,2%	3 1,5%	4 3,8%	2 1,5%	1 1,4%	0 0,0%	12
Σύνολο	86	197	104	132	69	14	

1.3.5 Σχέση περιεχομένου των διαμαρτυριών και χωρικού πεδίου διοργάνωσής τους.

Η συσχέτιση του περιεχομένου των διαμαρτυριών και του χωρικού πεδίου διοργάνωσής τους, επιβεβαιώνει τα συμπεράσματα της υποενότητας 1.3.5 (σχέση γεωγραφικού επιπέδου κινητοποιήσεων και περιεχομένου των διαμαρτυριών). Όπως φαίνεται και στον πίνακα 10, ενώ για όλων των ειδών τα περιεχόμενα των γεγονότων διαμαρτυρίας, οι δράσεις με ευρύτερες αναφορές κριτικής στην Ολυμπιάδα ήταν περισσότερες, αντίθετα οι δράσεις που το περιεχόμενο τους είχε να κάνει με τα περιβαλλοντικά ζητήματα, ήταν σε μεγαλύτερο βαθμό δράσεις που εστιάζονταν σε ένα τοπικό πρόβλημα. Αυτό, έχει να κάνει με το γεγονός πως για περιβαλλοντικά ζητήματα διαμαρτύρονταν κυρίως οργανώσεις/ θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, θέλοντας να αντιδράσουν στην υποβάθμιση της ποιότητας της ζωής τους, λόγω των Ολυμπιακών έργων.

Πίνακας 10 : Σχέση περιεχομένου των διαμαρτυριών και χωρικού πεδίου διοργάνωσής τους.

Περιεχόμενο/ χωρικό πεδίο	Δράση που εστιάζεται σε τοπικό πρόβλημα	Δράση με ευρύτερες αναφορές	Σύνολο
Εργασία %	3 2,6%	83 50,3%	86
Περιβάλλον %	113 96,6%	87 52,7%	200
Οικονομία %	11 9,4%	93 56,4%	104
Ασφάλεια %	16 13,7%	117 70,9%	133
Πρωταθλητισμός %	0 0,0%	70 42,4%	70
Πολιτική %	0 0,0%	14 8,5%	14
Σύνολο	143	464	

1.4 Οργανώσεις

Ποιοι όμως ήταν αυτοί που διοργάνωσαν ή/και συμμετείχαν στα γεγονότα διαμαρτυρίας κατά της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 2004; Ποιο θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι το κοινωνικό, ιδεολογικό, πολιτικό προφίλ των οργανώσεων αυτών;⁶⁹ Η επεξεργασία των εμπειρικών στοιχείων δείχνει πως το 44,0% των οργανώσεων ήταν επιτροπές αγώνα/ τοπικές αυτοδιοικητικές κινήσεις πολιτών, το 22,1% ήταν οργανώσεις κινημάτων/ δίκτυα οργανώσεων, το 21,2% αφορούσε την Καμπάνια Αντί-2004 και το 20,2% ήταν αναρχικές /αντιεξουσιαστικές οργανώσεις. Αναλυτικά τα ποσοστά των οργανώσεων παρουσιάζονται στον πίνακα 11 :

Πίνακας 11 : Κατανομή γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση το είδος της οργάνωσης που οργάνωσε/ συμμετείχε στο γεγονός διαμαρτυρίας .

Είδος Οργάνωσης	N	Ποσοστό %
Πολιτικό κόμμα/ πολιτική οργάνωση	16	5,2
Συνδικαλιστική οργάνωση/ παράταξη	53	17,3
Περιβαλλοντική /οικολογική οργάνωση μη κυβερνητική	7	2,3
Οικολογική οργάνωση κινηματική	2	0,7
Οργανώσεις κινημάτων/ δίκτυα οργανώσεων	68	22,1
Μ.Κ.Ο. πλην οικολογικών	1	0,3
Τοπική αυτοδιοίκηση	22	7,2
Επιτροπή αγώνα/ τοπικές αυτοδιοικητικές κινήσεις πολιτών	135	44,0
Επιστημονικός σύλλογος	5	1,6
Πολιτιστικός σύλλογος	10	3,3
Επαγγελματικός σύλλογος	22	7,2
Τοπικός σύλλογος	1	0,3
Αναρχικές /αντιεξουσιαστικές οργανώσεις	62	20,2
Εκπαιδευτικά/ επιστημονικά ιδρύματα	6	2,0
Φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικές οργανώσεις	39	12,7
Καμπάνια Αντί-2004	65	21,2
Άλλο 5	33	10,7
Σύνολο	547 ⁷⁰	

Η παραπάνω κατηγοριοποίηση των ειδών οργάνωσης που οργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν στα γ.δ., έγινε με βάση τα στοιχεία που προέκυψαν μετά από τη μελέτη των γ.δ. Σε αυτό το σημείο θεωρείται απαραίτητο να αναφερθούν -ενδεικτικά-κάποια παραδείγματα οργανώσεων που

⁶⁹ Για την κατηγοριοποίηση των οργανώσεων που συμμετείχαν ή/και διοργάνωσαν τα γεγονότα διαμαρτυρίας, βλέπε αναλυτικά στο Παράρτημα : «Αλφαβητικός κατάλογος φορέων και οργανώσεων που δραστηριοποιήθηκαν σε γεγονότα διαμαρτυρίας ενάντια στη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004», σελ. 108

⁷⁰ Σε ένα Γ.Δ. μπορεί να συμμετέχει παραπάνω από μία οργάνωση. Συνεπώς, το σύνολο υπερβαίνει το συνολικό αριθμό Γ.Δ.

εντάσσονται στις μεγαλύτερες αριθμητικά κατηγορίες οργανώσεων, έτσι ώστε να κατανοηθούν επαρκέστερα τα αποτελέσματα του προηγούμενου πίνακα.

Ενδεικτικά, στην κατηγορία πολιτικό κόμμα/ πολιτική οργάνωση εντάσσονται :

- το Μέτωπο Ριζοσπαστικής Αριστεράς (Μ.Ε.Ρ.Α.) Χαϊδαρίου
- ο Συνασπισμός
- οι Οικολόγοι πράσινοι
- η Ανανεωτική Κομμουνιστική Οικολογική Αριστερά (ΑΚΟΑ) κ.α.

Στην κατηγορία συνδικαλιστική οργάνωση/ παράταξη εντάσσονται :

- το Σωματείο υπαλλήλων βιβλίου-χάρτου
- ο Σύλλογος αδιόριστων εκπαιδευτικών
- η Ένωση αμμοβολιστών Πειραιά
- Σύλλογος εργαζομένων στα φροντιστήρια ιδιωτικών εκπαιδευτικών
- η Ομοσπονδία συνταξιούχων ΙΚΑ κ.α.

Στις οργανώσεις κινημάτων/ δίκτυα οργανώσεων (πλην των οικολογικών) εντάσσονται :

- το Ελληνικό Κοινωνικό Φόρουμ
- η Αντιπολεμική Διεθνιστική Κίνηση
- η Πρωτοβουλία αγώνα
- η Ελληνική Επιτροπή για τη Διεθνή Ύφεση και Ειρήνη (ΕΕΔΥΕ)
- το Ελληνικό δίκτυο δράσης για το δικαίωμα στην πόλη και την κατοικία κ.α.

Στις επιτροπές αγώνα/ τοπικές αυτοδιοικητικές κινήσεις πολιτών εντάσσονται :

- η «Δημοκρατική ενότητα» Κορυδαλλού
- η Αριστερή ριζοσπαστική παρέμβαση στις γειτονιές του Πειραιά
- η Αριστερή Παρέμβαση στους Δρόμους της Πόλης της Ν. Σύρνης
- Πρωτοβουλία για τη διάσωση του Σχοινιά-Μαραθώνα
- το Λιμάνι της αγωνίας κ.α.

Στην κατηγορία επαγγελματικός σύλλογος εντάσσονται :

- η Ομοσπονδία βιοτεχνικών σωματείων Αθήνας
- το Επιμελητήριο Μαγνησίας
- η Ομοσπονδία Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΛΜΕ)
- η Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (ΕΣΗΕΑ)
- η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεων Συντακτών (ΠΟΕΣΥ) κ.α.

Στην κατηγορία αναρχικές/ αντιεξουσιαστικές οργανώσεις εντάσσονται :

- το Αυτοδιαχειριζόμενο Στέκι Αγίας Παρασκευής-Χαλανδρίου

- η Συσπείρωση Αναρχικών
- η Πρωτοβουλία Αναρχικών ενάντια στην Ολυμπιάδα
- Ανοιχτή Συνέλευση (αναρχική και αντιεξουσιαστική συλλογικότητα)
- ο Αναρχικός πυρήνας Ηλιούπολης κ.α.

Στην κατηγορία φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις εντάσσονται :

- η Ενιαία Ανεξάρτητη Αριστερή Κίνηση (ΕΑΑΚ) ΦΜΣ
- η Αριστερή Ενωτική Παρέμβαση (ΑΕΠ) Μαθηματικού
- η Αριστερή Συσπείρωση (Α.ΣΥ.Χ.) Χημικού
- η Παρεμβολή Φυσικού
- η Αντί της σιωπής (Αυτόνομη δημιουργία για το Πάντειο) κ.α.

Τέλος, στην κατηγορία «Άλλο 5» εντάσσονται :

- ο «Φοίβος και Αθηνά»
- οι «Οι γνωστοί»
- οι «No Olympics»
- οι «Καταληψίες Planet» κ.α

Ξεχωριστή θέση στις οργανώσεις που εναντιώθηκαν στη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας κατέχει η Καμπάνια Αντί-2004, την οποία μπορούμε να χαρακτηρίσουμε ως οργάνωση «ομπρέλα» καθώς διοργάνωσε, συμμετείχε αλλά και συνεργάστηκε με διάφορες οργανώσεις σε πολλά γεγονότα διαμαρτυρίας ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας. Επίσης, αποτέλεσε πολύ σημαντική πηγή άντλησης γεγονότων διαμαρτυρίας για την έρευνα μου, καθώς έχει συγκεντρώσει πλήθος πληροφοριακού υλικού.

Η Καμπάνια Αντί-2004 ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 2002, με κεντρικό της σύνθημα «το “όραμα” των Ολυμπιακών Αγώνων δεν είναι δικό μας». Συγκροτήθηκε από άτομα που άνηκαν σε διάφορα σχήματα της ριζοσπαστικής αριστεράς, από οικολόγους καθώς και από άτομα που άνηκαν σε τοπικά δημοτικά σχήματα. Η Καμπάνια αποτελεί συνέχιση της οργάνωσης «Πρωτοβουλία Πολιτών ενάντια στη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα» που είχε ιδρυθεί τέλη του 1996-αρχές του 1997 από πολίτες που άνηκαν σε οργανώσεις της αριστεράς και της οικολογίας. Μετά την ανακοίνωση της ανάληψης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 από την Αθήνα, πολλά μέλη της πρώτης αυτής οργάνωσης προσπάθησαν απλώς να περιορίσουν τις επιπτώσεις των Ολυμπιακών Αγώνων. Όσοι όμως επέμειναν στη συνολική εναντίωση στους Αγώνες χάραξαν μια πιο δραστήρια και ενεργητική πορεία προς αυτή την κατεύθυνση με κεντρικό σύνθημα τους : «Δώστε πίσω την Ολυμπιάδα». Η πορεία αυτή, συνεχίστηκε μέχρι τον Ιούνιο του 2002, οπότε δημιουργήθηκε και η Καμπάνια Αντί-2004 με οδηγό, τις παρακάτω θέσεις-απόψεις : 1. «οι Αγώνες αποτελούν απαρχή νέων δεινών για τον

τόπο, τις συνέπειες των οποίων θα πληρώσουμε, όχι μόνο εμείς αλλά και οι επόμενες γενιές», 2. «εντείνουν ακόμη περισσότερο τις χωροταξικές-οικονομικές διαφοροποιήσεις μεταξύ κέντρου-περιφέρειας σε μια χώρα όπου το 45% του πληθυσμού είναι συγκεντρωμένο στην πρωτεύουσα», 3. «συμβάλλουν στην αύξηση του δημόσιου χρέους, στη συρρίκνωση των δημόσιων δαπανών για βασικές κοινωνικές ανάγκες (παιδεία, υγεία, πρόνοια κ.ά.)», 4. «επιδεινώνουν τις εργασιακές σχέσεις στον κατασκευαστικό τομέα, στο εμπόριο, τις τράπεζες κ.λ.π.», 5. «καταφέρουν καίρια πλήγματα στις δημοκρατικές ελευθερίες και τα ατομικά δικαιώματα», 6. «αποτελούν σήμερα χαρακτηριστική έκφραση της καπιταλιστικής νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης. Η Αθήνα αποτελεί πεδίο όπου προωθούνται και υλοποιούνται οι επιλογές των κυρίαρχων οικονομικών συμφερόντων για τη δημιουργία μιας «ανταγωνιστικής μεγά-πολης» στο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου», 7. «η Δ.Ο.Ε. που διοργανώνει τους Αγώνες είναι οργάνωση χωρίς οποιαδήποτε δημοκρατική νομιμοποίηση, ένα κλειστό club που ανακυκλώνεται, αποφέροντας σημαντικά οικονομικά οφέλη στα μέλη της. Προάγει τον πρωταθλητισμό σε βάρος της υγείας των αθλητών, τον λυσσώδη ανταγωνισμό, την επιβολή του ισχυρότερου και οξύνει αντί να αμβλύνει τον εθνικισμό», 8. «η Δ.Ο.Ε., όπως και άλλοι οργανισμοί της οικονομικής παγκοσμιοποίησης (ΔΝΤ, Παγκόσμια Τράπεζα, ΠΟΕ, κ.ά.) διαχειρίζεται το εμπόρευμα «Ολυμπιακοί Αγώνες» προς όφελος των πολυεθνικών, των δικτύων Μ.Μ.Ε. και των ισχυρών ιμπεριαλιστικών κρατών, με πρώτο τις Η.Π.Α.» και 9. «οι Αγώνες είναι για μας ανεπιθύμητοι γιατί δεν είναι έκφραση του μέτρου, της αλληλεγγύης, του ανθρωπισμού, αλλά έκφραση του ανταγωνισμού, της εμπορευματοποίησης του αθλητισμού, της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, της συρρίκνωσης ατομικών, πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, της Αμερικανο-Νατοϊκής κυριαρχίας».⁷¹

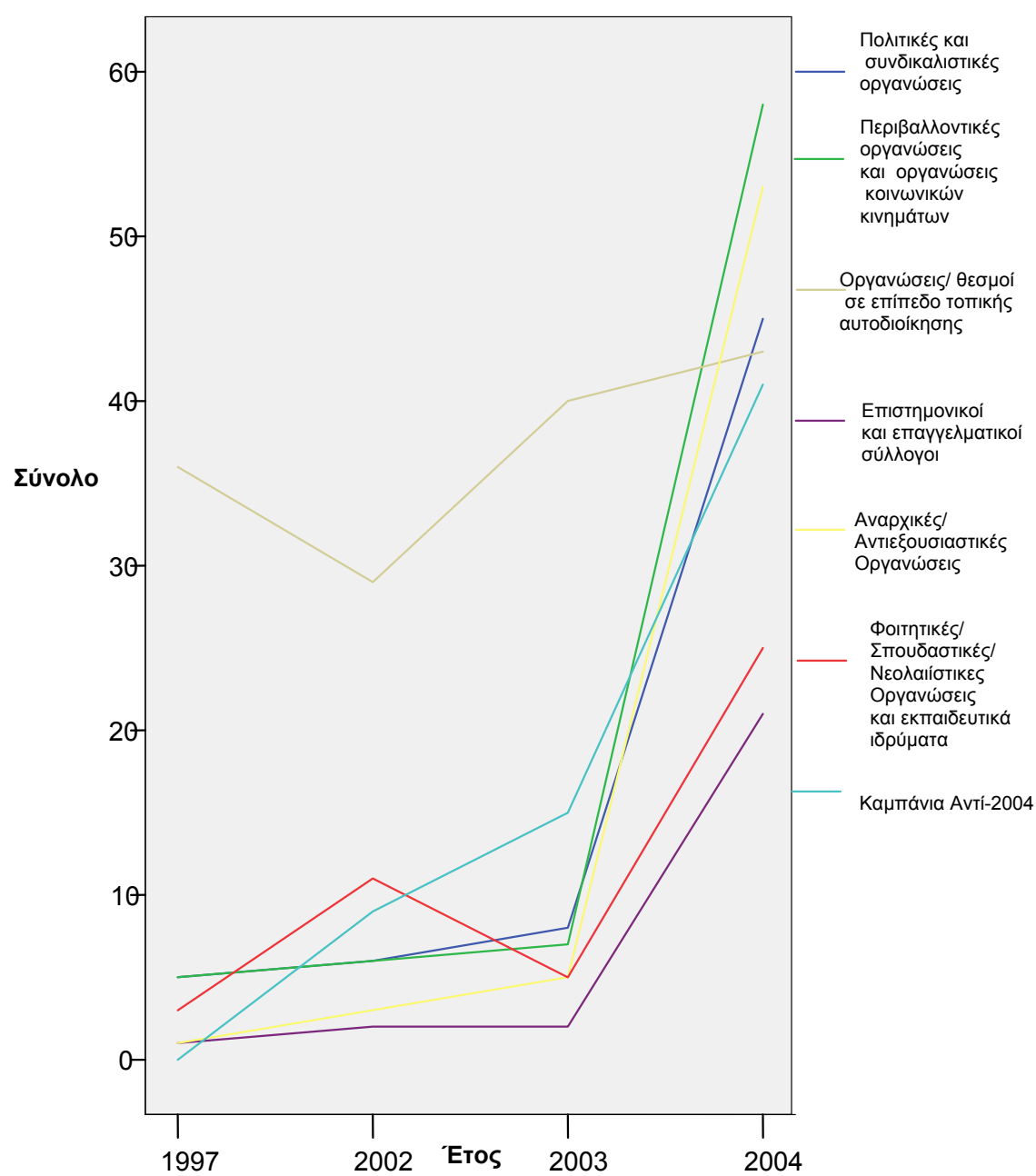
Κλείνοντας αυτή την παρένθεση της ενδεικτικής παρουσίασης των οργανώσεων που οργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν στα γεγονότα διαμαρτυρίας, επανερχόμαστε στα αποτελέσματα της στατιστικής επεξεργασίας των γεγονότων διαμαρτυρίας και συγκεκριμένα σε αυτά που έχουν να κάνουν με τις οργανώσεις που κινητοποιήθηκαν.

Και στην περίπτωση λοιπόν, του είδους οργάνωσης-για μεθοδολογικούς λόγους-υπήρξε μία επανακατηγοριοποίηση των μεταβλητών, με αποτέλεσμα οι πολιτικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις να αποτελέσουν κατηγορία, οι περιβαλλοντικές οικολογικές οργανώσεις μη κυβερνητικές, οι οικολογικές κινηματικές οργανώσεις, οι οργανώσεις κινημάτων/ δίκτυα οργανώσεων πλην των οικολογικών και οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις πλην των οικολογικών άλλη κατηγορία, η τοπική αυτοδιοίκηση, οι επιτροπές αγώνα/ τοπικές αυτοδιοικητικές κινήσεις πολιτών, οι πολιτιστικοί σύλλογοι και οι τοπικοί σύλλογοι ξεχωριστή κατηγορία, οι

⁷¹ Τότσικας, Πάνος 2004, *Η άλλη όψη της Ολυμπιάδας 2004*. Αθήνα: Κέντρο Ψυχαγωγίας Μονάδος, σ.σ. 102-103

επιστημονικοί και οι επαγγελματικοί σύλλογοι κατηγορία, οι Φοιτητικές/ Σπουδαστικές /Νεολαϊστικές Οργανώσεις και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα άλλη κατηγορία και οι υπόλοιπες παρέμειναν ως είχαν (αναρχικές/ αντιεξουσιαστικές οργανώσεις και Καμπάνια Αντί-2004).

Ο επόμενος πίνακας παρουσιάζει ακριβώς την ετήσια κατανομή των γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση το είδος της οργάνωσης που οργάνωσε/ συμμετείχε σε αυτά.

Σχήμα 8: Ετήσια κατανομή γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση το είδος της οργάνωσης που οργάνωσε/ συμμετείχε στο γεγονός διαμαρτυρίας.

Από τη μελέτη του Σχήματος 8, αξίζει να τονιστεί ότι όσον αφορά τη διοργάνωση ή/ και συμμετοχή τους σε γ.δ. κατά της Ολυμπιάδας του 2004: 1. όλων των ειδών οι οργανώσεις παρουσιάζουν μια αυξητική τάση όσο πλησιάζει η εποχή της τέλεσης της, 2. όλες οι οργανώσεις παρουσιάζουν κατακόρυφη άνοδο από το 2003 και μετά και 3.μόνο οι οργανώσεις/ θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης παρουσίασαν μια μικρή πτώση στη συμμετοχή τους την περίοδο 1997-2002 καθώς και οι Φοιτητικές/ Σπουδαστικές/ Νεολαιίστικες Οργανώσεις/ εκπαιδευτικά ιδρύματα την περίοδο 2002-2003.

Σχετικά με τον αριθμό των οργανώσεων που διοργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν σε κάθε γ.δ., έχουμε πληροφορίες για 303 γεγονότα από το σύνολο των 366 γεγονότων. Ο μέσος όρος των οργανώσεων που διοργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν στα γ.δ. είναι 5,42 οργανώσεις ενώ η επικρατούσα τιμή (ο πιο συνηθισμένος αριθμός οργανώσεων) είναι η μία οργάνωση. Συγκεκριμένα : σε εκατόν σαράντα οκτώ γεγονότα διαμαρτυρίας συμμετείχε μία οργάνωση, σε σαράντα τέσσερα γ.δ. συμμετείχαν δύο οργανώσεις, σε είκοσι εννιά γ.δ. τρεις, σε δέκα γ.δ. συμμετείχαν τέσσερις, σε δεκατρία γ.δ. πέντε, σε έντεκα γ.δ. έξι οργανώσεις, σε τέσσερα γ.δ. συμμετείχαν επτά, σε οκτώ γ.δ. συμμετείχαν οκτώ οργανώσεις, σε δύο γ.δ. εννιά, σε πέντε γ.δ. συμμετείχαν δέκα, σε ένα γ.δ. έντεκα, δώδεκα, είκοσι μία, τριάντα και τριάντα δύο οργανώσεις, σε δύο γεγονότα διαμαρτυρίας συμμετείχαν δεκαεννιά, σε δεκαπέντε γ.δ. συμμετείχαν σαράντα πέντε και σε δύο γεγονότα διαμαρτυρίας συμμετείχαν σαράντα έξι οργανώσεις. Για εξήντα τρία γ.δ. δεν υπάρχουν τέτοιου είδους πληροφορίες. Αυτό που θα είχε ενδιαφέρον στο σημείο αυτό είναι να δούμε ποιες οργανώσεις συνεργάστηκαν με ποιες στη διοργάνωση γεγονότων διαμαρτυρίας αλλά αυτό είναι πολύ δύσκολο να διαπιστωθεί κυρίως λόγω του πλήθους των οργανώσεων που έλαβαν μέρος στις κινητοποιήσεις κατά των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας.

1.4.1 Σχέση είδους οργανώσεων που διοργάνωσαν ή συμμετείχαν στα γ.δ. και γεωγραφικού επιπέδου διοργάνωσης τους.

Όσον αφορά το γεωγραφικό επίπεδο δράσης των κινητοποιούμενων οργανώσεων διαπιστώνουμε, ότι σε επαρχιακό/ νομαρχιακό επίπεδο έδρασαν ως επί το πλείστον οι οργανώσεις/ θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης (75 γ.δ.) και σε δεύτερο επίπεδο-με μεγάλη διαφορά-οι περιβαλλοντικές οργανώσεις/ οργανώσεις κοινωνικών κινημάτων (12 γ.δ.). Σε επίπεδο τοπικό/ δήμου /κοινότητας έδρασαν και πάλι οι οργανώσεις/ θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης (72 γ.δ.) και σε δεύτερο επίπεδο, οι περιβαλλοντικές οργανώσεις/ οργανώσεις κοινωνικών κινημάτων (60 γ.δ.). Τέλος, σε επίπεδο περιφερειακό ως και παγκόσμιο –παρά τις ελάχιστες δράσεις που εντοπίστηκαν- φαίνεται πως τη μεγαλύτερη δραστηριοποίηση είχε η Καμπάνια Αντί-2004.

Πίνακας 12 : Σχέση είδους οργανώσεων που διοργάνωσαν ή συμμετείχαν στα γ.δ. και γεωγραφικού επιπέδου διοργάνωσης τους

Είδος οργάνωσης/ Επίπεδο	Επίπεδο τοπικό/ δήμου/ κοινότητας	Επίπεδο επαρχιακό/ νομαρχιακό	Επίπεδο περιφερειακό ως και παγκόσμιο	Σύνολο
Πολιτικές/ συνδικαλιστικές οργανώσεις %	7 7,2%	56 28,4%	1 10,0%	64
Περιβαλλοντικές οργανώσεις/ οργανώσεις κοινωνικών κινημάτων %	12 12,4%	60 30,5%	4 40,0%	76
Οργανώσεις/ θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης %	75 77,3%	72 36,5%	1 10,0%	148
Επιστημονικός/ επαγγελματικός σύλλογος %	2 2,1%	24 12,2%	0 0%	26
Αναρχικές/ αντιεξουσιαστικές οργανώσεις %	10 10,3%	51 25,9%	1 10,0%	62
Φοιτητικές/ σπουδαστικές/νεολαιίστικες οργανώσεις/ εκπαιδευτικά ιδρύματα %	5 5,2%	38 19,3%	0 0%	43
Καμπάνια Αντί-2004 %	2 2,1%	54 27,4%	7 70,0%	63
Άλλο5 %	5 5,2%	27 13,7%	1 10,0%	33
Σύνολο	118	382	15	

1.4.2 Σχέση είδους οργανώσεων που διοργάνωσαν ή συμμετείχαν στα γ.δ. και χωρικού πεδίου δράσης.

Ο επόμενος πίνακας, αναδεικνύει την κατεύθυνση της δράσης (δράση που εστιάζεται σε ένα τοπικό πρόβλημα ή δράση με ευρύτερες αναφορές) των οργανώσεων που διοργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν στα γεγονότα διαμαρτυρίας. Τα κυριότερα συμπεράσματα που αναδεικνύονται από την μελέτη του πίνακα αυτού, είναι πως οι οργανώσεις/ θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης είναι το μόνος είδος οργανώσεων που πραγματοποίησαν πιο πολλές δράσεις που εστιάζονταν κυρίως σε τοπικά προβλήματα λόγω των Ολυμπιακών έργων (π.χ. η εγκατάσταση του Κέντρου Υψηλής Τάσης (Κ.Υ.Τ.) της ΔΕΗ στην περιοχή του Υμηττού και αντιδράσεις από τοπικούς φορείς και κατοίκους της Ηλιούπολης και Αργυρούπολης) ενώ οι δράσεις οι οποίες είχαν να κάνουν με ευρύτερες αναφορές, δηλαδή με μια γενικότερη κριτική στη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 2004, πραγματοποιήθηκαν από όλα τα υπόλοιπα είδη οργανώσεων σε μεγαλύτερο βαθμό από ότι οι δράσεις που εστιάζονταν σε ένα τοπικό πρόβλημα.

Πίνακας 13 : Σχέση είδους οργανώσεων που διοργάνωσαν ή συμμετείχαν στα γ.δ. και χωρικού πεδίου δράσης

Είδος οργάνωσης/ χωρικό πεδίο	Δράση που εστιάζεται σε ένα τοπικό πρόβλημα	Δράση με ευρύτερες αναφορές	Σύνολο
Πολιτικές/ συνδικαλιστικές οργανώσεις %	8 12,5%	56 87,5%	64
Περιβαλλοντικές οργανώσεις/ Οργανώσεις κοινωνικών κινημάτων %	8 10,5%	68 89,5%	76
Οργανώσεις/ Θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης %	79 53,4%	69 46,6%	148
Επιστημονικός/ Επαγγελματικός σύλλογος %	2 7,7%	24 92,3%	26
Αναρχικές/ Αντιεξουσιαστικές οργανώσεις %	2 3,2%	60 96,8%	62
Φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις/ Εκπαιδευτικά ιδρύματα %	7 15,9%	37 84,1%	44
Καμπάνια Αντί-2004 %	1 1,5%	64 98,5%	65
Σύνολο	107	378	

1.4.3 Σχέση περιεχομένου των διαμαρτυριών και είδους οργανώσεων που διοργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν στο γ.δ.

Η συσχέτιση του περιεχομένου των γ.δ. με το είδος των οργανώσεων που τα διοργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν σε αυτά αναδεικνύει πως οι πολιτικές/ συνδικαλιστικές οργανώσεις διαμαρτύρονταν κυρίως για το ζήτημα της ασφάλειας των Αγώνων (39 γ.δ.) και τα εργασιακά θέματα (29 γ.δ.), οι περιβαλλοντικές οργανώσεις/ οργανώσεις κοινωνικών κινημάτων για το ζήτημα της ασφάλειας (48 γ.δ.) και τα θέματα εργασίας, οικονομίας και περιβάλλοντος (31 γ.δ.), οι οργανώσεις/ θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης αντιδρούσαν περισσότερο για τα περιβαλλοντικά ζητήματα (114 γ.δ.) και έπειτα για το ζήτημα της ασφάλειας (48 γ.δ.) και οι επιστημονικοί/ επαγγελματικοί σύλλογοι διαμαρτύρονταν κυρίως για την ασφάλεια (19 γ.δ.) και τα εργασιακά ζητήματα (7 γ.δ.). Επίσης, προκύπτει πως οι αναρχικές/ αντιεξουσιαστικές οργανώσεις αντιδρούσαν κατά των ζητημάτων της ασφάλειας (37 γ.δ.), των θεμάτων των σχετικών με την εργασία (30 γ.δ.), την οικονομία (29 γ.δ.) και τις περιβαλλοντικές συνέπειες από την τέλεση των Αγώνων (25 γ.δ.), οι φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα για τις περιβαλλοντικές συνέπειες από τη διεξαγωγή των Αγώνων (18 γ.δ.) και το ζήτημα της ασφάλειας (16 γ.δ.) και η Καμπάνια Αντί-2004 κινητοποιήθηκε κυρίως κατά των μέτρων ασφάλειας (25 γ.δ.) και κατά των περιβαλλοντικών αλλαγών (24 γ.δ.). Ενώ λοιπόν, το πρωταρχικό αριθμητικά ζήτημα (στο σύνολο των γ.δ.) το οποίο οδήγησε σε διαμαρτυρίες ήταν το περιβάλλον (210 γ.δ.), το δεύτερο ήταν η οικονομία (136 γ.δ.) και το τρίτο η ασφάλεια (134 γ.δ.), αντίθετα σχεδόν όλων των ειδών οι οργανώσεις (εκτός από οργανώσεις/ θεσμούς σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης και τις φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις) είχαν ως βασικότερο περιεχόμενο των κινητοποιήσεων τους, το ζήτημα της ασφάλειας.

Πίνακας 14 : Σχέση περιεχομένου των διαμαρτυριών και είδους οργανώσεων που διοργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν στο γ.δ.

Είδος οργάνωσης/ περιεχόμενο	Εργασία	Περιβάλλον	Οικονομία	Ασφάλεια	Πρωταθλητισμός	Πολιτική	Σύνολο
Πολιτικές/ συνδικαλιστικές οργανώσεις %	29 34,5%	25 15,0%	21 21,9%	39 31,7%	13 20,0%	0 0,0%	127
Περιβαλλοντικές οργανώσεις/ Οργανώσεις Κοινωνικών κινήσεων %	31 36,9%	31 18,6%	31 32,3%	48 39,0%	20 30,8%	1 7,1%	162
Οργανώσεις/ Θεσμοί σε επίπεδο τοπικής Αυτοδιοίκησης %	35 41,7%	114 68,3%	45 46,9%	48 39,0%	21 32,3%	3 21,4%	266
Επιστημονικός/ Επαγγελματικός σύλλογος %	7 8,3%	5 3,0%	5 5,2%	19 15,4%	2 3,1%	0 0,0%	38
Αναρχικές/Αντιεξουσιαστικές οργανώσεις %	30 35,7%	25 15,0%	29 30,2%	37 30,1%	24 36,9%	5 35,7%	150
Φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις/ Εκπαιδευτικά ιδρύματα %	10 11,9%	18 10,8%	11 11,5%	16 13,0%	10 15,4%	0 0,0%	65
Καμπάνια Αντί-2004 %	22 26,2%	24 14,4%	23 24,0%	25 20,3%	16 24,6	1 7,1%	111
Σύνολο	164	242	165	232	106	10	

1.4.4 Σχέση μορφής της δράσης και είδους οργανώσεων που την διοργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν σε αυτή.

Ο πίνακας 15, παρουσιάζει τη σχέση μεταξύ της μορφής που πήραν οι κινητοποιήσεις κατά των Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004» και του είδους των οργανώσεων που τις διοργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν σε αυτές.

Πίνακας 15 : Σχέση της μορφής της κινητοποίησης και είδους οργανώσεων που την διοργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν σε αυτή

Είδος οργάνωσης /μορφή δράσης	Δυναμικές μορφές δράσης	Μη δυναμικές μορφές δράσης	Σύνολο
Πολιτικές/ συνδικαλιστικές οργανώσεις %	37 27,0%	30 18,1%	67
Περιβαλλοντικές οργανώσεις/ Οργανώσεις κοινωνικών κινήσεων %	35 25,5%	42 25,3%	77
Οργανώσεις/ Θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης %	69 50,4%	88 53,0%	157
Επιστημονικός/ Επαγγελματικός σύλλογος %	18 13,1%	8 4,8%	26
Αναρχικές/ Αντιεξουσιαστικές οργανώσεις %	38 27,7%	33 19,9%	71
Φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις/ Εκπαιδευτικά ιδρύματα %	15 10,9%	31 18,7%	46
Καμπάνια Αντί-2004 %	13 9,5%	49 29,5%	62
Σύνολο	225	281	

Από τη μελέτη του προκύπτει ότι : οι πολιτικές/ συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι επιστημονικοί/ επαγγελματικοί σύλλογοι και οι αναρχικές/ αντιεξουσιαστικές οργανώσεις

πραγματοποίησαν περισσότερες δυναμικές παρά μη δυναμικές κινητοποιήσεις ενώ αντίθετα, οι περιβαλλοντικές οργανώσεις/ οργανώσεις κοινωνικών κινημάτων, οι οργανώσεις/ θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, οι φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαϊστικές οργανώσεις/ εκπαιδευτικά ιδρύματα και η Καμπάνια Αντί-2004 πραγματοποίησαν περισσότερες μη δυναμικές παρά δυναμικές κινητοποιήσεις. Αν συγκρίνουμε τη διαφορά του κάθε είδους οργάνωσης ανάμεσα στις δυναμικές και μη δυναμικές μορφές δράσεις της, διαπιστώνουμε πως η μεγαλύτερη διαφορά είδους δράσης, εντοπίζεται στην Καμπάνια Αντί-2004, η οποία διοργάνωνε ή/ και συμμετείχε περισσότερο σε μη δυναμικές δράσεις.

1.5 Προκαλούμενοι φορείς και αντιδράσεις τους.

Οι φορείς κινητοποίησης μέσω των δράσεων και των διεκδικήσεων τους όπως έχουμε παρουσιάσει, συγκρότησαν οργανώσεις και προκάλεσαν φορείς με εξουσία σε ζητήματα διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων. Οι διαμαρτυρόμενοι κριτικάροντας τις επιπτώσεις της ανάληψης των Ολυμπιακών Αγώνων από τη χώρα μας με απώτερο στόχο είτε την ματαίωση τους, είτε την διαφοροποίηση του τρόπου οργάνωσης και διεξαγωγής τους, απευθύνθηκαν σε ποσοστό 64,1% στην κυβέρνηση, σε ποσοστό 33,0% στις επιχειρήσεις/ εταιρείες και σε ποσοστό 30,1% στα πολιτικά κόμματα. Εδώ να σημειωθεί πως τα παραπάνω ποσοστά αφορούν εκατόν τρία γεγονότα διαμαρτυρίας από το σύνολο των τριακοσίων εξήντα έξι γ.δ., καθώς μόνο για αυτά εντοπίστηκαν τέτοιου είδους πληροφορίες.

Πίνακας 16: Προκαλούμενοι φορείς σε Γ.Δ. ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας

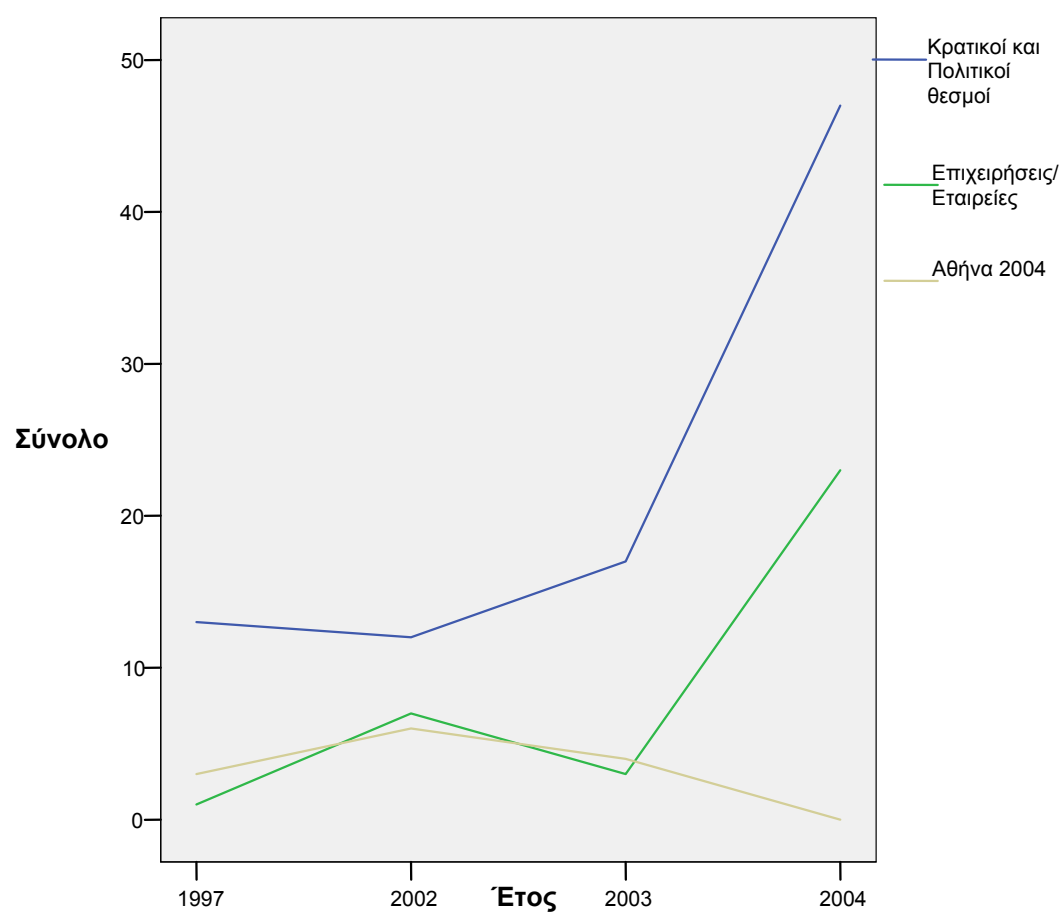
Αποδέκτες	N	Ποσοστό %
Κράτος/ δημόσιοι φορείς	25	24,3
Κυβέρνηση	66	64,1
Πολιτικά κόμματα	31	30,1
Τοπική αυτοδιοίκηση	3	2,9
Επιχειρήσεις /εταιρείες	34	33,0
Αθήνα 2004	13	12,6
Άλλο 6	12	11,7
Σύνολο	184 ⁷²	

1.5.1 Ετήσια κατανομή γ.δ. με βάση τους προκαλούμενους φορείς.

Η ετήσια κατανομή των γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση τους προκαλούμενους φορείς⁷³ των αιτημάτων ανέδειξε μια σταδιακή αύξηση των κρατικών και πολιτικών θεσμών (ιδίως από το

⁷² Ο συνολικός αριθμός είναι μεγαλύτερος του αριθμού των Γ.Δ. που εντοπίστηκαν να έχουν πληροφορίες για τους προκαλούμενους φορείς, διότι ένα Γ.Δ. μπορεί να απευθυνόταν σε παραπάνω φορείς.

2003 και μετά), αλλά και των επιχειρήσεων/ εταιρειών, με μόνη εξαίρεση το διάστημα 2002-2003 όπου διαφαίνεται μια μικρή μείωση. Αντίθετα, εντοπίστηκε μία σταδιακή μείωση από το 2002 και μετά, του «Αθήνα 2004», ως αποδέκτη των αιτημάτων των κινητοποιούμενων.

Σχήμα 9 : Ετήσια κατανομή γεγονότων διαμαρτυρίας με βάση τους προκαλούμενους φορείς.

Ποιες όμως ήταν οι αντιδράσεις των φορέων στους οποίους απευθύνονταν οι κινητοποιούμενοι μέσω των γεγονότων διαμαρτυρίας; Δυστυχώς, οι σχετικές πληροφορίες είναι ελάχιστες ως ανύπαρκτες. Μόλις για έντεκα γεγονότα διαμαρτυρίας υπήρξαν στοιχεία και ειδικότερα για έξι περιπτώσεις η αντίδραση των αποδεκτών ήταν η απάθεια, για τρεις περιπτώσεις οι υποσχέσεις/ έναρξη διαλόγου, για δύο περιπτώσεις η υιοθέτηση αιτημάτων/ λήψη μέτρων ενώ δεν υπήρξαν περιπτώσεις απόρριψης των αιτημάτων.

⁷³ Για λόγους παρουσίασης η μεταβλητή «προκαλούμενοι φορείς» επανακατηγοριοποιήθηκε ως εξής : κράτος/ δημόσιοι φορείς, κυβέρνηση, πολιτικά κόμματα, τοπική αυτοδιοίκηση σε κρατικοί και πολιτικοί θεσμοί και οι επιχειρήσεις/ εταιρείες και Αθήνα 2004 παρέμειναν τα ίδια.

Ανύπαρκτα στοιχεία υπάρχουν και για την μεταβλητή κόστος δράσης, δηλαδή για τα αρνητικά αποτελέσματα που μπορεί να προέκυψαν από τα γεγονότα διαμαρτυρίας. Μόλις για δεκατρία γεγονότα διαμαρτυρίας υπάρχουν στοιχεία και συγκεκριμένα προέκυψαν : 7 συλλήψεις, 4 τραυματισμοί, καμία μήνυση και 6 περιπτώσεις που εμπίπτουν στην κατηγορία άλλο.

Τα στοιχεία για τις αντιδράσεις των φορέων στους οποίους απευθύνονταν οι κινητοποιούμενοι και για το κόστος δράσης των γεγονότων διαμαρτυρίας, λόγω του μικρού αριθμού της συνολικής συχνότητας τους δεν μπορούν να προσφέρουν τόσο χρήσιμες και αξιόπιστες πληροφορίες, παρουσιάζονται απλά ως πληροφορίες που έχουν συλλεχθεί κατά την διάρκεια της έρευνας.

1.5.2 Σχέση μορφής δράσης των γ.δ. και προκαλούμενων φορέων.

Τα πιο σημαντικά συμπεράσματα από τη μελέτη του επόμενου πίνακα που αφορά τη σχέση της μορφής δράσης και των προκαλούμενων φορέων των δράσεων είναι πως ως αποδέκτη, τους κρατικούς και πολιτικούς θεσμούς αλλά και τις επιχειρήσεις/ εταιρείες είχαν περισσότερο οι δυναμικές μορφές δράσης παρά οι μη δυναμικές ενώ ως αποδέκτη τους την «Αθήνα 2004», είχαν περισσότερες μη δυναμικές μορφές δράσης.

Πίνακας 17 : Σχέση μορφής δράσης των γ.δ. και προκαλούμενων φορέων

Μορφή δράσης/ προκαλούμενοι φορείς	Δυναμικές μορφές δράσης	Μη δυναμικές μορφές δράσης	Σύνολο
Κρατικοί και πολιτικοί θεσμοί %	54 83,1%	44 89,8%	98
Επιχειρήσεις/ Εταιρείες %	20 30,8%	15 30,6%	35
Αθήνα 2004 %	7 10,8%	10 20,4%	17
Σύνολο	81	69	

1.5.3 Σχέση είδους οργανώσεων που διοργάνωσαν ή συμμετείχαν στα γ.δ. και προκαλούμενων φορέων.

Σύμφωνα με τον τελευταίο πίνακα αυτής της ενότητας, που αναδεικνύει τη σχέση ανάμεσα στο είδος των κινητοποιούμενων οργανώσεων και στους προκαλούμενους φορείς διαπιστώνουμε πως όλα τα είδη των οργανώσεων –ανεξαιρέτως- απευθύνθηκαν κατά κύριο λόγο προς τους κρατικούς/ πολιτικούς θεσμούς, εν συνεχεία προς τις επιχειρήσεις/ εταιρείες και λιγότερο προς τον «Αθήνα 2004».

Πίνακας 18 : Σχέση είδους οργανώσεων που διοργάνωσαν ή συμμετείχαν στα γ.δ. και προκαλούμενων φορέων

Είδος οργάνωσης/ προκαλούμενοι φορείς	Κρατικοί και πολιτικοί θεσμοί	Επιχειρήσεις/ Εταιρείες	Αθήνα 2004	Σύνολο
Πολιτικές/ συνδικαλιστικές οργανώσεις %	31 96,9%	8 25,0%	0 0%	39
Περιβαλλοντικές οργανώσεις/ Οργανώσεις κοινωνικών κινημάτων %	28 96,6%	7 24,1%	2 6,9%	37
Οργανώσεις/ Θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης %	38 86,4%	11 25,0%	6 13,6%	55
Επιστημονικός/ Επαγγελματικός σύλλογος %	17 94,4%	4 22,2%	0 0%	21
Αναρχικές/ Αντιεξουσιαστικές οργανώσεις %	16 88,9%	3 72,2%	1 5,6%	20
Φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις/ Εκπαιδευτικά ιδρύματα %	10 83,3%	3 25,0%	4 33,3%	17
Καμπάνια Αντί-2004 %	10 100,0%	5 50,0%	1 10,0%	16
Σύνολο	150	41	14	

Κεφάλαιο 2

ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΣΤΟ Α' ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

---

2. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Όπως φάνηκε λοιπόν, από αυτό το πρώτο ερευνητικό μέρος της εργασίας, το οποίο στηρίχθηκε στην ανάλυση γεγονότων διαμαρτυρίας, με τη χρήση του SPSS 13, υπήρξε στην Ελλάδα ένα αρκετά οργανωμένο πεδίο δημόσιας αμφισβήτησης και διαμαρτυρίας ενάντια στον αθλητικό και Ολυμπιακό θεσμό και ειδικότερα στη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας το 2004. Στηριζόμενοι στις πηγές : εφημερίδα *Η Αυγή*, εφημερίδα *Ριζοσπάστης*, εφημερίδα *Ελευθεροτυπία*, εφημερίδα *Καθημερινή*, σε διάφορες ιστοσελίδες, στο βιβλίο : *Η άλλη όψη της Ολυμπιάδας* και σε άλλες⁷⁴ εντοπίστηκαν τριακόσια εξήντα έξι γεγονότα διαμαρτυρίας, από τον Σεπτέμβριο του 1997 ως και τον Σεπτέμβριο του 2004, τα οποία έλαβαν χώρα ως επί το πλείστον στον ελλαδικό χώρο και ειδικότερα στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής. Πρόκειται για γεγονότα που μέσα στο παραπάνω χρονικό πλαίσιο, σταδιακά αυξήθηκαν και τελικώς διπλασιάστηκαν κατά το έτος 2004. Τα περισσότερα αντλήθηκαν κυρίως από διάφορες ιστοσελίδες του αναρχικού και αντιεξουσιαστικού χώρου και από τις εφημερίδες με αριστερό προσανατολισμό (*Αυγή* και *Ριζοσπάστης*) σε αντίθεση με τις εφημερίδες-υποστηρικτές των δύο μεγάλων κομμάτων (*Καθημερινή* και *Ελευθεροτυπία*.) που κράτησαν μια στάση αποσιώπησης αυτού του είδους των κινητοποιήσεων και των διαμαρτυριών.

Οι πιο πολλές διαμαρτυρίες διοργανώθηκαν σε επαρχιακό/ νομαρχιακό επίπεδο και σε επίπεδο τοπικό/ δήμου/ κοινότητας-από μία τις περισσότερες φορές οργάνωση-ενώ υπήρξαν και 6 διαμαρτυρίες εκτός των ελληνικών συνόρων. Από το 2003 και μετά, οι διαμαρτυρίες σε επαρχιακό/ νομαρχιακό επίπεδο παρατηρήθηκε πως αυξήθηκαν κατακόρυφα, μια περίοδο που οι διαμαρτυρίες αντίστοιχα, σε επίπεδο τοπικό/ δήμου/ κοινότητας, φαίνεται να μειώθηκαν. Αυτό, αναδεικνύει από το 2003 και μετά μια ευρύτερα οργανωμένη δραστηριότητα απέναντι στον Ολυμπιακό θεσμό, καθώς όπως είδαμε προέκυψαν ζητήματα και συνέπειες από την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων που αφορούσαν όλο και μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού της χώρας (π.χ. το ζήτημα της ασφάλειας, οι εργασιακές σχέσεις και συνθήκες κ.α.).

---

⁷⁴ Π.χ. Εφημερίδα *Εποχή*, Εφημερίδα *Εργατική Εξουσία* κ.α.

Οι οργανώσεις που αντέδρασαν στη διεξαγωγή της διοργάνωσης «Αθήνα 2004» ήταν κυρίως επιτροπές αγώνα/ τοπικές αυτοδιοικητικές κινήσεις πολιτών, οργανώσεις κινημάτων/ δίκτυα οργανώσεων (πλην των οικολογικών), η Καμπάνια Αντί-2004, αναρχικές/ αντιεξουσιαστικές οργανώσεις και συνδικαλιστικές οργανώσεις. Οι τρόποι με τους οποίους εξέφρασαν την αντίθεση και κριτική τους ήταν οι δημόσιες συζητήσεις, οι συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας, οι πορείες/ διαδηλώσεις και οι άμεσες δράσεις. Τα βασικότερα επιχειρήματα που προέβαλλαν οι διοργανωτές των κινητοποιήσεων κατά της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων από την Ελλάδα ήταν κατά σειρά : η υποβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, οι πολιτικές ασφαλείας, η αστυνόμευση και η συνακόλουθη καταπάτηση δικαιωμάτων των πολιτών, η σύνδεση της Ολυμπιάδας με τα συμφέροντα των πολυεθνικών, τα εργατικά ατυχήματα κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών έργων, οι υπέρογκες οικονομικές δαπάνες, οι εργασιακές σχέσεις που αφορούν την κατασκευή των Ολυμπιακών έργων, η χειραγώγηση της νεολαίας μέσα από τα ιδεώδη του Ολυμπισμού και του Εθελοντισμού και η σύνδεση της Ολυμπιάδας και του αθλητισμού με τα αναβολικά.

Εάν θέλουμε όμως να δούμε τα βασικά επιχειρήματα κατά της Ολυμπιάδας του 2004, όπως αυτά έχουν επανακατηγοριοποιηθεί στις νέες έξι κατηγορίες,⁷⁵ έχουμε :

1. περιβάλλον-210 γ.δ.
2. οικονομία-136 γ.δ.
3. ασφάλεια-134 γ.δ.
4. εργασία-119 γ.δ.
5. πρωταθλητισμός-94γ.δ. και
6. πολιτική-14 γ.δ.

Οι περισσότερες διαμαρτυρίες στράφηκαν όχι προς ένα συγκεκριμένο τοπικό πρόβλημα που προέκυπτε από την διοργάνωση της Ολυμπιάδας αλλά γενικότερα προς το θεσμό των Ο.Α.⁷⁶ και του τρόπου λειτουργίας του και ως βασικό αποδέκτη τους είχαν την κυβέρνηση.

Τα πιο πολλά γ.δ. που δημοσιοποίησαν οι πηγές είχαν τη μορφή μη δυναμικών μορφών δράσης, εκτός από την εφημερίδα *Ριζοσπάστης* η οποία δημοσιοποίησε περισσότερες δυναμικές μορφές δράσης, θέλοντας να αναδείξει μια πιο ενεργητική και συγκρουσιακή κινητοποίηση των πολιτών εναντίων των Ο.Α. Επίσης, δημοσιοποιήθηκαν σε μεγαλύτερο ποσοστό τα γ.δ. που είχαν δράση με ευρύτερες αναφορές κατά των Ολυμπιακών Αγώνων και γεγονότα που απευθύνονταν περισσότερο προς την κρατική και κυβερνητική πολιτική παρά προς τον ιδιωτικό τομέα.

Οι κινητοποιήσεις που οργανώθηκαν σε επίπεδο τοπικό/ δήμου/ κοινότητας ενεργοποιήθηκαν κυρίως από διεκδικήσεις που είχαν να κάνουν με τις περιβαλλοντικές αλλαγές

⁷⁵ Βλέπε : «Είδη Διεκδικήσεων των Γ.Δ. ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας», σελ. 43

⁷⁶ Στο εξής όπου Ο.Α. εννοείται Ολυμπιακοί Αγώνες.

λόγω Ολυμπιακών έργων και την υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, παίρνοντας τη μορφή δυναμικών μορφών δράσης. Αντίθετα, οι κινητοποιήσεις που οργανώθηκαν σε επίπεδο νομαρχιακό/ επαρχιακό στράφηκαν πρωτίστως κατά των μέτρων ασφαλείας και πήραν τη μορφή μη δυναμικών μορφών δράσης. Από τα παραπάνω, διακρίνεται μια τάση των κινητοποιήσεων σε επίπεδο τοπικό/ δήμου/ κοινότητας για πιο δυναμικές μορφές κινητοποίησης και διαμαρτυρίας, γεγονός το οποίο μπορεί να εξηγηθεί λόγω του περιεχομένου των διεκδικήσεων αυτών. Δηλαδή, των περιβαλλοντικών συνεπειών από τη διεξαγωγή της διοργάνωσης, συνέπειες που επηρεάζουν άμεσα την καθημερινή ζωή των πολιτών και συνεπώς οι πιο δυναμικές μορφές αντίδρασης και κινητοποίησης κρίνονταν καταλληλότερες, έτσι ώστε να υπάρξουν άμεσες λύσεις.

Οι πολιτικές/ συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι περιβαλλοντικές οργανώσεις/ οργανώσεις κοινωνικών κινημάτων, οι επιστημονικοί/ επαγγελματικοί σύλλογοι, οι αναρχικές/ αντιεξουσιαστικές οργανώσεις, και η Καμπάνια Αντί-2004 διαμαρτυρήθηκαν κυρίως για το ζήτημα της ασφάλειας των Ολυμπιακών Αγώνων. Αντίθετα, οι οργανώσεις/ θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης και οι φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις/ εκπαιδευτικά ιδρύματα αντέδρασαν σε μεγαλύτερο βαθμό για τις περιβαλλοντικές συνέπειες από την διεξαγωγή της Ολυμπιάδας. Ενώ λοιπόν, το πρωταρχικό αριθμητικά ζήτημα (στο σύνολο των γ.δ.), το οποίο οδήγησε σε διαμαρτυρίες κατά των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας ήταν το περιβάλλον, το δεύτερο ήταν της οικονομίας και το τρίτο ήταν της ασφάλειας, αντίθετα σχεδόν όλων των ειδών οι οργανώσεις είχαν ως βασικότερο περιεχόμενο των κινητοποιήσεων τους, το ζήτημα της ασφάλειας.

Οι πολιτικές/ συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι επιστημονικοί/ επαγγελματικοί σύλλογοι και οι αναρχικές/ αντιεξουσιαστικές οργανώσεις διοργάνωσαν ή/και συμμετείχαν σε περισσότερες δυναμικές μορφές δράσης παρά σε μη δυναμικές. Οι περιβαλλοντικές οργανώσεις/ οργανώσεις κοινωνικών κινημάτων, οι οργανώσεις/ θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης και οι φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις/ εκπαιδευτικά ιδρύματα και η Καμπάνια Αντί-2004 διοργάνωσαν ή/και συμμετείχαν σε περισσότερες μη δυναμικές μορφές δράσης παρά σε δυναμικές.

Σχετικά με το γεωγραφικό επίπεδο δράσης των κινητοποιούμενων οργανώσεων διαπιστώθηκε πως όλων των ειδών οι οργανώσεις έδρασαν σε μεγαλύτερο βαθμό σε επίπεδο επαρχιακό/ νομαρχιακό. Η μόνη εξαίρεση είναι οι οργανώσεις/ θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οποίες κινητοποιήθηκαν περισσότερο σε επίπεδο τοπικό/ δήμου/ κοινότητας.⁷⁷

---

⁷⁷ Όσον αφορά τον αριθμό των κινητοποιούμενων σε κάθε γεγονός διαμαρτυρίας, δεν έχει υπάρξει καμία αναφορά, διότι κατά τη συλλογή των πληροφοριών υπήρξαν ελάχιστα σχετικά στοιχεία.

Κεφάλαιο 3

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ

Η στατιστική επεξεργασία των εμπειρικών δεδομένων (βλ. παραπάνω) ανέδειξε σε μεγάλο βαθμό τα γενικότερα επιχειρήματα όλων των οργανώσεων κατά της διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004». Το γεγονός αυτό, οδήγησε στην επιλογή των συγκεκριμένων κειμένων, έτσι ώστε να γίνει μία βαθύτερη μελέτη των επιχειρημάτων που παρουσιάζουν, αλλά ταυτόχρονα και του ιδιαίτερου λόγου με τον οποίο αυτά εκφράστηκαν.

Η προσπάθεια αυτή θα γίνει με την χρήση της ανάλυσης περιεχομένου, της μεθόδου εκείνης που μετασχηματίζει δευτερογενές υλικό ποιοτικής φύσης σε μορφή ποσοτικών δεδομένων.⁷⁸ Η συγκεκριμένη επιλογή εξασφαλίζει ότι : α. τα κείμενα κριτικής θα εξεταστούν στην ολότητα τους και όχι επιλεκτικά, β. οι κατηγορίες που θα χρησιμοποιηθούν για την κατηγοριοποίηση των δεδομένων θα οριστούν με σαφήνεια, έτσι ώστε να είναι δυνατός ο έλεγχος της διαδικασίας και από άλλους ερευνητές και γ. τα χαρακτηριστικά που εμφανίζονται στα κείμενα κριτικής ποσοτικοποιούνται, ούτως ώστε να μπορεί να διαπιστωθεί η σημασία τους μέσα στα ίδια τα κείμενα αλλά και σε σύγκριση με άλλα.⁷⁹

Η επιλογή των κατηγοριών και των αναλυτικών θεμάτων, διαμορφώθηκε με βάση το ιδιαίτερο περιεχόμενο και τη μορφή των μηνυμάτων των κινητοποιήσεων. Ως καταλληλότερη μονάδα καταγραφής⁸⁰ θεωρήθηκε το γενικό θέμα⁸¹, το οποίο μπορεί να αναπτύσσεται σε μια πρόταση, σε μια παράγραφο ή ακόμη και σε ολόκληρο το κείμενο. Πρόκειται δηλαδή για την κλασική θεματική ανάλυση της οποίας : «βασική αρχή είναι ο εντοπισμός και η συγκέντρωση των ενοτήτων του περιεχομένου που συνιστούν ένα μήνυμα. Η ανάλυση λοιπόν αυτή, ομαδοποιεί στοιχεία, σύμφωνα με τη σημασία τους, σε θέματα, τα οποία στη συνέχεια ταξινομούνται,

---

⁷⁸ Κυριαζή, Νότα 2000, *ό.π.*, σ.283

⁷⁹ Κυριαζή, Νότα 2000, *ό.π.*, σ.284

⁸⁰ Πρόκειται για το τμήμα του κειμένου που αποτελεί τη βάση για την κατηγοριοποίηση των πληροφοριών.

⁸¹ Χρησιμοποιείται κυρίως στη διερεύνηση των αξιών, στάσεων και απόψεων που παρουσιάζονται σε ένα κείμενο.

καταμετρούνται και αναλύονται ανάλογα με την περίπτωση.»⁸² Στη συγκεκριμένη περίπτωση, αντικείμενο της εμπειρικής εργασίας είναι οποιαδήποτε πληροφορία-θέμα παρουσιάζεται ως στοιχείο της αντίθεσης στη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 2004 (γνώμες, στάσεις, επιχειρήματα). Συνεπώς, στην κατηγορία του θέματος θα ανήκουν τόσο οι πληροφοριακές προτάσεις, όσο και οι προτάσεις που περιέχουν αξιολογικές τοποθετήσεις.⁸³

Όσον αφορά την επιλογή των κειμένων για την ανάλυση περιεχομένου και την ανάλυση λόγου, αυτή καθορίστηκε από τα ίδια τα ζητούμενα της έρευνας. Αρχικά, εντοπίστηκαν όλα τα συνοδευτικά κείμενα κριτικής των γεγονότων διαμαρτυρίας και εν συνεχεία το δείγμα περιορίστηκε με βάση το σκεπτικό της αντιπροσωπευτικότητας όλων των ειδών των οργανώσεων που κινητοποιήθηκαν εναντίον της Ολυμπιάδας της Αθήνας. Το βασικό δηλαδή κριτήριο της τελικής διαμόρφωσης του συγκεκριμένου δείγματος κειμένων αποτέλεσε η αντιπροσωπευτικότητα τους –και όχι για παράδειγμα η πηγή εύρεσης των γεγονότων διαμαρτυρίας ή οποιοδήποτε άλλο κριτήριο- έτσι ώστε να εξεταστεί ο λόγος όλων των ειδών των οργανώσεων που αντιτάχθηκαν στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Συνεπώς, επιλέχθηκαν από τέσσερα κείμενα κριτικής για το κάθε είδος οργάνωσης που διοργάνωσε ή/ και συμμετείχε στα γ.δ, δηλαδή από τέσσερα κείμενα για τις πολιτικές/ συνδικαλιστικές οργανώσεις, περιβαλλοντικές οργανώσεις/ οργανώσεις κοινωνικών κινημάτων, οργανώσεις/ θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, αναρχικές/ αντιεξουσιαστικές οργανώσεις, και την Καμπάνια Αντί-2004 και τρία κείμενα από τις φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις/ εκπαιδευτικά ιδρύματα. Στην περίπτωση των επιστημονικών/ επαγγελματικών συλλόγων επιλέχθηκε μόνο ένα κείμενο λόγω της δυσκολίας εύρεσης συνοδευτικών κειμένων κριτικής των γεγονότων διαμαρτυρίας για αυτό το είδος των οργανώσεων. Πρόκειται για κείμενα τα οποία καλύπτουν την χρονική περίοδο από το Φεβρουάριο του 1998 ως και τον Ιούλιο του 2004.

3.1 Συγγνότητα κειμένων στις πηγές άντλησης τους.

Κατά το εξεταζόμενο λοιπόν, χρονικό διάστημα (9/1997-9/2004), τα κείμενα κριτικής των γ.δ. που θα εξεταστούν, ανά πηγή άντλησης τους διαμορφώθηκαν ως εξής :

1 κείμενο από την *Αυγή*, 1 κείμενο από το *Ριζοσπάστη*, 17 κείμενα από ιστοσελίδες, 3 κείμενα από το βιβλίο : *Η άλλη όψη της Ολυμπιάδας* και 2 κείμενα από άλλες πηγές (εφημερίδα *Εποχή*, περιοδικό *Οικο-ενημέρωση*). Σε ποσοστά, οι αριθμοί αυτοί, μεταφράζονται ως εξής : 2,4% των κειμένων αντλήθηκε από την *Αυγή*, 2,4% προήλθε από το *Ριζοσπάστη*, 83,2% από διάφορες ιστοσελίδες, 7,2% από το βιβλίο : *Η άλλη όψη της Ολυμπιάδας* και 4,8% από άλλες πηγές.

⁸² Παπαγεωργίου, Γ. 1998, *Μέθοδοι στην κοινωνιολογική έρευνα*, Αθήνα : Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός, σ.85

⁸³ Κυριαζή, Νότα 2000, *ό.π.*,σ.291

Πίνακας 19 : Συχνότητα κειμένων στις πηγές άντλησης τους

Πηγές	Αριθμός κειμένων	Ποσοστό
<i>Η Αυγή</i>	1	2,4%
<i>Ριζοσπάστης</i>	1	2,4%
Ιστοσελίδες	17	83,2%
Βιβλίο : <i>Η άλλη όψη της Ολυμπιάδας</i>	3	7,2%
Άλλες	2	4,8%
Σύνολο κειμένων	24	100,0%

Μετά από την μελέτη των κειμένων, συστάθηκαν 8 βασικές θεματικές κατηγορίες κριτικής απέναντι στους Ολυμπιακούς Αγώνες, στις οποίες εντάχθηκαν όλα τα σχετικά θέματα :

1. κέντρο-περιφέρεια (υδροκεφαλισμός)
2. περιβάλλον-υγεία (καταστροφή δημόσιων χώρων, καταστροφή φυσικού περιβάλλοντος-τσιμεντοποίηση και επιπτώσεις στην υγεία των πολιτών)
3. εργασία (επικίνδυνες συνθήκες, εργασιακές σχέσεις εκμετάλλευσης)
4. οικονομία (οικονομικές επιπτώσεις στους πολίτες και οικονομικά συμφέροντα)
5. εθελοντισμός (υποταγή στην εξουσία-χειραγώγηση πολιτών, οικονομικές συνέπειες του εθελοντισμού και ιδεολογικές-πολιτισμικές διαστάσεις του εθελοντισμού)
6. ασφάλεια (καταστολή- γενικευμένος κοινωνικός έλεγχος, έλεγχος από ξένες δυνάμεις και κόστος ασφάλειας)
7. πρωταθλητισμός (εμπορευματοποίηση, πρωταθλητισμός-ανταγωνισμός, ντόπινγκ) και
8. πολιτική⁸⁴

3.2 Τα συμπεράσματα της ανάλυσης περιεχομένου

Η ανάλυση περιεχομένου των συγκεκριμένων κειμένων κριτικής ενάντια στην Ολυμπιάδα της Αθήνας, πραγματοποιήθηκε ώστε να αναζητηθούν οι βασικοί ιδεολογικοί άξονες γύρω από τους οποίους περιστράφηκε η κριτική και οι κινητοποιήσεις των διαμαρτυρομένων των διάφορων ειδών οργανώσεων. Ο στόχος είναι διπλός : 1. να καταδειχθεί κατά πόσο και σε ποια ζητήματα παρουσιάζεται ιδεολογική ενότητα του περιεχομένου της δημόσιας κριτικής των Αγώνων, 2. να μελετηθούν οι ιδεολογικές διαφοροποιήσεις ανάμεσα στα είδη των κινητοποιούμενων οργανώσεων.

Αναλυτικά, η συσχέτιση των κειμένων κριτικής με τα ζητήματα που αυτά θίγουν παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα. Στο σημείο αυτό χρειάζεται να διευκρινιστεί πως το

⁸⁴ Αναλυτικά οι θεματικές κατηγορίες και τα θέματα παρουσιάζονται στο παράρτημα, σελ. 119

διαφορετικό χρώμα αντιπροσωπεύει το είδος της οργάνωσης. Δηλαδή, το μπλε τις πολιτικές/συνδικαλιστικές οργανώσεις, το πορτοκαλί τις περιβαλλοντικές οργανώσεις/ οργανώσεις κοινωνικών κινημάτων, το κόκκινο τις οργανώσεις/ θεσμούς σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, το μαύρο τους επιστημονικούς/ επαγγελματικούς συλλόγους, το πράσινο τις αναρχικές/αντιεξουσιαστικές οργανώσεις, το ροζ τις φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις/ εκπαιδευτικά ιδρύματα και το λαχανί την Καμπάνια Αντί-2004. Οι αριθμοί 1, 2.1, 2.2,..8 αντιστοιχούν στις θεματικές και στα θέματα της ανάλυσης περιεχομένου. (βλ. παράρτημα)

Πίνακας 20 : Συσχέτιση κειμένων κριτικής κατά των Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004» με τα ιδιαίτερα ζητήματα που αυτά θίγουν.

	ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ «ΑΘΗΝΑ 2004»																	
	1	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1	4.2	5.1	5.2	5.3	6.1	6.2	6.3	7.1	7.2	7.3	8
1		X	X		X	X	X	X				X	X				X	
2	X	X	X				X	X			X							X
3												X	X	X				
4						X												
5		X	X		X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	
6	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X	X					
7		X	X	X														X
8	X	X	X	X			X		X						X			
9			X	X				X							X			
10			X		X	X		X		X	X	X			X	X	X	X
11					X	X	X					X						
12			X		X	X		X	X			X	X					
13		X			X	X	X					X			X			X
14		X	X		X			X	X			X	X		X			X
15												X	X					
16		X	X		X			X			X	X	X		X			X
17		X			X		X					X						
18			X		X		X	X		X		X	X		X	X	X	
19			X	X			X	X	X			X						
20	X	X	X			X	X	X	X	X		X	X		X	X	X	X
21			X	X	X	X	X	X		X		X	X	X				
22	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
23		X	X					X	X			X	X		X	X	X	X
24	X	X	X			X	X	X				X	X		X	X	X	X

3.3 Η ιδεολογική ενότητα του περιεχομένου των κειμένων όλων των οργανώσεων.

Όσον αφορά την εμφάνιση ή μη των θεματικών και των αναλυτικών θεμάτων τους στο σύνολο των κειμένων, προκύπτει ότι :

→ στη θεματική κατηγορία «κέντρο-περιφέρεια», το θέμα του υδροκεφαλισμού εντοπίστηκε σε 6 από τα 24 κείμενα

→ στη θεματική με τίτλο «περιβάλλον-υγεία» εντοπίστηκαν συνολικά 37 αναφορές. Συγκεκριμένα : σε 14 κείμενα αναφέρθηκε το ζήτημα της καταστροφής των δημόσιων χώρων, σε 18 της καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος-τσιμεντοποίηση και σε 5 κείμενα το ζήτημα των επιπτώσεων στην υγεία των πολιτών. Σε 4 κείμενα δεν αναφέρθηκε καθόλου το ζήτημα του περιβάλλοντος.

→ στη θεματική με τίτλο «εργασία» συνολικά εντοπίστηκαν 25 αναφορές. Ειδικότερα : σε 13 κείμενα εντοπίστηκε το θέμα των επικίνδυνων εργασιακών συνθηκών και σε 12 κείμενα το θέμα των εργασιακών σχέσεων εκμετάλλευσης. Σε 8 κείμενα δεν υπήρξε καμία αναφορά για το ζήτημα της εργασίας.

→ στη θεματική με τίτλο «οικονομία» συνολικά εντοπίστηκαν 30 αναφορές, εκ των οποίων: οι 14 για τις οικονομικές επιπτώσεις στους πολίτες και οι 16 αναφορές για τα οικονομικά συμφέροντα. Σε 4 κείμενα δεν αναφέρθηκε καθόλου το ζήτημα της οικονομίας.

→ στη θεματική με τίτλο «εθελοντισμός» συνολικά εντοπίστηκαν 20 αναφορές. Συγκεκριμένα : σε 9 κείμενα υπήρξε αναφορά στο θέμα της υποταγής στην εξουσία-χειραγώγηση πολιτών, σε 7 κείμενα εντοπίστηκε το θέμα των οικονομικών συνεπειών του εθελοντισμού και σε 4 εντοπίστηκε το θέμα των ιδεολογικών-πολιτισμικών διαστάσεων του εθελοντισμού. Σε 8 κείμενα δεν εντοπίστηκε αναφορά για το ζήτημα του εθελοντισμού.

→ στη θεματική με τίτλο «ασφάλεια» συνολικά εντοπίστηκαν 37 αναφορές, εκ των οποίων : οι 19 για το ζήτημα τη καταστολής και του γενικευμένου κοινωνικού ελέγχου, οι 14 για τον έλεγχο από ξένες δυνάμεις και οι 4 αναφορές για το κόστος ασφάλειας. Σε 5 κείμενα δεν αναφέρθηκε καθόλου το ζήτημα της ασφάλειας.

→ στη θεματική με τίτλο «πρωταθλητισμός» συνολικά εντοπίστηκαν 27 αναφορές εκ των οποίων : οι 12 για το θέμα της εμπορευματοποίησης, οι 7 για τον πρωταθλητισμό-ανταγωνισμό και οι 8 για το ντόπινγκ

→ η θεματική με τίτλο «πολιτική» συνολικά εντοπίστηκε σε 10 από τα 24 κείμενα.

Η παραπάνω αναλυτικότερη παρουσίαση αποτυπώνεται στον επόμενο πίνακα :

Πίνακας 21 : Εμφάνιση των θεματικών και των αναλυτικών θεμάτων τους στο σύνολο των κειμένων.

Θεματικές και θέματα	Αριθμός κειμένων που εμφανίζονται	Σύνολο αναφορών
1.ΑΘΗΝΑ		6
<i>Υδροκεφαλισμός</i>	6	
2.ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		37
<i>Καταστροφή δημόσιων χώρων</i>	14	
<i>Καταστροφή φυσικού περιβάλλοντος-τσιμεντοποίηση</i>	18	
<i>Επιπτώσεις στην υγεία των πολιτών</i>	5	
3.ΕΡΓΑΣΙΑ		25
<i>Επικίνδυνες συνθήκες</i>	13	
<i>Εργασιακές σχέσεις εκμετάλλευσης</i>	12	
4.ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ		30
<i>Οικονομικές επιπτώσεις στους πολίτες</i>	14	
<i>Οικονομικά συμφέροντα</i>	16	
5.ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ		20
<i>Υποταγή στην εξουσία-χειραγώγηση πολιτών</i>	9	
<i>Οικονομικές συνέπειες εθελοντισμού</i>	7	
<i>Οικονομικά συμφέροντα</i>	4	
6.ΑΣΦΑΛΕΙΑ		37
<i>Καταστολή-γενικευμένος κοινωνικός έλεγχος</i>	19	
<i>Έλεγχος από ξένες δυνάμεις</i>	14	
<i>Κόστος ασφάλειας</i>	4	
7. ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ		27
<i>Εμπορευματοποίηση</i>	12	
<i>Πρωταθλητισμός-ανταγωνισμός</i>	7	
<i>Ντόπινγκ</i>	8	
8.ΠΟΛΙΤΙΚΗ	10	10

Παρατηρούμε λοιπόν, πως υπάρχει μια ιδεολογική ενότητα στα περιεχόμενα της δημόσιας κριτικής των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας από τις οργανώσεις που στράφηκαν εναντίον τους. Τα περισσότερα κείμενα δίνουν ιδιαίτερη βαρύτητα και έκταση στο ζήτημα της ασφάλειας και του περιβάλλοντος (37 αναφορές) αλλά και στο ζήτημα της οικονομίας (30 αναφορές).

Όσον αφορά το ζήτημα της ασφάλειας πλήθος προβλημάτων όπως φαίνεται απασχόλησε τους κινητοποιούμενους λόγω των πρωτόγωνων μέτρων ασφαλείας που πάρθηκαν. Η απόφαση της ελληνικής πολιτικής ηγεσίας να απαγορεύσει τις πορείες, τις απεργίες, τις κινητοποιήσεις, τη διανομή πολιτικών φυλλαδίων και την κυκλοφορία πεζών και οχημάτων από συγκεκριμένους δρόμους κατά τη διάρκεια των Αγώνων αλλά και η εγκατάσταση μεγάλου αριθμού από κάμερες κυρίως στους δρόμους της πρωτεύουσας καθώς και η ύπαρξη του αερόπλοιου και ελικοπτέρων για τον εναέριο έλεγχο της Αθήνας, θεωρήθηκαν από τους κινητοποιούμενους ως μέτρα που

έθεταν υπό αμφισβήτηση τα πολιτικά, κοινωνικά και ατομικά δικαιώματα των πολιτών. Ουσιαστικά, όλα τα παραπάνω μέτρα που υιοθετήθηκαν για την ασφάλεια των Αγώνων και για την αποφυγή τρομοκρατικών ενεργειών μέσα στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης⁸⁵ είναι για τους επικριτές στις Ολυμπιάδες, μέτρα που περιόρισαν τις δημοκρατικές κατακτήσεις και ελευθερίες των ανθρώπων.

Σχετικά με το ζήτημα του περιβάλλοντος υπήρξαν αντιδράσεις για τα μεγάλα Ολυμπιακά έργα αλλά και άλλες μη αθλητικές εγκαταστάσεις που σχεδιάστηκαν να κατασκευαστούν ενόψει της Ολυμπιάδας του 2004. Για παράδειγμα, υπήρξαν διαμαρτυρίες για την κατασκευή του αυτοκινητόδρομου στον ποταμό Κηφισό καθώς θεωρήθηκε πως κάτι τέτοιο θα οδηγήσει στην καταστροφή του ποταμού αλλά και διαμαρτυρίες για την κατασκευή της γέφυρας στην ακτή Κονδύλη και τις αθλητικές εγκαταστάσεις κατά μήκος της, οι οποίες θα είχαν ως αποτέλεσμα –σύμφωνα με τους κινητοποιούμενους κατά της Ολυμπιάδας-να χωριστεί ο Πειραιάς στα δυο και να δημιουργηθούν προβλήματα στην έξοδο του λεκανοπεδίου προς την θάλασσα. Ένα μεγάλο μέρος των διαμαρτυριών για τις περιβαλλοντικές συνέπειες της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα αφορούσαν το Σχοινιά. Ο Σχοινιάς αποτελεί –σύμφωνα με τις περιβαλλοντικές οργανώσεις-ένα από τα τελευταία καταφύγια βιοποικιλότητας της Αττικής και ένα παράκτιο οικοσύστημα το οποίο συνδυάζει υγροτοπικούς, θαλάσσιους και δασικούς οικοτόπους. Η κατασκευή λοιπόν και η λειτουργία Ολυμπιακών εγκαταστάσεων στο χώρο αυτό (ακόμα και μέσα σε κομμάτι του υγρότοπου) θεωρήθηκε πως θα έθετε σε κίνδυνο το Σχοινιά και τελικώς θα τον οδηγούσε σε μία μη-αναστρέψιμη καταστροφή. Επίσης, έντονες διαμαρτυρίες υπήρξαν και για την κατασκευή των Κ.Υ.Τ. (Κέντρα Υψηλής Τάσης) της Δ.Ε.Η. σε πολλές κατοικημένες περιοχές της Αττικής, τα οποία –σύμφωνα με τους ειδικούς- δημιουργούν ισχυρά ηλεκτρομαγνητικά πεδία, υπεύθυνα για όλων των ειδών τις καρκινοπάθειες και λευχαιμίες.

Τέλος, σχετικά με το ζήτημα της οικονομίας, τα προβλήματα που έθεσαν οι κινητοποιούμενοι ως τα βασικότερα από την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων ήταν για παράδειγμα το κόστος τους (π.χ. κατασκευή Ολυμπιακών έργων, μισθοί υπαλλήλων του «Αθήνα 2004», κατασκευή έργων οδοποιίας και συγκοινωνίας, δαπάνες για διατροφή και μετακινήσεις αθλητών και επισήμων) και τα κέρδη των ιδιωτικών εταιρειών και των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης που θα μετέδιδαν τους Αγώνες. Το συνολικό κόστος των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, τελικώς, υπολογίστηκε περίπου στα 13 δις ευρώ ενώ το ποσό που πλήρωσαν τα αμερικάνικα και τα ευρωπαϊκά κανάλια για την εξασφάλιση των τηλεοπτικών δικαιωμάτων των

---

⁸⁵ Βλέπε εισαγωγή

Αγώνων, ανήλθε στο 1,5 δισ. δολάρια.⁸⁶ Πρόκειται για ζητήματα που οδήγησαν σε πλήθος κινητοποιήσεων καθώς θεωρήθηκαν πως από τη μία δημιούργησαν πλήθος οικονομικών επιπτώσεων στους πολίτες της χώρας και από την άλλη ανέδειξαν τον πρωταθλητισμό και την εμπορευματοποίηση και εκμετάλλευση του αθλητισμού και του Ολυμπισμού, ως μαζικά θεάματα από το κεφάλαιο και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

3.3.1 Η ιδεολογική διαφοροποίηση του περιεχομένου των κειμένων ανά είδος οργάνωσης.

Όσον αφορά την εμφάνιση ή μη των θεματικών και των αναλυτικών θεμάτων τους στο κάθε είδος οργάνωσης που κινητοποιήθηκε εναντίον των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, προκύπτει ότι :

- στις πολιτικές/ συνδικαλιστικές οργανώσεις (1-4), εμφανίστηκε το ζήτημα του περιβάλλοντος-υγείας, της οικονομίας και της ασφάλειας 4 φορές και το ζήτημα της εργασίας 3 φορές
- στις περιβαλλοντικές οργανώσεις/ οργανώσεις κοινωνικών κινήσεων (5-8), εμφανίστηκε το ζήτημα του περιβάλλοντος-υγείας 10 φορές, της οικονομίας, του εθελοντισμού και της ασφάλειας 5 και του πρωταθλητισμού και της εργασίας 4 φορές
- στις οργανώσεις/ θεσμούς σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης (9-12), εμφανίστηκε το ζήτημα της εργασίας 6 φορές, ενώ του περιβάλλοντος, της οικονομίας, της ασφάλειας και του πρωταθλητισμού 4 φορές
- στους επιστημονικούς/ επαγγελματικούς συλλόγους (13), εμφανίστηκε το ζήτημα της εργασίας 2 φορές
- στις αναρχικές/ αντιεξουσιαστικές οργανώσεις (14-17), εμφανίστηκε το ζήτημα της ασφάλειας 7 φορές, του περιβάλλοντος-υγείας 5 και της εργασίας και οικονομίας από 3 φορές
- στις φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις/ εκπαιδευτικά ιδρύματα (18-20), εμφανίστηκε το ζήτημα της οικονομίας, της ασφάλειας και του πρωταθλητισμού 6 φορές και το ζήτημα του περιβάλλοντος-υγείας 5 φορές και
- στην Καμπάνια Αντί-2004 (21-24), εμφανίστηκε το ζήτημα της ασφάλειας 10 φορές, του πρωταθλητισμού 9 φορές, του περιβάλλοντος-υγείας 8 φορές και της οικονομίας 7.

---

⁸⁶ *Πρωταθλητισμός στην εκμετάλλευση. Ολυμπιακοί Αγώνες 2004*, Αθήνα : Προλεταριακή σημαία, σ.35

Τα παραπάνω αποτυπώνονται στον επόμενο πίνακα :

Πίνακας 22 : Εμφάνιση των θεματικών και των αναλυτικών θεμάτων τους ανά είδος οργάνωσης.

Θεματικές και θέματα	1-4	5-8	9-12	13	14-17	18-20	21-24
1.ΚΕΝΤΡΟ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	1⁸⁷	2	—	—	—	1	2
<i>Υδροκεφαλισμός</i>	1	2	—	—	—	1	2
2.ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ-ΥΓΕΙΑ	4	10	4	1	6	5	8
<i>Καταστροφή δημόσιων χώρων</i>	2	4	—	1	3	1	3
<i>Καταστροφή φυσικού περιβάλλοντος-τσιμεντοποίηση</i>	2	4	3	—	2	3	4
<i>Επιπτώσεις στην υγεία των πολιτών</i>	—	2	1	—	1	1	1
3.ΕΡΓΑΣΙΑ	3	4	6	2	3	2	5
<i>Επικίνδυνες συνθήκες</i>	1	2	3	1	3	1	2
<i>Εργασιακές σχέσεις εκμετάλλευσης</i>	2	2	3	1	—	1	3
4.ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	4	5	4	1	3	6	7
<i>Οικονομικές επιπτώσεις στους πολίτες</i>	2	3	1	1	1	3	3
<i>Οικονομικά συμφέροντα</i>	2	2	3	—	2	3	4
5.ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ	1	5	3	—	2	4	5
<i>Υποταγή στην εξουσία-χειραγώγηση πολιτών</i>	—	3	1	—	1	2	2
<i>Οικονομικές συνέπειες εθελοντισμού</i>	—	2	1	—	—	2	2
<i>Οικονομικά συμφέροντα</i>	1	—	1	—	1	—	1
6.ΑΣΦΑΛΕΙΑ	4	5	4	1	7	6	10
<i>Καταστολή-γενικευμένος κοινωνικός έλεγχος</i>	2	2	3	1	4	3	4
<i>Έλεγχος από ξένες δυνάμεις</i>	2	2	1	—	3	2	4
<i>Κόστος ασφάλειας</i>	—	1	—	—	—	1	2
7.ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	1	4	4	1	2	6	9
<i>Εμπορευματοποίηση</i>	—	2	2	1	2	2	3
<i>Πρωταθλητισμός-ανταγωνισμός</i>	—	1	1	—	—	2	3
<i>Ντόπινγκ</i>	1	1	1	—	—	2	3
8.ΠΟΛΙΤΙΚΗ	1	1	1	1	2	1	3

Περαιτέρω ανάλυση του πίνακα 30, δεν μπορεί να γίνει διότι αν 1 θεματική εμφανίζεται 1 μόνο φορά σε ένα είδος οργάνωσης και 3 φορές σε ένα άλλο είδος, αυτό δεν σημαίνει πως το δεύτερο είδος οργάνωσης έχει δώσει μεγαλύτερη βαρύτητα σε αυτή τη θεματική. Αυτό συμβαίνει, διότι κάθε θεματική έχει πολλά επιμέρους θέματα και καθένα από αυτά έχει πολλές διαστάσεις. Έτσι, σε ένα κείμενο μπορεί να εμφανίζεται 1 θέμα μία φορά αλλά να υπάρχει επαναλαμβανόμενη αναφορά διαστάσεων του. Άρα, οποιαδήποτε παραπάνω ανάλυση μπορεί να δώσει εσφαλμένα αποτελέσματα.

⁸⁷ Οι αριθμοί αυτοί δεν αναφέρονται στο συνολικό αριθμό κειμένων αλλά στο πόσες φορές εντοπίστηκε π.χ. η θεματική «Αθήνα» στο σύνολο των κειμένων του κάθε είδους οργάνωσης

Αυτό βέβαια που μπορεί να αναφερθεί σε αυτό το σημείο είναι πως δεν υπήρξε καμία θεματική που να εντοπιστεί μόνο σε 1 είδος οργάνωσης. Αντίθετα, υπήρξαν θέματα που εντοπίστηκαν σε όλα τα κείμενα της κάθε είδους οργάνωσης. Το γεγονός αυτό αναδεικνύει μια σφαιρική κριτική των Ολυμπιακών Αγώνων (τόσο των συνεπειών της διοργάνωσης όσο και της ίδιας της διοργάνωσης ως θεσμού) ανεξάρτητα από το είδος της οργάνωσης που διαμαρτύρεται και κινητοποιείται. Με άλλα λόγια, κάθε οργάνωση -ανεξάρτητα από το ιδεολογικό της περιεχόμενο- ήταν αντίθετη γενικότερα με τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, παρόλο που η κάθε μία μπορεί να διαμαρτύρονταν σε μεγαλύτερο ποσοστό για ένα συγκεκριμένο ζήτημα (π.χ. στα κείμενα των περιβαλλοντικών οργανώσεων/ οργανώσεων κοινωνικών κινημάτων οι διαμαρτυρίες για το ζήτημα του περιβάλλοντος-υγείας φάνηκε να ήταν περισσότερες σε σχέση με τις διαμαρτυρίες για τα υπόλοιπα ζητήματα).

Όσον αφορά τώρα τα θέματα που εντοπίστηκαν σε όλα τα κείμενα του κάθε είδους οργάνωσης, παρατηρούμε πως σε όλα τα κείμενα των περιβαλλοντικών οργανώσεων/ οργανώσεων κοινωνικών κινημάτων, εντοπίστηκε το θέμα της καταστροφής των δημόσιων χώρων και του φυσικού περιβάλλοντος-τσιμεντοποίηση και σε όλα τα κείμενα των αναρχικών/ αντιεξουσιαστικών οργανώσεων, εντοπίστηκε το θέμα της καταστολής και του γενικευμένου κοινωνικού ελέγχου. Επιπλέον, σε όλα τα κείμενα των φοιτητικών/ σπουδαστικών/ νεολαιίστικων οργανώσεων/ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, εντοπίστηκε το θέμα της καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος-τσιμεντοποίησης, των οικονομικών επιπτώσεων στους πολίτες, των οικονομικών συμφερόντων του εθελοντισμού και της καταστολής-γενικευμένου κοινωνικού ελέγχου και σε όλα τα κείμενα της Καμπάνιας Αντί-2004, εντοπίστηκε το θέμα της καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος-τσιμεντοποίησης, των οικονομικών συμφερόντων του εθελοντισμού, της καταστολής-γενικευμένου κοινωνικού ελέγχου και του ελέγχου από ξένες δυνάμεις.

Σχετικά με το ποια ζητήματα δεν εντοπίστηκαν ούτε μία φορά σε κάθε είδος οργάνωσης -μετά από τη μελέτη του πίνακα 22- προκύπτει ότι στις πολιτικές/ συνδικαλιστικές οργανώσεις, δεν εντοπίστηκε καμία αναφορά για τις επιπτώσεις στην υγεία των πολιτών από τις περιβαλλοντικές αλλαγές, για την εμπορευματοποίηση της Ολυμπιάδας, για την υποταγή στην εξουσία και χειραγώγηση των πολιτών από τον εθελοντισμό, τον πρωταθλητισμό-ανταγωνισμό αλλά και τις οικονομικές συνέπειες του εθελοντισμού. Στις περιβαλλοντικές οργανώσεις/ οργανώσεις κοινωνικών κινημάτων, δεν εντοπίστηκε καμία αναφορά μόνο για το ζήτημα των ιδεολογικών-πολιτισμικών διαστάσεων του εθελοντισμού. Στις οργανώσεις/ θεσμούς σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, δεν εντοπίστηκε καμία αναφορά για το ζήτημα του υδροκεφαλισμού, της καταστροφής των δημόσιων χώρων και το κόστος της ασφάλειας. Όσον αφορά τους επιστημονικούς/ επαγγελματικούς συλλόγους, οι οργανώσεις αυτές έδωσαν έμφαση στην καταστροφή των δημόσιων χώρων, στις εργασιακές συνθήκες και σχέσεις εκμετάλλευσης, στο

ζήτημα της εμπορευματοποίησης στις οικονομικές επιπτώσεις στους πολίτες, στην καταστολή και τον γενικευμένο κοινωνικό έλεγχο και στην πολιτική. Στις αναρχικές/ αντιεξουσιαστικές οργανώσεις, δεν εντοπίστηκε καμία αναφορά για το ζήτημα του υδροκεφαλισμού, των επιπτώσεων στην υγεία των πολιτών από τις περιβαλλοντικές αλλαγές, τις εργασιακές σχέσεις εκμετάλλευσης, τις οικονομικές συνέπειες του εθελοντισμού, το κόστος της ασφάλειας, τον πρωταθλητισμό-ανταγωνισμό και το ντόπινγκ. Στις φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις/ εκπαιδευτικά ιδρύματα, δεν εντοπίστηκε καμία αναφορά για τις ιδεολογικές-πολιτισμικές διαστάσεις του εθελοντισμού και για το κόστος ασφάλειας. Τέλος, στην Καμπάνια Αντί-2004 δεν υπήρξε ζήτημα που να μην εντοπιστεί καμία αναφορά.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε πως αν και φάνηκε να υπάρχει ενότητα στα περιεχόμενα της δημόσιας κριτικής των Αγώνων από τις οργανώσεις που στράφηκαν εναντίον τους, ωστόσο φαίνεται πως οι περιβαλλοντικές οργανώσεις/ οργανώσεις κοινωνικών κινημάτων εστιάστηκαν περισσότερο στο ζήτημα του περιβάλλοντος, οι φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις/ εκπαιδευτικά ιδρύματα στο ζήτημα της οικονομίας και η Καμπάνια Αντί-2004 στο ζήτημα της ασφάλειας και του πρωταθλητισμού. Επίσης, διαφαίνεται πως οι περισσότερες οργανώσεις δεν αναδεικνύουν μια διάθεση να αμφισβητήσουν ως θεσμούς τον αθλητισμό και τον Ολυμπισμό. Δεν ασκούν δηλαδή μια άμεση κριτική στον ίδιο τον αθλητισμό και στους Ολυμπιακούς Αγώνες, ως θεσμούς του καπιταλιστικού συστήματος. Αντίθετα, η κριτική τους αφορά σε μεγαλύτερο βαθμό τις συνέπειες που απορρέουν από την ίδια την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων. Για παράδειγμα τα περισσότερα γεγονότα διαμαρτυρίας των οργανώσεων/ θεσμών σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης αφορούσαν την κριτική για ζητήματα του περιβάλλοντος.⁸⁸ Συγκεκριμένα, πρόκειται για οργανώσεις, οι οποίες -ιδιαίτερα στους δήμους της Αττικής- ανέπτυξαν αντιστάσεις απέναντι στην υποβάθμιση της ποιότητας της ζωής τους, την οποία θεωρούσαν ότι έφερε η κατασκευή των Ολυμπιακών έργων και όχι απαραίτητα αντιστάσεις που είχαν να κάνουν με τον ίδιο τον θεσμό του Ολυμπισμού. Αντίθετα, οι οργανώσεις που φαίνεται να ασκούν σε μεγαλύτερο βαθμό κριτική στον ίδιο τον θεσμό του αθλητισμού και στη συνέχεια στις συνέπειες από τη διοργάνωση της Ολυμπιάδας του 2004, είναι οι φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις/ εκπαιδευτικά ιδρύματα και η Καμπάνια Αντί-2004. Εντοπίζουμε λοιπόν, μια κριτική δύο επιπέδων, την πρώτη που έχει ως στόχο της, την αντίσταση στις συνέπειες της διοργάνωσης «Αθήνα 2004» σε όλους τους τομείς (οικονομία, εργασία, περιβάλλον, ασφάλεια) και μια δεύτερη που έχει ως στόχο της, τον ίδιο τον αθλητικό και Ολυμπιακό θεσμό.

---

⁸⁸ Βλέπε υποενότητα 1.4.3 : «Σχέση περιεχομένου των διαμαρτυριών και είδους οργανώσεων που διοργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν στο γ.δ.», σελ.58-59

Ο σκοπός της χρήσης της συγκεκριμένης μεθόδου στην εργασία αυτή, είναι η ποιοτική ανάλυση των 24 κειμένων, στα οποία εφαρμόστηκε ήδη παραπάνω η ποσοτική ανάλυση περιεχομένου⁸⁹. Ειδικότερα, ο στόχος εδώ είναι να αναδειχθούν οι δομές του λόγου των κινητοποιούμενων και διαμαρτυρόμενων για την διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 2004, μέσα από τα κείμενα που οι ίδιοι έχουν συντάξει και δημοσιοποιήσει σχετικά με το ζήτημα αυτό. Στο κεφάλαιο λοιπόν αυτό, θα γίνει προσπάθεια να εξεταστεί : 1. η δομή του λόγου των διαμαρτυρόμενων και 2. αν υπάρχουν διαφορές και ποιες είναι αυτές, στο λόγο των βασικότερων κατηγοριών οργανώσεων.

Θεωρώ αναγκαίο, στο σημείο αυτό, να αναφέρω ορισμένα στοιχειώδη γνωρίσματα του συγκεκριμένου μεθοδολογικού εργαλείου, έτσι ώστε η ανάγνωση των εμπειρικών ευρημάτων να ενταχθεί μέσα στα κατάλληλα μεθοδολογικά πλαίσια.

Η ανάλυση λόγου ενδιαφέρεται κυρίως για την παρουσία ή απουσία στοιχείων/ μηνυμάτων, που περιέχονται στο υπό έρευνα κείμενο και όχι για την καταμέτρηση της συχνότητας εμφάνισης κάθε στοιχείου/ μηνύματος.⁹⁰ Στην μέθοδο αυτή, το μήνυμα δεν αναλύεται αναφορικά με το έκδηλο του «μήνυμα», αλλά αναφορικά με την ιδεολογική του δόμηση.⁹¹ Άλλωστε, στόχος της είναι να κατανοήσει τα κοινωνικά φαινόμενα μέσα από την αποκωδικοποίηση του λόγου, την κριτική ανάλυση του και την αποκάλυψη όλων των νοημάτων του.

Αυτό που έχει ιδιαίτερη σημασία για την ανάλυση λόγου είναι ο ορισμός της κατάστασης, δηλαδή, «ο τρόπος με τον οποίο το άτομο προσδιορίζει την κοινωνική (ή συνολική) κατάσταση

---

⁸⁹ Βλέπε υποενότητα 3.1 : «Συχνότητα κειμένων στις πηγές άντλησης τους», σελ. 68-69

⁹⁰ Λαμπίρη-Δημάκη, Ιωάννα 2003, «Ο θεωρητικός και ο μεθοδολογικός πλουραλισμός : η έννοια του “παραδείγματος” και οι κυριότερες θεωρήσεις και μέθοδοι της κοινωνιολογίας.» στο Λαμπίρη-Δημάκη, Ιωάννα, *Η Κοινωνιολογία και η μεθοδολογία της*, Αθήνα-Κομοτηνή : Αντ. Ν. Σάκκουλα, τόμος Α, σ. 115, (7^η έκδ.)

⁹¹ Χωλ, Στιούαρτ 1989, «Η επανάκαμψη της «ιδεολογίας» : η επάνοδος του απωθημένου στις μελέτες για τα μέσα.» στο Κομνηνού, Μ., Λυριντζής, Χρ. (επιμ.), *Κοινωνία, εξουσία και μέσα μαζικής επικοινωνίας*, Αθήνα : Παπαζήση, σ. 102

που τον περιβάλλει και μέσα στην οποία συμπεριφέρεται και δρα». ⁹² Οι σημασιοδοτήσεις αυτές σε ένα αντιφατικό και αντιτιθέμενο κοινωνικό θέμα -όπως είναι η διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα-παίζουν το ρόλο μιας δύναμης που επηρεάζει τις εκβάσεις του. Με άλλα λόγια, η σημασιοδότηση των γεγονότων από τους κινητοποιούμενους κατά της Ολυμπιάδας στα κείμενα κριτικής τους, αποτελεί το μέσο δημιουργίας συλλογικών κοινωνικών αντιλήψεων για το συγκεκριμένο ζήτημα. ⁹³

4.1 Η δομή του λόγου των κινητοποιούμενων και διαμαρτυρομένων κατά των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας.

Ο λόγος των περισσότερων κινητοποιούμενων και διαμαρτυρόμενων οργανώσεων παρουσιάζει πολλές αξιολογικές κρίσεις, μεταφορές, παρομοιώσεις, φράσεις κινδυνολογίας, δραματοποίησης και ειρωνείας για όλα τα βασικά ζητήματα-θέματα κριτικής, απέναντι στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας.

Συγκεκριμένα, στα κείμενα της κριτικής ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας αρκετά συχνά αναδείχθηκε το ζήτημα του περιβάλλοντος. Οι διαμαρτυρόμενοι, αναφερόμενοι σε παραδείγματα της δόμησης των αστικών χώρων (ιδίως της Αττικής), θεώρησαν την Ολυμπιάδα ως την ευκαιρία μιας ταχύτατης δόμησης, μια δόμησης που άγγιζε το ζήτημα της πόλης και της κατοικίας, το κυκλοφοριακό, το περιβάλλον, το οικιστικό, τους ελεύθερους χώρους. Για να τονίσουν τους άμεσους κινδύνους από αυτές τις αλλαγές, χρησιμοποίησαν στο λόγο τους πλήθος αξιολογικών εκφράσεων, όπως : «συνθήκες καταστροφής του περιβάλλοντος», «μεγάλες και βάρβαρες καταστροφές του φυσικού περιβάλλοντος», «ολοκληρωτική τσιμεντοποίηση του λεκανοπεδίου», «απαράδεκτη υποβάθμιση του περιβάλλοντος», «βαρύτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις», «επικίνδυνα χημικά αέρια». Και όλες αυτές οι περιβαλλοντικές αλλαγές -αφήνουν να εννοηθεί στον λόγο τους- πως γίνονται με κριτήριο όχι την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής των ίδιων των κατοίκων αλλά με κριτήριο τη μεγιστοποίηση του κέρδους των ελληνικών και ξένων πολυεθνικών εταιρειών και την εξυπηρέτηση των κυρίαρχων πολιτικών και οικονομικών συμφερόντων.

Όσον αφορά το ζήτημα της εργασίας, δεν έλειψαν ούτε και στην περίπτωση αυτή, οι αξιολογικές κρίσεις από το λόγο των κινητοποιούμενων : «απάνθρωπη εντατικοποίηση εργασίας», «εξαντλητικά ωράρια και άθλιες συνθήκες εργασίας», «δολοφονίες εργατών στο βωμό του καπιταλιστικού κέρδους», «καθεστώς υπερεκμετάλλευσης», «σοβαρά εργατικά ατυχήματα (δολοφονίες)», «αφόρητη εκμετάλλευση και πίεση», «ωράρια λάστιχο», «ακραίες μορφές εκμετάλλευσης της ανθρώπινης εργασίας», «ασύδοτο κέρδος και απάνθρωπη

⁹² Χωλ, Στιούαρτ 1989, *ό.π.*, σ.99

⁹³ Χωλ, Στιούαρτ 1989, *ό.π.*, σ.112

εκμετάλλευση», «απάνθρωπες συνθήκες εργασίας- δουλείας». Με άλλα λόγια, αναφερόμενοι στις εργασιακές αλλαγές και στις εργασιακές συνθήκες, προσπάθησαν να αναδείξουν πως οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν μια γενικευμένη επίθεση της αστικής τάξης και των κρατικών φορέων στην εργατική τάξη, με την αφαίρεση πολλών εργατικών δικαιωμάτων και κατακτήσεων και επιπλέον στόχο, τη μεγαλύτερη κερδοφορία του κεφαλαίου. Οι επικίνδυνες συνθήκες εργασίας που περιγράφονται στα ολυμπιακά έργα, οι θάνατοι 19 εργατών, ο τραυματισμός εκατοντάδων άλλων (στο Ολυμπιακό Χωριό έγιναν 80 εργασιακά ατυχήματα τις 50 πρώτες ημέρες λειτουργίας του⁹⁴) είναι στοιχεία που οι διαμαρτυρόμενοι συνεχώς προβάλλουν ως επιχειρήματα κατά της διοργάνωσης «Αθήνα 2004».

Σχετικά με τις οικονομικές επιπτώσεις από τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα, οι επικριτές της αναφέρουν : «οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι τομέας ιδιωτικών κερδών του παγκόσμιου ολιγοπωλίου», «ασυδοσία των μεγαλοεργολάβων», «δήθεν ανάπτυξη», «ολυμπιάδα των πολυεθνικών και των ντόπιων εργολάβων», «πρόσκαιρο και άνομο κέρδος», «αδίστακτη- εμπορική-πολιτική εκμετάλλευση», «εκρηκτική διόγκωση του δημόσιου χρέους της χώρας», «το οικονομικό κόστος των αγώνων ήταν ανεξέλεγκτο», «ραγδαία αύξηση του δημόσιου χρέους», «ξεπούλημα της δημόσιας περιουσίας με περισσότερες ιδιωτικοποιήσεις», «εμπορικό υπερθέαμα οι Ολυμπιακοί Αγώνες», «μιζαδόροι», «στρατιά ανέργων», «οι Ολυμπιακοί Αγώνες κοστίζουν πολύ για να γίνουν και όταν γίνονται είναι επικίνδυνοι», «οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι μια γιγαντιαία επιχείρηση για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των μεγαλύτερων πολυεθνικών του κόσμου», «κατασκευή πανάκριβων φαραωνικών αθλητικών εγκαταστάσεων». Ουσιαστικά, αντιλαμβάνονται την Ολυμπιάδα ως μια από τις κορυφαίες στιγμές της πολιτικής, πολιτιστικής, οικονομικής κυριαρχίας των πολυεθνικών, των Ολυμπιακών Αθανάτων και των Μ.Μ.Ε. Συνεπώς, συνεχίζουν, η Ολυμπιάδα της Αθήνας, απλά αποτελεί ένα μέσο των ισχυρών του κόσμου για να εξυπηρετεί τα συμφέροντα του καπιταλιστικού συστήματος, έτσι ώστε να διαωνίζεται το ίδιο το σύστημα.

Ακόμη, δεν έλειψε από τα κείμενα κριτικής απέναντι τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, ούτε το ζήτημα του εθελοντισμού για το οποίο όμως οι αξιολογικές κρίσεις που εντοπίστηκαν ήταν ελάχιστες : «ψευτοιδανικό του εθελοντισμού», «ιδεολογικός εκμαυλισμός για την απόσπαση συναίνεσης με την προώθηση του εθελοντισμού και του εθνικισμού». Σύμφωνα με το λόγο των διαμαρτυρόμενων, ο εθελοντισμός δεν είναι παρά η ιδεολογική επίθεση της άρχουσας τάξης απέναντι στη νεολαία, η δημιουργία μιας εντύπωσης πως η κοινωνία συμμετέχει

---

⁹⁴ *Πρωταθλητισμός στην εκμετάλλευση. Ολυμπιακοί Αγώνες 2004*, Αθήνα : Προλεταριακή σημαία 2004, σ.85

ενεργά στη διοργάνωση των Αγώνων και το μέσο για να μειωθεί σημαντικά το κόστος των Αγώνων.

Όσον αφορά το ζήτημα της ασφάλειας, εντοπίστηκε πλήθος αξιολογικών κρίσεων: «κρατική καταστολή», «τρομο-πιέσεις», «τρομο-ανάγκες», «αστυνομοκρατούμενη και στρατοκρατούμενη πόλη», «πάνοπλοι αστυνομικοί», «κλίμα τρόμου», «ασυδοσία των μηχανισμών καταστολής», «σκοτεινή συνεργασία», «χαφιεδισμός», «αντιδημοκρατικό πλαίσιο τρομοκρατίας και καταστολής», «λαομίσητες ξένες μυστικές υπηρεσίες», «κλίμα τρομοκρατίας», «δολοφονικός μηχανισμός του NATO και των αμερικάνων ράμπο», «αμερικανική Νατοϊκή εισβολή», «διεθνής τρομοκρατία», «αστυνομοκρατία», «συμμορίες ένστολων δολοφόνων ελληνικών και αμερικανικών ειδικών δυνάμεων του στρατού και της αστυνομίας», «εκφοβισμός και στρατικοποίηση των δυτικών κοινωνιών», «καταστολή κάθε κοινωνικής και πολιτικής αντίστασης», «εσκεμμένη τρομοκράτηση της κοινωνίας για δήθεν τρομοκρατικές ενέργειες», «θέσπιση επίσημης κρατικής εξαγοράς-αμοιβής για υποψήφιους χαφιέδες», «κρατική τρομοκρατία», «κλίμα αστυνομοκρατίας», «τρομοϋστερία», «υποταγή στην αμερικανική τρομοϋστερία και αποδοχή της ΝΑΤΟϊκής ομπρέλας προστασίας». Τα μέτρα ασφαλείας που πάρθηκαν για τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, δεν αντιμετωπίστηκαν απλά ως τέτοια από τους επικριτές των Αγώνων. Αντίθετα -όπως διαπιστώνεται και από την προσεκτική εξέταση των παραπάνω φράσεων- η ασφάλεια των Αγώνων δεν ήταν για τους επικριτές της, παρά μια επίθεση των ελληνικών και ξένων κυρίαρχων στα δημοκρατικά δικαιώματα των πολιτών, με το πρόσχημα των παγκόσμιων τρομοκρατικών απειλών, μια επίθεση που σκοπό είχε να μην σταματήσει με το πέρας των Αγώνων.

Τέλος, για το ζήτημα του πρωταθλητισμού εντοπίστηκαν οι παρακάτω αξιολογικές εκφράσεις : «αποκτήνωση του ντοπαρίσματος», «αποθέωση του σκληρού ανταγωνισμού» «εμπορικό υπερθέαμα», «χυδαιότητα της διαφήμισης και του σπόνσορα», «υπερκέρδη για το κεφάλαιο». Πρόκειται ακριβώς, γι' αυτό το δεύτερο επίπεδο κριτικής των Ολυμπιακών Αγώνων (όπως έχει προαναφερθεί), μιας κριτικής δηλαδή που στράφηκε εναντίον του ίδιου του Ολυμπιακού θεσμού. Πολλοί από τους κινητοποιούμενος κατά της διοργάνωσης «Αθήνα 2004», δικαιολογούσαν την αρνητική αυτή στάση τους εξαιτίας της «διαστροφής» και των «αλλοιώσεων» που έχει υποστεί ο Ολυμπισμός με το πέρασμα των χρόνων. Συγκεκριμένα, οι διαμαρτυρόμενοι αναφέρονταν στην εμπορευματοποίηση των Αγώνων και την οικονομική εκμετάλλευση τους από το κεφάλαιο, τις πολυεθνικές εταιρείες και τα Μ.Μ.Ε., στο ντόπινγκ που έχει εισβάλει εδώ και χρόνια στον αθλητισμό ως απαραίτητο εργαλείο ώστε να ακολουθήσει κανείς τον πρωταθλητισμό, στη μετατροπή των σπορ σε ένα προϊόν μαζικού θεάματος για κατανάλωση. Πρόκειται λοιπόν, για τις βασικές προϋποθέσεις βάσει των οποίων λειτουργεί πλέον ο σύγχρονος Ολυμπιακός θεσμός, προϋποθέσεις οι οποίες εισέβαλλαν σταδιακά στη

διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων από την 1^η σύγχρονη διοργάνωση τους το 1896 στην Αθήνα ως και την Ολυμπιάδα του 2004 και πάλι στην Αθήνα. Εδώ, πρέπει να αναφέρουμε πως παρά την έντονη κριτική που ασκήθηκε σε αυτό το επίπεδο από τους πολέμιους της Ολυμπιάδας, από τη μελέτη των κειμένων που επιλέχθηκαν να εξεταστούν με ανάλυση περιεχομένου και ανάλυση λόγου, δεν προέκυψε μια συγκροτημένη παρουσίαση ενός εναλλακτικού μοντέλου οργάνωσης του αθλητισμού και των Ολυμπιακών Αγώνων.

Σε αυτό το σημείο, νομίζω πως πρέπει να αναφερθεί η απουσία λόγου για την σχέση εθνικισμού/ σωβινισμού με τον αθλητισμό. Στα κείμενα που εξετάστηκαν, δεν εντοπίστηκαν ιδιαίτερες αναφορές για το ζήτημα αυτό, παρά μονάχα σε ελάχιστα, η έκφραση : «η Ολυμπιάδα προωθεί τον εθνικισμό». Αν και στον Ολυμπιακό Χάρτη ορίζεται ότι : «σκοπός του ολυμπιακού κινήματος είναι να συμβάλλει στην οικοδόμηση ενός ειρηνικού και καλύτερου κόσμου εκπαιδεύοντας τους νέους μέσω του αθλητισμού που ασκείται χωρίς κανενός είδους διακρίσεις»⁹⁵, η ίδια η ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων έχει δείξει ένα διαφορετικό πρόσωπο (φυλετικές διακρίσεις, μπούκοτάζ, παρέλαση αθλητών με την εθνική σημαία της χώρας τους, άκουσμα εθνικού ύμνου των νικητών, τόνωση της αίσθησης της συλλογικής ταυτότητας,). Όπως άλλωστε και ο ίδιος ο Jean-Marie Brohm έχει αναφέρει : «οι αθλητικές συναντήσεις που διακυβεύουν το κύρος ή την τιμή μιας συλλογικότητας (έθνος, πόλη, χωριό, οργάνωση, θεσμός, ομάδα, κ.λ.π.) προκαλούν σχεδόν σε κάθε περίπτωση φαινόμενα εθνικισμού, σωβινισμού και πατριωτισμού μεταξύ γειτόνων, αρκετά μαζικά»⁹⁶. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες, που αποτελούν την σημαντικότερη παγκόσμια αθλητική συνάντηση δεν θα μπορούσαν να αποτελούν εξαίρεση.

Όμως ο λόγος των κινητοποιούμενων δεν περιορίστηκε μονάχα στις αξιολογικές κρίσεις, η μελέτη του ανάδειξε πλήθος εκφράσεων μεταφοράς : «εργασιακός μεσαίωνα», «εργασιακή ομηρία», «φέτος η “εφορία” έσκισε τους πάντες», «λαιίλαπα του εκσυγχρονισμού», «κολαστήρια των εργοταξίων», «χορός τρισεκατομμυρίων από τον ιδρώτα του λαού μας», «χρυσοπληρωμένοι κηφήνες της Οργανωτικής επιτροπής “Αθήνα 2004”», «τρελός χορός των δις», «φαγοπότι δις και τρις», «φαγοπότι του 2004», «φιέστες» του κεφαλαίου και των ιμπεριαλιστών», «όμηροι οι εργαζόμενοι», «επισημοποίηση του «φακελώματος» των πολιτών , μέσα από ένα εκτεταμένο σύστημα χαφιεδισμού», «“στρατόπεδα συγκέντρωσης” για τους άστεγους και απόκληρους της πόλης», αλλά και παρομοιώσεων : «όλη η Αθήνα μια φυλακή, όλη η χώρα Γκουαντανάμο», «η χώρα μετατρέπεται σε ξέφραγο αμπέλι», «τα εργοτάξια μετατράπηκαν σε σύγχρονα κάτεργα για τους εργαζομένους», «ο εθελοντισμός είναι το χρυσομένο χάπι για τις ελαστικές εργασιακές

⁹⁵ Κουλούρη Χριστίνα, «Η πολιτική στον αθλητισμό. Από τον Ψυχρό πόλεμο στη τρομοκρατία», εφημ. *Το Βήμα*, 1 Αυγούστου 2004 (Ειδικό Ένθετο: «Ολυμπιακοί Αγώνες και πολιτική»), σ.2

⁹⁶ Brohm, Jean-Marie, «Το όπιο του πατριώτη», εφημ. *Ελευθεροτυπία* 7 Ιουνίου 1998

σχέσεις και τον εφιάλη της ανεργίας που σφίγγει χιλιάδες εργαζομένους». Τέλος, εντοπίστηκε και ένα είδος παρομοίωσης της κατάστασης στην Αθήνα τόσο πριν όσο και κατά τη διάρκεια των Αγώνων με τον Μεγάλο Αδερφό.

Ο «Μεγάλος Αδερφός» για τον ιδρυτή του, Τζόρτζ Όργουελ, συνίσταται στην κεντρική εξουσία, που έχει τη δυνατότητα να παρακολουθεί τα πάντα μέσα από τις αμφίδρομες οθόνες της τηλεόρασης που υπήρχαν σε όλα τα σπίτια. Είκοσι σχεδόν χρόνια μετά το 1984, όπου ο Όργουελ μιλούσε για ένα καθεστώς ολικής παρακολούθησης και ελέγχου πάνω στους ανθρώπους και την πραγματικότητα που αυτοί βιώνουν, οι επικριτές των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας παρομοιάζουν τα μέτρα ασφαλείας των Αγώνων με το «Μεγάλο Αδερφό». Τα συστήματα επιτήρησης των συνόρων, τα κινητά συστήματα επιτήρησης λιμενικών εγκαταστάσεων, τα εναέρια μέσα (ελικόπτερα, αεροσκάφη, αερόπλοιο), οι 1577 κάμερες (551 για το οδικό δίκτυο και 1026 για ολυμπιακές εγκαταστάσεις)⁹⁷ είναι μερικά μόνο από τα μέτρα ασφάλειας που θεωρούν ότι αντανakλούν αυτό ακριβώς που ο Τζόρτζ Όργουελ περιέγραφε ως το «Μεγάλο Αδερφό». Με άλλα λόγια, πιστεύουν πως οι στρατηγικές και τα μέτρα που πάρθηκαν για την ασφάλεια της Ολυμπιάδας του 2004 υλοποιούν στο χώρο έναν έλεγχο σε αντιστοιχία με το βιβλίο του Όργουελ, 1984, καθώς καθιστούν δυνατό τον συνεχή οπτικό έλεγχο των ολυμπιακών και μη εγκαταστάσεων.

Επίσης, στα κείμενα κριτικής των Ολυμπιακών Αγώνων που μελετήθηκαν, εντοπίστηκαν και εκφράσεις κινδυνολογίας όπως : «σκηνικό πολέμου και τρομοκρατίας», «το κλίμα τρομοφοβίας θέτει σε ομηρία τη χώρα», «η χώρα μας φέρεται να ζει μέρες πολέμου», εκφράσεις δραματοποίησης : «ληηλασία του κόσμου», «ληηλασία της καθημερινότητας», «ληηλασία των εργασιακών μας δικαιωμάτων», «ανθρωποθυσίες στα κάτεργα της μισθωτής σκλαβιάς», «ληηλασία του περιβάλλοντος», «ληηλασία στην καπιταλιστική περιφέρεια», «παγκόσμια “αντι”τρομοκρατική εκστρατεία που σκορπά το θάνατο», «δίνοντας τη ζωή τους στα ολυμπιακά εργοτάξια», «δημόσια υγεία, ασφάλιση και εκπαίδευση θυσιάζονται στο βωμό της ιδιωτικοποίησης», «τα πολυδιαφημιζόμενα έργα της Ολυμπιάδας έχουν βαφτεί με το αίμα των εργατών-ιδιαίτερα των μεταναστών», «ομηρία από ξένες αστυνομίες και μυστικές υπηρεσίες», «λουτρό αίματος (για τους εργάτες των Ολυμπιακών έργων)» αλλά και εκφράσεις συγκινησιακής φόρτισης : «ήδη θρηνούμε 13 νεκρούς και εκατοντάδες τραυματίες στα ολυμπιακά εργοτάξια-νεκροταφεία».

Τέλος, ενδιαφέρον έχει να παρουσιαστούν ενδεικτικά και κάποιες απόψεις που εκφράζονται μέσα στα ίδια τα κείμενα και έχουν να κάνουν ειδικότερα με το δεύτερο επίπεδο

---

⁹⁷ Πηγή : Υπουργείο Δημόσιας Τάξης

κριτικής κατά των Ολυμπιακών Αγώνων, δηλαδή εκείνης που αφορά τον ίδιο τον αθλητικό και Ολυμπιακό θεσμό μέσα στα πλαίσια των καπιταλιστικών κοινωνιών :

- ✓ «οι 5 κύκλοι των Ολυμπιακών Αγώνων χρησιμοποιούνται ως δεσμοί που χαλκεύουν οι στρατιωτικά και οικονομικά ισχυροί του πλανήτη, για να καταπιέζουν και να θέτουν στο περιθώριο τους εργαζομένους»,
- ✓ «η Ολυμπιάδα είναι ένα ακόμη σημείο προώθησης του παγκόσμιου πολέμου που έχουν κηρύξει τα αφεντικά για τη λεηλασία του πλανήτη και την καθυπόταξη της ανθρωπότητας»,
- ✓ «για το ελληνικό κράτος, οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι η αιχμή της γενικευμένης επίθεσης του στο εσωτερικό ενάντια στους καταπιεσμένους και τους εκμεταλλευόμενους»,
- ✓ «η Ολυμπιάδα θα γίνει για το καλό του κεφαλαίου και τα σπασμένα της θα τα πληρώσει το σύνολο της εργαζόμενης κοινωνίας»,
- ✓ «Ο πρωταθλητισμός δεν είναι ευγενή άμιλλα αλλά ανελέητος ανταγωνισμός. Πάνω στους αθλητές, που αποτελούν κινητές διαφημίσεις για δισεκατομμύρια τηλεθεατών, επενδύονται τεράστια ποσά αλλά και οι σύγχρονες πολιτικές πειθαναγκασμού-συναίνεσης των πολλών. Γι' αυτόν το λόγο, πρωταθλητισμός χωρίς συνεχή μεγιστοποίηση των ρεκόρ δεν υπάρχει. Επομένως, η σιδηρά πειθαρχία, η παρά φύσιν άθληση-καταπόνηση και το ντοπάρισμα των αθλητών με επιζήμιες ή/ και θανατηφόρες συνέπειες στην υγεία τους αποτελούν προϋποθέσεις των Αγώνων»,
- ✓ «...αφού θα έχουμε τη χαρά να δούμε τους υπεραθλητές μας να κατακτούν τα μετάλλια και θα έχουμε την ευκαιρία να νιώσουμε εθνική ομοψυχία και υπερηφάνεια αφού ο επαγγελματικός αθλητισμός και η ντόπα έχουν προοδεύσει τόσο στη χώρα μας»,
- ✓ «...τα εθνικά ιδανικά της Ολυμπιάδας δεν σημαίνουν παρά...την “ευγενή άμιλλα” μεταλλαγμένων από τα αναβολικά αθλητών, του αγώνα ταχύτητας των φαρμακευτικών εταιρειών να φτιάξουν την πιο αποτελεσματική ντόπα, τον ανταγωνισμό καναλιών, Adidas, Nike και λοιπών συγγενών, του θαυμαστά εμετικού εσμού υψηλών αθλητικών επιδόσεων»,
- ✓ «ο πρωταθλητισμός δεν διαδίδει κανένα ευγενές ιδεώδες στους νέους/ες, αφού προβάλλει τον εκχρηματισμό και την πιο ακραία εμπορευματοποίηση της άθλησης, ούτε αποτελεί αντίδοτο στα ναρκωτικά αφού παράγεται κυρίως με αναβολικά»,
- ✓ «οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν σήμερα χαρακτηριστική έκφραση της καπιταλιστικής νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης».

Όπως αναδύεται από τα παραπάνω αποσπάσματα κριτικής, μέσα στο γενικότερο και κυρίαρχο πλαίσιο κριτικής των πολλαπλών επιπτώσεων που έχει για μια χώρα η ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων, όπως αυτοί υλοποιούνται σήμερα, υπήρξε και ένα είδος κριτικής πιο περιθωριακό –όπως διαπιστώθηκε από τα δεδομένα της έρευνας- που εμπεριείχε στοιχεία τα οποία αμφισβήτησαν τον πρωταθλητισμό και τον ίδιο τον αθλητικό και Ολυμπιακό θεσμό μέσα στο καπιταλιστικό σύστημα. Ένα δεύτερο επίπεδο κριτικής, που οι πρεσβευτές της, θεώρησαν

την Ολυμπιάδα ως ένα μέσο απόσπασης συναίνεσης για την αναμόρφωση της χώρας, μέσα στα πλαίσια της καπιταλιστικής ανάπτυξης και εδραίωσης του κοινωνικού ελέγχου. Με άλλα λόγια, έβλεπαν πως η Ολυμπιάδα χρησιμοποιήθηκε ως αφορμή και όχημα για την επιβολή ενός νέου κοινωνικού μοντέλου τόσο στον τομέα της ασφάλειας (αρχιτεκτονική του ελέγχου), όσο και στον τομέα της εργασίας (ωράρια «λάστιχο», υποχρεωτικές και απλήρωτες υπερωρίες). Ουσιαστικά, θεωρούσαν πως ο καπιταλισμός «χρησιμοποιεί» τον αθλητισμό για να προωθήσει τους δικούς του στόχους (ιδεολογικούς, οικονομικούς, κοινωνικούς, πολιτικούς) οι οποίοι, τελικά, θέλουν να συμβάλλουν στη διαιώνιση του ίδιου του καπιταλιστικού συστήματος. Η κριτική αυτή, όπως διαπιστώθηκε μέσα από την έρευνα των κειμένων, προήρθε κυρίως από την Καμπάνια Αντί-2004 και σε ένα μικρότερο βαθμό από τις φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις/ εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Μετά τη μελέτη των κειμένων κριτικής και λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω εμπειρικά στοιχεία που προέκυψαν από αυτήν, μπορούμε να πούμε πως ο λόγος των κινητοποιούμενων και διαμαρτυρούμενων για την διεξαγωγή της Ολυμπιάδας του 2004 στην Αθήνα, φαίνεται να είναι ιδιαίτερα σκληρός και ειρωνικός, συναρθρώνοντας διάφορους κώδικες. Άλλωστε, το πλήθος των προτάσεων ειρωνείας που εντοπίστηκαν επιβεβαιώνουν την παραπάνω διαπίστωση. Ενδεικτικά αναφέρουμε : «το “μάρμαρο” των Ολυμπιακών Αγώνων που καλείται να πληρώσει ο ελληνικός λαός», «καλούνται να υπηρετήσουν τον “εθνικό στόχο”», «τεράστια επιχείρηση χειραγώγησης του “δύστροπου” ελληνικού λαού», «τα ολυμπιακά έργα θα μας αναβαθμίσουν δεόντως», «επιχείρηση-συνεισφορά του ελληνικού κράτους στην παγκόσμια “αντι”τρομοκρατική εκστρατεία», «αφέντες και δούλοι πρέπει να είναι ενωμένοι κάτω από τη γαλανόλευκη αυτή τη φορά», «έτοιμοι για τη μεγάλη γιορτή της ολυμπιακής αποχαύνωσης», «έλεγχος και καταστολή του “εσωτερικού εχθρού”», «“αναγκαίο κακό” οι νεκροί εργάτες στα εργοτάξια», «έχουν και θράσος να ζητάνε και τζάμπα “εθνικά” μεροκάματα εθελοντικά», «“ευγενή άμιλλα” μεταλλαγμένων από τα αναβολικά αθλητών», «η Αθήνα θα είναι πραγματικά ειδυλλιακό μέρος αφού θα έχεις την ευκαιρία να συναντήσεις μπάτσους, στρατιώτες, και πράκτορες από όλες τις γωνιές του πλανήτη, θα υπάρχουν κάμερες παντού, ζώνες απαγόρευσης της κυκλοφορίας και στον αέρα θα πετάνε τα αεροπλανάκια του ΝΑΤΟ», «ε, και λιγάκι πράσινο που είχε μείνει στο λεκανοπέδιο τι πειράζει και αν θυσιάστηκε μπροστά στο να έχουμε όλες αυτές τις τόσο χρήσιμες εγκαταστάσεις όπως π.χ. το γήπεδο του μπάντιμπτον», «τουλάχιστον το ολυμπιακό θέαμα “αξίζει τα λεφτά του” αφού θα έχουμε τη χαρά να δούμε τους υπεραθλητές μας να κατακτούν τα μετάλλια και θα έχουμε την ευκαιρία να νιώσουμε εθνική ομοψυχία και υπερηφάνεια αφού ο επαγγελματικός αθλητισμός και η ντόπα έχουν προοδεύσει τόσο στη χώρα μας», «οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας, οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες της “νέας τάξης” ήταν ιδιαίτερα “επιτυχημένοι”», «ο ουσιαστικός λόγος της εισαχθείσας τρομοϋστερίας, πέρα από τον

εξαναγκασμό αγοράς ενός πανάκριβου εξοπλισμού από τη χώρα μας για την προστασία της “ολυμπιακής οικογένειας” και των “υψηλών” επισκεπτών, ήταν η μελλοντική αντιμετώπιση του “εσωτερικού εχθρού”», «οι 14 τουλάχιστον Έλληνες και ξένοι νεκροί εργάτες των Ολυμπιακών έργων θεωρούνται “παράπλευρη απώλεια”», «οι κατασκευαστικές, οι “φίλοι” της Γιάννας και οι σπόνσορες γίνονται πλούσιοι».

Όσον αφορά τους κώδικες πρόκειται για γλωσσικούς, μορφολογικούς και φωτογραφικούς, καθώς τα κείμενα κριτικής των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας ουσιαστικά έχουν γραφτεί για να μεταφέρουν ένα μήνυμα. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνουν μπορεί να είναι σημαίνουσες αλλά πολύ συχνά παραπέμπουν σε ένα δεύτερο σημασιολογικό επίπεδο.⁹⁸ Η γλώσσα που έχει χρησιμοποιηθεί στα κείμενα, προδίδει μια τάση όχι απλώς παράθεσης και παρουσίασης των βασικών επιχειρημάτων των κινητοποιούμενων αλλά και μια προσπάθεια ευαισθητοποίησης, παρακίνησης και κινητοποίησης όσο το δυνατόν μεγαλύτερου τμήματος του πληθυσμού της ελληνικής επικράτειας. Σαφώς, πρόκειται για κείμενα με προπαγανδιστικό περιεχόμενο⁹⁹ που επιδιώκουν να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο πειστικά.

Καθώς τα πιο πολλά κείμενα είναι γραμμένα σε πρώτο πληθυντικό πρόσωπο, ενός πληθυντικού που ορίζει και οριοθετεί την κοινωνική ομάδα (εμείς/ άλλοι), η παραπάνω διαπίστωση ενισχύεται ακόμη περισσότερο. Τα κείμενα υπόσχονται την ομαδικότητα, την ενότητα και καλούν σε δράση ουσιαστικά πρόκειται για έναν προτρεπτικό λόγο : «πρέπει», «να απαιτήσουμε», «ας μην υποταχθούμε», «να αρνηθούμε», «εστίες αντίστασης παντού!- Η φλόγα τους δεν θα μας τυφλώσει!», «ενωμένοι να δώσουμε τους αγώνες», «να σπάσουμε το κλίμα τρομοκρατίας που καλλιεργείται», «καλούμε σε συστράτευση αγώνα», «στο δρόμο του αγώνα όλοι μαζί, να σπάσουμε το κλίμα τρομοκρατίας που καλλιεργείται», «παλεύουμε και αντιστεκόμαστε», «αγωνιζόμαστε και απαιτούμε», «τώρα όλοι μαζί πρέπει να συντονιστούμε», «να βάλουμε φραγμό στα σχέδια τους», «να εντείνουμε τις κοινωνικές και ταξικές αντιστάσεις», «παλεύουμε και αντιστεκόμαστε». Όπως φάνηκε λοιπόν, χαρακτηριστική για τη λειτουργία του λόγου των διαμαρτυρόμενων είναι η έκκληση κοινωνικών ομάδων (εμείς/ οι άλλοι), οι οποίες οριοθετούνται ως ο «λαός», για να συμμαχήσουν εναντίον των κυρίαρχων κρατικών, οικονομικών και πολιτικών δυνάμεων, τόσο ελληνικών όσο και ξένων.

Τέλος, ο λόγος των κινητοποιούμενων μπορεί να χαρακτηριστεί ακόμη και ως αποτρεπτικός, με την έννοια ότι χρησιμοποιούνται πολλές εκφράσεις αποτροπής της ανοχής

⁹⁸ Σύμφωνα με τη θεωρία του Barthes για το γλωσσικό σύστημα και την παραγωγή νοήματος, διακρίνονται δύο τάξεις σημασιολογίας. Την καταδήλωση που αναφέρεται στην κυριολεκτική σχέση ενός σημείου με το αναφερόμενο του και την συνδήλωση που εμφανίζεται όταν το καταδηλωτικό νόημα του σημείου παράγει αξιολογικά νοήματα και σχετίζεται με το σύστημα αξιών του ατόμου που το χρησιμοποιεί.

⁹⁹ Με την έννοια ότι η προπαγάνδα αποτελεί τη συστηματική προσπάθεια για διάδοση ιδεών, αρχών και αντιλήψεων.

ορισμένων καταστάσεων, δηλαδή : «όχι άλλο αίμα εργατών στην Ολυμπιάδα των πολυεθνικών», «κανένας νέος, κανένας εργαζόμενος εθελοντής. Ούτε μια ώρα επιπλέον απλήρωτη εργασία.», «κανένας νέος, κανένας εργαζόμενος με εισιτήριο. Ούτε ένα ευρώ επιπλέον από την τσέπη μας στο φαγοπότι του 2004», «καμία ανοχή στην καταστροφή του περιβάλλοντος», «κανένας συμβιβασμός για τα δημοκρατικά δικαιώματα. Όχι στην ομηρία από ελληνικές και ξένες αστυνομίες και μυστικές υπηρεσίες», «καμία συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες», «καμία ολυμπιακή εκχειρία», «δεν φεύγουμε από τις εστίες, δεν γινόμαστε εθελοντές-θύματα της Ολυμπιάδας», «όχι στο κλείσιμο των εστιών, σε κάθε επιβολή ενοικίου και εσωτερικού κανονισμού, στη μετατροπή των εστιών σε κερδοφόρα ξενοδοχεία», «αυτή η Ολυμπιάδα δεν είναι δική μας. Ο “πολιτισμός” της δεν είναι δικός μας».

4.2 Διαφορές στην ιδεολογική δομή του λόγου των κινητοποιούμενων και διαμαρτυρομένων κατά των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, ανά είδος οργάνωσης.

Αν και παραπάνω παρουσιάστηκε μία σχετική ομοιογένεια στην ιδεολογική δομή του λόγου των διαμαρτυρούμενων μέσα από τα κείμενα τους, ωστόσο, στη μελέτη της ιδεολογικής δομής των κειμένων κριτικής απέναντι στην Ολυμπιάδα του 2004, εντοπίστηκαν και μερικές διαφορές. Οι σημαντικότερες από τις οποίες είναι πως και τα 2 κείμενα των εξ ολοκλήρου περιβαλλοντικών και τα 2 κείμενα των εξ ολοκλήρου πολιτικών οργάνωσης, δεν παρουσιάζουν στο λόγο τους έντονες αξιολογικές κρίσεις. Αντίθετα, εμφανίζουν πολλές πληροφορίες σχετικά με τα διάφορα ζητήματα που πραγματεύονται. Για παράδειγμα, παρουσιάζουν οικονομικά στοιχεία για την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων, στοιχεία για τα μέτρα ασφαλείας ή πληροφορίες σχετικά με τις ατμοσφαιρικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις των Αγώνων.

Επίσης, η Καμπάνια Αντί-2004 χρησιμοποιεί πολύ συχνά στα κείμενα κριτικής της, έναν ειρωνικό και σαρκαστικό λόγο. Ακόμη, τα κείμενα των πολιτικών οργάνωσης χρησιμοποιούν ενικό πρόσωπο, σε αντίθεση με τα υπόλοιπα κείμενα που κατά κύριο λόγο χρησιμοποιούν το πληθυντικό πρόσωπο. Επίσης στο λόγο των πολιτικών οργάνωσης, της Καμπάνιας Αντί-2004 καθώς και σε ένα κείμενο περιβαλλοντικής οργάνωσης εντοπίστηκε πλήθος ερωτήσεων. Ενδεικτικά, αναφέρουμε : «τι κερδίζει η χώρα μας από τις φιέστες αυτές;», «θα ισχύσει η διαφάνεια στα δημόσια έργα;», «θα προστατευθούν οι κοινόχρηστοι χώροι και το πράσινο;», «τι θα έχουμε πετύχει, τέτοιο που να μας μείνει στον πολιτισμό και στην προβολή της χώρας πέρα από το 20ήμερο των αγώνων;», «θα αντέξουν θεσμοί όπως τα εθνικά πάρκα στην πίεση για ασυδοσία των τοπικών κοινωνιών;», «θα προκύψει μία στρατιά ανέργων μετά από το τέλος όλου του πυρετού των εκδηλώσεων;», «θα επιβιώσει η οικονομία της χώρας μας από την πρόκληση των ολυμπιακών αγώνων;», «τα ολυμπιακά έργα, ως υποδομές, είναι ικανά να αντισταθμίσουν

τις επιπτώσεις των ολυμπιακών αγώνων στην κοινωνία και το περιβάλλον;» «τι θα γίνει μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες; Θα συνεχίσουν να λειτουργούν τα συστήματα C4I¹⁰⁰ και όσα τα συνοδεύουν; Θα γίνουν μόνιμη κατάσταση; Ποιος θα απαντήσει;» κ.ά.

Συνοψίζοντας, μπορούμε να πούμε πως ο λόγος των περισσότερων κινητοποιούμενων και διαμαρτυρόμενων οργανώσεων παρουσίασε πολλές αξιολογικές κρίσεις, μεταφορές, παρομοιώσεις, φράσεις κινδυνολογίας, δραματοποίησης και ειρωνείας για όλα τα βασικά ζητήματα-θέματα κριτικής, απέναντι στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας. Ήταν ιδιαίτερα σκληρός, ειρωνικός, προτρεπτικός και προπαγανδιστικός καθώς φαίνεται να είχε ως σκοπό του όχι μόνο την ενημέρωση αλλά και την συσείρωση των πολιτών ενάντια στους Αγώνες. Επικεντρώθηκε κυρίως στην κριτική των πολλαπλών επιπτώσεων από την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα και σε ένα δεύτερο επίπεδο στην κριτική του Ολυμπισμού και του αθλητισμού ως θεσμών της σύγχρονης κοινωνίας. Μία κριτική που όπως διαπιστώθηκε προήλθε ιδίως από την Καμπάνια-Αντί 2004. Αυτό που δεν προέκυψε όμως μέσα από την ανάλυση αυτή, ήταν ένας λόγος που να παρουσιάζει ένα εναλλακτικό μοντέλο αθλητισμού και Ολυμπισμού, ζήτημα το οποίο προτείνεται και για μελλοντική έρευνα. Τέλος, κατά τη διάρκεια του εντοπισμού κειμένων κριτικής για την ανάλυση περιεχομένου και λόγου, εντοπίστηκε και πλήθος φωτογραφικού και έντυπου υλικού που είχε να κάνει με την αντίθεση στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας. Πρόκειται για ένα πλούσιο υλικό, ιδιαίτερα πρόσφορο για τη μελέτη για παράδειγμα της ιδεολογικής δομής των αφισών που κυκλοφόρησαν εναντίων της Ολυμπιάδας του 2004.

---

¹⁰⁰ Τα συστήματα C4I είναι σύγχρονα τεχνολογικά μέσα επικοινωνιών, πληροφορικής και φυσικής Ασφάλειας, τα οποία παρέχουν πληροφόρηση (εικόνα, ήχο, δεδομένα) στους εξουσιοδοτημένους Διοικητές Ασφαλείας προκειμένου να έχουν επίγνωση της κατάστασης σε πραγματικό χρόνο και να διευκολύνονται στη λήψη αποφάσεων. Πιο αναλυτικά τα συστήματα C4I περιλαμβάνουν: εξειδικευμένα συστήματα ασφαλείας, συστήματα φυσικής ασφάλειας, ψηφιακό συγκαναλικό ραδιοδίκτυο επικοινωνιών, κατασκευή / εξοπλισμό επιχειρησιακών κέντρων και συστήματα / προγράμματα πληροφορικής. (Πηγή : Υπουργείο Δημόσιας Τάξης-www.ydt.gr)

Κεφάλαιο 5

ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΣΤΟ Β' ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Όπως φάνηκε λοιπόν, σ' αυτό το δεύτερο ερευνητικό μέρος της εργασίας, το οποίο στηρίχθηκε στην ποιοτική ανάλυση συνοδευτικών κειμένων κριτικής των γεγονότων διαμαρτυρίας εναντίων των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, με τη βοήθεια της ανάλυσης περιεχομένου και της ανάλυσης λόγου, υπήρξε στην Ελλάδα η ανάπτυξη ενός κριτικού δημόσιου λόγου για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004.

Η ανάλυση περιεχομένου και λόγου εφαρμόστηκε συνολικά σε 24 κείμενα κριτικής, τα οποία καλύπτουν τη χρονική περίοδο από το Φεβρουάριο του 1998 ως και τον Ιούλιο του 2004. Μετά από τη μελέτη του εμπειρικού υλικού, συστάθηκαν 8 βασικές θεματικές κατηγορίες κριτικής απέναντι στους Ο.Α., στις οποίες εντάχθηκαν όλα τα σχετικά θέματα. Οι κατηγορίες αυτές ήταν : κέντρο-περιφέρεια, περιβάλλον-υγεία, εργασία, οικονομία, εθελοντισμός, ασφάλεια, πρωταθλητισμός και πολιτική¹⁰¹. Έπειτα από την εφαρμογή της ανάλυσης περιεχομένου στα κείμενα κριτικής διαπιστώθηκε πως υπάρχει ένα είδος ιδεολογικής ενότητας στα περιεχόμενα της δημόσιας κριτικής των Αγώνων από τις οργανώσεις που στράφηκαν εναντίον τους. Άλλωστε τα πιο πολλά κείμενα φάνηκε να έδωσαν ιδιαίτερη βαρύτητα στο ζήτημα της ασφάλειας (37 αναφορές), του περιβάλλοντος (37 αναφορές) και της οικονομίας (30 αναφορές). Ωστόσο διαφάνηκε πως οι περιβαλλοντικές οργανώσεις/ οργανώσεις κοινωνικών κινημάτων εστίαστηκαν περισσότερο στο ζήτημα του περιβάλλοντος, οι φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις/ εκπαιδευτικά ιδρύματα στο ζήτημα της οικονομίας και η Καμπάνια Αντί-2004 στο ζήτημα της ασφάλειας και του πρωταθλητισμού. Επίσης, οι περισσότερες οργανώσεις δεν παρουσίασαν μια διάθεση να αμφισβητήσουν ως θεσμούς τον αθλητισμό και τον Ολυμπισμό, δεν άσκησαν δηλαδή μια άμεση κριτική στον ίδιο τον αθλητισμό και στους Ο.Α., ως θεσμούς του καπιταλιστικού συστήματος. Αντίθετα, η κριτική τους αφορούσε περισσότερο τις συνέπειες που απορρέουν από την ίδια την διοργάνωση των Αγώνων. Ένα παράδειγμα τέτοιων οργανώσεων αποτέλεσαν οι οργανώσεις/ θεσμοί σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης που διαμαρτυρήθηκαν κυρίως για τις περιβαλλοντικές συνέπειες από την διοργάνωση του 2004. Αντίθετα, παραδείγματα οργανώσεων που άσκησαν κριτική κυρίως στον αθλητικό και Ολυμπιακό θεσμό

---

¹⁰¹ Βλέπε «Θεματικές και τα θέματα της ανάλυσης περιεχομένου», σελ.119

αποτελέσαν οι φοιτητικές/ σπουδαστικές/ νεολαιίστικες οργανώσεις/ εκπαιδευτικά ιδρύματα και η Καμπάνια Αντί-2004. Εντοπίστηκε συνεπώς, μια κριτική δύο διαφορετικών επιπέδων : η πρώτη που είχε ως στόχο της, την αντίσταση στις πολλαπλές συνέπειες από τη διοργάνωση «Αθήνα 2004» σε όλους τους τομείς (οικονομία, εργασία, περιβάλλον, ασφάλεια) και η δεύτερη που είχε ως στόχο της, τον ίδιο τον αθλητικό και Ολυμπιακό θεσμό.

Μετά την εφαρμογή της ανάλυσης λόγου στα κείμενα κριτικής κατά των Ολυμπιακών Αγώνων διαπιστώθηκε πως ο λόγος των περισσότερων κινητοποιούμενων και διαμαρτυρόμενων οργανώσεων παρουσίασε πλήθος αξιολογικών κρίσεων, μεταφορών, παρομοιώσεων, φράσεων κινδυνολογίας, δραματοποίησης και ειρωνείας. Η γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε στα κείμενα, προδίδει μια προσπάθεια ευαισθητοποίησης, παρακίνησης και κινητοποίησης όσο το δυνατόν μεγαλύτερου τμήματος του πληθυσμού της ελληνικής επικράτειας, μια γλώσσα δηλαδή προπαγανδιστική με βασικό σκοπό της να πείσει το ελληνικό κοινό. Τα πιο πολλά κείμενα γράφτηκαν σε πρώτο πληθυντικό πρόσωπο, που ορίζει και οριοθετεί την κοινωνική ομάδα (εμείς/ άλλοι), υπόσχονταν την ομαδικότητα, την ενότητα, καλούσαν σε δράση αλλά ταυτόχρονα και σε αποτροπή της ανοχής καταστάσεων που δημιουργούσαν οι Ο.Α. Παρόλα αυτά, όπως έχει προαναφερθεί, οι διαμαρτυρόμενοι δεν παρουσίασαν στο λόγο τους ένα εναλλακτικό μοντέλο αθλητισμού ή ένα εναλλακτικό μοντέλο διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων. Μόνο σε ένα κείμενο της Καμπάνιας Αντί-2004, αναφέρεται : «Τα ιλιγγιώδη ποσά που δαπανώνται για τον επαγγελματικό αθλητισμό, αφαιρούνται από τον μαζικό, ο οποίος δεν χρειάζεται πολλά χρήματα και δεν θα χρησιμοποιήσει ποτέ τις γιγαντιαίες εγκαταστάσεις. Αντίθετα, χρειάζεται ελεύθερους χώρους, άλση και πάρκα, καθαρές θάλασσες, καθαρό αέρα, μικρής κλίμακας σχολικές και κοινοτικές υποδομές, πεζόδρομους, ποδηλατόδρομους, αλάνες, γνωριμία και αρμονική συνύπαρξη των ανθρώπων με τη φύση. Ο μαζικός αθλητισμός χρειάζεται ελεύθερο χρόνο αυτοδιαχειριζόμενο από τους ανθρώπους και όχι υποταγμένο στους ρυθμούς της αγοράς. Χρειάζεται πρωτίστως, τα αξιακά προτάγματα του μέτρου, της φιλίας, της συνεργασίας και της αλληλεγγύης.....Για όλους αυτούς τους λόγους οι Ολυμπιακοί Αγώνες έχουν πάρει διαζύγιο με τον αθλητισμό και μόνο η κατάργησή τους μπορεί να τον ξαναθέσει σε υγιείς βάσεις.»¹⁰²

Τα βασικά ζητήματα διαμαρτυρίας κατά των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας παρουσιάζουν αρκετά κοινά στοιχεία με την κριτική πολλών εκ των βασικών θεωρητικών κριτικών προσεγγίσεων του αθλητισμού που παρουσιάστηκαν στην εισαγωγή αυτής της διπλωματικής εργασίας.

Όπως προέκυψε από την έρευνα, οι διαμαρτυρόμενοι αναφέρθηκαν πολλές φορές στη σχέση οικονομίας και Ολυμπιακών Αγώνων (οικονομικές επιπτώσεις στους πολίτες, οικονομικά

¹⁰² Τότσικας, Πάνος 2004, *Η άλλη όψη της Ολυμπιάδας 2004*, Αθήνα: Κέντρο Ψυχαγωγίας Μονάδος, σ.100

συμφέροντα), χρησιμοποιώντας στο λόγο τους εκφράσεις όπως : «οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι μία γιγαντιαία επιχείρηση για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των μεγαλύτερων πολυεθνικών του κόσμου» αλλά και στην οικονομική εκμετάλλευση του εργατικού δυναμικού τους χώρας, αναφέροντας ομοίως : «δολοφονίες εργατών στο βωμό του καπιταλιστικού κέρδους», «ασύδοτο κέρδος και απάνθρωπη εκμετάλλευση» κ.ά. Αντίστοιχα, οι θεωρητικοί της διαμάχης προσπάθησαν να μελετήσουν τη σχέση των σπορ με τον έλεγχο των ανθρώπων -στις καπιταλιστικές κοινωνίες- από εκείνους που κατέχουν οικονομικές πηγές και δύναμη, οι Νόρμπερτ Ελίας και Έρικ Ντάνινγκ αναφέρθηκαν στον έλεγχο των σύγχρονων σπορ από την αγορά, τις πολυεθνικές και τα οικονομικά συμφέροντα, οι νέο-μαρξιστές υποστήριξαν πως τα σπορ εξυπηρετούν τα συμφέροντα του καπιταλισμού και τέλος ο Vigarello συνέδεσε τη λειτουργία των σπορ με τις οικονομικές συνθήκες.

Σχετικά με την εμφάνιση του πρωταθλητισμού στο πλαίσιο των Ο.Α., υπήρξε -όπως είδαμε- μια σχετική διαμαρτυρία από τους κινητοποιούμενους κατά της Ολυμπιάδας του 2004 και κυρίως από την Καμπάνια Αντί-2004. Τα κείμενα κριτικής των Ο.Α. της Αθήνας, ουσιαστικά ανέδειξαν και πρόβαλλαν το ζήτημα του πρωταθλητισμού (27 αναφορές) και συγκεκριμένα την εμπορευματοποίηση, τον πρωταθλητισμό-ανταγωνισμό και το ντόπινγκ. Ειδικότερα, στα κείμενα αυτά, η Ολυμπιάδα παρουσιάστηκε ως μια από τις κορυφαίες στιγμές της πολιτικής, πολιτιστικής, οικονομικής κυριαρχίας των πολυεθνικών, των Ολυμπιακών Αθανάτων και των Μ.Μ.Ε., ως ένα μέσο του καπιταλισμού και των ισχυρών του κόσμου που εξυπηρετεί τα συμφέροντα τους (ιδεολογικά, οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά), έτσι ώστε να διαιωρίζεται το ίδιο το σύστημα. Οι παραπάνω απόψεις εκδηλώθηκαν με τη μορφή εκφράσεων όπως : «αποθέωση του σκληρού ανταγωνισμού», «υπερκέρδη για το κεφάλαιο», «εμπορικό υπερθέαμα» κ.ά. Επίσης προτάσεις όπως : «Ο πρωταθλητισμός δεν είναι ευγενή άμιλλα αλλά ανελέητος ανταγωνισμός. Πάνω στους αθλητές, που αποτελούν κινητές διαφημίσεις για δισεκατομμύρια τηλεθεατών, επενδύονται τεράστια ποσά αλλά και οι σύγχρονες πολιτικές πειθαναγκασμού-συναίνεσης των πολλών. Γι' αυτόν το λόγο, πρωταθλητισμός χωρίς συνεχή μεγιστοποίηση των ρεκόρ δεν υπάρχει. Επομένως, η σιδηρά πειθαρχία, η παρά φύσιν άθληση-καταπόνηση και το ντοπάρισμα των αθλητών με επιζήμιες ή/ και θανατηφόρες συνέπειες στην υγεία τους αποτελούν προϋποθέσεις των Αγώνων», «...τα εθνικά ιδανικά της Ολυμπιάδας δεν σημαίνουν παρά...την “ευγενή άμιλλα” μεταλλαγμένων από τα αναβολικά αθλητών, του αγώνα ταχύτητας των φαρμακευτικών εταιρειών να φτιάξουν την πιο αποτελεσματική ντόπα, τον ανταγωνισμό καναλιών, Adidas, Nike και λοιπών συγγενών, του θαυμαστά εμετικού εσμού υψηλών αθλητικών επιδόσεων», «ο πρωταθλητισμός δεν διαδίδει κανένα ευγενές ιδεώδες στους νέους/ες, αφού προβάλλει τον εκχρηματισμό και την πιο ακραία εμπορευματοποίηση της άθλησης, ούτε αποτελεί αντίδοτο στα ναρκωτικά αφού παράγεται κυρίως με αναβολικά», «οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν σήμερα

χαρακτηριστική έκφραση της καπιταλιστικής νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης». Η κριτική τους αυτή, μπορούμε να υποστηρίξουμε πως αποτελεί απόρροια των γενικότερων θεωρητικών τους πεποιθήσεων καθώς τα περισσότερα μέλη της Καμπάνιας Αντί-2004 ανήκουν σε διάφορα σχήματα της ριζοσπαστικής αριστεράς.¹⁰³ Κατά αυτό τον τρόπο, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι οι συγκεκριμένες διαμαρτυρίες στηρίχθηκαν κυρίως στη νέο-μαρξιστική προσέγγιση η οποία παρουσιάζει τα σπορ ως βασικό παράγοντα εργαλειοποίησης του ανθρώπινου σώματος, έναν παράγοντα που βασίζεται στον ανταγωνισμό μέσα από την ιεραρχία, το κέρδος, την τεχνικοποίηση και την υπερεξειδίκευση. Βέβαια δεν μπορούμε να αγνοήσουμε και τις υπόλοιπες κριτικές θεωρητικές προσεγγίσεις όσον αφορά το ζήτημα του πρωταθλητισμού. Ειδικότερα, η θεωρία της διαμάχης αναφέρει πως τα σπορ βοηθούν στην αύξηση του καταναλωτισμού καθώς αποτελούν ένα ιδιαίτερα κερδοφόρο καταναλωτικό προϊόν. Παρομοίως, οι Νόρμπερτ Ελίας και Έρικ Ντάνινγκ θεωρούν πως ο τρόπος λειτουργίας των σύγχρονων σπορ τα οδηγεί να αποτελούν ένα προϊόν μαζικού θεάματος, αυξάνει τον επαγγελματισμό και τον πρωταθλητισμό και οδηγεί στην εργαλειοποίηση των ανθρώπινων σωμάτων. Τέλος, ο Guttman αναφέρθηκε στη σχέση των σπορ με το θέαμα ενώ ο Vigarello παρουσίασε τόσο τον τρόπο λειτουργίας των σύγχρονων σπορ ως θεάματα και τον προσανατολισμό τους στην ψυχαγωγία όσο και τον τρόπο λειτουργίας τους κάτω από το καθεστώς του ντόπινγκ.

Ένα ακόμη ζήτημα που αναδύθηκε από τα συμπεράσματα της έρευνας ήταν πως οι κινητοποιούμενοι διαμαρτυρήθηκαν για τη σχέση της πολιτικής με τον αθλητισμό. Πρόκειται για μια σχέση για την οποία ασκήθηκε έντονη κριτική και από τις θεωρητικές προσεγγίσεις που παρουσιάστηκαν στην αρχή της εργασίας. Συγκεκριμένα, η θεωρία της διαμάχης και οι Νόρμπερτ Ελίας και Έρικ Ντάνινγκ τόνισαν πως τα σπορ λειτουργούν και ελέγχονται από λίγους πολιτικά-οικονομικά ισχυρούς αντιπροσώπους εθνικών και παγκόσμιων πολιτικών συμφερόντων. Επίσης, ο Vigarello κατέδειξε τα σπορ ως παράγοντα προώθησης προπαγανδιστικών μηνυμάτων που λειτουργεί βάση πολιτικών συμφερόντων με τη βοήθεια πολιτικών προσωπικοτήτων.

Διαπιστώνουμε λοιπόν, πως ο λόγος των κειμένων κριτικής κατά των Ο.Α. έχει θέσει επί τάπητος τα βασικότερα ζητήματα που έχουν θιχτεί και από τους κύριους εκπροσώπους των κριτικών προσεγγίσεων του αθλητισμού. Το ζήτημα λοιπόν που τίθεται είναι αν υπάρχει –για τους επικριτές των Αγώνων– μια πρόταση εναλλακτικής πορείας στην εξέλιξη του αθλητισμού και των Αγώνων ή αν ο συγκεκριμένος τρόπος διοργάνωσης τους αποτελεί απόρροια του τρόπου λειτουργίας του παγκόσμιου οικονομικού, πολιτικού, πολιτισμικού συστήματος και αυτό δεν μπορεί να αντιστραφεί.

Κεφάλαιο 6

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΕΥΝΑ

Στην παρούσα έρευνα έγινε προσπάθεια να διερευνηθεί κατά πόσο και με ποιους όρους μπορούμε να θεωρήσουμε ότι συγκροτήθηκε στην Ελλάδα ένα πεδίο δημόσιας αμφισβήτησης ή/και διαμαρτυρίας σχετικά με τον σύγχρονο αθλητικό και Ολυμπιακό θεσμό και ειδικότερα, με την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα.

Γενικά, μπορούμε να συνοψίσουμε ως εξής τα κύρια ερευνητικά πορίσματα :

- ✓ στην Ελλάδα υπήρξε ένα αρκετά οργανωμένο πεδίο δημόσιας αμφισβήτησης και διαμαρτυρίας ενάντια στον αθλητικό και Ολυμπιακό θεσμό και ειδικότερα στη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας το 2004
- ✓ τα σημαντικότερα επιχειρήματα των κινητοποιούμενων και διαμαρτυρόμενων κατά της διοργάνωσης «Αθήνα 2004», ήταν : η υποβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, πολιτικές ασφαλείας, η αστυνόμευση και η συνακόλουθη καταπάτηση δικαιωμάτων των πολιτών, η σύνδεση της Ολυμπιάδας με τα συμφέροντα των πολυεθνικών, τα εργατικά ατυχήματα κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών έργων, οι υπέρογκες οικονομικές δαπάνες, οι εργασιακές σχέσεις που αφορούν την κατασκευή των Ολυμπιακών έργων, η χειραγώγηση της νεολαίας μέσα από τα ιδεώδη του Ολυμπισμού και του Εθελοντισμού και η σύνδεση της Ολυμπιάδας και του αθλητισμού με τα αναβολικά
- ✓ τα βασικότερα είδη οργανώσεων που αντιτάχθηκαν στους Αγώνες ήταν : οι επιτροπές αγώνα/ τοπικές αυτοδιοικητικές κινήσεις πολιτών, οι οργανώσεις κινημάτων/ δίκτυα οργανώσεων (πλην οικολογικών), η Καμπάνια Αντί-2004, οι αναρχικές/ αντιεξουσιαστικές οργανώσεις και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις
- ✓ οι κυριότερες μορφές δράσης των γεγονότων διαμαρτυρίας ήταν : οι δημόσιες συζητήσεις, οι συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας, οι πορείες/ διαδηλώσεις, οι άμεσες δράσεις και οι καμπάνιες ενημέρωσης / αντιπληροφόρησης
- ✓ οι βασικότερες θεματικές και θέματα των κειμένων κριτικής κατά της Ολυμπιάδας του 2004 ήταν : η Αθήνα (υδροκεφαλισμός), το περιβάλλον (καταστροφή δημόσιων χώρων, καταστροφή

φυσικού περιβάλλοντος- τιμεντοποίηση και επιπτώσεις στην υγεία των πολιτών), η εργασία (επικίνδυνες συνθήκες, εργασιακές σχέσεις εκμετάλλευσης), η οικονομία (οικονομικές επιπτώσεις στους πολίτες και οικονομικά συμφέροντα), ο εθελοντισμός (υποταγή στην εξουσία- χειραγώγηση πολιτών, οικονομικές συνέπειες του εθελοντισμού και ιδεολογικές-πολιτισμικές διαστάσεις του εθελοντισμού), η ασφάλεια (καταστολή- γενικευμένος κοινωνικός έλεγχος, έλεγχος από ξένες δυνάμεις και κόστος ασφάλειας), ο πρωταθλητισμός (εμπορευματοποίηση, πρωταθλητισμός-ανταγωνισμός και ντόπινγκ) και η πολιτική.

✓ ο λόγος των περισσότερων διαμαρτυρόμενων οργανώσεων ήταν έντονα καταγγελτικός : παρουσίασε πολλές αξιολογικές κρίσεις, μεταφορές, παρομοιώσεις, φράσεις κινδυνολογίας, δραματοποίησης και ειρωνείας, ήταν ιδιαίτερα σκληρός, ειρωνικός, παρακινητικός, προτρεπτικός αλλά και αποτρεπτικός (υπό μία άλλη έννοια)¹⁰⁴.

✓ το δεύτερο επίπεδο της κριτικής κατά των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας που αφορά τον πρωταθλητισμό φαίνεται να απορρέει από το πολιτικό-θεωρητικό υπόβαθρο των κινητοποιούμενων. Άλλωστε όπως διαφάνηκε η Καμπάνια Αντί-2004 επηρεασμένη προφανώς από νεομαρξιστικά πρότυπα ήταν η οργάνωση που είχε σε μεγαλύτερο βαθμό τέτοιου είδους προσανατολισμό στην κριτική της καθώς πολλά από τα μέλη της άνηκαν σε σχήματα της ριζοσπαστικής αριστεράς.

Τελειώνοντας, είναι σκόπιμο να τονισθεί ότι η παρούσα έρευνα αποτελεί μια πρώτη προσπάθεια στην Ελλάδα, μιας ποσοτικής και ποιοτικής μελέτης για τα γεγονότα διαμαρτυρίας κατά των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας. Οι προβληματισμοί λοιπόν που τέθηκαν αλλά και οι παραλείψεις και οι αδυναμίες, που πιθανόν να διαγνώσθηκαν από τον αναγνώστη, ελπίζω να αποτελέσουν το έναυσμα για περαιτέρω έρευνα και προβληματισμό.

Μέσα από την προσωπική μου λοιπόν ενασχόληση με το συγκεκριμένο ζήτημα αλλά και μέσα από τα προβλήματα, τα ερευνητικά ερωτήματα και τα συμπεράσματα που προέκυψαν όλο το χρονικό διάστημα της εκπόνησης της έρευνας, προτείνω τα παρακάτω θέματα-ζητήματα που θα είχαν περαιτέρω ερευνητικό ενδιαφέρον για να μελετηθούν :

1. καθώς η έρευνα αυτή-για περιοριστικούς λόγους που θέτει μια διπλωματική εργασία-θεωρώ πως δεν έχει εξαντλήσει όλα τα γεγονότα διαμαρτυρίας που έχουν διοργανωθεί, σε ένα δεύτερο επίπεδο, θα μπορούσε να γίνει μια περαιτέρω συμπληρωματική έρευνα
2. ενδιαφέρουσα θα ήταν μια συγκριτική έρευνα ανάμεσα στην Ελλάδα και σε μια άλλη διοργανώτρια χώρα των Ολυμπιακών Αγώνων, σχετικά με το ζήτημα των κινητοποιήσεων και διαμαρτυριών ενάντια των διοργανώσεων αυτών

---

¹⁰⁴ Βλέπε σελ. 86-87

3. επίσης, θα μπορούσε να γίνει μία έρευνα βασισμένη σε συνεντεύξεις με τα ίδια τα υποκείμενα δράσης, ώστε να αναδειχθεί η δική τους οπτική γύρω από το πώς βίωσαν για παράδειγμα αυτή την κατάσταση, τι νομίζουν ότι πέτυχαν με τις κινητοποιήσεις τους και τι όχι, αν κινητοποιήθηκαν αντίστοιχα και για τις μετά-ολυμπιακές χρήσεις των Ολυμπιακών έργων ή για άλλα σχετικά ζητήματα κ.α.

4. τέλος, μέσα από την έρευνα αυτή, αναδείχθηκε ένας πολύ μεγάλος αριθμός από αφίσες και σκίτσα, σχετικά με τις κινητοποιήσεις και τις διαμαρτυρίες που έγιναν και θα είχε πιστεύω ιδιαίτερο ερευνητικό ενδιαφέρον να εξεταστεί η ιδεολογική δομή τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

I. Πηγές

- Εφημερίδες :

1. *Η Αυγή* (Σεπτέμβριος 1997-Σεπτέμβριος 2004)
2. *Ελευθεροτυπία* (Σεπτέμβριος 1997-Σεπτέμβριος 2004)
3. *Ριζοσπάστης* (Σεπτέμβριος 1997-Σεπτέμβριος 2004)

- Εκδόσεις και αρχεία οργανώσεων :

1. Τότσικας, Πάνος 2004, *Η άλλη όψη της Ολυμπιάδας 2004*. Αθήνα : Κέντρο Ψυχαγωγίας Μονάδος

- Διαδικτυακοί Τόποι

- ✓ www.olympics.ime.gr Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού. Ολυμπιακοί Αγώνες δια μέσου των αιώνων.
- ✓ www.sport.gov.gr Υφυπουργείο Αθλητισμού. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.
- ✓ www.mediainfo2004.gr Ολυμπιακοί Αγώνες : υπηρεσίες για τα Μ.Μ.Ε.
- ✓ www2.hoc.gr Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή
- ✓ www.olympic.org Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή
- ✓ www.olympictuce.org Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας
- ✓ www.cultural-olympiad.gr Πολιτιστική Ολυμπιάδα
- ✓ www.ioa.org.gr Διεθνής Ολυμπιακή Ακαδημία
- ✓ www.athensclassicmarathon.gr Κλαστικός Μαραθώνιος Αθηνών
- ✓ www.specialolympicshellas.gr Special Olympics Ελλάς
- ✓ www.museum.olympic.org Μουσείο Ολυμπιακών Αγώνων
- ✓ www.ggoa.gr Γενική Γραμματεία Ολυμπιακής Αξιοποίησης
- ✓ www.olympics.segas.gr/olympics/gr/ Ο ΣΕΓΑΣ και οι Ολυμπιακοί Αγώνες
- ✓ www.cc.uoa.gr Ελληνικό κέντρο έρευνας αθλητικού δικαίου

- ✓ www.upenn.edu/museum/Olympics/olympicintro.html Δικτυακός τόπος που παρουσιάζει την ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων
- ✓ www.anarchy.gr Αναρχική Ενημέρωση
- ✓ www.ana.gr Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων
- ✓ www.mpa.gr Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων
- ✓ www.iospress.gr Ιός της Κυριακής/ Ελευθεροτυπία
- ✓ www.in.gr Μηχανή αναζήτησης
- ✓ www.google.gr Μηχανή αναζήτησης
- ✓ www.dpa.gr Αρχή προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα
- ✓ www.ydt.gr Υπουργείο Δημόσιας Τάξης
- ✓ www.mfa.gr Υπουργείο Εξωτερικών
- ✓ www.culture.gr Υπουργείο Πολιτισμού
- ✓ www.yen.gr Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας
- ✓ www.yme.gr Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών
- ✓ www.asda.gr Παρατηρητήριο Ελεύθερων χώρων
- ✓ www.tolimantisagonias.gr «Το λιμάνι της αγωνίας» Πανπειραϊκό δημοτικό δίκτυο
- ✓ www.resistance2003.gr Αντιεξουσιαστική κίνηση
- ✓ www.olme.gr Ομοσπονδία Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης
- ✓ www.epohi.gr Εφημερίδα *Η Εποχή* για την Κομμουνιστική Ανανέωση, για το Σοσιαλισμό
- ✓ (www.syn.gr) Συνασπισμός της Αριστεράς των Κινήματων και της Οικολογίας
- ✓ (www.ornithologiki.gr) Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
- ✓ (www.oikoen.gr) Περιβαλλοντική Πρωτοβουλία Μαγνησίας
- ✓ www.istoselides.gr
- ✓ www.athens.indymedia.org
- ✓ www.thessaloniki.indymedia.org
- ✓ www.greenpeace.gr

II. Δευτερογενής βιβλιογραφία

1. Αρμενάκης, Α., Γκοτσόπουλος Θ., Δεμερτζής Ν., Παναγιωτοπούλου Ρ., Χαραλάμπης Δ. 1996, «Ο εθνικισμός στον ελληνικό τύπο. Το Μακεδονικό ζήτημα κατά την περίοδο Δεκεμβρίου 1991- Απριλίου 1993.» στο *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, Αθήνα : Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, τ.89-90, σσ .188-231
2. Βένερ Λόρενς 2003, *Αθλητισμός και μέσα μαζικής ενημέρωσης*, μτφρ. Μεταξά Κ., εισαγωγή- επιμ. Παπαθανασόπουλος Σ. Αθήνα : Καστανιώτης
3. Brohm, Jean-Marie 1972, «Πολιτική Κοινωνιολογία του αθλητισμού» στο *Σύγχρονα Θέματα*, τχ.85, Ιούλιος 2004, Αφιέρωμα στον αθλητισμό, σ.σ.42-47
4. Brohm, Jean-Marie, «Το όπιο του πατριώτη», εφημ. *Ελευθεροτυπία* 7 Ιουνίου 1998
5. Γαργαλιανός, Δ. 1998, *Αθλητισμός και εξωτερική πολιτική*, Αθήνα : Παπαζήσης
6. Γιαννιτσιώτης, Γ. 2004, «Γυναικείες και εργατικές Ολυμπιάδες. Ο αθλητισμός των “άλλων”», *Το Βήμα*. (1 Αυγούστου 2004), σ.45-47
7. Coakley Jay J. 1986, *Sport in Society. Issues and Controversies*, Mosby Colledge Publications, San Louis, (3^η έκδ.)
8. «Οι Γυναίκες στην Ολυμπιάδα : οι ανεπιθύμητες των αγώνων» : Ο Ιός, εφημ. *Ελευθεροτυπία* 14 Ιουλίου 1996
9. Delacroix,X. 1997, «Στην υπηρεσία της κρατικής διπλωματίας» στο *Le Monde diplomatique*,(ελλην.μτφρ.),τχ.12, Αφιέρωμα : «Ο αδυσώπητος πόλεμος των σπορ.»,σ.σ.12-14
10. Guttman, A. 1986, *Sports Spectators*, Columbia Univ. Press, New York
11. Δημητρίου, Μηνάς και Παυλογιάννης, Ονούφριος 2000, *Όψεις και προβλήματα του σύγχρονου ανταγωνιστικού αθλητισμού*. Αθήνα: Αθλότυπο
12. Ελεφάντης, Άγγελος 2004, «Οι εργατικές Ολυμπιάδες στο Μεσοπόλεμο», περ. *Ο Πολίτης*. τ.124 (Ιούλιος- Αύγουστος 2004), σ.35-38

13. Έλιας Νόρμπερτ και Ντάνινγκ Έρικ 1998, *Αθλητισμός και ελεύθερος χρόνος στην εξέλιξη του πολιτισμού*, μτφρ. Χειρδάρη, Σ., Κακαρούκα, Γ., επιμ.-εισαγωγή Κυπριανός, Π., Αθήνα : Δρομέας
14. Espy, Richard 1979, *The Politics of the Olympic Games*, University of California Press, Berkley, Los Angeles and London
15. Hoberman, J. 1989, «The Olympic Crisis : Sport, Politics, and the moral order.» στο *Journal of Sport History*, 16/1, σ.σ. 104-108
16. Howitt, Dennis and Cramer, Duncan 2006, *Στατιστική με το SPSS 13. Με εφαρμογές στην Ψυχολογία και τις Κοινωνικές Επιστήμες*, Αθήνα : Κλειδάριθμος
17. *The institution of the Olympic Games : a multidisciplinary approach. Proceedings of the International H.C.R.S.L Congress*, edited by Panagiotopoulos, Dimitrios, Αθήνα : Ελληνικό Ινστιτούτο έρευνας Αθλητικού Δικαίου 1993
18. Ιωσηφίδης, Θεόδωρος 2003, *Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων στις κοινωνικές επιστήμες*, Αθήνα : Κριτική
19. Κουλούρη Χριστίνα, «Η πολιτική στον αθλητισμό. Από τον Ψυχρό πόλεμο στη τρομοκρατία», εφημ. *Το Βήμα*, 1 Αυγούστου 2004 (Ειδικό Ένθετο: «Ολυμπιακοί Αγώνες και πολιτική»)
20. Koopmans, R. and Rutch, D. 2002, «Protest Event Analysis» στο Klandermans, B. Staggenborg, S.(editors), *Methods of social movement research, volume 16*, University of Minnesota Press, σ.σ. 231-259
21. Κορωναίου, Αλεξάνδρα 1996, *Κοινωνιολογία του ελεύθερου χρόνου*, μτφρ. Καψαμπέλη, Κ., Σταυρακάκης, Γ., Αθήνα : Νήσος
22. Κουρέλα, Ιωάννα 2004 *Ολυμπιακοί Αγώνες. Από την Αθήνα του 1896 στην Αθήνα του 2004*, Αθήνα : Παπαζήσης
23. Κυριαζή, Νότα 2000, *Η κοινωνιολογική έρευνα, κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών*, Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα

24. Κωνσταντάρης, Δημήτρης και Κοντολέων, Μάνος 2000, *Δόξα και δάκρυ*, Αθήνα : Πατάκη (2^η έκδ.).
25. Λαμπίρη-Δημάκη, Ιωάννα 2003, «Ο θεωρητικός και ο μεθοδολογικός πλουραλισμός : η έννοια του «παραδείγματος» και οι κυριότερες θεωρήσεις και μέθοδοι της κοινωνιολογίας.» στο Λαμπίρη-Δημάκη, Ιωάννα, *Η Κοινωνιολογία και η μεθοδολογία της*, Αθήνα-Κομοτηνή : Αντ. Ν. Σάκκουλα, τόμος Α, σσ. 114-117, (7^η έκδ.)
26. *Le Monde diplomatique*, 1997, (ελλην. μτφρ.), τχ.12, Αφιέρωμα : «Ο αδυσώπητος πόλεμος των σπορ. »
27. Mandell, Richard 2004, *Οι Ολυμπιακοί Αγώνες των Ναζί*, μτφρ. Κούταλης, Β. επιμ. Γολέμη, Α. Ιωάννινα : Ισνάφι (2^η έκδ.)
28. *Η μετάβαση της Αθήνας*, (επιμ.) Κάλμπαρη, Χ.-Ντάφλος, Κ., Αθήνα : Futura 2005
29. *Ολυμπιακοί Αγώνες. Από την αρχαιότητα στην Αθήνα του 2004*, Εκδόσεις : Καύκας
30. Παναγιωτοπούλου, Ρόη 1996, «Κατασκευή εθνοκεντρικών στερεοτύπων από τον τύπο στο παράδειγμα του Μακεδονικού ζητήματος.» στο *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, Αθήνα : Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, τ.89-90, σσ .232-274
31. Παπαγεωργίου, Γ. 1998, *Μέθοδοι στην κοινωνιολογική έρευνα*, Αθήνα : Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός
32. Round, Dick 2004, *Στα άδυτα των Ολυμπιακών Αγώνων. Η πολιτική, τα σκάνδαλα, το μεγαλείο*, Αθήνα: Κριτική
33. *Πρωταθλητισμός στην εκμετάλλευση. Ολυμπιακοί Αγώνες 2004*, Αθήνα : Προλεταριακή σημαία, 2004
34. Ρούσσο, Πέτρος και Τσαούσης, Γιάννης 2002, *Στατιστική εφαρμοσμένη στις κοινωνικές επιστήμες*, Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα
35. Rucht, D. 1998, «The Structure and Culture of Collective Protest in Germany since 1950», in Meyer, D., Tarrow, S. *The social Movement Society. Contentious Politics for a New Century*, Rowman and Littlefield Pub., New York, σ.σ. 29-57

36. Σαματάς, Μηνάς 2004, «The Athenian Olympics Super Panopticism : The transformation of Athens into a “panoptic fortress”» στο Σαματάς, Μ., *Surveillance in Greece. From anticommunist to consumer surveillance*, Pella, New York, σ.σ .109-117
37. Σεραφετινίδου, Μ. 1999, *Κοινωνιολογία των μέσων μαζικής επικοινωνίας. Ο ρόλος των μέσων στην αναπαραγωγή του σύγχρονου καπιταλισμού*, Αθήνα : Gutenberg
38. Σιμόπουλος, Κυριάκος 1998, *Μύθος, απάτη και βαρβαρότητα οι Ολυμπιάδες*, Αθήνα : Στάχυ
39. Stanley, Eitzen 1989, *Sport in Contemporary Society. An Anthology*, St. Martin’s Press, New York (3^η έκδ.)
40. Teun A. van Dijk 1998, «Opinions and Ideologies in the Press» στο Bell, Allan and Garrett, Peter (eds), *Approaches to Media Discourse*, Blackwell, Oxford, σ.σ. 21-63
41. Vigarello, Georges 2004, *Από το παιχνίδι στο αθλητικό θέαμα. Η γέννηση ενός μύθου*, μτφρ. Βουτσοπούλου Λ., επιμ. Ντινοπούλου Ν. , Αθήνα : Αλεξάνδρεια
42. Φουρναράκη Ελένη 1972, «Ένα κείμενο μια ιστορία: Για το γαλλικό ρεύμα της “κριτικής θεωρίας του αθλητισμού”» στο *Σύγχρονα Θέματα*, τχ.85, Ιούλιος 2004, Αφιέρωμα στον αθλητισμό, σ.σ. 34-41
43. Χαραλαμπίδης, Τάκης *Οι μαύρες στιγμές των Ολυμπιακών Αγώνων*, Αλκυών
44. Χωλ, Στιούαρτ 1989, «Η επανάκαμψη της «ιδεολογίας» : η επάνοδος του απωθημένου στις μελέτες για τα μέσα.» στο Κομνηνού, Μ., Λυριντζής, Χρ. (επιμ.), *Κοινωνία, εξουσία και μέσα μαζικής επικοινωνίας*, Αθήνα : Παπαζήση, σ.σ. 89-146

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΘΕΡΙΝΩΝ-ΧΕΙΜΕΡΙΝΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

ΕΤΟΣ	ΘΕΡΙΝΟΙ	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΙ	ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ
1896	ΑΘΗΝΑ		
1900	ΠΑΡΙΣΙ		
1904	ΣΕΝΤ ΛΟΥΙΣ		
1908	ΛΟΝΔΙΝΟ		
1912	ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ		
1916			
1920	ΑΜΒΕΡΣΑ		
1924	ΠΑΡΙΣΙ	ΣΑΜΟΝΙ	
1928	ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ	ΣΕΝ ΜΟΡΙΤΣ	
1932	ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ	ΛΕΙΚ ΠΛΑΣΙΝΤ	
1936	ΒΕΡΟΛΙΝΟ	ΓΚΑΡΜΙΣ- ΠΑΤΕΝΚΙΡΧΕΝ	
1940			
1944			
1948	ΛΟΝΔΙΝΟ	ΣΕΝ ΜΟΡΙΤΣ	
1952	ΕΛΣΙΝΚΙ	ΟΣΛΟ	
1956	ΜΕΛΒΟΥΡΝΗ	ΚΟΡΤΙΝΑ ΝΤ' ΑΜΠΕΤΖΟ	
1960	ΡΩΜΗ	ΣΚΟΥΟΟΥ ΒΑΛΕΪ	ΡΩΜΗ
1964	ΤΟΚΙΟ	ΙΝΣΜΠΟΥΡΚ	ΤΟΚΙΟ
1968	ΜΕΞΙΚΟ	ΓΚΡΕΝΟΜΠΛ	ΤΕΛ ΑΒΙΒ
1972	ΜΟΝΑΧΟ	ΣΑΠΟΡΟ	HEIDELBERG
1976	ΜΟΝΤΡΕΑΛ	ΙΝΣΜΠΟΥΡΚ	ΤΟΡΟΝΤΟ
1980	ΜΟΣΧΑ	ΛΕΙΚ ΠΛΑΣΙΝΤ	ARNHEM
1984	ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ	ΣΑΡΑΓΕΒΟ	ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
1988	ΣΕΟΥΛ	ΚΑΛΓΚΑΡΙ	ΣΕΟΥΛ
1992	ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ	ΑΛΜΠΕΡΤΒΙΛ	ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ
1994		ΛΙΛΕΧΑΜΕΡ	
1996	ΑΤΛΑΝΤΑ		ΑΤΛΑΝΤΑ
1998		ΝΑΓΚΑΝΟ	
2000	ΣΥΔΝΕΪ		ΣΥΔΝΕΪ
2002		ΣΟΛΤ ΛΕΙΚ ΣΙΤΙ	
2004	ΑΘΗΝΑ		ΑΘΗΝΑ
2006		ΤΟΡΙΝΟ	
2008	ΠΕΚΙΝΟ		
2010		ΒΑΝΚΟΥΒΕΡ	
2012	ΛΟΝΔΙΝΟ		

Πηγή : Pound, Dick 2004, *Στα άδυτα των Ολυμπιακών Αγώνων. Η πολιτική, τα σκάνδαλα, το μεγαλείο*,
Αθήνα : Κριτική

ΑΡΙΘΜΟΣ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΩΝ-ΡΙΩΝ ΠΟΥ ΕΛΑΒΑΝ ΜΕΡΟΣ ΣΤΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΕΣ

ΘΕΡΙΝΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ	ΧΩΡΕΣ	ΑΘΛΗΤΕΣ	ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ
1896-ΑΘΗΝΑ	13	311	-
1900-ΠΑΡΙΣΙ	22	1.319	11
1904-ΣΕΝΤ ΛΟΥΙΣ	12	548	8
1908-ΛΟΝΔΙΝΟ	22	2.023	36
1912-ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ	28	2.409	57
1916-ΒΕΡΟΛΙΝΟ	-	-	-
1920-ΑΜΒΕΡΣΑ	29	2.543	64
1924-ΠΑΡΙΣΙ	44	2.956	136
1928-ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ	46	2.674	290
1932-ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ	37	1.281	127
1936-ΒΕΡΟΛΙΝΟ	49	3.738	328
1940-ΤΟΚΙΟ-ΕΛΣΙΝΚΙ	-	-	-
1944-ΛΟΝΔΙΝΟ	-	-	-
1948-ΛΟΝΔΙΝΟ	59	3.714	385
1952-ΕΛΣΙΝΚΙ	69	4.407	518
1956-ΜΕΛΒΟΥΡΝΗ	67	2.958	384
1960-ΡΩΜΗ	83	4.738	610
1964-ΤΟΚΙΟ	93	4.457	683
1968-ΜΕΞΙΚΟ	112	4.750	781
1972-ΜΟΝΑΧΟ	122	5.848	1.299
1976-ΜΟΝΤΡΕΑΛ	92	4.834	1.251
1980-ΜΟΣΧΑ	81	4.265	1.088
1984-ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ	140	5.458	1.620
1988-ΣΕΟΥΛ	160	7.105	2.476
1992-ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ	172	7.555	3.008
1996-ΑΤΛΑΝΤΑ	197	7.009	3.779

Πηγή : Κωνσταντάρας, Δ., Κοντολέων, Μ., 2000, *Δόξα και δάκρυ*, Αθήνα : Πατάκη

ΔΕΛΤΙΟ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΜΕ ΘΕΜΑ : ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ-ΑΘΗΝΑ 2004

Κατάλογος Μεταβλητών και Κωδικών

Τα κεφαλαία γράμματα αναφέρονται στο όνομα της μεταβλητής. Κάθε τετράγωνο αντιστοιχεί σ' έναν αριθμό από το 0 έως το 9. Οι γραμμές προσφέρονται για πληροφορίες με γράμματα.

ΑΓΔ

Αριθμός Γεγονότος Διαμαρτυρίας: δεκαψήφιος αριθμός που αποτελείται από το έτος, το μήνα, την ημέρα έναρξης του γεγονότος, και τον αριθμό σειράς σε περίπτωση που υπάρχουν και άλλα γεγονότα διαμαρτυρίας την ίδια μέρα.

ΥΠΚΩΔ

Υπεύθυνος Κωδικοποίησης : _____

ΗΜΚΩΔ

Ημερομηνία Κωδικοποίησης _____
(έτος, μήνας, ημέρα)

ΕΤΟΣ _____ ΜΗΝΑΣ _____ ΗΜΕΡΑ _____

Ημέρα έναρξης του γεγονότος διαμαρτυρίας.

ΕΤΟΣ _____

Έτος διεξαγωγής του γεγονότος διαμαρτυρίας

ΠΗΓΗ _____

Η πηγή στην οποία εντοπίστηκε το γεγονός διαμαρτυρίας (εφημερίδα/ες, ιστοσελίδα, βιβλίο κ.ά.)

1 Εφημερίδα *Η Αυγή*

2 Εφημερίδα *Ριζοσπάστης*

3 Εφημερίδα *Ελευθεροτυπία*

4 Εφημερίδα *Καθημερινή*

5 Ιστοσελίδα

6 Βιβλίο : *Η άλλη όψη της Ολυμπιάδας 2004*.

7 Άλλο : _____

ΑΡΘΡΑ _____

Αριθμός άρθρων με αναφορά/ές στο γεγονός

ΑΝΑΦΟΡΑ1 _____ ΑΝΑΦΟΡΑ2 _____ κ.ο.κ.

Έτος /μήνας /ημέρα της 1^{ης} αναφοράς Έτος /μήνας /ημέρα της 2^{ης} αναφοράς

Σύντομη Περιγραφή:

_____

Αναφέρονται ονομαστικά: ο τόπος της διαμαρτυρίας, ποιος κατηγορεί ποιόν, με ποιόν τρόπο, και για ποιο θέμα.

ΤΟΠΟΣ1 : _____

Κύρια τοποθεσία του γεγονότος διαμαρτυρίας

π.χ. Διεύθυνση/ Συνοικία /Κοινότητα /Επαρχία /Νομός /Περιφέρεια /Χώρα

ΕΠΙΠΕΔΟ

Επίπεδο κινητοποίησης (από τοπικό έως διεθνές)

1 τοπικό/δήμου/κοινότητας	5 ΕΕ-χώρες/Ευρώπη
2 επαρχιακό/ νομαρχιακό	6 παγκόσμιο
3 περιφερειακό	
4 εθνικό	

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Κωδικός για το περιεχόμενο του θέματος / αιτήματος / ζητήματος που οδηγεί στη διαμαρτυρία

ΠΕΡΙΕΧΔΙΑ1 ΠΕΡΙΕΧΔΙΑ2 κ.ο.κ.

- 1 Αντίθεση : στα εργατικά ατυχήματα κατά την κατασκευή των Ολυμπιακών έργων
- 2 στις εργασιακές σχέσεις που αφορούν την κατασκευή των Ολυμπιακών έργων
- 3 στην υποβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος
- 4 στις υπέρογκες οικονομικές δαπάνες
- 5 στις πολιτικές ασφάλειας, την αστυνόμευση και τη συνακόλουθη καταπάτηση δικαιωμάτων των πολιτών
- 6 στην πραγματοποίηση ασκήσεων ξένων ειδικών σωμάτων
- 7 στην υποχρεωτική μετακίνηση πληθυσμιακών ομάδων από τον τόπο διαμονής τους
- 8 στη σύνδεση της Ολυμπιάδας με τα συμφέροντα των πολυεθνικών εταιριών
- 9 στην χειραγώγηση της νεολαίας μέσα από τα ιδεώδη του Ολυμπισμού και του Εθελοντισμού
- 10 στη σύνδεση της Ολυμπιάδας/ αθλητισμού με τα αναβολικά
- 11 στη σύνδεση της Ολυμπιάδας/ αθλητισμού με την πολιτική
- 12 Άλλο : _____

ΑΙΤΗΜΑ

Τα αιτήματα των κινητοποιούμενων σχετικά με τον τρόπο διεξαγωγής των Ο.Α 2004 στην Αθήνα.

ΑΙΤΗΜΑ1 ΑΙΤΗΜΑ2 κ.ο.κ.

- 1 Κατάργηση των μηχανισμών παρακολούθησης
- 2 Υιοθέτηση εναλλακτικών χωροθετήσεων στα πλαίσια της βιώσιμης ανάπτυξης
- 3 Χρήση υπαρχουσών εγκαταστάσεων
- 4 Διασπορά και περιορισμός των Ολυμπιακών έργων
- 5 Ανάπτυξη και προώθηση μέσων μαζικής μεταφοράς
- 6 Άλλο.....

ΜΟΡΦΗ

Μορφή δράσης του γεγονότος διαμαρτυρίας

ΜΟΡΦΗ 1 ΜΟΡΦΗ 2 κ.ο.κ.

- 1 Συλλογή υπογραφών
- 2 Καλλιτεχνική παράσταση-συναυλία
- 3 Καμπάνια ενημέρωσης- αντιπληροφόρησης
- 4 Δημόσια συζήτηση
- 5 Συγκέντρωση διαμαρτυρίας
- 6 Πορεία-διαδήλωση
- 7 Άμεση δράση (η διατάραξη ενός συμβάντος εμπίπτει σε αυτό)
- 8 Βίαιη αντιπαράθεση
- 9 Απεργία
- 10 Συνέντευξη τύπου
- 11 Παράσταση
- 12 Άλλο _____

ΑΡΙΘΜΟΣ1 _____
Αριθμός (1) Κινητοποιούμενων στην παραπάνω δράση

ΑΡΙΘΜΟΣ2 _____
Αριθμός (2) Κινητοποιούμενων στην παραπάνω δράση
(Για περιπτώσεις όπου αναφέρονται παραπάνω από ένας αριθμός)

Κ.Ο.Κ.

ΟΝΟΜΟΡΓ1 : _____
Όνομα οργάνωσης1/εκπροσώπων του Φορέα Κινητοποίησης1
(Όταν αναφέρονται)

ΟΝΟΜΟΡΓ2 : _____
Όνομα οργάνωσης2/εκπροσώπων του Φορέα Κινητοποίησης2
(Όταν αναφέρονται)

Κ.Ο.Κ

ΟΡΓΕΙΑ _____
Είδος Οργάνωσης

ΟΡΓΕΙΑ1 _____ ΟΡΓΕΙΑ2 _____ Κ.Ο.Κ.

- 1 Πολιτικό Κόμμα-Πολιτική Οργάνωση
- 2 Συνδικαλιστική Οργάνωση-Παράταξη
- 3 Περιβαλλοντική-Οικολογική Οργάνωση Μη Κυβερνητική
- 4 Οικολογική οργάνωση κινηματική
- 5 Οργανώσεις κινημάτων-Δίκτυα Οργανώσεων (πλην των οικολογικών)
- 6 Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (πλην των οικολογικών)
- 7 Τοπική Αυτοδιοίκηση
- 8 Επιτροπή Αγώνα-Τοπικές Αυτοδιοικητικές Κινήσεις Πολιτών
- 9 Επιστημονικός Σύλλογος
- 10 Πολιτιστικός Σύλλογος
- 11 Επαγγελματικός Σύλλογος
- 12 Τοπικός Σύλλογος
- 13 Αναρχικές-Αντιεξουσιαστικές Οργανώσεις
- 14 Εκπαιδευτικά-Επιστημονικά Ιδρύματα
- 15 Φοιτητικές-Σπουδαστικές-Νεολαιίστικες Οργανώσεις
- 16 Καμπάνια Αντί-2004
- 17 Άλλο

ΑΡΟΡΓ _____
Αριθμός ομάδων/ οργανώσεων που διοργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν στο γεγονός διαμαρτυρίας

ΧΩΡΠΕΔ _____
Χωρικό πεδίο του προβλήματος
1 Δράση που εστιάζεται σε ένα τοπικό πρόβλημα
2 Δράση με ευρύτερες αναφορές

ΠΡΟΚΦΟΡ _____
Προκαλούμενοι φορείς
ΠΡΟΚΦΟΡ1 _____
1 Κράτος/ Δημόσιοι Φορείς
2 Κυβέρνηση
3 Πολιτικά Κόμματα
4 Τοπική Αυτοδιοίκηση

ΠΡΟΚΦΟΡ2 _____ Κ.Ο.Κ.

5 Επιχειρήσεις/ Εταιρείες
6 «Αθήνα 2004»
7 Άλλο

ΑΝΤΙΠΡΦ

Αντιδράσεις προκαλούμενων φορέων

ΑΝΤΙΠΡΦ1

ΑΝΤΙΠΡΦ2

κ.ο.κ.

1 Απάθεια

2 Υποσχέσεις/ έναρξη διαλόγου

3 Υιοθέτηση αιτημάτων/ λήψη μέτρων

4 Απόρριψη αιτημάτων

ΚΟΔΡΑ

Κόστος δράσης

ΚΟΔΡΑ1

ΚΟΔΡΑ2

κ.ο.κ.

1 Μηνύσεις

2 Συλλήψεις

3 Τραυματισμοί

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ :

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ «ΑΘΗΝΑ 2004»

- 1 Πολιτικό Κόμμα-Πολιτική Οργάνωση
- 2 Συνδικαλιστική Οργάνωση-Παράταξη
- 3 Περιβαλλοντική-Οικολογική Οργάνωση Μη Κυβερνητική
- 4 Οικολογική οργάνωση κινηματική
- 5 Οργανώσεις κινημάτων-Δίκτυα Οργανώσεων (πλην των οικολογικών)
- 6 Μ.Κ.Ο. (πλην των οικολογικών)
- 7 Τοπική Αυτοδιοίκηση
- 8 Επιτροπή Αγώνα-Τοπικές Κινήσεις Πολιτών
- 9 Επιστημονικός Σύλλογος
- 10 Πολιτιστικός Σύλλογος
- 11 Επαγγελματικός Σύλλογος
- 12 Τοπικός Σύλλογος
- 13 Αναρχικές-Αντιεξουσιαστικές Οργανώσεις
- 14 Εκπαιδευτικά-Επιστημονικά Ιδρύματα
- 15 Φοιτητικές-Σπουδαστικές-Νεολαιίστικες Οργανώσεις
- 16 Καμπάνια Αντί-2004
- 17 Άλλο

1. Αγωνιστικές κινήσεις **2**
2. Αγωνιστικές παρεμβάσεις-συσπειρώσεις εκπαιδευτικών Δ. Αθήνας **2**
3. Άλλη Αθήνα **8**
4. Ανανεωτική Κομμουνιστική Οικολογική-ΑΚΟΑ **1**
5. Αναρχική Αρχιεπιθετική Θεσσαλονίκης **13**
6. Αναρχική παρέμβαση **13**
7. Αναρχική ομάδα «Ξανά στους δρόμους» **13**
8. Αναρχικοί-αντιεξουσιαστές **13**
9. Αναρχικοί-ές από τις δυτικές συνοικίες της Αθήνας και του Πειραιά **13**
10. Αναρχικοί Γαλατσίου **13**
11. Αναρχικοί μαθητές **13**
12. Αναρχικός πυρήνας Ηλιούπολης **13**
13. Αναρχικός πυρήνας-κοινωνικός πόλεμος **13**
14. Αναρχικός πυρήνας «Μαύρη σημαία» **13**
15. Αναρχικός πυρήνας «Οδοφράγματα κοινωνικής ανυπακοής» **13**
16. Αναρχικός πυρήνας «Άρνηση» **13**
17. Ανατρεπτική συλλογικότητα αριστερών (Ε.Α.Α.Κ. Παντείου) **15**
18. Ανεξάρτητη Αριστερή Κίνηση Εργαζόμενοι Μηχανικοί **2**
19. Ανεξάρτητη Αριστερή Συσπείρωση Πληροφορικής- ΑΝ.ΑΡ.ΣΥ.Π. **15**
20. Ανεξάρτητη Κίνηση Πολιτών **8**
21. Ανεξάρτητοι (Αριστεροί φοιτητές ηλεκτρολόγοι-Αλεξανδρούπολη) **15**
22. Ανοιχτή συνέλευση (αναρχική και αντιεξουσιαστική συλλογικότητα) **13**
23. Αντάρτικος πυρήνας **13**
24. Αντιεξουσιαστική Κίνηση Θεσσαλονίκης **13**
25. Αντιεξουσιαστική Κίνηση Ξάνθης **13**
26. Αντιεξουσιαστική Κίνηση Πάτρας **13**
27. Αντιεξουσιαστική Συνέλευση Αλληλεγγύης **13**
28. Αντιεξουσιαστικό στέκι Παντείου **13**
29. Αντιολυμπιακή φλόγα **13**

30. Αντι-πολεμική, αντι-ιμπεριαλιστική κίνηση **5**
31. Αντιπολεμική Διεθνιστική Κίνηση **5**
32. Αντί-σταση στο Χαλάνδρι **8**
33. Αντί της σιωπής (Αυτόνομη δημιουργία για το Πάντειο) **15**
34. Ανυπότακτη Αθήνα (Δημοτική κίνηση) **8**
35. Αριστερά σχήματα-Δάρας (Πολιτικοσυνδικαλιστική παράταξη) **15**
36. Αριστερή Αυτόνομη Αυτοδιοίκηση στο Χαλάνδρι **8**
37. Αριστερή Ενωτική Παρέμβαση Μαθηματικού **15**
38. Αριστερή κίνηση Ιλίου-Πετρούπολης-Καματερού **8**
39. Αριστερή κίνηση Περιστερίου **8**
40. Αριστερή παρέμβαση στους δρόμους της πόλης της Ν. Σμύρνης **8**
41. Αριστερή ριζοσπαστική κίνηση **17**
42. Αριστερή ριζοσπαστική παρέμβαση στις γειτονιές του Πειραιά **8**
43. Αριστερή Συσπείρωση Χημικού **15**
44. Αριστερό σχήμα Ιλίου **8**
45. Αριστερό σχήμα Νίκαιας **8**
46. ΑΡΣΙΣ (Κοινωνική οργάνωση υποστήριξης νέων) **6**
47. Αττική κίνηση Δυτικής Αττικής **8**
48. Αυτοδιαχειριζόμενο στέκι Αγίας Παρασκευής-Χαλανδρίου **13**
49. Αυτόνομη εργατική πρωτοβουλία **2**
50. Αυτόνομο αντιεξουσιαστικό στέκι Πάτρας **13**
51. Αυτόνομο κίνημα **8**
52. Αυτόνομο στέκι **13**
53. Contra Legem Νομικής Ενιαία Ανεξάρτητη Αριστερή Κίνηση (Ε.Α.Α.Κ.) **15**
54. «Δημήτρης Γληνός» **2**
55. Δημοκρατική Δημοτική Ενότητα Καλλιθέας **8**
56. «Δημοκρατική Ενότητα» Κορυδαλλού **8**
57. Δημοκρατική Πανεπιστημιακή Κίνηση Γιατρών (ΔΗΠΙΑΚ) **2**
58. Δημοκρατική Συσπείρωση για τις Λαϊκές Ελευθερίες και την Αλληλεγγύη **5**
59. Δημοτική Ενότητα Αμαρουσίου **8**
60. Δημοτική Κίνηση Κερατσινίου «Ανθρώπινη πόλη» **8**
61. Δημοτική Κίνηση «Πειραιάς-Αναγέννηση» **8**
62. Δημοτική Κίνηση Πειραιά «Εδώ δημότες» **8**
63. Δημοτική Συνεργασία για το Ελληνικό **8**
64. Διεθνής Δράση **17**
65. Διεθνής Ένωση Αρχιτεκτόνων **9**
66. Διεθνής Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης **17**
67. Δικηγορικός Σύλλογος Αθήνας **9**
68. Δίκτυο Κοινωνικής Υποστήριξης Προσφύγων και Μεταναστών (Αριστερή Αντιρατσιστική Οργάνωση) **5**
69. Δίκτυο Πάτρας **15**
70. Δίκτυο Υπεράσπισης Πολιτικών και Κοινωνικών Δικαιωμάτων **5**
71. Εθελοντική Εργασία Αθήνας **6**
72. Εκτελεστική Γραμματεία **17**
73. Ελευθεριακή Συνδικαλιστική Ένωση **13**
74. Ελευθεριακοί-αντιεξουσιαστές **13**
75. Ελληνική Επιτροπή για τη Διεθνή Ύφεση και Ειρήνη-ΕΕΔΥΕ **5**
76. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία **3**
77. Ελληνικό Δίκτυο Δράσης για το Δικαίωμα στην Πόλη και την Κατοικία **5**
78. Ελληνικό Κοινωνικό Φόρουμ **5**
79. Ελληνικό Κοινωνικό Φόρουμ Ιλίου **5**
80. Ελληνικό Κοινωνικό Φόρουμ Πετρούπολης **5**

81. Ενιαία Ανεξάρτητη Αριστερή Κίνηση Αλεξανδρούπολης (Ε.Α.Α.Κ.) **15**
82. Ενιαία Ανεξάρτητη Αριστερή Κίνηση. (Ε.Α.Α.Κ.) **15**
83. Ενιαία Ανεξάρτητη Αριστερή Κίνηση-ΕΑΑΚ ΦΜΣ**15**
84. Εναλλακτική Παρέμβαση Δικηγόρων **2**
85. Έναυσμα **1**
86. Ένωση Αμφοβολιστών Πειραιά **2**
87. Ένωση Μηχανικών Δημοσίων Υπαλλήλων Διπλωματούχων Ανώτατων Σχολών **11**
88. Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών-ΕΣΗΕΑ **11**
89. Ενωτική Πρωτοβουλία Φοιτητών Πολυτεχνείου Κρήτης **15**
90. Επαναστατική Λαμπαδηδρομία **13**
91. Επιμελητήριο Μαγνησίας **11**
92. Επιτροπή Αλληλεγγύης στους Πολιτικούς Κρατούμενους της Τουρκίας και Κουρδιστάν **5**
93. Επιτροπή για τη Διάσωση των Προσφυγικών γειτονιών Αθήνας-Πειραιά **8**
94. Επιτροπή για την Προώθηση της Αδιαλλαξίας **13**
95. Επιτροπή Ειρήνης Κιλκίς **5**
96. Επιτροπή Ειρήνης Λέσβου **5**
97. Επιτροπή Κατοίκων Μοσχάτου-Ν. Φαλήρου **8**
98. Επιτροπή Κατοίκων Περιοχής Θρακομακεδόνων-Χαλανδρίου **8**
99. Επιτροπή Μαγνησίας **8**
100. Επιτροπή Πολιτών Ιωαννίνων **8**
101. Επιτροπή Πολιτών Περιοχής Σπάτων **8**
102. Επιτροπή Συνταγματικών Δικαιωμάτων Μελών Δικηγορικού Συλλόγου Αθήνας**9**
103. Εργατική Πρωτοβουλία Μαγνησίας **2**
104. Εργατικό Κέντρο Βόλου **2**
105. Εργατικό Κέντρο Πειραιά **2**
106. Εταιρεία Προστασίας Περιβάλλοντος **3**
107. Εταιρεία Προστασίας της Φύσης **3**
108. Θερσίτης (Χώρος κοινωνικής και πολιτιστικής παρέμβασης) **10**
109. Θεσσαλονίκη-αντίσταση 2003 **5**
110. Ιός αταξίας **13**
111. Καμπάνια Αντί-2004 **16**
112. Κατάληψη Terra Incognita **13**
113. Κατάληψη Φάμπρικα-Υφανέτ **13**
114. Καταληψίες Planet **17**
115. Κάτοικοι και Εργαζόμενοι στην Πολυκατοικία της Οδού Κηφισίας 5 **8**
116. Κ.ΑΡ.Α.ΒΙ Βιολογικού **15**
117. Κίνηση Αριστερών Ριζοσπαστών Λάρισας (ΚΑΡΛΑ) **1**
118. Κίνηση Κατοίκων Περιοχής Κουντουριώτικων **8**
119. Κίνηση Πολιτών «Δάση-Δημόσια Γη-S.O.S.» **3**
120. Κίνηση Πολιτών Ημαθίας **8**
121. Κίνηση Πολιτών Καρδίτσας ενάντια στην Ολυμπιάδα **8**
122. Κίνηση Πολιτών Παραλίας Σαρωνικού **8**
123. Κομματική Οργάνωση Πειραιά **1**
124. Κραχ στο Οικονομικό **15**
125. Λαϊκές Αγωνιστικές Κινήσεις **8**
126. Λέσχη «Υπογείως στην Καλλιδρομίου 94» **10**
127. Λιμάνι της Αγωνίας (Δημοτική παράταξη) **8**
128. Λύκοι της εΕρήμου **13**
129. Μαύρη Γάτα **13**
130. Μεσοποταμία (Κίνηση πολιτών από το Μοσχάτο) **8**
131. Μέτωπο Ριζοσπαστικής Αριστεράς -ΜΕΡΑ Χαϊδαρίου **1**
132. Μονάδα Απεξάρτησης 18 ΑΝΩ **17**

133. Ναζιακή Επιτροπή ενάντια στην Ολυμπιάδα **8**
134. Νέα Οικολογία-Φίλοι της Γης **3**
135. Νεανική Δράση για την Ειρήνη **5**
136. Νεολαία Κομμουνιστική Απελευθέρωση **15**
137. No Olympics **17**
138. Νομαρχιακή Αγωνιστική Συνεργασία-ΝΑΣ **8**
139. Νομαρχιακή Κίνηση «Ενεργοί πολίτες» **8**
140. Ξενοδοχοϋπάλληλοι Αθήνας **11**
141. Ομοσπονδία Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης-ΟΛΜΕ **11**
142. Οι Γνωστοί **17**
143. Οικολογική Κίνηση (Κίνηση πολιτικής οικολογίας) **4**
144. Οικολόγοι Πράσινοι **1**
145. Οικονομικό Επιμελητήριο **11**
146. Ομάδα Virus **15**
147. Ομοσπονδία Βιοτεχνικών Σωματείων Αθήνας **11**
148. Ομοσπονδία Γυναικών Ελλάδος (ΟΓΕ) **5**
149. Ομοσπονδία Συνταξιούχων ΙΚΑ **2**
150. Οργάνωση Πολίτες της Αττικής **8**
151. Οργανωτική Επιτροπή της Ολυμπιάδας Ειρήνης **17**
152. Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004» **17**
153. Παναγροτική Αγωνιστική Συσπείρωση-ΠΑΣΥ **2**
154. Πανελλήνια Ένωση Κρατούμενων Αγωνιστών Μακρονήσου-ΠΕΚΑΜ **5**
155. Πανελλήνια Ομοσπονδία Αντιστασιακών Οργανώσεων-ΠΟΑΟ **17**
156. Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεων Συντακτών-ΠΟΕΣΥ **11**
157. Πανελλήνια Ομοσπονδία Προσφύγων **17**
158. Πανελλήνιος Σύνδεσμος Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης 1940-1944 **5**
159. Πανεργατικό Αγωνιστικό Μέτωπο (ΠΑΜΕ) **2**
160. Πανσαμακή Επιτροπή Ειρήνης **5**
161. Πανσπουδαστική ΚΣ **15**
162. Παρεμβάσεις των Εκπαιδευτικών **2**
163. Παρέμβαση Πολιτών Αμαρουσίου **8**
164. Παρεμβολή στις Κυρίαρχες Συχνότητες-Ενιαία Ανεξάρτητη Αριστερή Κίνηση (Ε.Α.Α.Κ.) **15**
165. Παρεμβολή Φυσικού **15**
166. Πειραιϊκός Συντονισμός Αντί-2004 **8**
167. Πράξια **10**
168. Πράσινη Πολιτική (Διμηνιαίο έντυπο που ασχολείται με οικολογικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά θέματα) **1**
169. Πρωτοβουλία Αγώνα **5**
170. Πρωτοβουλία Αγώνα-Θεσσαλονίκη 2003 **5**
171. Πρωτοβουλία Αναρχικών ενάντια στην Ολυμπιάδα **13**
172. Πρωτοβουλία Αναρχικών Χαλανδρίου **13**
173. Πρωτοβουλία Αντί-2004 Μαγνησίας **8**
174. Πρωτοβουλία Αντιεξουσιαστών Αγρινίου **13**
175. Πρωτοβουλία Αντισυναινετικής Δράσης **13**
176. Πρωτοβουλία Άρτας **8**
177. Πρωτοβουλία Γένοβα 2001 **5**
178. Πρωτοβουλία για τη διάσωση του Σχοινιά-Μαραθώνα **8**
179. Πρωτοβουλία ενάντια στην Παγκοσμιοποίηση **5**
180. Πρωτοβουλία Εξαρχειωτών **8**
181. Πρωτοβουλία Κατοίκων ενάντια στην «Ανάπλαση» (πλατεία Εξαρχείων) **8**
182. Πρωτοβουλία Μαγνησίας ενάντια στον Τρομονόμο **8**

183. Πρωτοβουλία Νομικής Στήριξης Αντί-2004 **9**
184. Πρωτοβουλία Οικοδόμων **2**
185. Πρωτοβουλία Πολιτών ενάντια στη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004» **8**
186. Πρωτοβουλία Πολιτών Καλλιθέας **8**
187. Ριζοσπαστική κίνηση **2**
188. SALONICA 2003 (αντιεξουσιαστική κίνηση) **13**
189. Σοσιαλιστική Σπουδαστική Πάλη **15**
190. Συλλογικότητα Αναρχικών-Αντιεξουσιαστών L14 **13**
191. Συλλογικότητα για την Αυτοοργανωμένη Δράση Ηλιούπολης **8**
192. Σύλλογοι Φοιτητικών Εστιών **15**
193. Σύλλογος Αδιόριστων Εκπαιδευτικών **2**
194. Σύλλογος Εργαζομένων ΟΤΑ και Δημοτικών Επιχειρήσεων Ν. Θεσσαλονίκης **2**
195. Σύλλογος Εργαζομένων στα Φροντιστήρια Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών **2**
196. Σύλλογος «Εστία» περιοχής ΟΑΚΑ **8**
197. Σύλλογος Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Λειτουργών Άρτας **11**
198. Σύλλογος Κατοίκων των Προσφυγικών πολυκατοικιών της Λ. Αλεξάνδρας **8**
199. Σύλλογος Περιβαλλοντικής Προστασίας Ψυχικού **3**
200. Συμπράταξη για την Αθήνα **8**
201. Συνασπισμός των Πολιτών Ανατολικής Αττικής **8**
202. Συνασπισμός των Πολιτών-Πράσινη πρόταση **8**
203. Συνέλευση Θεσσαλονίκης ενάντια στην Ολυμπιάδα **8**
204. Συνέλευση Κεντρικής Ελλάδας ενάντια στην Ολυμπιάδα **8**
205. Συνεργασία Πολιτών Πειραιά «Άρωμα πόλης» **8**
206. Συντονιστική Γραμματεία Αντιπολεμικού Κινήματος Βορειοδυτικής Ελλάδας **5**
207. Συντονιστική Επιτροπή για την Αποτροπή της Επέκτασης του γηπέδου του ΠΑΟ **8**
208. Συντονιστική Επιτροπή για τη Διάσωση της Παραλίας Σαρωνικού **8**
209. Συντονιστική Επιτροπή για τη Διάσωση της Παραλίας του Φαληρικού όρμου **8**
210. Συντονιστική Επιτροπή Συλλόγων και Κινήσεων Αθήνας για την Προστασία των Ελεύθερων Χώρων και την Ποιότητα Ζωής **8**
211. Συντονιστικό Αριστερών Κινήσεων Πόλης και Εργατικών Συσπειρώσεων **5**
212. Συντονιστικό Φορέων-σωματείων- κινήσεων Ν. Χαλκιδικής **5**
213. Συντονιστικό Φόρουμ Υγείας **5**
214. Συσπείρωση Αναρχικών **13**
215. Συσπείρωση Αριστερών Αρχιτεκτόνων **2**
216. Συσπείρωση Αριστερών Μηχανικών **2**
217. Συσπείρωση Φοιτητών ενάντια στην Ολυμπιάδα **15**
218. Σωματείο μισθωτών-τεχνικών Ν. Θεσσαλονίκης **2**
219. Σωματείο υπαλλήλων βιβλίου-χάρτου **2**
220. Φεμινιστικό κέντρο Αθήνας **5**
221. Φίλοι του δάσους Ν. Φιλαδέλφειας **8**
222. Φοίβος και Αθηνά **17**
223. WWF **3**
224. Χώρος δράσης και αντιπληροφόρησης «Μαυροκόκκινο» **13**
225. Χώρος πολιτιστικής και κοινωνικής παρέμβασης Πειραιά **10**
226. Ψυχιατρικό νοσοκομείο Αθηνών

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

	Σελ.
Πίνακας 1 : Γεγονότα Διαμαρτυρίας ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες και έτος δημοσιοποίησης τους.....	29
Πίνακας 2 : Γεγονότα Διαμαρτυρίας ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες και επίπεδο πραγματοποίησης τους.....	35
Πίνακας 3 : Γεγονότα Διαμαρτυρίας ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες και χωρικό πεδίο του προβλήματος.....	37
Πίνακας 4 : Γεγονότα Διαμαρτυρίας ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες και μορφές δράσης των Γεγονότων Διαμαρτυρίας.....	39
Πίνακας 5: Μορφή δράσης των Γ.Δ. και γεωγραφικό επίπεδο διοργάνωσης τους	41
Πίνακας 6: Είδη Διεκδικήσεων των Γ.Δ. έναντι των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας	43
Πίνακας 7: Μορφή δράσης των Γ.Δ. και χωρικό πεδίο διοργάνωσης τους.....	48
Πίνακας 8: Μορφή δράσης των Γ.Δ. και περιεχόμενο των διαμαρτυριών.....	49
Πίνακας 9: Γεωγραφικό επίπεδο κινητοποιήσεων και περιεχόμενο των διαμαρτυριών.....	50
Πίνακας 10 : Περιεχόμενο των διαμαρτυριών και χωρικό πεδίο διοργάνωσης τους.....	50
Πίνακας 11 : Γεγονότα Διαμαρτυρίας και είδος οργανώσεων που οργάνωσαν ή/και συμμετείχαν στο γεγονός διαμαρτυρίας.....	51
Πίνακας 12 : Είδος οργανώσεων που διοργάνωσαν ή/και συμμετείχαν στα Γ.Δ. και γεωγραφικό επίπεδο διοργάνωσης τους.....	57
Πίνακας 13 : Είδος οργανώσεων που διοργάνωσαν ή/και συμμετείχαν στα Γ.Δ. και χωρικό πεδίο δράσης.....	58
Πίνακας 14 : Περιεχόμενο των διαμαρτυριών και είδος οργανώσεων που διοργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν στο Γ.Δ.....	59
Πίνακας 15 : Μορφή της κινητοποίησης και είδος οργανώσεων που την διοργάνωσαν ή/ και συμμετείχαν σε αυτή.....	59
Πίνακας 16 : Προκαλούμενοι φορείς σε Γ.Δ. ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας.....	60

Πίνακας 17 : Μορφή δράσης των Γ.Δ. και προκαλούμενοι φορείς.....	62
Πίνακας 18 : Είδος οργανώσεων που διοργάνωσαν ή/και συμμετείχαν στα Γ.Δ. και προκαλούμενοι φορείς.....	63
Πίνακας 19 : Συχνότητα κειμένων στις πηγές άντλησης τους.....	69
Πίνακας 20 : Συσχέτιση κειμένων κριτικής κατά των Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004» με τα ιδιαίτερα ζητήματα που αυτά θίγουν.....	70
Πίνακας 21 : Εμφάνιση των θεματικών και των αναλυτικών θεμάτων τους στο σύνολο των κειμένων.....	72
Πίνακας 22 : Εμφάνιση των θεματικών και των αναλυτικών θεμάτων τους ανά είδος οργάνωσης.....	75
Σχήμα 1 : Κατανομή Γεγονότων Διαμαρτυρίας με βάση το έτος δημοσιοποίησης τους.....	30
Σχήμα 2 : Ετήσια κατανομή Γεγονότων Διαμαρτυρίας με βάση την πηγή εύρεσης τους.....	32
Σχήμα 3 : Ετήσια κατανομή Γεγονότων Διαμαρτυρίας με βάση το επίπεδο πραγματοποίησης τους.....	36
Σχήμα 4 : Ετήσια κατανομή Γεγονότων Διαμαρτυρίας με βάση το χωρικό πεδίο του προβλήματος.....	38
Σχήμα 5 : Ετήσια κατανομή Γεγονότων Διαμαρτυρίας με βάση τη μορφή δράσης του Γεγονότος Διαμαρτυρίας.....	40
Σχήμα 6: Δυναμικές μορφές δράσης και επίπεδο δράσης των Γεγονότων Διαμαρτυρίας.....	42
Σχήμα 7: Ετήσια κατανομή Γεγονότων Διαμαρτυρίας με βάση το είδος της διεκδίκησης.....	46
Σχήμα 8 : Ετήσια κατανομή Γεγονότων Διαμαρτυρίας με βάση το είδος της οργάνωσης που οργάνωσε/ συμμετείχε στο Γεγονός Διαμαρτυρίας.....	55
Σχήμα 9 : Ετήσια κατανομή Γεγονότων Διαμαρτυρίας με βάση τους προκαλούμενους φορείς.....	61

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΥ

1-4 : κείμενα πολιτικών, συνδικαλιστικών οργανώσεων
5-8 : κείμενα περιβαλλοντικών οργανώσεων/ οργανώσεων κοινωνικών κινημάτων
9-12 : κείμενα οργανώσεων/ θεσμών σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης
13 : κείμενα επιστημονικών/ επαγγελματικών συλλόγων
14-17 : κείμενα αναρχικών/ αντιεξουσιαστικών οργανώσεων
18-20: κείμενα φοιτητικών/σπουδαστικών/νεολοιίστικων οργανώσεων/εκπαιδευτικών ιδρυμάτων
21-24 : κείμενα Καμπάνιας Αντί-2004

1. Διαμαρτυρία κατά της Ολυμπιάδας.

Ημερομηνία : 20/12/2003

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.athens.indymedia.org)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Αριστερή Συσπείρωση Γιατρών, Ενωτική Παρέμβαση Εμποροϋπαλλήλων, Ανεξάρτητη Αριστερή Κίνηση-Εργαζόμενοι Μηχανικοί, Ριζοσπαστική Παρέμβαση Μισθωτών Λογιστών, Αριστερή Πρωτοβουλία Μισθωτών Μηχανικών

2. Το κίνημα των πολιτών ενάντια στην Ολυμπιάδα 2004.

Ημερομηνία : 9/02/1998

Πηγή : *H Αυγή*

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Συνασπισμός της Αριστεράς, της Οικολογίας και των Κοινωνικών Κινημάτων, Πρωτοβουλία Πολιτών

3. Συνέντευξη τύπου του ΣΥΝ για την ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων.

Ημερομηνία : 8/12/2003

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.syn.gr)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Συνασπισμός της Αριστεράς, της Οικολογίας και των Κοινωνικών Κινημάτων

4. Έτσι υποδεχόμαστε την Ολυμπιάδα του 2004.

Ημερομηνία : Φεβρουάριος 2002

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.athens.indymedia.org)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Εργαζόμενοι στο Δημοτικό Γυμναστήριο Χαλανδρίου

5. Πρωτοβουλία Αγώνα : Συνέλευση ενάντια στο 2004.

Ημερομηνία : 7/02/2004

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.athens.indymedia.org)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Πρωτοβουλία Αγώνα

6. Χανιά : Εκδήλωση ενάντια στην Ολυμπιάδα.

Ημερομηνία : 22/07/2004

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.athens.indymedia.org)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Πρωτοβουλία Αγώνα, Κοινωνικό Φόρουμ Θεσσαλονίκης, Επιτροπή κατά των Βάσεων και της Εξάρτησης

7. Ολυμπιάδα 2004 Αγώνας για το περιβάλλον.

Ημερομηνία : -

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.ornithologiki.gr)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : WWF Ελλάς, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

8. Ολυμπιακοί Αγώνες : η νέα μεγάλη ιδέα.

Ημερομηνία : Σεπτέμβριος 2003

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.oikoen.gr)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Περιβαλλοντική Πρωτοβουλία Μαγνησίας

9. Απατηλές υποσχέσεις η «Ολυμπιακή αναβάθμιση».

Ημερομηνία : 10/03/2001

Πηγή : Ριζοσπάστης

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Επιτροπή Αγώνα Μενιδίου κατά της υποβάθμισης

10. Παρέμβαση ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες στη Σπάρτη.

Ημερομηνία : 19/07/2003

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.athens.indymedia.org)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Ριζοσπαστική Αγωνιστική Πρωτοβουλία κατοίκων Λακωνίας

11. Διαδήλωση ενάντια στην Ολυμπιάδα.

Ημερομηνία : 28/02/2004

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.athens.indymedia.org)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Πειραιϊκός Συντονισμός Αντί-2004

12. Αντιολυμπιακή δράση.

Ημερομηνία : 19/07/2004

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.athens.indymedia.org)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Λαϊκές Αγωνιστικές κινήσεις

13. Η ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων, οι πολίτες, οι εργαζόμενοι και τα δικαιώματά τους.

Ημερομηνία : Ιούλιος 2004

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.olme.gr)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Ομοσπονδία Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης- Ο.Λ.Μ.Ε.

14. Αναρχική συγκέντρωση-πορεία ενάντια στους Ολυμπιακούς.

Ημερομηνία : 22/01/2004

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.athens.indymedia.org)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Αναρχική Συνέλευση Αναρχικών- Αντιεξουσιαστών

15. Παρέμβαση ενάντια στις ελληνοαμερικάνικες τρομοκρατικές ασκήσεις.

Ημερομηνία : 11/03/2004

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.athens.indymedia.org)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Αναρχική Συνέλευση Αναρχικών- Αντιεξουσιαστών

16. Αναρχική παρέμβαση ενάντια στην Ολυμπιάδα.

Ημερομηνία : 1/06/2004

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.athens.indymedia.org)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Αναρχική Συνέλευση Αναρχικών- Αντιεξουσιαστών

17. Εκδήλωση ενάντια στην Ολυμπιάδα.

Ημερομηνία : 19/07/2004

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.athens.indymedia.org)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Αναρχικοί/ές από τις δυτικές συνοικίες Αθήνας και Πειραιά

18. Ολυμπιακοί Αγώνες το μέλλον μας στο στόχαστρο.

Ημερομηνία : 7/05/2004

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.athens.indymedia.org)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Ενιαία Ανεξάρτητη Αριστερή Κίνηση (Ε.Α.Α.Κ.), Εναλλακτική Παρέμβαση Δικηγόρων, Πρωτοβουλία Οικοδόμων, Σωματείο Μισθωτών Τεχνικών

19. Κάτω τα χέρια από τις εστίες.

Ημερομηνία : Ιούνιος 2002

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.athens.indymedia.org)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Συντονιστική Επιτροπή Γενικής Συνέλευσης Φ.Ε.Ε.Μ.Π.

20. Φοιτητές παρεμβαίνουν δυναμικά σε εκδήλωση για το 2004 στο Παρίσι.

Ημερομηνία : Μάιος 2002

Πηγή : Ιστοσελίδα (www.athens.indymedia.org)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Πρωτοβουλία Φοιτητών ενάντια στην Ολυμπιάδα

21. Ο πολιτισμός της Ολυμπιάδας δεν είναι δικός μας!

Ημερομηνία : 2-4/07/2004

Πηγή : Άλλο (Εφημερίδα *Η Εποχή*) (www.epohi.gr)

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Καμπάνια Αντί-2004, Συσπείρωση Φοιτητών ενάντια στην Ολυμπιάδα, Ομοσπονδία Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης- Ο.Λ.Μ.Ε., Πρωτοβουλία Οικοδόμων, Σωματείο Μισθωτών Τεχνικών, Συντονιστικό Φόρουμ Υγείας, Δίκτυο για τα Κοινωνικά και Πολιτικά Δικαιώματα, Επιτροπή Συνταγματικών Δικαιωμάτων μελών Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, Πρωτοβουλία Νομικής Στήριξης Αντί-2004

22. Εκτιμήσεις και συμπεράσματα από τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας.

Ημερομηνία : 27/09/2004 (Παρουσιάστηκε σε δημόσια συζήτηση που έγινε στο Ε.Μ.Π.)

Πηγή : Βιβλίο : *Η άλλη όψη της Ολυμπιάδας*

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Καμπάνια Αντί-2004

23. Τους Αγώνες Παύσατε.

Ημερομηνία : 26/08/2004 (Ομιλία της Ε. Πορτάλιου σε συνέντευξη τύπου της Καμπάνιας Αντί-2004 στο Δικηγορικό Σύλλογο Αθήνας)

Πηγή : Βιβλίο : *Η άλλη όψη της Ολυμπιάδας*

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Καμπάνια Αντί-2004

24. Αντίσταση στην Ολυμπιάδα της νέας τάξης.

Ημερομηνία : 2004 (Το καλοκαίρι του 2004 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα *Εποχή* και τα περιοδικά *Βαβυλωνία* και *Άρδην*)

Πηγή : Βιβλίο : *Η άλλη όψη της Ολυμπιάδας*

Διοργανωτές/ συμμετέχοντες : Καμπάνια Αντί-2004

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

1. ΚΕΝΤΡΟ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

1.1 Υδροκεφαλισμός

- Έργα και πόροι μόνο για την Αθήνα- - υποχρηματοδότηση περιφέρειας
- Περιφερειακές ανισότητες

2. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ-ΥΓΕΙΑ : (Επιπτώσεις Ολυμπιακών έργων στην υγεία των πολιτών και στο περιβάλλον φυσικό και δομημένο)

2.1 Καταστροφή δημόσιων χώρων

- Ανακατασκευή γηπέδου Λεωφόρου Αλεξάνδρας
- Προσφυγικές πολυκατοικίες της Λεωφόρου Αλεξάνδρας
- Καταστροφή τόπων με ιστορική και αρχαιολογική αξία
- Πρώην αεροδρόμιο Ελληνικού
- Χώρος γύρω από το Ο.Α.Κ.Α. στο Μαρούσι
- Έργα στον Πειραιά
- Κατεδάφιση πολυκατοικίας Κηφισιάς 5
- Ανάπλαση Πεδίου του Άρεως
- Ανάπλαση στην πλατεία Εξαρχείων
- Ανάπλαση στο Φιλοπάππου

2.2 Καταστροφή φυσικού περιβάλλοντος- τσιμεντοποίηση

- Επιφανειακός προαστιακός σιδηρόδρομος
- Ποταμός Κηφισός- αυτοκινητόδρομος
- Αττική οδός
- Οδός Σταυρού-Ελευσίνας στο Μενίδι
- Γέφυρα της ακτής Κονδύλη
- Τσιμεντοποίηση της περιοχής Γουδί
- Τσιμεντοποίηση περιοχών
- Τσιμεντοποίηση άλσους Βεΐκου στο Γαλάτσι
- Καταστροφή δασικής έκτασης στο Τατόι
- Κοινόχρηστοι χώροι και πράσινο
- Κοπή δέντρων στον χείμαρρο Κραυσίδα, στο Βόλο
- Ολυμπιακό Ιππικό Κέντρο-Ολυμπιακό σκοπευτήριο- κάμπος Μεσογείων
- Ολυμπιακό χωριό-Πάρνηθα
- Παραλία Σαρωνικού- γήπεδα και μαρίνες
- Υδροβιότοπος Σχοινιά-Ολυμπιακό Κωπηλατοδρόμιο
- Καταστροφή Μαραθώνα
- Καταστροφή παραλίας Φλοίσβου στο Φάληρο
- Γήπεδο πινγκ-πονγκ στο Γαλάτσι
- Καταστροφή παραλίας Αγίου Κοσμά
- Κατασκευή του ΚΥΤ στην Ηλιούπολη (Υμηττός) και στα Βριλήσσια –ΔΕΗ
- Οικιστικές ζώνες
- Κατασκευή καταστημάτων σε πράσινους χώρους για εξυπηρέτηση πελατών
- Κατασκευή Σιδηροδρομικού Κέντρου Αχαρνών

2.3 Επιπτώσεις στην υγεία των πολιτών

- Ατμοσφαιρική ρύπανση
- Αλλαγή μικροκλίματος και αύξηση της θερμοκρασίας
- Ενεργειακή κατανάλωση
- Κεραίες κινητής τηλεφωνίας
- Αύξηση των τιμών του βενζόλιου
- Οξείδια και άλλες μορφές ρύπανσης
- Φιλοξενία επισκεπτών- αύξηση απορριμμάτων, κατανάλωσης νερού και ρεύματος
- Διοξίνες στην ασφάλτο
- Ρύπανση του περιβάλλοντος
- Αεροψεκασμοί

3. ΕΡΓΑΣΙΑ (στις Ολυμπιακές εγκαταστάσεις)

3.1 Επικίνδυνες συνθήκες

- Θάνατοι-τραυματισμοί εργατών
- Έλλειψη ικανοποιητικού φωτισμού
- Κιγκλιδώματα ασφαλείας

3.2 Εργασιακές σχέσεις εκμετάλλευσης

- Εργασιακά δικαιώματα
- Αμοιβές
- Εργασιακό ωράριο- ελαστικό-υπερωρίες
- Εντατικοποίηση της εργασίας
- Περικοπές αδειών

4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ (Επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά και στο βιοτικό επίπεδο [ομάδων] πολιτών)

4.1 Οικονομικές επιπτώσεις στους πολίτες

- Περικοπή κρατικών δαπανών για βασικές κοινωνικές ανάγκες (παιδεία, υγεία, ασφάλιση, κράτος πρόνοιας)
- Χρέη στις επόμενες γενιές
- Ανεργία- χαμηλοί μισθοί
- Αύξηση δημόσιου χρέους
- Υπέρογκες δαπάνες
- Φορολογία
- Μεγαλύτερη δανειοδότηση
- Υπερδανεισμός και υπερχρέωση της χώρας
- Ξεπούλημα της δημόσιας περιουσίας με περισσότερες ιδιωτικοποιήσεις
- Υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών
- Κατάργηση της δημόσιας και δωρεάν στέγασης των φοιτητών

4.2 Οικονομικά συμφέροντα

- Μίζες
- «Αθήνα 2004»-μισθοί
- Πολυεθνικές- μεγαλοεργολάβοι
- Έκφραση της καπιταλιστικής νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης
- Δίκτυα των Μ.Μ.Ε.

5. ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ (Αμφισβήτηση του θεσμού)

5.1 Υποταγή στην εξουσία-Χειραγώγηση πολιτών

- Φαντάροι-υποχρεωτικός εθελοντισμός
- Υποταγή στην εξουσία- κοινωνική συναίνεση στις καταπιεστικές επιλογές των κυρίαρχων
- Χειραγώγηση νεολαίας
- Υποταγή στην υπηρεσία των εταιρειών

5.2 Οικονομικές συνέπειες του εθελοντισμού

- Μείωση κόστους Αγώνων
- Απλήρωτη εργασία
- Πελατειακές σχέσεις

5.3 Ιδεολογικές-πολιτισμικές διαστάσεις του εθελοντισμού

- Ολυμπιακή παιδεία (μάθημα στα σχολεία)
- Πανόραμα Ολυμπιακών Αθλημάτων ΑΘΗΝΑ-2004
- Εντύπωση συμμετοχής της κοινωνίας στην διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων
- Πολιτιστικός εκμαυλισμός

6. ΑΣΦΑΛΕΙΑ (Αντίθεση στην καταπάτηση των ατομικών και δημοκρατικών δικαιωμάτων στο όνομα της ασφάλειας)

6.1 Καταστολή- γενικευμένος κοινωνικός έλεγχος

- Απαγορεύσεις πορειών/ απεργιών/ διανομή πολιτικών φυλλαδίων
- Αστυνομοκρατία
- Εξακριβώσεις
- Κάμερες
- Μπλόκα
- Τρομοστερία- Τρομοκράτηση πληθυσμού- Μεγάλος Αδερφός
- Απαγόρευση κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων
- Φυσικά αέρια
- Προστασία Ολυμπιακών εγκαταστάσεων από πυρηνικό πλήγμα
- Παγκόσμια αντιτρομοκρατική καταστολή
- Στρατικοποίηση
- Ηλεκτρονικό φακέλωμα υπόπτων
- Αερόπλοιο- Ελικόπτερα
- Ολυμπιακές Κόκκινες ζώνες
- Σκούπες μεταναστών- αστέγων/ πογκρόμ απελάσεων
- Πολιτικά, δημοκρατικά, ατομικά δικαιώματα
- Περιορισμός δημοκρατικών κατακτήσεων και ελευθεριών
- Αποκλεισμός ελεύθερης γνώμης από τα Μ.Μ.Ε.
- Αντιδημοκρατικό πλαίσιο τρομοκρατίας και καταστολής
- «Στρατόπεδα συγκέντρωσης» για άστεγους και απόκληρους της κοινωνίας

6.2 Έλεγχος από ξένες δυνάμεις

- Μυστικές υπηρεσίες ξένων χωρών
- NATO
- Επίσκεψη Κόλιν Πάουελ
- Στρατιωτικές ασκήσεις ελληνικών και ξένων δυνάμεων
- Ιμπεριαλισμός

- Προώθηση παγκόσμιου πολέμου και καθυπόταξη της ανθρωπότητας
- Ληλασία της καπιταλιστικής περιφέρειας

6.3 Κόστος ασφάλειας

7. ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ (Εκφράσεις και πολλαπλές επιπτώσεις του πρωταθλητισμού-αμφισβήτηση της «εμπορευματοποίησης» του αθλητικού και Ολυμπιακού θεσμού)

7.1 Εμπορευματοποίηση

- Διαφήμιση- Μ.Μ.Ε.
- Αθλητές-εμπορεύματα- πλουσιοπάροχες αμοιβές
- Υπερκέρδη για το κεφάλαιο

7.2 Πρωταθλητισμός- Ανταγωνισμός

7.3 Ντόπινγκ

- Συμφέροντα φαρμακευτικών εταιρειών
- Κίνδυνος για την υγεία των αθλητών

8. ΠΟΛΙΤΙΚΗ

- Εθνικιστικά ιδεώδη-ρατσισμός
- «Ολυμπιακή εκχειρία» (υποκρισία)
- Αναβάθμιση των πολιτικών επιρροών
- Έλλειψη δημοκρατικού διαλόγου-πολιτικές αποκλεισμού πολιτών από τα κέντρα λήψης αποφάσεων
- Εθνικός στόχος (ειρωνικά)
- Αδιαφάνεια
- Υιοθέτηση αντιδραστικών πολιτικών ιδεών των κυβερνήσεων
- Προσφορά στη δημοκρατία (ειρωνικά)

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΥ

1. Διαμαρτυρία κατά της Ολυμπιάδας.

ΟΧΙ ΑΛΛΟ ΑΙΜΑ ΕΡΓΑΤΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΤΩΝ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΩΝ

Την ίδια μέρα που η κυβέρνηση με το γνωστό απαράδεκτο πολυνομοσχέδιο νομιμοποιούσε όλα τα αυθαίρετα, στο μεγαλύτερο ολυμπιακό αυθαίρετο, το δημοσιογραφικό χωριό, άλλος ένας εργάτης, ο Dalip Doka 51 χρονών, έχανε την ζωή του. Η απάνθρωπη εντατικοποίηση της εργασίας, η έλλειψη ικανοποιητικού φωτισμού και τα κιγκλιδώματα ασφαλείας που δεν είχαν τοποθετηθεί ήταν η αιτία της απώλειας μιας ακόμη ζωής στο Ολυμπιακά έργα, φτάνοντας στους 13 και μετρώντας 65 νεκρούς εργαζόμενους στα έργα υποστήριξης της Ολυμπιάδας. Αυτό το λουτρό αίματος έχει όνομα και αιτία. Η ισχυρή Ελλάδα των εκσυγχρονιστών, τα μεγαλομανή σχέδια της Αγγελουπούλου, τα πρωτόγνωρα κέρδη των πολυεθνικών και των ελληνικών κατασκευαστικών εταιριών σχεδίασαν την νέα σημαία των ολυμπιακών αγώνων όπου οι πέντε κύκλοι πλέον σημαίνουν: ντοπαρισμένοι αθλητές, καταστροφή του περιβάλλοντος, εργασιακός μεσαίωνας, κρατική καταστολή με ΜΑΤ, κάμερες, τρομονόμους, αλλά και CIA-FBI-NATO, χρέη ακόμα και για τις μελλοντικές γενιές της εργαζόμενης πλειοψηφίας.

Σε όλα αυτά θέλουμε να αντισταθούμε.

Καλούμε σε μαζική συμμετοχή στην συγκέντρωση στο Ηλεκτρικό Σταθμό της Νέας Ιωνίας, το Σαββάτο 20-12-2003, στις 11:00 π.μ.

Θα ακολουθήσει πορεία προς το Μέγαρο του 2004 και συμβολικός αποκλεισμός.

2. Το κίνημα πολιτών ενάντια στην Ολυμπιάδα 2004.

ΜΠΟΡΕΙ αυτή η επιγραφή να είναι δογματική και να μην αφήνει περιθώρια άλλης σκέψης. Είναι πιθανό να κατηγορηθώ για παλαιοκομματισμό ή για εμμονές απέναντι σε ένα de facto γεγονός. Πρέπει όμως να ομολογήσουμε ότι τα de facto γεγονότα διαφοροποιούν την καθημερινή μας ζωή και τη φορτώνουν χιλιάδες προβλήματα που μας στερούν τις ανάσες και τις διεξόδους και καταστρέφουν την ποιότητα της ζωής μας στο σύνολο της Αττικής. Φίλες και φίλοι, επέμενα και επιμένω ότι την υπόθεση των Ολυμπιακών Αγώνων πρέπει να την πάρουν στα χέρια τους οι πολίτες, άνδρες και γυναίκες. Κάτι που δεν έγινε γιατί οι πολίτες, άνδρες και γυναίκες, δεν ενημερώθηκαν για τις επιπτώσεις των Ολυμπιακών Αγώνων στην καθημερινή προσωπική, οικονομική και κοινωνική τους ζωή. Οι πολίτες αποκλείστηκαν από τα κέντρα λήψης των αποφάσεων και η εικόνα που έχουν σήμερα για τους Ολυμπιακούς Αγώνες που θα διεξαχθούν στη χώρα μας είναι θολή και με πολλά ερωτηματικά. Τι κερδίζει η χώρα μας από τις φιέστες αυτές; Ο πολιτισμός θα επιστρέψει στη χώρα μας; Οι προαναγγελθείσες 130.000 θέσεις εργασίας θα λύσουν τα προβλήματα ανεργίας; Θα ισχύσει η διαφάνεια στα δημόσια έργα; Θα προστατευθούν οι κοινόχρηστοι χώροι και το πράσινο; Οι απαντήσεις που έρχονται από τα χείλη του πρωθυπουργού και των υπουργών είναι πολύ κακές. Από τα πλούσια υποσχθέντα πριν από την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων σχεδόν δεν ισχύει τίποτε. Είναι γνωστός ο τρόπος της επιλογής των προσώπων για την Επιτροπή Διαχείρισης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Σύντομα έρχεται στη Βουλή ένα νομοσχέδιο που λέει ότι καθορίζει την οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων "ΑΘΗΝΑ 2004". Η επιτροπή ασκεί όλες τις εξουσίες και έχει όλες τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στις διατάξεις του Ολυμπιακού Χάρτη και στη σύμβαση που υπογράφηκε στις 5 Σεπτεμβρίου 1997 στη Λωζάννη ανάμεσα στη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή, την Επιτροπή Διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 από την Αθήνα και το Δήμο Αθηναίων. Η Επιτροπή Οργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων, μια ανώνυμη επιχείρηση, θα έχει την ευθύνη υλοποίησης της ανατροπής του ρυθμιστικού σχεδίου του 1985. Τα μεγάλα έργα θα αυξήσουν τον υδροκεφαλισμό της Αθήνας και θα καλύψουν όλες τις περιοχές που σήμερα δεν είναι δομημένες. Καταστρέφουν τον ποταμό Κηφισό με την κάλυψη αυτοκινητόδρομου, χωρίζουν τον Πειραιά στα δύο με τη γέφυρα της Ακτής Κονδύλη και βέβαια με τις τεράστιες αθλητικές εγκαταστάσεις κατά μήκος της παραλίας κλείνουν την έξοδο του λεκανοπεδίου προς τη θάλασσα. Το τελικό χτύπημα θα δοθεί με τη χωροθέτηση του κωπηλατοδρομίου στο βιότοπο του Σχοινιά. Η σημερινή εξουσία είναι αποφασισμένη να δώσει το χαριστικό χτύπημα στην Αττική, καταστρέφοντας ό,τι έχει απομείνει από το αττικό τοπίο και την καθημερινή μας ζωή. Για όλα τα παραπάνω λοιπόν πιστεύω ότι είχαμε δίκιο όταν διακηρύτταμε ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες δεν πρέπει να γίνουν στην Ελλάδα και ιδιαίτερα σε μια πόλη τόσο κορεσμένη όσο η Αθήνα, που δεν μπορεί να δεχθεί πια άλλα μεγάλα έργα. Τώρα όλοι μαζί πρέπει να συντονιστούμε στο μεγάλο όχι της καταστροφής του αττικού τοπίου, γιατί η καταστροφή του εναπομείναντος αττικού τοπίου είναι δεδομένη, με ό,τι περιγράψαμε παραπάνω. Σε όλο το προηγούμενο διάστημα, αλλά ακόμη και σήμερα, κατατίθενται εναλλακτικές προτάσεις που όμως δεν λύνουν το πρόβλημα της καταστροφής του περιβάλλοντος της Αθήνας, απλά το μεταθέτουν σε άλλους χώρους, πάντα μέσα στην Αττική. Όσο δε για την Ολυμπιάδα του πολιτισμού, είμαι πεπεισμένη ότι θα αποτύχει, γιατί η κυβέρνηση αποσύρθηκε από αυτή την υπόθεση αφήνοντας ελεύθερο το πεδίο αποκλειστικά στην ιδιωτική πρωτοβουλία και τους σκληρούς νόμους του κέρδους. Αυτή η εκδήλωση, αλλά και όλοι όσοι βρισκόμαστε σήμερα εδώ, ας γίνουμε το σημείο αναφοράς, ενημερώνοντας και προετοιμάζοντας την αντίσταση των πολιτών, ανδρών και γυναικών, για ένα δυναμικό ΟΧΙ στην καταστροφή των όρων της καθημερινής.

* Η Στέλλα Αλφιέρη είναι βουλευτίνα Α' Πειραιά και Νήσων του ΣΥΝ. Το κείμενο που δημοσιεύουμε σήμερα ήταν η παρέμβασή της στην προχθεσινή συζήτηση - εκδήλωση της "Πρωτοβουλίας πολιτών" με θέμα "Οι Ολυμπιακοί Αγώνες 2004 και το δικαίωμα στην πόλη".

3. Συνέντευξη Τύπου ΣΥΝ για την ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων.

Υπέρογκες και ανεξέλεγκτες οι δαπάνες για την ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων. Το κλίμα τρομοϋστερίας εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων πλήττει ατομικά δικαιώματα και ελευθερίες.

Συνέντευξη Τύπου έδωσαν σήμερα ο βουλευτής του ΣΥΝ Παναγιώτης Λαφαζάνης και ο Αλέκος Φλαμπουράρης, μέλος της Π.Γ. του ΣΥΝ σχετικά με την ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων.

Ο Π. Λαφαζάνης στην παρέμβασή του τόνισε: Σας ευχαριστώ για την παρουσία σας. Σας προσκαλέσαμε σήμερα με σκοπό να σας παρουσιάσουμε ορισμένα στοιχεία που έχουμε συλλέξει από επίσημες πηγές όσον αφορά το κόστος της Ασφάλειας των Ολυμπιακών Αγώνων αλλά και για να καταθέσουμε τις απόψεις μας σχετικά με την ατμόσφαιρα τρομοϋστερίας, που καλλιεργούν κύκλοι του εξωτερικού, με επικεφαλής τις ΗΠΑ και στην οποία ενδίδει η κυβέρνηση, γύρω από τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Θεωρούμε ότι αυτό το κλίμα τρομοφοβίας ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων, θέτει σε ομηρία τη χώρα και θα έχει όλο και πιο επικίνδυνες, άκρως αυταρχικές και ανεξέλεγκτες, επιπτώσεις σε βάρος των πολιτικών δικαιωμάτων, των ατομικών και δημοκρατικών ελευθεριών του ελληνικού λαού.

Κατ' αρχήν όσον αφορά το κόστος των Ολυμπιακών Αγώνων, το οποίο πολύ φοβούμεθα ότι όχι μόνο αυξάνεται πέρα από κάθε όριο αλλά κι αν συνεχισθούν έτσι τα πράγματα, με τις τρόμο- ανάγκες και τις τρόμο- πιέσεις να κλιμακώνονται, ενώ η κυβέρνηση θα ενδίδει σε αυτές, θα σπάσει κάθε «ρεκόρ», επιβαρύνοντας τους έλληνες εργαζόμενους, σε μια περίοδο λιτότητας αλλά και τεράστιων αναγκών ανάπτυξης. Θα θυμάστε ότι στις 16/10/03 έδωσαν από κοινού στην Ένωση Ξένων Ανταποκριτών μια καθησυχαστική συνέντευξη ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης κ. Γ. Φλωρίδης, η Πρόεδρος της ΟΕ του 2004 κ. Γ. Αγγελοπούλου, ο αρχηγός της ΕΛΑΣ κ. Φ. Νασιάκος και ο Διευθυντής Ασφάλειας των Ολυμπιακών Αγώνων κ. Β. Κωνσταντινίδης. Τότε, ο κ. Φλωρίδης είχε πει ότι το κόστος Ασφάλειας των Ολυμπιακών Αγώνων θα ανέλθει στα 600 εκ. ευρώ, και το πολύ 10-20% παραπάνω από αυτό το ποσό. Οφείλω να πω ότι τα ποσά αυτά ελέγχονται σαφώς για ανακρίβεια. Ήδη, από τις 27/9/02, περίπου ένα χρόνο πριν, είχα καταθέσει ερώτηση στο Υπ. Δημόσιας Τάξης για το κόστος της Ολυμπιακής Ασφάλειας και πήρα απάντηση, που είναι στη διάθεσή σας, με την οποία, τότε, πριν ένα χρόνο, το Υπουργείο μου έλεγε ότι αυτό το κόστος θα ανέλθει στα 788 εκ. ευρώ. Παραπάνω δηλαδή από όσα αξιολογεί τώρα ο κ. Υπουργός Δημόσιας Τάξης. Προσωπικά, βεβαίως, δεν αρκέστηκα στις τότε εκτιμήσεις του Υπ. Δημόσιας Τάξης. Επανάληθα, στις 19/9/03 και με νέα ερώτησή μου και αίτηση κατάθεσης εγγράφων, ζητούσα επιμόνως όλα τα σχετικά στοιχεία για τις δαπάνες Ολυμπιακής Ασφάλειας. Από τις απαντήσεις που πήρα, στις 3/10/03, οι οποίες έχουν σοβαρότατες ελλείψεις και είναι στη διάθεσή σας για δική σας επεξεργασία, προκύπτουν τα εξής δεδομένα (τα οποία καταθέτω σε σχετικό Πίνακα που θα σας διανείμω).

Πρώτον: Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης μου απάντησε ότι οι εκτιμώμενες δαπάνες για την Ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων των αρμόδιων αρχών του Υπουργείου (Αστυνομία, Πυροσβεστική, ΕΥΠ) αναμένεται να φτάσουν τα 900 εκ. ευρώ, από τις οποίες 452,3 εκ. ευρώ αφορούν τον Τακτικό Προϋπολογισμό και 446 εκ. ευρώ αφορούν το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Δεύτερον: Από την απάντηση του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας προκύπτουν δαπάνες για εξοπλισμούς και μέσα, που θα ανέλθουν, με τα μέχρι τώρα δεδομένα, στα 150 εκ. ευρώ ενώ θα διατεθούν κι άλλα 36,6 εκ. ευρώ για εγκατάσταση συστημάτων ασφαλείας σε 9 λιμάνια, η δημιουργία Κέντρων Επιχειρήσεων κλπ. Τρίτον: Από την απάντηση του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, που διεξήγαγε και το σχετικό διαγωνισμό, προκύπτει ότι τα συστήματα ασφαλείας C4I, τα οποία κατακυρώθηκαν στην αμερικάνικη εταιρεία SAIC, θα κοστίζουν 255 εκ. ευρώ. Το κονδύλι αυτό είναι εγγεγραμμένο, σύμφωνα με την απάντηση του ίδιου Υπουργείου (είναι στη διάθεσή σας) στους εξοπλισμούς 2000-

2003 (26/9/03) και ειδικότερα στα Προγράμματα ΕΜΠΑΕ 2001-2008, με σύμβαση από τη Γενική Διεύθυνση Αμυντικών Επενδύσεων (ΓΔΑΕ). Το συνολικό ποσό αυτού του είδους των συμβάσεων για την Ολυμπιακή Ασφάλεια από την ΓΔΑΕ, ενταγμένων στα προγράμματα ΕΜΠΑΕ 2001-08, ανέρχεται, μαζί με τη σύμβαση για την προμήθεια των C4I, στα 620 εκ. ευρώ.

Φυσικά, δεν μπορώ να διακρίνω ακριβώς πόσες από αυτές τις δαπάνες μπορεί να έχουν συμπεριληφθεί στο ΠΔΕ του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης ή του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας. Το βέβαιον, όμως, είναι ότι αρκετές, αν όχι οι περισσότερες, δεν έχουν συμπεριληφθεί, αν κρίνουμε από τα ποσά του ΠΔΕ των Υπουργείων Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας των ετών 2002-03, που είναι ασήμαντα. Επομένως αβίαστα προκύπτει το συμπέρασμα ότι οι μέχρι τώρα δαπάνες που έχουν προγραμματιστεί για την Ολυμπιακή Ασφάλεια είναι διπλάσιες μέχρι τριπλάσιες απ' αυτές που κάνει λόγο η κυβέρνηση. Αν από την πλευρά των αρμόδιων αρχών προκύπτουν αμφισβητήσεις για αυτά τα στοιχεία, τότε τους προκαλούμε να καταθέσουν όλες μία προς μία τις δαπάνες, που έχουν πραγματοποιηθεί ή προγραμματίζονται, για την Ολυμπιακή Ασφάλεια από τους τακτικούς προϋπολογισμούς και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμβάσεων των αρμόδιων Υπουργείων Δημόσιας Τάξης, Εμπορικής Ναυτιλίας, Εθνικής Ώμυνας, Ανάπτυξης και να συγκρίνουμε τα μεγέθη.

Στην πραγματικότητα αυτές οι δαπάνες θα αυξηθούν ακόμα παραπάνω κι αυτό διότι:

- Αυξάνονται οι πιέσεις για νέους εξοπλισμούς και μέσα
- Η SAIC διεκδικεί αναθεωρήσεις άρθρων της σύμβασης με επιπρόσθετο κόστος
- Θα συμπεριληφθεί το κόστος κινητοποίησης των Νατοϊκών AWACS
- Το κόστος, επίσης, κινητοποίησης των Ενόπλων Δυνάμεων κλπ. κλπ.

Η τρομοϋστερία που έχει αρχίσει να παίρνει εφιαλτικές διαστάσεις δεν θα έχει συνέπειες μόνο στο ύψος «ρεκόρ», που κινδυνεύουν να φθάσουν οι δαπάνες Ολυμπιακής Ασφάλειας αλλά και βαρύτερες συνέπειες στην εθνική μας ανεξαρτησία, τα ατομικά δικαιώματα, τις πολιτικές και δημοκρατικές ελευθερίες. Χαρακτηριστικό από την άποψη αυτής της τρομοϋστερίας είναι το πρωτοσέλιδο άρθρο σε μεγάλη και έγκυρη καθημερινή εφημερίδα του Μπρους Χόφμαν, που είναι αντιπρόεδρος της Rand Corporation, αμερικανικού ιδρύματος στρατηγικών Μελετών, το οποίο παίζει καθοριστικό ρόλο στους μηχανισμούς λήψης αποφάσεων του αμερικανικού Πενταγώνου. Αυτός ο κύριος αναγόρευε την Αθήνα, ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων, σε υπαριθμόν 1 στόχο των τρομοκρατών και προσέφερε την ιδεολογική και πολιτική πλατφόρμα που αιτιολογούσε ένα τέτοιο τρομοκρατικό χτύπημα. Στο πλαίσιο αυτό: Η εμπλοκή των επτά χωρών που συμμετέχουν στην Ολυμπιακή Συμβουλευτική Ομάδα (ΟΣΟ) για την ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων τείνει να εξελιχθεί σε κηδεμονία των ελληνικών υπηρεσιών. Κεντρική θέση στο σχεδιασμό, υλοποίηση και εκπαίδευση για τα μέτρα ασφαλείας των Ολυμπιακών Αγώνων έχουν αναλάβει, κυρίως, οι υπηρεσίες των ΗΠΑ και του Ισραήλ, ενώ είναι βέβαιο ότι η Ελλάδα θα πλημμυρίσει με πράκτορες αυτών των υπηρεσιών ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων.

Επίσης η απαράδεκτη «συνεργασία» με το NATO έχει δύο σκέλη: α) Χρησιμοποίηση των Νατοϊκών AWACS για την επιτήρηση του εναέριου ελληνικού χώρου β) Αξιοποίηση της Νατοϊκής δύναμης νηοπιών της Μεσογείου για τον έλεγχο των ελληνικών θαλασσών.

Ασκούνται πιέσεις για μια ακόμα πιο ουσιαστική εμπλοκή του NATO μέσω της νέας Νατοϊκής δύναμης ταχείας αντιτρομοκρατικής αντίδρασης και του νέου ρόλου που έχει αναλάβει το NATO κατά της τρομοκρατίας.

Όσον αφορά τα συστήματα Ασφάλειας C4I που ανατέθηκαν τελικώς στην αμερικανική SAIC, η οποία είχε ανταγωνίστρια την RAYTHEON, που ας σημειώσουμε δεν βγήκε παραπονούμενη, διότι πήρε από το Υπουργείο Εθνικής Ώμυνας μια αναλόγου ύψους

σύμβαση ασφαλείας. Ζήτησα, μέσω της Βουλής, και πήρα τη σύμβαση ανάμεσα στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και την SAIC. Δεν μπορώ να τη δώσω στη δημοσιότητα διότι, κακώς, το Υπ. Εθνικής Άμυνας τη χαρακτηρίζει εμπιστευτική και λέει ότι υπάρχει ρήτρα για μη κοινοποίησή της σε τρίτους. Δεν μπορεί να εξάγει κανείς ασφαλή συμπεράσματα, από το κείμενο σύμβασης, που έλαβα, διότι λείπουν τα κρίσιμα παραρτήματα, ενώ υπάρχει κενό, στο σχετικό άρθρο για τα αντισταθμιστικά οφέλη. Ζητάμε από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας να δώσει στη δημοσιότητα την πλήρη σύμβαση με όλα τα παραρτήματά της. Από τη σύμβαση προκύπτει ότι το σύστημα ΤΕΤΡΑ που είναι η βάση των C4I δεν μεταβιβάζεται αλλά παραχωρείται για χρήση επί μια δεκαετία. Το Αερόπλοιο, επίσης, που θα υπερίπταται της Αθήνας, παρακολουθώντας τα πάντα, παραχωρείται για 3 μήνες. Σύμφωνα με τον Ντ. Γιούμπς, αντιπρόεδρο της SAIC και πρώην αντιπρόεδρο του αντιτρομοκρατικού γραφείου του FBI, πρώτη φορά μια ιδιωτική εταιρεία εμπλέκεται τόσο πολύ στην Ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων! Να σημειώσουμε ότι η SAIC έχει συνάψει συμβόλαιο με ειδικό ρόλο στην «ασφάλεια» και τα ΜΜΕ στο Ιράκ! Με βάση τα συστήματα C4I, το Αερόπλοιο και τα ελικόπτερα που θα το συνοδεύουν, τις τουλάχιστον 1250 κάμερες και το πλήθος άλλων μέσων επιτήρησης, θα παρακολουθούνται μέρα- νύκτα οι επικοινωνίες και κάθε κίνηση στο Λεκανοπέδιο. Αν προσθέσουμε τους 70 χιλ. αστυνομικούς και τους 10 χιλ. άνδρες και γυναίκες των Ειδικών Δυνάμεων του Στρατού, τότε, η Αθήνα, ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων θα μετατραπεί σε μια ασφυκτικά επιτηρούμενη, αστυνομοκρατούμενη και στρατοκρατούμενη πόλη.

Ο «Μεγάλος Αδελφός» από επιστημονική φαντασία θα έχει γίνει πράξη.

Εγείρονται πελώρια θέματα:

- Θέματα Συνταγματικής τάξης.
- Θέματα πολιτικών δικαιωμάτων
- Θέματα προσωπικών δεδομένων και ατομικών ελευθεριών

Η πανάκριβη ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων δεν πρέπει να τεθεί πάνω από τη Δημοκρατία.

Και το πιο μεγάλο ερώτημα είναι: τι θα γίνει μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες;

Θα συνεχίσουν να λειτουργούν τα συστήματα C4I και όσα τα συνοδεύουν;

ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΜΟΝΙΜΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ; Ποιος θα απαντήσει;

Το Γραφείο Τύπου

4. Έτσι υποδεχόμαστε την Ολυμπιάδα του 2004.

Η Ολυμπιάδα, το μεγάλο φαγοπότι και οι εργάτες

Από την Πέμπτη έχουν ξεκινήσει κινητοποιήσεις στο δημοτικό γυμναστήριο του δήμου Χαλανδρίου που βρίσκεται στη λεωφόρο Πεντέλης, οι εργαζόμενοι έχουν διακοσμήσει την είσοδο και την περιφραγή του γυμναστηρίου με μαύρες σημαίες και μεγάλα πλακάτ που διατυπώνουν τις θέσεις τους. Την Πέμπτη το μεσημέρι σε ώρα αιχμής μοίραζαν προκήρυξη στους διερχόμενους οδηγούς που έλεγε τα ακόλουθα :

ΕΤΣΙ ΥΠΟΔΕΧΟΜΑΣΤΕ ΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΤΟΥ 2004.....

Οι 30 εργαζόμενοι του Δημοτικού Γυμναστηρίου Χαλανδρίου

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΜΑΣΤΕ για τα

7 χρόνια εργασιακής ομηρίας

7 χρόνια υποσχέσεων για λύση στο εργασιακό μας που δεν δόθηκε ποτέ

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΜΑΣΤΕ για τους

12 μήνες που δουλεύουμε και δεν μας πληρώνουν

12 μήνες που δουλεύουμε και δεν μας ασφαλίζουν

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕ ΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΜΑΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΖΗΤΑΜΕ ΑΜΕΣΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΝ ΜΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

ΖΗΤΑΜΕ ΜΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΡΑ

ΚΑΙ ΞΕΚΙΝΑΜΕ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΗΜΕΡΑ

Ευχαριστούμε για την κατανόησής σας

Χρειάζονται την άμεση συμπαράσταση όλων μας. Δεν είναι μόνοι τους δίπλα τους στεκόμαστε όλοι εμείς που δεν θέλουμε ελαστικοποίησης των εργασιακών μας σχέσεων, δίπλα τους στέκονται όλοι οι εργαζόμενοι και οι συμβασιούχοι που βλέπουν τον όγκο της δουλειάς τους να μεγαλώνει καθημερινά γιατί τα αφεντικά μειώνουν το κόστος με την περικοπή θέσεων εργασίας από τη μια και την εργασιακή ομηρία που επιβάλλουν στους νέους εργάτες από την άλλη.

Πρέπει τα σωματεία να διευρυνθούν βάζοντας ως μέλη και τους συμβασιούχους.
ΕΝΩΜΕΝΟΙ ΝΑ ΔΩΣΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΙΟΥΧΩΝ
ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΛΑΔΩΝ.

5. Πρωτοβουλία Αγώνα : Συνέλευση ενάντια στο 2004.

Αγώνες κοινωνικοί - Όχι Ολυμπιακοί. Στην εμπορευματοποίηση των ολυμπιακών αγώνων, τα φτηνότερα εμπορεύματα είναι η εργασία και το περιβάλλον. Τις μέρες που τα ΜΜΕ προσπαθούν να μας θαμπώσουν με το θέμα ενός προεκλογικού αγώνα από όπου λείπουν τα προβλήματα, οι αγωνίες αλλά και αγώνες των εργαζόμενων και της νεολαίας, ένας ακόμη νεκρός εργάτης ήρθε στις 9 Γενάρη να προστεθεί στο μαύρο κατάλογο των θυμάτων της Ολυμπιάδας: 13 νεκροί στα ολυμπιακά εργοτάξια, 65 νεκροί σε όλα τα έργα στήριξης και εκατοντάδες οι τραυματίες. Και τα ολυμπιακά έργα δεν είναι παρά η κορυφή του παγόβουνου. Μπροστά στη νέα μεγάλη ιδέα των Ολυμπιακών οτιδήποτε έχει να κάνει με το ωράριο, την αμοιβή, τις συνθήκες δουλειάς των εργαζόμενων εμφανίζεται ως «αρνητικό κόστος». Έτσι βρήκε το θράσος οι εργοδότες και η κυβέρνηση να ζητήσουν την κατάργηση του ωραρίου των εμποροϋπαλλήλων και την 24ωρη λειτουργία των καταστημάτων. Δεν έχουμε καμιά αυταπάτη ότι όλα είναι προσωρινές θυσίες. Κακά τα ψέματα, οι Ολυμπιακοί ήρθαν για να μείνουν. Όπως θα μείνουν οι καταστροφές στο περιβάλλον σαν κι αυτή στον υδροβιότοπο του Σχοινιά, σαν κι αυτή που προκαλούν τα Κέντρα Υπερυψηλής Τάσης (ΚΥΤ) που στήνει η Δ.Ε.Η. για τις ανάγκες των αγώνων.

Όλη η Αθήνα μια φυλακή

Όλη η χώρα Γκουαντανάμο

Την ίδια στιγμή στο όνομα της ασφάλειας των Αγώνων εκατομμύρια ευρώ ξοδεύονται για να γεμίσει κάμερες η Αθήνα, για να εξοπλιστούν οι πάνοπλοι αστυνομικοί που γέμισαν την καθημερινότητά μας, για προμηθευτούν τα ΜΑΤ τα επικίνδυνα χημικά αέρια που ρίχνουν στους διαδηλωτές, για να οργανωθεί η «Ολυμπιακή Μεραρχία» του στρατού ενάντια στον εσωτερικό εχθρό. Περισσεύουν οι απαγορεύσεις για απεργίες, για διαμαρτυρίες και κινητοποιήσεις στην περίοδο των αγώνων. Κλίμα τρόμου που καλλιεργείται από μέτρα όπως αυτά για την προστασία των ολυμπιακών εγκαταστάσεων από πυρηνικό πλήγμα, ένα κλίμα που μας κάνει όλους καταρχήν υπόπτους. Ένα κλίμα που ενισχύει την ασυδοσία των μηχανισμών καταστολής που έφτασαν πριν λίγο καιρό να δολοφονήσουν εν ψυχρώ τον Ηρ. Μαραγκάκη, ένα νέο 21 χρονών στην Κρήτη. Ένα κλίμα που με την παρουσία των μυστικών υπηρεσιών των ΗΠΑ, του Ισραήλ και των χωρών της ΕΕ παγιώνει τη σκοτεινή συνεργασία που οδήγησε στην σκευωρία σε βάρος των 7 διαδηλωτών της Θεσσαλονίκης και την 7μηνη φυλάκιση τους.

Όταν γύρω σου χορεύουν τα δις

Ποιος κερδίζει τάχα από τους Ολυμπιακούς; Πάει καιρός που οι αυταπάτες για το αθλητικό πνεύμα έσβησαν μπροστά στην αποθέωση του σκληρού ανταγωνισμού, την αποκτήνωση του ντοπαρίσματος, τη χυδαιότητα της διαφήμισης και του σπόνσορα. Έχουμε μάθει πια πως τα μόνα δικαιώματα που μετράνε στους Ολυμπιακούς της κερδοσκοπίας είναι τηλεοπτικά...

Αλλά για να φτάσουμε εκεί μια τεράστια επιχείρηση λεηλασία του κόσμου της δουλειάς έχει στηθεί, με ενορχηστρωτές τους χρυσοπληρωμένους κηφήνες της Οργανωτικής Επιτροπής Αθήνα 2004 που με τους προκλητικούς μισθών χιλιάδων ευρώ την ώρα που η πλειοψηφία με το ζόρι βγάζει το μήνα. Έτσι «τσιμέντο να γίνεις» το περιβάλλον, οι τελευταίοι ελεύθεροι χώροι στην Αττική και αλλού για κατασκευές που χωρίς να εξυπηρετούν τις κοινωνικές ανάγκες, θα γεμίσουν τα ταμεία των μεγαλοεργολάβων. Την ίδια ώρα δεν περισσεύει ούτε δεκάρα για νοσοκομεία, σχολεία, για αυξήσεις σε μισθούς και συντάξεις, για μόνιμες προσλήψεις των μονίμως συμβασιούχων-αναπληρητών-ωρομισθίων, για ένα αξιοπρεπές επίδομα για αυτούς που «μένουν απ' έξω», στο περιθώριο της ανεργίας. Είναι τραγικό να είσαι εθελοντής

Και είναι οι ίδιοι χρυσοπληρωμένοι αργόμισθοι και οι διάφοροι καλά αμειβόμενοι προπαγανδιστές τους που μας καλούν να δηλώσουμε εθελοντές, λένε ότι ο εθελοντισμός σημαίνει ευγενή άμιλλα, αλληλεγγύη και συνεργασία των πολιτών για ένα μεγάλο έργο «εθνικής» σημασίας. Στην πραγματικότητα όμως ο

εθελοντισμός σημαίνει μείωση του κόστους των αγώνων και παραμύθιασμα ότι η κοινωνία συμμετέχει στην οργάνωση του εμπορικού «υπερθεάματος». Όπως πιέζουν τους φαντάρους να δηλώσουν εθελοντές και αυτοί είναι υποχρεωμένοι να υπακούν, έτσι θέλουν όχι μόνο τους εθελοντές, αλλά ολόκληρη την κοινωνία. Εθελοντισμός όμως δεν είναι παρά η εκπαίδευση στην ανεργία, στην απλήρωτη εργασία, στην ανυπαρξία ασφάλισης, στην αναλωσιμότητα, στην υποταγή, στην καταστολή κάθε δημοκρατικού δικαιώματος και ελευθερίας, στην εξαφάνιση του ελεύθερου χρόνου. Είναι η προετοιμασία της ιδέας για το ελαστικό υπάκουο εργαζόμενο που μια ζωή θα τρέχει στο κυνήγι προσόντων για μια προσωρινή εργασία.

Οι Ολυμπιακοί ήρθαν για μείνουν. Η κοινωνία αντιστέκεται.

Με σημαία τους Ολυμπιακούς βρίσκονται στο προσκήνιο όλες οι αντιδραστικές ιδέες της πολιτικής της κυβέρνησης-ΝΔ-ΕΕ, από την ανταγωνιστικότητα ως την ελαστικοποίηση και την ασφάλεια (από τους κοινωνικούς αγώνες), όλα αυτά που ληηλατούν την καθημερινότητα, τα δικαιώματα, τον ελεύθερο χρόνο και το εισόδημά μας, όλα αυτά που υποθηκεύουν το περιβάλλον, τις ανάγκες και το μέλλον μας. Όλα αυτά που υλοποιεί το ΠΑΣΟΚ, που χειροκροτεί ο ΣΕΒ, που θα ήθελε να διαχειριστεί η ΝΔ, που δεν αντιπαλεύουν ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ. Όλα αυτά που δεν μπορεί να πάει κόντρα μια Αριστερά των ΚΚΕ-ΣΥΝ που υποδέχεται στα κεντρικά γραφεία την Αγγελοπούλου.

Είναι η ώρα μέσα από τη συλλογική δράση, μέσα από σωματεία και συλλόγους, σχήματα και κινήσεις της μαζικής πάλης, μέσα από κάθε δρόμο που περνάει ο αγώνας, η συσπείρωση και η έκφραση των εργαζόμενων και της νεολαίας, της κοινωνικής πλειοψηφίας να απαιτήσουμε να ξημερώσει σκοτάδι για την κοινωνία την επομένη των Ολυμπιακών.

Είναι η ώρα της ενημέρωσης, της αποκάλυψης, αλλά και της πρωτοβουλίας. Όπως δείξαμε και τον Ιούνιο του 2003 στη Θεσσαλονίκη, μπορούμε να φέρουμε τις κοινωνικές ανάγκες και τα δικαιώματα στο προσκήνιο.

Όχι άλλο αίμα εργατών στη Ολυμπιάδα των πολυεθνικών

Κανένας νέος, κανένας εργαζόμενος εθελοντής. Ούτε μια ώρα επιπλέον απλήρωτη εργασία

Κανένας νέος, κανένας εργαζόμενος με εισιτήριο. Ούτε ένα ευρώ επιπλέον από την τσέπη μας στο φαγοπότι του 2004

Καμιά ανοχή στην καταστροφή του περιβάλλοντος

Κανένας συμβιβασμός για τα δημοκρατικά δικαιώματα. Όχι στην ομηρία από ελληνικές και ξένες αστυνομίες & μυστικές υπηρεσίες

Πρωτοβουλία Αγώνα

6. Χανιά : εκδήλωση ενάντια στην Ολυμπιάδα.

Ολυμπιάδα: Κέρδη για όλους ή νέα δεινά για το λαό;

Αν στα 100 χρόνια από την «αναβίωση» των Ολυμπιακών Αγώνων το 1996 τα συμφέροντα των πολυεθνικών που εκπροσωπούν οι αθάνατοι της ΔΟΕ επέλεξαν την Ατλάντα και όχι τη χώρα γέννησής τους, το 2004 η επιλογή της χώρας μας δεν ήταν «ευγενική παραχώρηση», ούτε έγινε τυχαία.

Η επέλαση, ο ανταγωνισμός και ο πόλεμος των ιμπεριαλιστών σε Βαλκάνια, Καύκασο, Μέση

Ανατολή, εδώ και χρόνια καθιστούν τη χώρα μας αναγκαίο και πολύτιμο προγεφύρωμά τους, γι' αυτό εξαπολύουν μια τεράστια επιχείρηση χειραγώγησης του «δύστροπου» ελληνικού λαού. Η χώρα μετατρέπεται σε ξέφραγο αμπέλι και λαομίσητες ξένες μυστικές υπηρεσίες (CIA, Μοσάντ, Intelligent Service) καθαγιάζονται, και καλούνται να υπηρετήσουν τον «εθνικό στόχο». Από δίπλα τρομονόμοι, κάμερες, χαφιεδισμός, θάλασσα, γη και αέρας στη διάθεση της πολεμικής μηχανής του ΝΑΤΟ και η βάση της Σούδας να ενορχηστρώνει το σκηνικό. Ένα σκηνικό πολέμου και τρομοκρατίας εις βάρος ενός λαού που αντιστάθηκε και αντιστέκεται στα ιμπεριαλιστικά εγκλήματα των ΗΠΑ και των συμμάχων τους στη Γιουγκοσλαβία, στο Ιράκ και όπου αλλού.

Το να πάψει επιτέλους αυτή η δυστροπία του ελληνικού λαού και να πειστεί για την αναγκαιότητα και τις υψηλές αξίες που εμπνέουν τον «αντιτρομοκρατικό» πόλεμο των ΗΠΑ και των συμμάχων τους, ήταν ένας από τους παράγοντες που βάρυναν για να πάρουμε την Ολυμπιάδα.

Αυτός ο «δύστροπος» λαός πρέπει να χωνέψει και ότι λίγοι κερδίζουν ενώ πολλοί «πληρώνουν το μάρμαρο». Ο χορός των δις γλύκανε τους ντόπιους «ιδεολόγους», τους πρωταθλητές των κερδών. Πόσο μάλλον όταν τους πρόσφερε και «εθνικό στόχο», ιδανικό πρόσχημα για την ολοκληρωτική λεηλασία των εργασιακών, κοινωνικών και δημοκρατικών δικαιωμάτων του λαού. Κατασκευαστικές, πολυεθνικοί προμηθευτές, σύμβουλοι, χορηγοί και άλλοι θιασώτες της Ολυμπιακής «ιδέας» μιλάνε για αξίες και ιδεώδη ενώ έχουν στήσει ένα φαγοπότη δις και τρις εφαρμόζοντας τα πιο αντεργατικά μέτρα. Δεκάδες εργάτες σκοτώνονται και εκατοντάδες σακατεύονται στα Ολυμπιακά έργα δουλεύοντας μέρα νύχτα (ελεύθερο ωράριο), ακόμα και απλήρωτη εργασία μας ζήτησαν με τον εθελοντισμό. Με πρόσχημα τον «εθνικό στόχο» χτυπιέται εδώ και χρόνια το λαϊκό εισόδημα και τα εργατικά δικαιώματα και κυρίως «να δεις τι σου έχω για μετά...».

Χανιώτες Χανιώτισσες,

Η πραγματικότητα μιλάει από μόνη της. Σχεδόν το σύνολο των πόρων επενδύεται εδώ και χρόνια στην Αθήνα σε έργα μιας χρήσης με τις γνωστές συνέπειες. Η ζωή στην Αθήνα (για το μισό πληθυσμό της Ελλάδας) είναι ανυπόφορη από την τεράστια οικολογική επιβάρυνση, μα ακόμη πιο ανυπόφορη θα είναι η ανεργία που θα αντανάκλασει και πανελλαδικά από την επικέντρωση εδώ και χρόνια σε μια στρατηγική ανάπτυξης με άξονα τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Όσο για τα κέρδη από τον τουρισμό και την προβολή της χώρας, το παραμύθι έχει αποκαλυφθεί από καιρό.

Το «μάρμαρο» των Ολυμπιακών που καλείται να πληρώσει ο λαός αποδεικνύεται πολύ ακριβό. Το αντιδημοκρατικό πλαίσιο τρομοκρατίας και καταστολής είναι φανερό πως στήνεται κυρίως για να μείνει μετά τους Ολυμπιακούς. Η φθινοπωρινή αντιλαϊκή επίθεση έχει στην ουσία εξαγγελθεί.

Ας μην υποταχτούμε στη φλόγα του «εθνικού στόχου» που καίει ότι έχει μείνει από τα δικαιώματά μας.

Να αρνηθούμε τις ολυμπιακές «αξίες» της λιτότητας, της διαφθοράς, της εκμετάλλευσης, της καταστροφής του περιβάλλοντος, της υποταγής στους ιμπεριαλιστές.

Πραγματική αξία για το λαό έχουν οι αγώνες για τα δικαιώματά του στη ζωή, τη δημοκρατία και την ειρήνη, η πραγματική φιλία και η αλληλεγγύη με τους άλλους λαούς και όχι οι φιέστες του κεφαλαίου και των ιμπεριαλιστών.

Εστίες αντίστασης παντού ! - Η φλόγα τους δεν θα μας τυφλώσει!

7. Ολυμπιάδα 2004 : Αγώνας για το περιβάλλον.

Τον Απρίλιο του 1998 το WWF Ελλάς σε συνεργασία με την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, την Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης και την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς ξεκίνησε εκστρατεία για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της Ολυμπιάδας του 2004. Πρόκειται για συντονισμένη προσπάθεια διαλόγου με τους αρμόδιους φορείς και ενημέρωσης των

πολιτών για την ανάγκη αλλαγής επιλεγμένων περιβαλλοντικά επιζήμιων για την Αττική χωροθετήσεων ολυμπιακών έργων.

Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας οι περιβαλλοντικές οργανώσεις έχουν προτείνει εναλλακτικές χωροθετήσεις. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην περίπτωση του Σχοινιά, όπου σχεδιάζεται η κατασκευή του κέντρου κανό κωπηλασίας - σλάλομ.

Ο Σχοινιάς αποτελεί ένα από τα τελευταία καταφύγια βιοποικιλότητας της Αττικής και ένα πολύτιμο ελληνικό παράκτιο οικοσύστημα το οποίο συνδυάζει σημαντικούς δασικούς, υδροτοπικούς και θαλάσσιους οικοτόπους. Η περιοχή έχει χαρακτηριστεί ως Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά και έχουν καταγραφεί 176 είδη πουλιών. Επίσης ο Σχοινιάς φιλοξενεί πολλά σπάνια και ενδημικά είδη γλωρίδας, ένα τοπικό ενδημικό είδος ψαριού και ένα από τα τρία τελευταία ελληνικά δάση κουκουναριάς σε αμμοθίνες (οικότοπος προτεραιότητας για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή). Δυστυχώς όμως παρά την ομορφιά και την ιστορικότητά του ο Σχοινιάς έχει ήδη υποστεί σοβαρή υποβάθμιση.

Μέσα από την κατασκευή και λειτουργία των ολυμπιακών εγκαταστάσεων ο Σχοινιάς κινδυνεύει με μη-αντιστρεπτή καταστροφή. Το έργο με τις τεχνητές λίμνες κωπηλασίας και τις μεγάλης κλίμακας κτιριακές εγκαταστάσεις θα κατασκευαστεί σε κομμάτι του υδροτόπου. Οι εγκαταστάσεις έχουν σχεδιαστεί για 13.000 θεατές και θα λειτουργούν όλο το χρόνο αυξάνοντας τις ανθρωπογενείς πιέσεις δυσανάλογα προς την οικολογική σημασία της περιοχής.

Επιπλέον, δεν περιορίζονται οι όροι δόμησης, επιτρέπεται η κατασκευή και λειτουργία ταβερνών και αναψυκτηρίων, ενώ στην περιοχή θα επιτρέπονται οι αεροψεκασμοί και η στάθμευση λεωφορείων σε δασική περιοχή.

Για να αποδείξει τη συμβατότητα των ολυμπιακών έργων με την προστασία της φύσης, το ΥΠΕΧΩΔΕ αποφάσισε να κηρύξει την περιοχή εθνικό πάρκο. Το WWF Ελλάς, η Ορνιθολογική και οι συνεργαζόμενες περιβαλλοντικές οργανώσεις θεωρούν απαράδεκτη αυτή τη μεθόδευση και πιστεύουν πως πλέον δεν κινδυνεύει μόνο ο Σχοινιάς αλλά και κάθε ελληνική προστατευόμενη περιοχή.

Δυστυχώς, εξακολουθεί να απουσιάζει κάθε μέριμνα για αποφυγή καταστροφής της αττικής φύσης και για αναβάθμιση περιβαλλοντικά υποβαθμισμένων περιοχών. Έτσι τα έργα χωροθετούνται σε κάποιους από τους τελευταίους «πράσινους πνεύμονες» της Αττικής, σε περιοχές δηλαδή με οικολογική αλλά δυστυχώς και οικονομική σημασία.

Επιπλέον απουσιάζει και κάθε διάθεση για δημοκρατικό διάλογο και κοινωνική συμμετοχή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Το WWF Ελλάς, η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία και οι συνεργαζόμενες περιβαλλοντικές οργανώσεις δηλώνουν απερίφραστα πως θα συνεχίσουν να αγωνίζονται για την αποφυγή περιβαλλοντικής υποβάθμισης από τα ολυμπιακά έργα, προτείνοντας λύσεις οι οποίες συμβάλλουν στην αναβάθμιση περιβαλλοντικά προβληματικών περιοχών της Αττικής, θα έχουν χαμηλότερο κόστος και θα είναι πιο γρήγορα υλοποιήσιμες.

8. Ολυμπιακοί Αγώνες: η νέα Μεγάλη Ιδέα.

Σε λιγότερο από ένα χρόνο, η Αθήνα και η Ελλάδα θα γίνουν το κέντρο προσοχής της παγκόσμιας κοινότητας, με τη διεξαγωγή των ολυμπιακών αγώνων του 2004. Ένα εγχείρημα τεράστιο, οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό, για μια τόσο μικρή χώρα. Ο διάλογος, προϋπόθεση για να λάβει η προσπάθεια αυτή εθνικές διαστάσεις, δυστυχώς απουσίασε από τον προγραμματισμό και την εφαρμογή του τεράστιου αυτού εγχειρήματος της χώρας μας. Οι εναλλακτικές προτάσεις χωροθέτησης των ολυμπιακών εγκαταστάσεων αγνοήθηκαν. Με την

πολιτική επομένως αυτή, όσοι έλαβαν τις αποφάσεις επωμίστηκαν τεράστιες ευθύνες απέναντι στη χώρα, την κοινωνία και την οικονομία της.

Στην Αρχαία Ελλάδα, όπου και γεννήθηκε η Ολυμπιακή Ιδέα, διαμορφώθηκε ένα ήθος προσέγγισης μεταξύ των ελληνικών πόλεων-κρατών, με την ολυμπιακή εκεχειρία και τη μετουσίωση των αρχαίων «εθνικισμών» σε αγωνιστική άμιλλα. Ο σύγχρονος κόσμος αναβίωσε αυτό τον θεσμό, με τρόπους που δεν είναι άμοιροι ευθυνών για την κριτική που ο θεσμός δέχεται. Ο Σόλωνας είχε πει (600 π.Χ.) ότι: «οι ολυμπιονίκες μας κοστίζουν πολύ για να γίνουν και, όταν γίνονται, είναι επικίνδυνου!» Είναι γνωστό ότι αρκετοί ολυμπιονίκες εκμεταλλεύονταν την επιτυχία τους, για να γίνουν πλούσιοι, ακόμη δε και τύραννοι των πόλεών τους. Σήμερα φυσικά δεν ισχύει αυτό. Παραφράζοντας όμως τη ρήση του Σόλωνα θα λέγαμε σήμερα ότι «οι ολυμπιακοί αγώνες κοστίζουν πολύ για να γίνουν και, όταν γίνονται, είναι επικίνδυνου». Αν στην αρχαιότητα εδημιουργούντο συνθήκες άλωσης των δημοκρατικών θεσμών από τους ολυμπιονίκες, σήμερα σίγουρα δημιουργούνται συνθήκες καταστροφής του περιβάλλοντος από τους ολυμπιακούς αγώνες, παρά τις όποιες δεσμεύσεις της ΣΔΟΕ στη βάση της συνθήκης του Ρίο.

Οι ολυμπιακοί αγώνες είναι ένας κατ' εξοχήν τομέας ιδιωτικών κερδών του παγκόσμιου ολιγοπωλείου, στην Ελλάδα δε και της ασυδοσίας των μεγαλοεργολάβων. Τι θα κάνει η Ελλάδα και τι μπορεί να κάνει, ώστε οι ολυμπιακοί αγώνες να βρουν την υποτιθέμενη αγνότητά τους;

Παρατηρούμε ότι:

1) Το κόστος των ολυμπιακών έργων, οι απίστευτες υπερβάσεις του προϋπολογισμού (μέχρι και τριπλασιασμός) και η χλιδή ορισμένων εκδηλώσεων, στερούν τη χώρα μας από πολύτιμους αναπτυξιακούς πόρους. Το τελικό κόστος και τη «μαύρη τρύπα», θα τα μάθουμε πολύ μετά τη λήξη των αγώνων. Φέτος η Εφορία «έσκισε» τους πάντες. Μήπως πληρώνουμε όλοι τα ...ρατιάτικα της Ολυμπιάδας; Η χώρα μας δείχνει να ξεχνά τα πραγματικά της προβλήματα, ακυρώνει την περιφερειακή της ανάπτυξη και έτσι θέτει σε μέγα κίνδυνο την οικονομία της.

2) Η Αττική αποκτά καταστροφικό βάρος, με τις δύο νέες ζώνες οικιστικής ανάπτυξης, προσέλευσης πληθυσμών από την επαρχία και από οικονομικούς πρόσφυγες. Με τους οποίους σίγουρα θα υπάρξει μεγάλο πρόβλημα, όταν τελειώσουν τα έργα. Η οικονομική και κοινωνική ανισότητα ανάμεσα στην Αττική και την υπόλοιπη Ελλάδα διευρύνεται. Με τη χωροθέτησή τους, οι εγκαταστάσεις υποβαθμίζουν, σε μεγάλο μέρος από περιβαλλοντική άποψη την Αττική.

Οι δεσμεύσεις, που ανέλαβε η χώρα μας, για «πράσινους» ολυμπιακούς αγώνες δεν τηρήθηκαν και μοιάζουν με ανέκδοτο πλέον (χωροθέτηση εγκαταστάσεων, ενεργειακή κατανάλωση, ψυκτικά μέσα, ατμοσφαιρική ρύπανση κλπ). Η βιασύνη, αυθαιρεσία, αλαζονεία, προχειρότητα και η «αρπαχτή», που αποτελούν πάγια χαρακτηριστικά μας, θα οξυνθούν ενόψει των απαιτήσεων για έργα και της ανετοιμότητας της χώρας για το μέγεθος των αγώνων. Μια γεύση πήραμε από το «test event» της κωπηλασίας.

Οι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι του 2004 περιλαμβάνουν:

1) Οι τιμές του βενζολίου στο λεκανοπέδιο θα εκτιναχθούν σε όρια απαγορευμένα.

2) Οξειδία και άλλες μορφές ρύπανσης από εκπομπές θα αποκτήσουν νέα όρια για την πόλη της Αθήνας (και όχι μόνο).

3) Η περιοχή Σχοινιά-Μαραθώνα, περίξ του Εθνικού Πάρκου, εκτός από την καταστροφή της ιστορικής μας μνήμης, θα μπει σε νέα περιπέτεια οικιστικής ανάπτυξης και καταστροφής του περιβάλλοντος.

4) Οι οικιστικές ζώνες των ολυμπιακών εγκαταστάσεων του λεκανοπεδίου θα ολοκληρώσουν την καταστροφή της Αθήνας με δεδομένη την μεταγενέστερη αλλοίωση των χρήσεων γης.

5) Οι πιέσεις για δικαστικές ρυθμίσεις σε οικολογικά θέματα θα αλλοιώσουν το πολιτικό και δικαστικό ήθος διαχείρισης αυτών των θεμάτων.

6) Πρόβλημα θα είναι και η φιλοξενία των επισκεπτών για τους αγώνες.

7) Η διαχείριση των επιπλέον αστικών απορριμμάτων και η αύξηση της κατανάλωσης νερού και ρεύματος θα δημιουργήσουν νέα προβλήματα.

Φοβόμαστε ότι τα πράγματα δείχνουν ήδη ότι θα εξελιχθούν έτσι, ασχέτως από την επιτυχία

ή την αποτυχία των ολυμπιακών αγώνων του 2004. Φοβόμαστε δε ότι το ζήτημα του εθελοντισμού θα εξελιχθεί σε ένα φαινόμενο χωρίς μέλλον, ίσως και χωρίς παρόν! Όταν πια τελειώσει το 2004, θα μετρήσουμε τα υπέρ και τα κατά. Τι θα έχουμε πετύχει, τέτοιο που να μας μείνει στον πολιτισμό και στην προβολή της χώρας πέρα από το 20ήμερο των αγώνων; Ελάχιστα, ίσως και τίποτε. Θα αντέξουν θεσμοί όπως τα εθνικά πάρκα στην πίεση για ασυδοσία των τοπικών κοινωνιών; Θα προκύψει μία στρατιά ανέργων μετά από το τέλος όλου του πυρετού των εκδηλώσεων; Θα επιβιώσει η οικονομία της χώρας μας από την πρόκληση των ολυμπιακών αγώνων; Τα ολυμπιακά έργα, ως υποδομές, είναι ικανά να αντισταθμίσουν τις επιπτώσεις των ολυμπιακών αγώνων στην κοινωνία και το περιβάλλον; Αν, πριν τους αγώνες, ο μη γένοιτο, συμβεί κάτι σαν αυτό της 11ης Σεπτεμβρίου, ποιες θα είναι οι επιπτώσεις στους αγώνες και την οικονομία μας; Οι οικολογικές οργανώσεις εργάστηκαν ενάντια σε αυτό, που αποτελεί πλέον μια δέσμευση της χώρας μας. Επομένως δεν έχουν καμία πολιτική ευθύνη, έχουν όμως μια ευθύνη για την αποτροπή των όποιων αρνητικών και για όσα θα ακολουθήσουν μετά το 2004. Ελπίζουμε και ευχόμαστε δε να είναι αυτά εκ των πραγμάτων όσο γίνεται λιγότερα.

9. Απατηλές υποσχέσεις η «ολυμπιακή αναβάθμιση».

Συγκέντρωση διαμαρτυρίας ενάντια στην «Ολυμπιακή» υποβάθμιση του Μενιδίου διοργανώνει σήμερα Σάββατο στις 5 το απόγευμα στο Κέντρο Νεότητας Κόκκινου Μύλου, η «Επιτροπή Αγώνα Μενιδίου κατά της υποβάθμισης».

Σε ανακοίνωση - κάλεσμα της επιτροπής προς τους κατοίκους της περιοχής υπογραμμίζεται ότι «η λαίλαπα του εκσυγχρονισμού έφτασε και στην περιοχή μας, αποφασισμένη να μας αναβαθμίσει. Το μεγάλο κεφάλαιο, ντόπιο και ξένο, έβαλε στο μάτι και τον τόπο μας. Η κυβέρνηση διά των υπουργών της διαμηνύει προς κάθε κατεύθυνση ότι είναι αποφασισμένη

να μη χάσει το νέο εθνικό στόχο των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Από κοντά και η δημοτική αρχή του τόπου μας "κλείνει το μάτι" σε όλους, αφήνοντας να εννοηθεί πως τέρμα πια η υποβάθμιση, τα ολυμπιακά έργα θα μας αναβαθμίσουν δεόντως».

Όπως σημειώνει η Επιτροπή Αγώνα, ενώ το Μενίδι δεν έχει ίχνος δικτύου ομβρίων υδάτων, το δίκτυο υπονόμων απουσιάζει από μεγάλο τμήμα της πόλης, δεν έχει ακόμη δρόμους, πεζοδρόμια πλατείες και πράσινο, εξαγγέλλονται και γίνονται μια σειρά ολυμπιακά έργα, που κάθε άλλο παρά έρχονται να λύσουν τα παραπάνω χρόνια προβλήματα: Η Σταυρού - Ελευσίνας είναι ένας δρόμος που θα εξυπηρετεί κατά κύριο λόγο το μεγάλο κεφάλαιο, κλειστή στην ουσία για το μέσο πολίτη, που θα υποχρεώνεται να πληρώνει υπέρογκα διόδια. Αυτό που θα μείνει στους κατοίκους θα είναι οι διοξίνες της ασφάλτου της και η γενικότερη ρύπανση του περιβάλλοντος. Η εγκατάσταση του Σιδηροδρομικού Κέντρου Αχαρνών θα επιβαρύνει ακόμα περισσότερο το ήδη επιβαρημένο περιβάλλον της περιοχής. «Και μέσα σε όλη αυτήν την αναβάθμιση, σημειώνει η Επιτροπή, φυτρώνουν και οι κεραίες κινητής τηλεφωνίας, προς δόξαν της απελευθέρωσης των τηλεπικοινωνιών και του ανταγωνισμού των εταιριών κινητής τηλεφωνίας και σε βάρος της υγείας των κατοίκων».

Η Επιτροπή Αγώνα, απευθυνόμενη προς τους κατοίκους Μενιδίου, επισημαίνει ότι «είναι ανάγκη να πάρουμε την υπόθεση στα χέρια μας και να υποχρεώσουμε δημοτική αρχή και κυβέρνηση να πάρουν πίσω αυτήν τη δήθεν ανάπτυξη, γιατί εμείς δεν τη θέλουμε, εμείς το μέλλον μας δεν το συνδέουμε με το μεγαλύτερο κέρδος του κεφαλαίου, ούτε με την Ολυμπιάδα της εμπορευματοποίησης και των πολυεθνικών. Εμείς το μέλλον μας το συνδέουμε άμεσα με την ανάπτυξη που έχει στο κέντρο της τον άνθρωπο και τις ανάγκες του, εμείς το μέλλον μας το συνδέουμε με τον πολιτισμό, την ποιότητα ζωής, την παιδεία, την υγεία, την εργασία και είμαστε αποφασισμένοι να το διεκδικήσουμε».

10. Παρέμβαση ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες-Σπάρτη.

Το Σάββατο το βράδυ, με αφορμή το πανόραμα των ολυμπιακών αθλημάτων που έκανε γνωστή τράπεζα-«μεγαλοχορηγός» των Ολυμπιακών Αγώνων στην πόλη της Σπάρτης (στο χώρο της κεντρικής πλατείας) και έπειτα από πρωτοβουλία μερικών ατόμων από όλη τη Λακωνία, πραγματοποιήθηκε παρέμβαση στην κεντρική πλατεία της πόλης ενάντια στην Ολυμπιάδα και τον εθελοντισμό. Η παρέμβαση είχε να κάνει με το μοίρασμα προκήρυξης, σε κόσμο που περνούσε από την πλατεία, αλλά και που καθόταν στις γύρω καφετέριες, που εξηγούσε τις θέσεις μας ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες καθώς και με αφισοκόλληση ενάντια στον εθελοντισμό. Αξίζει να σημειωθεί πως η παρέμβαση μας συνάντησε θετικές αντιδράσεις από αρκετό κόσμο που έτυχε να διασχίσει την πλατεία εκείνη την ώρα. Ακολουθεί η προκήρυξη που μοιράστηκε.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΑΘΗΝΑ-2004. ΚΑΛΩΣΗΡΘΑΤΕ : στην καταστροφή του περιβάλλοντος, της καταστολής, των αναβολικών και των ντόπιων-ξένων πολυεθνικών. Επιτέλους ήρθε και στη Σπάρτη το πανόραμα των ολυμπιακών αθλημάτων ΑΘΗΝΑ2004, που έχει ως σκοπό να προπαγανδίσει τους Ολυμπιακούς Αγώνες και τον εθελοντισμό. Μια καμπάνια προπαγάνδισης που έχουν ξεκινήσει οι πολυεθνικές και λόγω του ότι βλέπουν, ότι ο ελληνικός λαός δεν «τρώει» τους μύθους που του διακηρύσσουν.

1^{ος} Μύθος- ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ : Μας λένε ότι ο εθελοντισμός σημαίνει ευγενή άμιλλα, αλληλεγγύη και συνεργασία των πολιτών για την επίτευξη ενός μεγάλου έργου «εθνικής» σημασίας. Η πραγματικότητα όμως είναι ότι ο εθελοντισμός σημαίνει ένα μέσο που χρησιμοποιούν οι εκάστοτε διοργανωτές των Ο.Α., για να καταφέρουν αφενός να μειώσουν σημαντικά το κόστος των αγώνων και αφετέρου να δημιουργήσουν την ψευδή εντύπωση, ότι η κοινωνία συμμετέχει στην οργάνωση του εμπορικού «υπερθεάματος». Γιατί μόνο περί ενός εμπορικού «υπερθεάματος» πρόκειται, που ο μόνος κερδισμένες θα είναι οι ντόπιες και ξένες πολυεθνικές, καθώς η οργανωτική επιτροπή των αγώνων, που την ίδια ώρα που μιλά για «υψηλά» ιδανικά και εθελοντισμό, τα μέλη της (μεγαλο-εθελοντές), αμείβονται πλουσιοπάροχα.**2^{ος} Μύθος-ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΑΘΛΗΜΑΤΑ :** Μας λένε ότι τα ολυμπιακά αθλήματα σημαίνουν προσφορά στον αθλητισμό και ότι οι αθλητές συμμετέχουν στη «φιέστα» των Ο.Α. αφιλοκεδώς. Στην πραγματικότητα όμως η προσφορά σημαίνει αναβολικά και τα «απλά» μετάλλια στους αθλητές συνεπάγονται με πλουσιοπάροχες αμοιβές.**3^{ος} Μύθος-ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ :** Μας λένε ότι τα ολυμπιακά έργα σημαίνουν όχι μόνο προσφορά στους αγώνες, αλλά και προσφορά στους πολίτες μετά το τέλος των αγώνων. Στην πραγματικότητα όμως τα ολυμπιακά έργα συνδέονται με μεγάλες και βάρβαρες καταστροφές του φυσικού περιβάλλοντος. Η καταστροφή του υδροβιότοπου του Σχοινιά, η Αττική οδός, τα Κ.Υ.Τ. (Κέντρο Υψηλής Τάσης) στην Ηλιούπολη και στα Βριλήσσια, είναι μερικά μόνο παραδείγματα που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την Ολυμπιάδα. Εκτός όμως από την καταστροφή του περιβάλλοντος προκειμένου τα έργα να παραδοθούν εντός της χρονικής προθεσμίας, επιβάλλονται στους εργάτες εξαντλητικά ωράρια και άθλιες συνθήκες εργασίας. Η παντελής έλλειψη στοιχειωδών μέτρων ασφαλείας στα εργοτάξια, συνεπάγεται σοβαρά εργατικά ατυχήματα (δολοφονίες) σε καθημερινή βάση. Ήδη αρκετοί εργάτες έχουν χάσει τη ζωή τους στα ολυμπιακά κάτεργα και πολλοί περισσότεροι έχουν τραυματιστεί σοβαρά, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να εργαστούν ξανά.**4^{ος} Μύθος-ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ :** Μας λένε για τη συμβολή των Ο.Α. στη δημοκρατία. Μια δημοκρατία που με κάθε τρόπο έχει κάνει σαφές ότι οποιαδήποτε κοινωνική διεκδίκηση με οποιοδήποτε μέσο (απεργίες, διαδηλώσεις κ.λ.π.) δε θα επιτραπούν την περίοδο των αγώνων.

Αντιτρομοκρατικοί νόμοι, νέα τεχνολογία καταστολής, κάμερες παντού και πολλά ακόμα μέσα θωρακίζουν το κράτος για παν ενδεχόμενο. Στις 17 ημέρες των αγώνων τους θα επιβληθούν ειδικά περιοριστικά μέτρα για τους κατοίκους γύρω από τα στάδια, όπως ειδική κάρτα εισόδου στις «κόκκινες» ζώνες καθώς και μπλόκα της αστυνομίας στους δρόμους και έρευνες μέσα σε σπίτια.

ΝΑ ΒΑΛΟΥΜΕ ΦΡΑΓΜΟ ΣΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΜΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ. ΑΓΩΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ-ΟΧΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

11. Διαδήλωση ενάντια στην Ολυμπιάδα.

Ο Πειραιϊκός Συντονισμός αντί-2004 καλεί το Σάββατο 28 Φλεβάρη σε:

-Μηχανοκίνητη πορεία από την πλατεία Κρήνης της Νίκαιας στις 10:30 προς το σταθμό του ηλεκτρικού στον Πειραιά.

-Συγκέντρωση στον σταθμό του ηλεκτρικού στον Πειραιά στις 12 το μεσημέρι και διαδήλωση στους δρόμους του Πειραιά.

ΔΕΝ ΑΝΕΧΟΜΑΣΤΕ :

- Τις ΚΟΚΚΙΝΕΣ ΖΩΝΕΣ στους δρόμους και στη ζωή μας
- Τις ΔΟΛΟΦΟΝΙΕΣ εργατών στο βωμό του καπιταλιστικού κέρδους.

- Την λεηλασία των εργασιακών μας δικαιωμάτων.
- Τον περιορισμό των δημοκρατικών κατακτήσεων και ελευθεριών
- Το πογκρόμ απελάσεων ενάντια στους ξένους εργάτες, που κάτω από καθεστώς υπερεκμετάλλευσης παρήγαγαν κοινωνικό πλούτο, για να τον καρπωθούν αυτοί που κλέβουν και τον δικό μας ιδρώτα.
- Την παρουσία των ΦΟΝΙΑΔΩΝ του ΙΡΑΚΙΝΟΥ ΛΑΟΥ στην πόλη μας.
- Την υποβάθμιση της ποιότητας της ζωής μας.

Στο δρόμο του αγώνα όλοι μαζί, να σπάσουμε το κλίμα τρομοκρατίας που καλλιεργείται

με αφορμή την ασφαλή διεξαγωγή των ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ.

· Καλούμε σε συστράτευση αγώνα με μαζική συμμετοχή σε συλλαλητήρια , συγκεντρώσεις

και πολύμορφες δράσεις.

· Ξεκινάμε το Σάββατο 28 Φλεβάρη με πορεία στις γειτονιές της Κοκκινιάς και του Πειραιά. Να γεμίσουν οι δρόμοι του ΠΕΙΡΑΙΑ με την ΟΡΓΗ μας.

ΠΕΙΡΑΙΚΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ANTI- 2004

12. Αντιολυμπιακή δράση.

Δεν θα στρατευθούμε για την Ολυμπιάδα της αμερικανο-NATOϊκής εισβολής, των πολυεθνικών, των νεκρών εργατών, του τσιμέντου.

Η φιέστα τους σημαίνει:

- Χορός τρισεκατομμυρίων από τον ιδρώτα του λαού μας να γεμίζει τις τσέπες των πολυεθνικών, των χορηγών, των ντόπιων εργολάβων και των κάθε λογής μίζαδόρων.
- Αίμα εκατοντάδων νεκρών και τραυματισμένων εργατών, ελλήνων και ξένων, θυμάτων της αφόρητης εκμετάλλευσης και της πίεσης για να ολοκληρωθούν έγκαιρα τα έργα στα κολαστήρια των εργοταξίων.
- Ένταση της τρομοκρατίας στους χώρους δουλειάς, ωράρια λάστιχο, υποχρεωτικές και απλήρωτες υπερωρίες, περικοπές των αδειών για χιλιάδες εργαζόμενους.
- Έλεγχο του λεκανοπέδιου και των υπόλοιπων ολυμπιακών πόλεων από ξηράς, θαλάσσης και αέρος, από το δολοφονικό μηχανισμό του NATO και των

αμερικάνων ράμπο.

- Εκατοντάδες κάμερες, αστυνομοκρατία, "στρατόπεδα συγκέντρωσης" για τους άστεγους και τους απόκληρους αυτής της πόλης., απαγορευμένες περιοχές.
- Νόμοι για τον περιορισμό των διαδηλώσεων και της ελεύθερης διακίνησης των ιδεών, χτύπημα των συνδικαλιστικών και δημοκρατικών ελευθεριών του λαού.
- Επιχείρηση ολοκληρωτικής τσιμεντοποίησης του λεκανοπεδίου, ψέματα για μια πιο πράσινη Αθηνά που έγινε πιο γκριζα από ποτέ.

Η κυβέρνηση και η αντιπολίτευση απαιτούν από μας το λαό, τους εργαζόμενους όχι μόνο να σωπάσουμε, να κλείσουμε τα αυτιά και τα μάτια μας αλλά και να στρατευτούμε (το λένε εθελοντισμό!) για όλα αυτά που υποθηκεύουν το μέλλον το δικό μας και των παιδιών μας.

Μας καλούν να δουλέψουμε για την Ολυμπιάδα των πολυεθνικών και των ντόπιων εργολάβων, του εργασιακού μεσαίωνα, του ντόπινγκ και του τσιμέντου, της ιδεολογικής χειραγώγησης, της κάμερας παρακολούθησης, της κρατικής καταστολής και της αμερικανο-NATOϊκής εισβολής.

Και μας λένε ξεδιάντροπα ότι όλα αυτά θα μας μείνουν «κληρονομιά» για να μας κάνουν το βίο αβίωτο και μετά τους αγώνες.

Δεν την θέλουμε αυτή την «κληρονομιά». Δεν μας αξίζει.

Παλεύουμε και αντιστεκόμαστε.

Στόχος της εκδήλωσης είναι η πλατύτερη αποκάλυψη του πραγματικού ρόλου των Ολυμπιακών Αγώνων και τι αυτοί θα σημάνουν για τη ζωή του λαού και της νεολαίας, καθώς και η καλύτερη προετοιμασία για το παναθηναϊκό συλλαλητήριο στις 22 του Ιούλη.

Στην εκδήλωση έχουν καλεστεί και θα συμμετέχουν εκπρόσωποι από δημοτικά και εργατικά σχήματα, κινήσεις πολιτών κ.ά.

Μετά από τη συζήτηση θα ακολουθήσει συναυλία, ενώ στο χώρο της εκδήλωσης θα υπάρχουν εκθέσεις φωτογραφίας, σκίτσου και βιβλίου με θέμα, φυσικά, την Ολυμπιάδα.

13. Η ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων, οι πολίτες, οι εργαζόμενοι και τα δικαιώματά τους.

Τελευταία, με αφορμή την επιτυχή και ασφαλή διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων, γινόμαστε μάρτυρες αρνητικών εξελίξεων στη δημοκρατία και την κοινωνία μας. Η εξυπηρέτηση των «εθνικής σημασίας στόχων» που συνδέονται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες φαίνεται να οδηγεί, σε αντιδημοκρατικές και κερδοσκοπικές πρακτικές σε βάρος των πραγματικών συμφερόντων του ελληνικού λαού και των εργαζομένων στον τόπο μας. Συγκεκριμένα:

Με πρόφαση την ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων και με το επιχείρημα της διεθνούς τρομοκρατίας απειλούνται τα δημοκρατικά δικαιώματα και οι ατομικές πολιτικές ελευθερίες. Η αστυνόμευση της ζωής του πολίτη παίρνει πρωτοφανέρωτη έκταση. Η κοινωνία μεταβάλλεται σε ένα τεράστιο, αυταρχικό σχολείο, που διαπαιδαγωγεί τους πολίτες στο φόβο, την αμοιβαία καχυποψία και την υποταγή.

Οι πολίτες καλούνται για μια ακόμη φορά να φορτωθούν το δυσβάσταχτο κόστος των Ολυμπιακών Αγώνων, που διόγκωσαν οι πιέσεις και οι εκβιασμοί των ισχυρών του πλούτου.

Οι αρνητικές συνέπειες αυτής της κατάστασης για την επαρκή χρηματοδότηση της ελληνικής εκπαίδευσης θα είναι και αυτή τη φορά καταλυτικές.

Αντί μιας πολιτικής που θα αναβαθμίζει το φυσικό περιβάλλον με αφορμή και τους Ολυμπιακούς Αγώνες συντελείται μια απαράδεκτη υποβάθμισή του και ιδιαίτερα στην Αττική. Οι ελάχιστοι πνεύμονες πρασίνου και οι λιγοστοί ελεύθεροι χώροι που απέμειναν αχρηστεύονται κάτω από την πίεση του πρόσκαιρου και άνομου κέρδους.

Προωθούνται περισσότερο ευέλικτες σχέσεις εργασίας και ακραίες μορφές εκμετάλλευσης της ανθρώπινης εργασίας, κυρίως των μεταναστών, με το πρόσχημα της έγκαιρης αποπεράτωσης των έργων. Οι αρνητικές συνέπειες είναι πολύ σοβαρές τόσο στο επίπεδο διαβίωσης των εργαζομένων όσο και στη σωματική τους ακεραιότητα και την ίδια τη ζωή τους.

Καταστρατηγούνται και ανατρέπονται πάγιες κατακτήσεις των εργαζομένων, όπως είναι το ωράριο εργασίας, το δικαίωμα στην άδεια κ.λπ.

Εκφράζουμε την αλληλεγγύη μας στους εργαζομένους στα εργοτάξια του ασύδοτου κέρδους και της απάνθρωπης εκμετάλλευσης. Συμπαραστεκόμαστε στους συναδέλφους μας του δημόσιου τομέα, που αποκάλυπτα καταπατούνται τα εργασιακά δικαιώματά τους.

Αγωνιζόμαστε και απαιτούμε να σταματήσει αυτή η αδίστακτη εμπορική – πολιτική εκμετάλλευση και ο εκχυδαϊσμός των ιδεωδών των Ολυμπιακών Αγώνων.

Θέλουμε οι πέντε κύκλοι των Ολυμπιακών Αγώνων να αποτελούν το σύμβολο της ενότητας και της αλληλεγγύης των λαών όλων των ηπείρων στο δρόμο της ειρήνης, της προόδου και της κοινωνικής δικαιοσύνης και όχι να χρησιμοποιούνται ως δεσμά που χαλκίζουν οι στρατιωτικά και οικονομικά ισχυροί του πλανήτη, για να καταπιέζουν και να θέτουν στο περιθώριο τους εργαζόμενους.

Καλούμε όλους τους εκπαιδευτικούς, την Πέμπτη, 22-7-04 και ώρα 7 μ.μ. στα Προπύλαια, στην κινητοποίηση που συνδιοργανώνουν οι οργανώσεις – κινήσεις κατά της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης συνδικαλιστικοί και κοινωνικοί φορείς, για να απαιτήσουμε, 30 χρόνια μετά την πτώση της χούντας, το σεβασμό στα εργασιακά, κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματά και τις ατομικές ελευθερίες μας. Για μια Ολυμπιάδα της δικαιοσύνης, της δημοκρατίας και της συναδέλφωσης των λαών.

14. Αναρχική συγκέντρωση-πορεία ενάντια στους Ολυμπιακούς.

ΝΑ ΠΕΘΑΝΟΥΝ ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ
ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑΝ...

Η Ολυμπιάδα είναι ένα ακόμη σημείο προώθησης του παγκόσμιου πολέμου που έχουν κηρύξει τα αφεντικά για τη λεηλασία του πλανήτη και την καθυπόταξη της ανθρωπότητας.

Για το ελληνικό κράτος, που είναι μέρος αυτής της εγκληματικής συμμαχίας, οι ολυμπιακοί αγώνες είναι η αιχμή της γενικευμένης επίθεσης του στο εσωτερικό ενάντια στους καταπιεσμένους και τους εκμεταλλεζόμενους:

Υπερκέρδη για το κεφάλαιο και ανθρωποθυσίες στα κάτεργα της μισθωτής σκλαβιάς, αστυνομοκρατία, καταστολή κάθε κοινωνικής και πολιτικής αντίστασης, εκσυγχρονισμός του ελέγχου και αναβάθμιση του ρόλου των μυστικών υπηρεσιών, λεηλασία του περιβάλλοντος, "αναπλάσεις" - εμπορευματοποίηση των δημόσιων χώρων, ιδεολογικός εκμαυλισμός για την απόσπαση συναίνεσης με την προώθηση του "εθελοντισμού" και του εθνικισμού...

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΤΟΥΣ
ΝΑ ΑΝΑΖΩΠΥΡΩΣΟΥΜΕ ΤΙΣ ΕΣΤΙΕΣ ΤΟΥ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ-ΤΑΞΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ανοιχτή συνέλευση αναρχικών-αντιεξουσιαστών

Συγκέντρωση-πορεία ενάντια στους ολυμπιακούς
Προπύλαια, Πέμπτη 22 Γενάρη 2004, 7μμ

15. Παρέμβαση ενάντια στις ελληνοαμερικανικές τρομοκρατικές ασκήσεις.

Με πρόσχημα την "ασφάλεια" της Ολυμπιάδας, συμμορίες ένστολων δολοφόνων ελληνικών και αμερικανικών ειδικών δυνάμεων του στρατού και της αστυνομίας πραγματοποιούν το Μάρτιο "αντι"τρομοκρατικές ΝΑΤΟϊκές ασκήσεις στην Αττική και το Αιγαίο...Μια επιχείρηση - συνεισφορά του ελληνικού κράτους στην παγκόσμια "αντι"τρομοκρατική εκστρατεία που σκορπά το θάνατο, επιβάλλει την κατοχή και προωθεί τη λεηλασία στην καπιταλιστική περιφέρεια, που στοχεύει στον εκφοβισμό και τη στρατιωτικοποίηση των δυτικών κοινωνιών, τον έλεγχο και την καταστολή του "εσωτερικού εχθρού".

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΡΟΜΟΠΟΛΕΜΟ ΤΩΝ
ΝΤΟΠΙΩΝ ΚΑΙ ΞΕΝΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ

ΝΑ ΕΝΤΕΙΝΟΥΜΕ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑΞΙΚΕΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΑΝΤΙΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Πέμπτη 11 Μάρτη, 5μμ, Προπούλαια

Ανοιχτή Συνέλευση Αναρχικών-Αντιεξουσιαστών

16. Αναρχική παρέμβαση ενάντια στην Ολυμπιάδα.

ΝΑ ΠΙΕΘΑΝΟΥΝ ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑΝ...

Υπερκέρδη για το κεφάλαιο και ανθρωποθυσίες στα κάτεργα της μισθωτής σκλαβιάς.
Αστυνομοκρατία, καταστολή κάθε κοινωνικής και πολιτικής αντίστασης.
Εκσυγχρονισμός του ελέγχου και αναβάθμιση του ρόλου των μυστικών υπηρεσιών.
Διεύρυνση του ρόλου διεθνών μισθοφορικών στρατευμάτων (ΝΑΤΟ) στο πεδίο της αστυνόμευσης και της καταστολής.
Ληλασία του περιβάλλοντος, "αναπλάσεις" - εμπορευματοποίηση των δημόσιων χώρων,
ιδεολογικός εκμαυλισμός για την απόσπαση συναίνεσης με την προώθηση του "εθελοντισμού"
και του εθνικισμού.

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΤΟΥΣ

ΝΑ ΑΝΑΖΩΠΥΡΩΣΟΥΜΕ ΤΙΣ ΕΣΤΙΕΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ - ΤΑΞΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΑΝΤΙΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΤΡΙΤΗ 1η ΙΟΥΝΗ, 5 μμ,
ΣΤΑΘΜΟΣ ΗΣΑΠ ΚΑΤΩ ΠΑΤΗΣΙΩΝ

Ανοιχτή συνέλευση αναρχικών - αντιεξουσιαστών

17. Εκδήλωση ενάντια στην Ολυμπιάδα.

Οι "εθνικές αποστολές" είτε από το μέτωπο της eurovision είτε από τα χαρακώματα του euro2004 πέτυχαν τον στόχο τους:

η εθνική ομοψυχία πάντα κατοχυρώνει τη μέγιστη κοινωνική συναίνεση.

Αφέντες και δούλοι πρέπει να είναι ενωμένοι κάτω από την γαλανόλευκη αυτή τη φορά έτοιμοι για τη μεγάλη γιορτή της ολυμπιακής αποχαύνωσης.

"Μιζέρια" οι διαμαρτυρίες και οι διαδηλώσεις, "αναγκαίο κακό" οι νεκροί εργάτες στα εργοτάξια, "γκρίνια" οι αντιδράσεις για το κόστος της διοργάνωσης, "ύποπτη" η ευθιξία για τις κάμερες και την αστυνομοκρατία, "γραφική" η αντίσταση στο ρήμαγμα του περιβάλλοντος. Η "εθνική αποστολή" των καταπιεσμένων είναι να γίνουν χαρούμενοι κομπάρσοι σε μια γιορτή που οργανώνεται από τη δική τους λεηλασία.

ΚΑΜΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ

ΟΞΥΝΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΤΑΞΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΕΚΔΗΛΩΣΗ
ΔΕΥΤΕΡΑ 17 ΙΟΥΛΗ, 8 μ.μ.
λόφος του Στρέφη

προβολή slides των αντιολυμπιακών δράσεων

παρουσίαση της μπροσούρας:

"οι ολυμπιακοί αγώνες ως κυριαρχικό ιδεολόγημα, 'Αθήνα 2004' και κοινωνικοταξικός ανταγωνισμός"

συζήτηση:

"οι αιχμές του κοινωνικοταξικού ανταγωνισμού με σημείο αναφοράς την ολυμπιάδα"

18. Ολυμπιακοί Αγώνες το μέλλον μας στο στόχαστρο.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΣ ΣΤΟ ΣΤΟΧΑΣΤΡΟ ΠΩΣ ΑΠΑΝΤΑΜΕ ΣΤΗΝ ΕΠΙΘΕΣΗ;

Ο νέος μεγάλος εθνικός στόχος της ολυμπιάδας είναι εδώ και όλοι μας καλούμαστε να τον εξυπηρετήσουμε με κάθε μέσο: Άλλοι δίνοντας τη ζωή τους στα ολυμπιακά εργοτάξια, άλλοι δουλεύοντας ασταμάτητα όλο το καλοκαίρι, άλλοι δουλεύοντας τζάμπα (εθελοντικά) την ίδια ώρα που οι κατασκευαστικές, οι «φίλοι» της Γιάννας και οι σπόνσορες γίνονται πάμπλουτοι. Το καιρό της ολυμπιάδας η Αθήνα θα είναι πραγματικά ειδυλλιακό μέρος αφού θα έχεις την ευκαιρία να συναντήσεις μπάτσους, στρατιώτες και πράκτορες από όλες γωνίες του πλανήτη, θα υπάρχουν κάμερες παντού, ζώνες απαγόρευσης της κυκλοφορίας και στον αέρα θα πετάν τα αεροπλανάκια του ΝΑΤΟ. Ε και λιγάκι πράσινο που είχε μείνει στο λεκανοπέδιο τι πειράζει κι αν θυσιάστηκε μπροστά στο να έχουμε όλες αυτές τις τόσο χρήσιμες εγκαταστάσεις όπως π.χ. γήπεδο για μπαντιμπτον. Τουλάχιστον το ολυμπιακό θέαμα «αξίζει τα λεφτά του»(που παρεμπιπτόντως θα τα πληρώνουν μέχρι και τα δισέγγονα μας) αφού θα έχουμε τη χαρά να δούμε τους υπεραθλητές μας να κατακτούν τα μετάλλια και θα έχουμε την ευκαιρία να νιώσουμε εθνική ομοψυχία και υπερηφάνεια αφού ο επαγγελματικός αθλητισμός και η ντόπα έχουν προοδεύσει τόσο στη χώρα μας.

Θα μιλήσουν εκπρόσωποι από την Εναλλακτική Παρέμβαση Δικηγορών, την Πρωτοβουλία Οικοδομών, το Σωματείο Μισθωτών Τεχνικών

19. Κάτω τα χέρια από τις εστίες!

Χτες το πρωί, φοιτητές και φοιτήτριες από την φοιτητική εστία ΕΜΠ προέβησαν σε παράσταση διαμαρτυρίας μπροστά στο υπεπθ. ακολουθεί η προκήρυξη που καλούσε στην διαμαρτυρία να βγούμε στο δρόμο πριν μας πετάξουν στο δρόμο.

Τα τελευταία χρόνια η δημόσια και δωρεάν σίτιση-στέγαση των φοιτητών δέχεται πολλές επιθέσεις από πλευράς κυβέρνησης, κεφαλαίου και των φορέων της κυβερνητικής πολιτικής στο ζήτημα της φοιτητικής μέριμνας που είναι το Ε.Ι.Ν. (εθνικό ίδρυμα νεότητας) και τα πανεπιστήμια. στόχος τους είναι η συνολική ανατροπή των όρων λειτουργίας των εστιών, δηλαδή η κατάργηση του δημόσιου-δωρεάν χαρακτήρα με την μετατροπή τους σε ξενοδοχεία, σε χώρους κερδοφόρους και ανταποδοτικούς. έχει γίνει κατανοητό σε όλους πως σύμφωνα με την κυβέρνηση στη σύγχρονη Ελλάδα δεν έχουν χώρο δημόσια και δωρεάν αγαθά (παιδεία, υγεία, ασφάλιση) δηλαδή οι κατακτήσεις του εργαζόμενου λαού και των φοιτητών.

Σε αυτά περιλαμβάνεται και η δημόσια-δωρεάν σίτιση και στέγαση, όπου η επίθεση εντείνεται, καθώς εν όψει ολυμπιάδας αποφασίστηκε το κλείσιμο εστιών και η παράδοση τους για τις ανάγκες του 2004. Συγκεκριμένα η φ.ε.π.α., η μεγαλύτερη εστία στην Αθήνα κλείνει σε ένα μήνα με επίσημη απόφαση του υπουργείου παιδείας, με αποτέλεσμα 1100 φοιτητές να βρεθούν στο δρόμο. Ακόμα από τις 5 εστίες που λειτουργούσαν στην Αθήνα, οι 2 (της παντείου και του ΠΑ.ΠΕΙ.) έκλεισαν προ τριετίας με την πρόφαση της επικινδυνότητας των κτιρίων, με την υπόσχεση ότι θα ανακατασκευάζονταν για να ξαναστεγάσουν φοιτητές. αντί αυτού φιλοξενούν γραφεία καθηγητών και εταιρειών, ενώ τώρα παραδόθηκαν και αυτές στην «Αθήνα 2004». Έτσι οι εστίες θα χρησιμοποιηθούν όχι για τις ανάγκες των φοιτητών, αλλά για τις ανάγκες της ολυμπιάδας και την αύξηση των κερδών όσων τις διαχειρίζονται, αφού το κάθε δωμάτιο θα επινοικιάζεται 100-150 ευρώ/ημέρα. κι όλα αυτά στο όνομα της ολυμπιάδας που προβάλλεται ως ο νέος εθνικός στόχος, για την πραγματοποίηση του οποίου πρέπει να αδειάσουμε τις εστίες και να εργαστούμε εθελοντικά. μόνο που η ολυμπιάδα θα γίνει για το καλό του κεφαλαίου και τα σπασμένα της θα τα πληρώσει το σύνολο της εργαζόμενης κοινωνίας, μέσω της καταστροφής

του περιβάλλοντος, της έντασης της καταστολής, της αύξησης της φορολογίας και της περικοπής των δαπανών για κοινωνική πολιτική, ούτως ώστε να καλυφθεί το κόστος των αγώνων.

Η κατάργηση της δημόσιας και δωρεάν στέγασης μεθοδεύεται εδώ και χρόνια και προωθείται καθημερινά μέσω της υποβάθμισης των εστιών, λόγω της ανύπαρκτης χρηματοδότησης και της περικοπής των δαπανών. αποτέλεσμα είναι οι εστίες να αποτελούν χώρους εγκατάλειψης και απομόνωσης. ελλιπές προσωπικό εργασίας, αποσπασματική έως ανύπαρκτη συντήρηση των κτιρίων με εμφανή τα προβλήματα στατικότητας, ιδιωτικοποίηση διαφόρων τομέων, σοβαρά προβλήματα καθαριότητας-υγιεινής, μικρό κουπόνι σίτισης-άθλια ποιότητα σίτισης, παύση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων-διαλυμένοι κοινόχρηστοι χώροι. Ταυτόχρονα γίνονται επίμονες προσπάθειες με σκοπό τη μεταβίβαση του κόστους λειτουργίας των εστιών στους φοιτητές μέσω της επιβολής ενοικίου. Είναι πάγια τακτική η προώθηση της αντίληψης ότι το δωρεάν σημαίνει υποβάθμιση και πως πρέπει να πληρώσεις για να δικαιούσαι, στην περίπτωση μας ανθρώπινες συνθήκες διαβίωσης. Στις περισσότερες εστίες έχει καθιερωθεί το ενοίκιο, ενώ σε αυτές που αντιδρούν οι φοιτητές το ενοίκιο εφαρμόζεται στους αλλοδαπούς. γεγονότα που καταργούν στην πράξη τη δωρεάν στέγαση για όλους. όσοι δε αλλοδαποί φοιτητές δεν τηρούν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις υπόκεινται σε αυταρχικούς και βαρβάρους εκβιασμούς, όπως αφαίρεση της άδειας παραμονής, δεν τους δίνεται πτυχίο, άρπαγμα του ποσού του ενοικίου από τις υποτροφίες τους. παράλληλα το E.I.N. εξετάζει και εναλλακτικά σενάρια υλοποίησης της πολιτικής του. προχωρά σε αναθεώρηση του κανονισμού λειτουργίας των εστιών, μέσω της οποίας επιχειρείται η επιβολή νέου εσωτερικού κανονισμού που αποσκοπεί στη θεσμοθέτηση της λειτουργίας των εστιών με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, στην καθιέρωση του ενοικίου για όλους, στον περιορισμό των ελευθεριών και στην κατάργηση του ασύλου. Εξ' άλλου κάθε εσωτερικός κανονισμός κινείται στα πλαίσια της κυβερνητικής πολιτικής και επιχειρεί τη θεσμική τους καθιέρωση.

Βέβαια η σίτιση και στέγαση των φοιτητών αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της δωρεάν παιδείας, η οποία βάλλεται σε όλη την έκταση της και στο χώρο των πανεπιστημίων, όπου εντείνεται η ιδιωτικοοικονομική τους λειτουργία και η σύνδεση τους με τις επιχειρήσεις. εν όψει της αξιολόγησης των πανεπιστημίων με βάση τα κριτήρια της αγοράς, πέραν όλων των άλλων, θα αξιολογηθεί και το κατά πόσο ανταποδοτική είναι η υλικοτεχνική τους υποδομή, στην οποία περιλαμβάνονται και οι εστίες. έτσι τα πανεπιστήμια αποζητούν εστίες που δε θα στεγάζουν φοιτητές με βάση τα οικονομικοκοινωνικά τους κριτήρια, αλλά θα φιλοξενούν πειθαρχημένους και παραγωγικούς φοιτητές, μεταπτυχιακούς, ερευνητές κτλ, δηλαδή αποζητούν ξενώνες που θα λειτουργούν σαν κερδοφόρα ξενοδοχεία. γι' αυτό άλλωστε το μεν πολυτεχνείο δέχτηκε την πρόταση του «Αθήνα 2004» για τη δημιουργία τέτοιου ξενώνα στο χώρο του, τα δε πανεπιστήμια έδωσαν την έγκρισή τους στην παραχώρησή των εστιών στην ολυμπιάδα. οι οποίες αφού θα έχουν λειτουργήσει σαν ξενοδοχεία, θα συνεχίσουν να λειτουργούν στο ίδιο μοτίβο, με ενοίκιο, χωρίς άσυλο και πελάτες φοιτητές. είναι ξεκάθαρο πως τα πανεπιστήμια αδιαφορούν για τη φοιτητική μέριμνα και γίνονται κύριοι εκφραστές της κυβερνητικής πολιτικής.

Κοινή περγαμηνή όλων των παραπάνω είναι πως, είτε με αφορμή την ολυμπιάδα και το κλείσιμο των εστιών, είτε μέσω της καθημερινής υποβάθμισης και της προσπάθειας επιβολής ενοικίου, είτε μέσω του εσωτερικού κανονισμού, ο στόχος τους παραμένει ίδιος: η μετατροπή των εστιών σε ξενοδοχεία ανταποδοτικά, που θα λειτουργούν με βάση το κέρδος και όχι τις ανάγκες των φοιτητών, η κατάργηση του ασύλου και ο περιορισμός των αντιδράσεων των φοιτητών.

Το ζήτημα της δωρεάν παιδείας, σίτισης και στέγασης αφορά όλους τους φοιτητές και την εργαζόμενη κοινωνία. γι' αυτό με κοινό αγώνα όλων των εστιών και των φοιτητικών συλλογών, σε σύνδεση με τους εργαζόμενους, να πετύχουμε να μην κλείσει καμία εστία, την αναβάθμιση των υπαρχόντων, την επαναλειτουργία των κλειστών και την ανέγερση νέων για τη δωρεάν σίτιση και στέγαση όλων.

Δεν φεύγουμε απ' τις εστίες, δε γινόμαστε εθελοντές – θύματα της ολυμπιάδας

Όχι στο κλείσιμο των εστιών, σε κάθε επιβολή ενοικίου και εσωτερικού κανονισμού, στη μετατροπή των εστιών σε κερδοφόρα ξενοδοχεία

Δωρεάν παιδεία, σίτιση, στέγαση για όλους

Συντονιστική Επιτροπή Γενικής Συνέλευσης Φ.Ε.Ε.Μ.Π.

20. Φοιτητές παρεμβαίνουν δυναμικά σε εκδήλωση για το 2004 στο Παρίσι.

Με αφορμή την επίσκεψη του βουλευτή του ΠΑΣΟΚ, Π. Φασούλα, που ήρθε στο Παρίσι (25-05-2002) προκειμένου να προπαγανδίσει στους έλληνες μετανάστες αλλά και στους φοιτητές των ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟ για το 2004, οι έλληνες φοιτητές του Παρισιού που αντιτίθενται στην απάτη των Ολυμπιακών και στον εθελοντισμό συγκρότησαν Πρωτοβουλία και αποφάσισαν να παρέμβουν δυναμικά στην εκδήλωση προπαγάνδας του μαγαζιού της Γιάννας.

Απόφαση εναντίον του εθελοντισμού είχε πάρει και ο σύλλογος των ελλήνων φοιτητών του Παρισιού (ΕΠΕΣ), του οποίου η απόφαση μοιράστηκε, αλλά και η Πρωτοβουλία φοιτητών που παρενέβη αυτόνομα.

Η παρέμβαση ξεκίνησε με μοίρασμα προκήρυξης. Με την εμφάνιση των φοιτητών στο χώρο εν Παρισίους πρωτοπαλίκαρα του ΠΑΣΟΚ έδειξαν να αγχώνονται, καθώς προσπάθησαν να αποτρέψουν τους φοιτητές να παρέμβουν στην εκδήλωση. Φυσικά οι φοιτητές τους αγνόησαν. Ο βουλευτής Φασούλας καθυστέρησε να προσέλθει προφανώς ειδοποιημένος ότι δεν θα είχε ένα εύκολο απόγευμα.

Με την προσέλευση του, οι φοιτητές τον υποδέχθηκαν με συνθήματα : «ΤΣΙΜΕΝΤΟ, ΜΙΖΕΣ, ΑΝΑΒΟΛΙΚΑ, ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ ΤΑ ΙΔΑΝΙΚΑ» και «ΟΤΑΝ ΓΥΡΩ ΣΟΥ ΧΟΡΕΥΟΥΝΕ ΤΑ ΔΙΣ ΕΙΝΑΙ ΜΑΛΑΚΙΑ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ».

Ο Π. Φασούλας με δυσκολία κατάφερε να μασήσει κάποια λόγια για το «έργο» του ΠΑΣΟΚ και την «εθνική» σημασία της Ολυμπιάδας. Στην ουσία κατέληξε απολογούμενος («δεν είμαι υπάλληλος του 2004»), εν μέσω συνεχών παρεμβάσεων και αποδοκιμασιών από τους φοιτητές.

Κι ενώ το πανηγυράκι είχε ήδη καταλήξει σε μεγάλο ΦΙΑΣΚΟ, τη στιγμή που οι φοιτητές είχαν το μικρόφωνο και έδιναν τη δική τους εκδοχή για το 2004 και τον εθελοντισμό, τα πρωτοπαλίκαρα του ΠΑΣΟΚ μην αντέχοντας τον τέλειο εξευτελισμό τους έκοψαν τα μικρόφωνα και η «εκδήλωση» διακόπηκε οριστικά.

Η ουσία είναι, ότι, μετά και τη δυναμική παρέμβαση των φοιτητών, έγινε φανερό, πως όσοι ψάχνουν για κορόιδα δε θα τα βρουν εδώ!

ΤΣΙΜΕΝΤΟ-ΜΙΖΕΣ- ΑΝΑΒΟΛΙΚΑ ΕΙΝΑΙ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ ΤΑ ΙΔΑΝΙΚΑ

2 χρόνια πριν από την έναρξη της Ολυμπιάδας της Αθήνας... Η πρωτοφανής καμπάνια νομιμοποίησης της, ο τρελός χορός των δις, γύρω από τα κατασκευαστικά έργα, τα δικαιώματα κάλυψης και προβολής, τις νέες και παλιές συμμαχίες ανάμεσα σε πολυεθνικά και ελληνικά κεφάλαια και τους πολιτικούς φορείς προώθησης των συμφερόντων τους και η εσκεμμένη τρομοκράτηση της κοινωνίας για δήθεν τρομοκρατικές ενέργειες, δεν έχουν καταφέρει να κρύψουν την Ελλάδα των 2 και πλέον εκατομμυρίων φτωχών, της ανεργίας, της ημιαπασχόλησης, την Ελλάδα της τσιμεντένιας πρωτεύουσας και της παρατημένης περιφέρειας, των γκετοποιημένων και διωκόμενων μεταναστών, της επιχειρηματικής εκπαίδευσης, της επίθεσης στο παρόν και το μέλλον της εργαζόμενης κοινωνικής πλειοψηφίας.

Για αυτή την Ελλάδα, η νέα «Μεγάλη Ιδέα» και τα εθνικά ιδανικά της Ολυμπιάδας δε σημαίνουν παρά :

□ Την εκρηκτική διόγκωση του δημόσιου χρέους της χώρας, το οποίο όλο και μεγαλώνει –με βάση τις επίσημες εκθέσεις του «Αθήνα 2004»- και, το οποίο θα χρεωθούν εξολοκλήρου οι φορολογούμενοι.

□ Την τσιμεντοποίηση και οριστική καταστροφή του λεκανοπεδίου της Αττικής : Όχι μόνο δε διστάζουν μπροστά στη λεγόμενη «πολιτιστική κληρονομιά» του Μαραθώνα (βλ. κωπηλατοδρόμιο) και στην ασφυξία που προκαλεί στο οικοσύστημα και στον πολεοδομικό ιστό της πρωτεύουσας αλλά και δίνουν τα περιβόητα έργα «κοινωνικής ωφέλειας» υποθήκη στις πολυεθνικές και στις μεγάλες κατασκευαστικές εταιρείες για δεκαετίες (β. Ολυμπιακό χωριό).

□ Την «ευγενή άμιλλα» μεταλλαγμένων από τα αναβολικά αθλητών, του αγώνα ταχύτητας των φαρμακευτικών εταιρειών να φτιάξουν την πιο αποτελεσματική ντόπα, τον ανταγωνισμό καναλιών, Adidas, Nike και λοιπών συγγενών, του θαυμαστά εμετικού εσμού των αθλητικών επιδόσεων.

□ Την κατάργηση κάθε έννοιας δημοκρατικής ελευθερίας. Η κατάργηση του τεκμηρίου της αθωότητας για όλους τους υπόπτους, η θέσπιση επίσημης κρατικής εξαγοράς-αμοιβής για υποψήφιους χαφιέδες, η παρακολούθηση των διαδηλώσεων με κάμερες και το δικαίωμα να συλλαμβάνονται διαδηλωτές εξαιτίας της ενδυμασίας τους, που περιλαμβάνονται στον (πρώτο) αντι-τρομοκρατικό νόμο της κυβέρνησης δίνουν μια επαρκώς ανατριχιαστική εικόνα για το τι σημαίνουν οι διεθνείς συμφωνίες με CIA και Intelligence Service και οι διακηρύξεις περί εθνικού κινδύνου ενόψει Ολυμπιακών που επιδιώκουν α ρίξουν ένα μαύρο πέπλο σιωπής και φόβου στον αγώνα και την αγωνία των εργαζόμενων και της νεολαίας.

Σ' αυτήν την Ελλάδα, της κακοπληρωμένης ελαστικής δουλειάς και της ανεργίας, των εργαζόμενων που ετοιμάζονται να πετάξουν ξανά στο δρόμο μόλις ολοκληρωθούν τα καταστροφικά «μεγάλα έργα» και ημέρες των Ολυμπιακών, στην Ελλάδα που η δημόσια υγεία, ασφάλιση κι εκπαίδευση θυσιάζονται στο βωμό της ιδιωτικοποίησης έχουν το θράσος να ζητάνε και τζάμπα «εθνικά» μεροκάματα θελοντικά. Πλάι στο Σημίτη και τη Γιάννα, από συγγραφείς μέχρι μπασκετμπολίστες, επιστρατεύονται για να μας επιστρατεύσουν. Η καμπάνια για τον «εθνικό» στόχο περιλαμβάνει από τη θέσπιση «ολυμπιακού» μαθήματος γκεμπελικής έμπνευσης στα σχολεία μέχρι εκδηλώσεις εκτός συνόρων για την ίδρυση μιας οργάνωσης που μπορεί να έχει άλλα (πιο πολλά) χρώματα από την ΕΟΝ του Μεταξά έχει όμως ανάλογο στόχο : Δουλεύοντας τζάμπα όχι μόνο μεγιστοποιείς τα κέρδη των

επιχειρήσεων, όχι μόνο συνηθίζεις, εξοικειώνεσαι de facto με τον εργασιακό μεσαίωνα που σου επιφυλάσσουν αλλά γουστάρεις κιόλας, γίνεσαι συνένοχος, συμμετοχος της αθλιότητας. Μ' άλλα λόγια βάζεις τα χέρια σου και βγάζεις τα μάτια σου.

ΟΤΑΝ ΓΥΡΩ ΣΟΥ ΧΟΡΕΥΟΥΝΕ ΤΑ ΔΙΣ ΕΙΝΑΙ ΤΡΑΓΙΚΟ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ

Στο βουλευτή Φασούλα λοιπόν, και σ' όσους εκπροσωπεί η θλιβερή παρουσίας του, εμείς, οι έλληνες αριστεροί φοιτητές του Παρισιού δηλώνουμε πως αν ψάχνει για κοροίδα δε θα τα βρει εδώ! Και είναι βέβαιο πως όσο κι αν ψαρέψει σε Ελλάδα κι υφήλιο θα δυσκολευτεί. Κι από εδώ εμείς παίρνουμε αυτοβούλως και εθελοντικά τη δέσμευση να φροντίσουμε γι' αυτό με τη διοργάνωση μιας δικής μας διεθνούς αντι-ολυμπιάδας διαρκείας, που ξεκινώντας από την αποκάλυψη του αποκρουστικού προσώπου της Ολυμπιάδας τους, και περνώντας από τις μάχες από κάθε φασισμό και κάθε «δημοκρατικό-κοινοβουλευτικό» ολοκληρωτισμό εκεί κι εδώ, στοχεύει στην ανατροπή όχι μόνο των φτηνών-πανάκριβων θεαμάτων τους αλλά και της πολιτικής και της βαρβαρότητας του πολιτισμού τους.

Πρωτοβουλία Φοιτητών ενάντια στην Ολυμπιάδα (η προκήρυξη μοιράστηκε και στα γαλλικά)

21. Ο πολιτισμός της Ολυμπιάδας δεν είναι ο δικός μας!

2-4 Ιουλίου, τριήμερο ενάντια στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Με την ανάληψη της Ολυμπιάδας του 2004, τα μεγάλα κόμματα ΠΑΣΟΚ και ΝΔ, οι πολυεθνικές εταιρείες, οι μεγαλοεργολάβοι κ.ά., όλοι όσοι έχουν το πολιτικό και οικονομικό συμφέρον, πάσχισαν να την παρουσιάσουν σαν μεγάλη "εθνική επιτυχία". Απέναντί τους οι εργαζόμενοι, η νεολαία, τα φτωχά λαϊκά στρώματα, οι οργανώσεις της αριστεράς και της οικολογίας, όλοι εμείς που αντιστεκόμαστε στην ισοπέδωση των αναγκών και των δικαιωμάτων μας στο όνομα του "ολυμπιακού ιδεώδους", για τον περιορισμό των τεράστιων οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων των Αγώνων.

Υπέρογκο κόστος. Η Ελλάδα διεξάγει τους πιο ακριβούς Ολυμπιακούς Αγώνες σε σχέση με το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν της (κόστος τουλάχιστον στο 4,4% του ΑΕΠ). Το κόστος εμφανίζεται επισήμως στα 4,6% δις. ευρώ, όμως με τις μίζες και τις σπατάλες δεν αποκλείεται να φτάσει στα 12 δις. ευρώ! Οι επιπτώσεις για την ελληνική οικονομία θα είναι τραγικές: ραγδαία αύξηση του δημόσιου χρέους, ξεπούλημα της δημόσιας περιουσίας με περισσότερες ιδιωτικοποιήσεις, μεγαλύτερη δανειοδότηση, εκτίναξη της ανεργίας, συρρίκνωση των δημόσιων δαπανών για βασικές κοινωνικές ανάγκες (παιδεία, υγεία, ασφάλιση, κράτος πρόνοιας). Τα λαϊκά στρώματα θα πληρώνουν επί δεκαετίες αδρά τους μεγαλοεργολάβους και μια χούφτα κατασκευαστικές εταιρείες με στενές διασυνδέσεις στην κυβέρνηση και την "Αθήνα 2004".

Αστυνομοκρατούμενες ολυμπιακές πόλεις. Με πρόσχημα την ασφάλεια των Ο.Α. στήνεται στην Αθήνα, αλλά όχι μόνο, μια τεράστια επιχείρηση κρατικής τρομοκρατίας, η οποία υπολογίζεται ότι θα ξεπεράσει σε κόστος 3 ετήσιους προϋπολογισμούς της μέσης εκπαίδευσης. Περισσότερα από 40.000 άτομα από τις δυνάμεις ασφαλείας και το στρατό, αμερικανικές ειδικές δυνάμεις, το FBI και η CIA, θα δημιουργήσουν έναν ασφυκτικό κλοιό, με στόχο τον στενότερο έλεγχο της χώρας από τις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις. Το κλίμα αστυνομοκρατίας ενισχύεται με 200 επιχειρησιακά προγράμματα σε ξηρά, θάλασσα και αέρα, καθώς και συνολικά 6 ΝΑΤΟϊκές ασκήσεις που θα πραγματοποιηθούν επί ελληνικού εδάφους μέχρι τον Αύγουστο. Περίπου 1.600 κάμερες τοποθετούνται σε όλα τα σημεία της πόλης που κρίνονται "ευαίσθητα", ανεξάρτητα αν έχουν να κάνουν με τους Αγώνες ή όχι (π.χ. έξω από πρεσβείες ή στα Προπύλαια, σύνηθες σημείο συγκέντρωσης διαδηλωτών). Με διατάγματα απειλούνται τα δικαιώματα στη διαδήλωση, τη διανομή πολιτικών φυλλαδίων, γενικότερα οι πολιτικές εκδηλώσεις και η ελευθερία πολιτικής έκφρασης, ενώ ενισχύονται οι "προληπτικοί έλεγχοι". Έτσι στο όνομα του περίφημου πολέμου των ιμπεριαλιστών "ενάντια

στην τρομοκρατία" μπαίνουν στο στόχαστρο στοιχειώδη δημοκρατικά και συνδικαλιστικά δικαιώματα και ελευθερίες και σχεδιάζεται ένας ασφυκτικός έλεγχος, που είναι βέβαιο ότι θα παραμείνει και μετά τους Αγώνες.

Όμηροι οι εργαζόμενοι. Τα πολυδιαφημιζόμενα έργα της Ολυμπιάδας έχουν βαφτεί με το αίμα των εργατών -ιδιαίτερα των μεταναστών. Ήδη θρηνούμε 13 νεκρούς και εκατοντάδες τραυματίες στα ολυμπιακά εργοτάξια-νεκροταφεία. Οι ένοχοι πρέπει να αναζητηθούν στο κατασκευαστικό κεφάλαιο και το υπουργείο Εργασίας, που με την απελευθέρωση των ωραρίων (φτάνοντας μέχρι τις 60 ώρες εργασίας την εβδομάδα!), την ενοικίαση φτηνού και ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού, την αδιαφορία για τα μέτρα υγιεινής και προστασίας της εργασίας, μετέτρεψαν τα εργοτάξια σε σύγχρονα κάτεργα για τους εργαζόμενους. Αλλά οι απάνθρωπες συνθήκες εργασίας-δουλείας δεν περιορίζονται μόνο στα εργοτάξια: η ενδεχόμενη "απελευθέρωση" του ωραρίου λειτουργίας των καταστημάτων, η εντατικοποίηση της εργασίας, οι απλήρωτες υπερωρίες, η ανάκληση των αδειών σε δεκάδες υπηρεσίες, η προσπάθεια καταστρατήγησης της αργίας της Κυριακής αφορούν λίγο πολύ όλους τους εργαζόμενους.

Το ψευτοϊδανικό του "εθελοντισμού" έρχεται να δώσει νομιμοποίηση σε όλα τα παραπάνω, καλλιεργώντας την ιδέα του εργαζόμενου που υποτάσσει τα πάντα στον "εθνικό στόχο", ακόμα και ενάντια σε στοιχειώδη δικαιώματά του (μισθοί, ωράριο, βιοτικό επίπεδο). Ο εθελοντισμός είναι το χρυσωμένο χάπι για τις ελαστικές εργασιακές σχέσεις και τον εφιάλτη της ανεργίας που σφίγγει χιλιάδες εργαζόμενους, ιδιαίτερα τους νέους -αμφισβητεί την ίδια την έννοια του εργαζόμενου, του μισθού κ.λπ. βάζοντας στη θέση τους τον λουστρασιόν και πάντα πρόθυμο "εθελοντή"-λάστιχο. Αυτός ο σύγχρονος εργασιακός μεσαίωνας ήρθε εδώ για να μείνει. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν σήμερα τον Δούρειο Ίππο για την ανατροπή κεκτημένων δικαιωμάτων των εργαζομένων με στόχο την αύξηση της κερδοφορίας του κεφαλαίου, όχι μόνο στο διάστημα μέχρι το τέλος των Αγώνων αλλά κυρίως μετά από αυτούς.

Βιασμός της φύσης. Για τη διεξαγωγή των Ο.Α του 2004 προωθείται η κατασκευή μιας σειρά έργων (Ολυμπιακό Χωριό στην Πάρνηθα, Κωπηλατοδρόμιο στο Σχινιά, Γήπεδα στο σος Ομορφοκκλησιάς και στο χώρο του νέου Ιπποδρόμου, στο ΟΑΚΑ στο Μαρούσι, στον γιο Κοσμά κ.λπ.) που τσιμεντοποιούν τους ελάχιστους ελεύθερους χώρους που έχουν απομείνει στο Λεκανοπέδιο, με βαρύτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις: ατμοσφαιρική ρύπανση, αλλαγή μικροκλίματος και αύξηση της θερμοκρασίας. Αλλά και πολλά άλλα έργα (γήπεδα μπάντμινγκτον, θηριώδεις οδικές αρτηρίες, κ.ά. ακόμα και το τραμ) προωθούνται αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση των Αγώνων και δεν αντιστοιχούν καθόλου στις πραγματικές ανάγκες των κατοίκων της πόλης για ανθρώπινη διαβίωση (ποιότητα κατοικίας, εξασφάλιση εργασίας και εισοδήματος, κοινωνικές υπηρεσίες κ.ά.)

Οι "αθάνατοι" της μίζας. Πριν από λίγο καιρό καταδικάστηκε ο αντιπρόεδρος της ΔΟΕ Κιμ Ουν Γιονγκ, με την κατηγορία ότι καταχράστηκε 3,4 εκατ. δολάρια από τα ταμεία διεθνούς ομοσπονδίας και δωροδοκήθηκε από εταιρεία αθλητικών ειδών. Ολόκληρη η ΔΟΕ -που έχει την ευθύνη της ανάθεσης και παρακολούθησης των Αγώνων- είναι ένας αντιδραστικός διεθνής οργανισμός με ολιγαρχική δομή, αντιδραστικές αντιλήψεις και εξόφθαλμες σχέσεις με τις μεγαλύτερες πολυεθνικές εταιρείες.

Κάλεσμα της "Καμπάνιας Αντί-2004. Τη Δευτέρα 28 Ιουνίου, στις 8 μ.μ. θα πραγματοποιηθεί ανοιχτή σύσκεψη στο Αυτόνομο Στέκι (Ζωοδόχου. Πηγής 95-97 και Ισαύρων) προκειμένου να προγραμματιστούν κοινές δράσεις εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων.

Καλούνται όλες οι συλλογικότητες που δραστηριοποιούνται όλες οι συλλογικότητες που δραστηριοποιούνται στο Αντι-Ολυμπιακό κίνημα, καθώς και κάθε ενδιαφερόμενος, να συμμετάσχουν και να καταθέσουν τις προτάσεις τους, ώστε να συντονιστούν οι παρεμβάσεις μας.

ΚΑΜΠΑΝΙΑ ANTI-2004 - ANTIΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ. Τριήμερο

εκδηλώσεων ενάντια στην Ολυμπιάδα Η "Καμπάνια Αντί-2004", στα πλαίσια του 9ου Αντιρατσιστικού Φεστιβάλ που πραγματοποιείται φέτος από 2 - 4 Ιουλίου στην πλατεία Πρωτομαγιάς (μεταξύ Πεδίου ρεως και Δικαστηρίων) διοργανώνει "Αντιολυμπιακή Συνάντηση" με συζητήσεις, εκθέσεις, προβολές κλπ. Το πρόγραμμα των συζητήσεων έχει ως εξής: Παρασκευή, 2 Ιουλίου, 7.30 μ.μ. "Ολυμπιακοί Αγώνες - Πρωταθλητισμός - Ντόπινγκ και αθλητική βιομηχανία. Ομιλητές: Φίλιππος Συρίγος, δημοσιογράφος, Κώστας Βαμβακάς, μέλος Δ.Σ. Ο.Α.Μ.Ε., Νίκος Σαμανίδης, γυμναστής, Μαρία Σαρρή, Συσπείρωση Φοιτητών ενάντια στην Ολυμπιάδα. Σάββατο, 3 Ιουλίου, 7.30 μ.μ. "Ολυμπιάδα 2004: Ο εργασιακός μεσαίωνα είναι εδώ". Ομιλητές: Λεωνίδας Μανάλι, Πρωτοβουλία Οικοδόμων, Αντώνης Δραγανίγος, μέλος Δ.Σ. Σωματείου Μισθωτών Τεχνικών, Αντώνης Καραβάς, Συντονιστικό Φόρουμ Υγείας. Κυριακή, 4 Ιουλίου 7.30 μ.μ. "Ολυμπιακή ασφάλεια - ΝΑΤΟϊκή ομπρέλα ενάντια στις ελευθερίες". Ομιλητές: Μάνια Μπαρσέφσκι, Δίκτυο για το πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα, Κώστας Παπαδάκης, Επιτροπή Συνταγματικών δικαιωμάτων μελών Δ.Σ.Α., Θεοδωρής Ζέης, Καμπάνια Αντί-2004, Κώστας Διάκος, Πρωτοβουλία Νομικής Στήριξης Αντί-2004. Κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων θα προβληθούν γελοιογραφίες

22. Εκτιμήσεις και συμπεράσματα από τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας.

“Οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας αποτελούν παρελθόν. Οι πληγές όμως που άνοιξαν, θ’ αργήσουν να κλείσουν”, επισημαίναμε στην Συνέντευξη Τύπου που δώσαμε στις 26 Αυγούστου, στον Δικηγορικό Σύλλογο, κάνοντας μια πρώτη αποτίμηση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Ακόμα, στην ίδια Συνέντευξη Τύπου (στην οποία παρευρέθηκαν δεκάδες δημοσιογράφοι, από ξένα κυρίως Μ.Μ.Ε.), επισημάναμε κάτι το οποίο λέγαμε όλα τα προηγούμενα χρόνια: Οι Ο.Α. αποτελούν την απαρχή νέων δεινών για τον τόπο μας, τις συνέπειες των οποίων θα πληρώσουμε όχι μόνο εμείς αλλά και οι επόμενες γενιές... Στην πρώτη αποτίμηση των Ο.Α. της Αθήνας από την “Καμπάνια Αντι-2004”, τρεις ημέρες πριν από τη λήξη τους, είχαμε ακόμα επισημάνει:

Αποδείχθηκε ότι οι Ο.Α. της Αθήνας, παρ’ όλο που “επέστρεψαν στη χώρα που γεννήθηκαν”, δεν χαρακτηρίστηκαν από το “Ολυμπιακό Πνεύμα” και τα “Ολυμπιακά Ιδεώδη”, αλλά από την επικυριαρχία των πολυεθνικών “χορηγών” και της Δ.Ο.Ε. Αποδείχθηκε πόσο ψεύτικα ήταν τα μεγάλα λόγια περί “Ολυμπιακής Εκεχειρίας” την στιγμή που συνεχίζεται η εισβολή και κατοχή του Ιράκ, της Παλαιστίνης κ.α. Αποδείχθηκε ότι ο ουσιαστικός λόγος της εισαχθείσας τρομοϋστερίας πέρα από τον εξαναγκασμό αγοράς ενός πανάκριβου εξοπλισμού από τη χώρα μας για την προστασία της “Ολυμπιακής Οικογένειας” και των “υψηλών” επισκεπτών, ήταν η μελλοντική αντιμετώπιση του “εσωτερικού εχθρού”. Αποδείχθηκε ότι με πρόσχημα την ασφαλή διεξαγωγή των Ο.Α. στην Αθήνα, το δημοκρατικό έλλειμμα διογκώθηκε, νέος τρομονόμος ήρθε να συμπληρώσει τους προηγούμενους, δημοκρατικά δικαιώματα και ελευθερίες περιορίστηκαν, οι δρόμοι γέμισαν κάμερες και το φακέλωμα των πολιτών επισημοποιήθηκε. Τέλος, αποδείχθηκε ότι οι εργασιακές σχέσεις επιδεινώθηκαν για τους εργαζόμενους. Σύμφωνα με την κυρίαρχη άποψη, οι 14 τουλάχιστον Έλληνες και ξένοι νεκροί εργάτες των Ολυμπιακών Έργων θεωρούνται μια “παράπλευρη απώλεια”.

Το τίμημα για τους «επιτυχημένους» Ολυμπιακούς Αγώνες. Με την λήξη των Ο.Α., επικράτησε ένα κλίμα κατευθυνόμενου “εθουσιασμού”: Κυβέρνηση και αξιωματική αντιπολίτευση, άνθρωποι του “πνεύματος”, δημοσιογράφοι, έσπευσαν να προωθήσουν και να επιβάλλουν την άποψη ότι “διοργανώσαμε τους καλύτερους Ο.Α.”, “πήραμε το χρυσό” και ότι “οι Ο.Α. της Αθήνας ήταν “επιτυχημένοι”. Ακόμα και τα κόμματα της Κοινοβουλευτικής Αριστεράς, θεώρησαν ότι πρέπει να συγχαρούν “όλους τους συντελεστές” των Ο.Α.... Ωστόσο, τι σημαίνει “επιτυχημένοι” Ο.Α.; Οργανωτικά “επιτυχημένοι”; Ότι ήταν εντυπωσιακές και θαυματικές οι τελετές έναρξης και λήξης; Ότι πήραμε πολλά χρυσά μετάλλια; Ότι προλάβσαμε να τελειώσουμε στο παρά πέντε τα περισσότερα Ολυμπιακά Έργα; Όμως με ποιο οικονομικό κόστος έγιναν αυτά; Όμως, με ποιο περιβαλλοντικό κόστος; Με

ποιο κόστος στις εργασιακές σχέσεις, με ποιο κόστος σε ανθρώπινες ζωές; Ακόμα η “ασφαλής” διεξαγωγή των Ο.Α. της Αθήνας, με ποιο οικονομικό κόστος έγινε; Ποια “προϊκα” μας κληροδότησε; Για να απαντήσουμε και μόνο στα ερωτήματα αυτά, θα έπρεπε να μιλάμε ώρες, ή να γράψουμε εκατοντάδες σελίδες, στα πλαίσια μιας “Μαύρης Βίβλου” για την Ολυμπιάδα της Αθήνας. Εδώ, αναγκαστικά, θα περιοριστούμε στα ακόλουθα: Κατά τη γνώμη μας, δεν μπορούν να θεωρούνται “επιτυχημένοι” οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας, επειδή, οργανωτικά δεν γίναμε ρεζίλι. Επειδή τα στάδια ήταν μισογεμάτα, την δεύτερη εβδομάδα και σχεδόν άδεια την πρώτη. Επειδή ήρθαν και κάποιοι τουρίστες. Επειδή η “εικόνα της πόλης” έγινε πράγματι πιο ελκυστική, κυρίως για τις ανάγκες της τηλεθέασης και επειδή πραγματοποιήθηκαν δωρεάν ενδιαφέρουσες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις σε δημόσιους χώρους. Επειδή δεν έγινε ευρέως αισθητή η αστυνομοκρατία, η στρατοκρατία, και η κατάσταση “έκτακτης ανάγκης” στην οποία είχε περιέλθει ολόκληρη η χώρα. Επειδή δεν είχαμε “τρομοκρατικά χτυπήματα”. Όλα τα παραπάνω, θα δικαιολογούσαν απλώς ένα στεναγμό ανακούφισης γιατί δεν επήλθε το χειρότερο που θα μπορούσε να μας συμβεί. Δεν δικαιολογεί όμως θριαμβολογίες του τύπου “κάναμε τους καλύτερους Ολυμπιακούς Αγώνες”. Γιατί, η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Το τίμημα από την διεξαγωγή των Ο.Α. στην Αθήνα είναι βαρύ:

- Το οικονομικό κόστος των Αγώνων είναι ανεξέλεγκτο και τουλάχιστον τετραπλάσιο από τον αρχικό προϋπολογισμό (750 δις δρχ. – 2,2 δις Ευρώ). Η κατασπατάληση του δημόσιου χρήματος, η υπερχρέωση και ο υπερδανεισμός της χώρας έφθασε σε πρωτοφανή επίπεδα. Το χάσμα μεταξύ Αθήνας και Περιφέρειας έγινε ακόμα μεγαλύτερο.
- Το περιβαλλοντικό κόστος για την Αττική είναι τεράστιο. Νέες οικιστικές επεκτάσεις για την κατασκευή Ολυμπιακών εγκαταστάσεων (Ολυμπιακό χωριό, Δημοσιογραφικά χωριά), ήρθαν να προστεθούν στις διαδοχικές επεκτάσεις των προηγούμενων δεκαετιών. Κατασκευή φαραωνικών αθλητικών εγκαταστάσεων σε ελεύθερους αδόμητους χώρους (Γαλάτσι, Νίκαια, Λιόσια, Μαρούσι) αλλά και σε ιδιαίτερα ευαίσθητους παραλιακούς χώρους (Αγ. Κοσμάς, Σχινιάς) και ορεινούς όγκους (Πάρνηθα, Υμηττός).
- Το κόστος σε ανθρώπινες ζωές, για την “έγκαιρη παράδοση” των Ολυμπιακών Έργων, ήταν μεγάλο: Τουλάχιστον 14 νεκροί και εκατοντάδες τραυματίες.
- Το κόστος για την “ασφάλεια” των Ο.Α. ξεπέρασε κάθε προηγούμενο και ήταν τουλάχιστον 6 φορές περισσότερο από τους Ο.Α. του Σίδνεϋ και 30 φορές περισσότερο από την Ατλάντα. Οι Ο.Α. της Αθήνας μετατράπηκαν σε μια γιγάντια και πανάκριβη πολεμική επιχείρηση, επιμελώς καμουφλαρισμένη: συνεχείς πτήσεις αεροπλάνων – ραντάρ AWACKS, ελικόπτερα της αστυνομίας, ZEPELIN, πολεμικά πλοία, ταχύπλοα του λιμενικού, βατραχάνθρωποι, συστοιχίες PATRIOT, σύστημα ενδοεπικοινωνίας και μεταφοράς εικόνας C-41, συνέθεσαν μια εφιαλτική αλλά μη “ορατή” πραγματικότητα, στην οποία οι ΑμερικανοΝΑΤΟϊκές δυνάμεις, είχαν το πάνω χέρι. Πράγματι, από αυτή την άποψη, οι Ο.Α. της Αθήνας, οι πρώτοι Ο.Α. της “Νέας Τάξης”, ήταν ιδιαίτερα “επιτυχημένοι”...

Εθνική Υπερηφάνεια . Ακούσαμε πολλές φορές, κατά την διάρκεια, αλλά κυρίως μετά την λήξη των Ο.Α. της Αθήνας, να μιλάνε πολλοί και διάφοροι, “επίσημοι” και ανεπίσημοι, ότι κερδήθηκε ο “εθνικός στόχος” και αισθάνονται “εθνική υπερηφάνεια”. Ήταν, εντέλει οι Ο.Α. “εθνικός στόχος”, “εθνική υπόθεση”; Έπρεπε να γίνουν αποδεκτές τόσες αυθαιρεσίες, τόσες παρανομίες για λόγους “εθνικού συμφέροντος”; Τα “κοινά μυστικά” (όπως π.χ. το “εθνικό ντόπινγκ”), όντως επέβαλλαν την “εθνική σιωπή”; Εν τέλει, μήπως η πραγματική κληρονομιά που μας άφησαν οι Ο.Α. είναι ο “εθνικός βρόχος” στην “εθνική οικονομία”; Ή μήπως, ο “βρόχος”, η “θηλιά”, αφορά μόνο κάποιους, αυτούς που συνήθως πληρώνουν τα σπασμένα και όχι αυτούς που κερδοσκοπούν από τις λεγόμενες “εθνικές υποθέσεις”; Τελικά, μήπως τα “εθνικά στοιχεία” του τύπου “από τους Ολυμπιακούς Αγώνες ή όλοι θα κερδίσουμε ή όλοι θα χάσουμε”, ήταν μια ακόμα μεγάλη “εθνική απάτη”; Εμείς, πάντως, δεν αισθανόμαστε καθόλου “εθνικά υπερήφανοι”. Οι 14 (τουλάχιστον) νεκροί στα Ολυμπιακά Έργα, αποδεικνύουν πως κάποιοι, έχασαν ακόμα και τη ζωή τους, για την επιτυχή διεξαγωγή των

Ο.Α. της Αθήνας, ενώ, κάποιιοι άλλοι, οι κατασκευαστικές εταιρείες, αύξησαν χοντρά τα κέρδη τους. Μήπως τελικά δεν ανήκουμε στο ίδιο Έθνος;...

Η “επιτυχία” του Ολυμπιακού εθελοντισμού. Από διάφορες (επίσημες και ανεπίσημες) πλευρές, εμφανίζεται ως μια από τις μεγαλύτερες “επιτυχίες” των Ο.Α. της Αθήνας, η συμβολή των εθελοντών. Ο αρχικός στόχος της Οργανωτικής Επιτροπής ήταν να επιλεγούν 60.000 εθελοντές, μέσα από μια “δεξαμενή” 200.000 υποψηφίων. Τελικά, ανακοινώθηκε ένας αριθμός 45.000 εθελοντών, χωρίς ωστόσο να ξεκαθαρίζεται ότι, ανάμεσα σ’ αυτούς περιλαμβάνονταν και 11.500 άτομα που πληρώνονταν από τον Ο.Α.Ε.Δ. Ακόμα, έγινε γνωστό, ότι ανάμεσα στους “εθελοντές” περιλαμβάνονταν και ένας άγνωστος αριθμός ανθρώπων της αστυνομίας, οι οποίοι είχαν ως αποστολή, τον έλεγχο των υπόλοιπων εθελοντών. Επίσης, πρέπει να επισημάνουμε ότι το μεγαλύτερο μέρος όσων πρόσφεραν εθελοντικά κάποιες υπηρεσίες κατά τη διάρκεια των Ο.Α., ήταν είτε άνεργοι νέοι, που θέλησαν να αποκτήσουν κάποια “πρόσβαση” στην αγορά εργασίας, είτε δημόσιοι υπάλληλοι, οι οποίοι θέλησαν να αποσπάσουν κάποια “ανταποδοτικά οφέλη”. Αν λάβουμε υπόψη ότι ένας μεγάλος αριθμός εθελοντών ήταν “ομογενείς” από διάφορες χώρες, οι οποίοι, έτσι κι αλλιώς, είχαν από τα πριν ανεπτυγμένο το “εθνικό φανταστικό στοιχείο”, τότε μπορούμε να πούμε ότι ο αριθμός των ανθρώπων οι οποίοι ανιδιοτελώς πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους, με βάση ένα ανεπτυγμένο αίσθημα κοινωνικής αλληλεγγύης, ήταν ελάχιστος. Γι’ αυτό πιστεύουμε ότι ο “εθελοντισμός τύπου 2004”, δεν πρόκειται να αφήσει σχεδόν τίποτα πίσω του, ως παρακαταθήκη και κληρονομιά.

Εκμαυλισμός, ατολμία και αδράνεια. Μια από τις σημαντικότερες επιπτώσεις των Ο.Α. της Αθήνας, ήταν κατά τη γνώμη μας η εξαγορά και ο εκμαυλισμός της λεγόμενης “πνευματικής, καλλιτεχνικής και πολιτικής ηγεσίας του τόπου”. Η λεγόμενη “Πολιτιστική Ολυμπιάδα”, αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα ενσωμάτωσης αξιόλογων δημιουργών σε κατευθυνόμενες επιλογές. (Φυσικά, οι εξαιρέσεις επιβεβαιώνουν τον κανόνα). Εξάλλου, είναι απορίας άξιο, πως ένα τόσο διάτρητο επιχειρηματικό γεγονός όπως οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες, μπορεί να διατηρεί ακόμη ένα τόσο μεγάλο κύρος, μια τέτοια “κοινωνική νομιμοποίηση”, ώστε να μην τολμούν να εκφράσουν ανοιχτά και δημόσια την άποψή τους σοβαροί άνθρωποι του πνεύματος, προοδευτικοί κοινωνικοί παράγοντες και αριστερά κόμματα και να καταφεύγουν σε υπονοούμενα ή μισόλογα. Είναι χαρακτηριστικό ότι, ακόμα και το ΚΚΕ, δεν τόλμησε να σταθεί ενάντια στην διεκδίκηση των Ο.Α. από την χώρα μας (το 1990 και το 1997), μιλώντας για κάποιες προϋποθέσεις, που ήξερε πολύ καλά ότι δεν πρόκειται να υπάρξουν. Επίσης, είναι χαρακτηριστικό, ότι το ΚΚΕ, δεν τόλμησε να αντιδράσει αγωνιστικά στις απαράδεκτες συνθήκες εργασίας που επικράτησαν στην κατασκευή των Ολυμπιακών Έργων και ιδιαίτερα του Ολυμπιακού Χωριού, με αποτέλεσμα, τους δεκάδες νεκρούς και τραυματίες. Πολύ αργά και ύστερα από την αντίδραση των ιδίων των οικοδόμων (ακόμη και δικών του, που στη συνέχεια διαγράφηκαν), το ΚΚΕ αναγκάστηκε να υποστηρίξει κάποιες αγωνιστικές κινητοποιήσεις και να κηρύξει απεργία. Εξάλλου, είναι χαρακτηριστικό ότι και ο ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ, παρόλο που (έστω και οριακά) είχε ταχθεί ενάντια στην ανάληψη των Ο.Α. από την χώρα μας, δεν τόλμησε να σταθεί ενάντια στο ρεύμα της “μεγάλης ιδέας”, φτάνοντας στο σημείο, στελέχη του να προωθούν την κατασκευή ολυμπιακών εγκαταστάσεων (Ολυμπιακό Χωριό, Σχινιάς κ.α.), ενώ ο ίδιος ο πρόεδρός του, εμφανίστηκε ως υποστηρικτής του ολυμπιακού “εθελοντισμού”, ξεσηκώνοντας την οργή ακόμα και της νεολαίας του κόμματος. Ακόμα πιο εξοργιστικές ήταν οι πρόσφατες δηλώσεις του κ. Κωνσταντόπουλου, ο οποίος, κάνοντας αυτοκριτική, ζήτησε περίπου συγνώμη για την “υπερβολική” στάση του κόμματός του και συνεχάρη τους διοργανωτές “για την ολοκλήρωση του εγχειρήματος”. Το μεγαλύτερο μέρος των δυνάμεων της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς, των οικολόγων και των αντιεξουσιαστών, ενώ πήρε μια σαφή θέση εναντίωσης στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, κράτησε στην πράξη μια στάση αδράνειας, σαφώς αναντίστοιχη του μεγέθους και της κρισιμότητας του ζητήματος των Ο.Α.

Ολυμπιακή “δημοσιότητα” και δημοκρατικό έλλειμμα. Ένα ζήτημα που θα πρέπει να επισημανθεί ιδιαίτερα, είναι η στάση των ελληνικών Μ.Μ.Ε. κατά την προετοιμασία και κατά τη διάρκεια των Ο.Α. της Αθήνας. Με ελάχιστες εξαιρέσεις, τα ελληνικά Μ.Μ.Ε., δημόσια και ιδιωτικά, κράτησαν μια στάση ανοχής και συγκάλυψης των σοβαρών και σημαντικών επιπτώσεων των Ο.Α. στη χώρα μας, υπακούοντας σε σαφείς κυβερνητικές εντολές καθώς και σε υποδείξεις της Οργανωτικής Επιτροπής. Το γεγονός ότι, γύρω από το ζήτημα των Ο.Α. υπήρξε όλο αυτό το διάστημα μια εσωτερική “Ολυμπιακή Εκεχειρία”, κυρίως μεταξύ των δύο μεγάλων κομμάτων εξουσίας, οδήγησε το μεγαλύτερο μέρος των ελληνικών Μ.Μ.Ε. να αποδεχτούν τον άχαρο ρόλο του απλού διεκπεραιωτή των επίσημων απόψεων και του διαστρεβλωτή της πραγματικότητας. Η αυτολογοκρισία, αντί της όποιας κριτικής, ήταν η κυρίαρχη τάση, ακόμα και καταξιωμένων δημοσιογράφων. Από το σύνολο σχεδόν των Μ.Μ.Ε. και κυρίως από τα διάφορα δημόσια και ιδιωτικά κανάλια, απουσίαζαν συστηματικά οι κριτικές απόψεις για την Ολυμπιάδα της Αθήνας, καθώς και οι δραστηριότητες του αντι-ολυμπιακού κινήματος. Δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα: Στην εκδήλωση διαμαρτυρίας και στην Συνέντευξη Τύπου που οργάνωσε η “Καμπάνια Αντί-2004” έξω από την Διεύθυνση Ολυμπιακής Ασφάλειας (ΓΑΔΑ) στις 20/7/2004, για να καταγγεληθεί το κλίμα αστυνομοκρατίας που είχε αρχίσει να προωθείται εν όψει της επικείμενης έναρξης των Ο.Α., παρευρέθησαν όλα, σχεδόν, τα ελληνικά κανάλια. Όμως, οι τηλεθεατές στη χώρα μας, δεν είδαν ποτέ, τίποτα. Απλώς, κόπηκε η εκδήλωση διαμαρτυρίας από όλα τα κανάλια. Και το δεύτερο παράδειγμα: Η διαδήλωση της 27/8/2004 ενάντια στην επίσκεψη Πάουελ για την τελετή λήξης των Ο.Α. και η επίθεση της αστυνομίας με χημικά στους διαδηλωτές, δεν παρουσιάστηκε στα ελληνικά κανάλια αλλά μόνο στα ξένα. Ακόμα και η απαγόρευση της διαδήλωσης προς την Αμερικάνικη Πρεσβεία, για λόγους “προστασίας της Ολυμπιακής οικογένειας”, πέρασε στα ψιλά από τα ελληνικά Μ.Μ.Ε. Το “εμπάργκο” στην παρουσίαση των διαφορετικών απόψεων και των αντι-ολυμπιακών εκδηλώσεων από τα Μ.Μ.Ε., ανέδειξε το υφιστάμενο “δημοκρατικό” έλλειμμα στη σημερινή κοινωνία. Συνοψίζοντας, στην περίπτωση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας, φάνηκε καθαρά ο αντιδημοκρατικός ρόλος των Μ.Μ.Ε. και η ταύτισή τους με την πολιτική και οικονομική εξουσία, για την διαμόρφωση μιας διαστρεβλωμένης πραγματικότητας. Βεβαίως, και εδώ, οι εξαιρέσεις επιβεβαιώνουν τον κανόνα.

Συνοπτικές επιπτώσεις – ανοιχτές πληγές των Ο.Α.

- Τεράστιο οικονομικό – περιβαλλοντικό κόστος
- Κατασπατάληση δημόσιου χρήματος
- Υπερ-δανεισμός και υπερχρέωση της χώρας
- Διεύρυνση χάσματος Αθήνας – Περιφέρειας
- Επιδείνωση εργασιακών σχέσεων
- 14 τουλάχιστον νεκροί στα Ολυμπιακά Έργα
- Οικιστικές επεκτάσεις με πρόσχημα την κατασκευή Ολυμπιακών Εγκαταστάσεων (Ολυμπιακό Χωριό, Δημοσιογραφικά Χωριά)
- Κατασκευή πανάκριβων - φαραωνικών αθλητικών εγκαταστάσεων, σε ελεύθερους – αδόμητους χώρους (Σχινιάς, Γαλάτσι, Νίκαια, Λιόσια, Μαρούσι, Αγ. Κοσμάς κ.α.)
- Παραχώρηση δημόσιων – αδόμητων χώρων σε ιδιώτες (Κόκκαλης, Λάτσης), για ανέγερση Ολυμπιακών Εγκαταστάσεων.
- Προώθηση του “πρωταθλητισμού” έναντι της “άθλησης”
- Αποδοχή της “ντόπας”
- Προώθηση της ιδεολογίας του ανταγωνισμού, του εθνικισμού, του ρατσισμού
- Αποδοχή της επικυριαρχίας της Δ.Ο.Ε. και των χορηγών (πολυεθνικών – ντόπιων)
- Υποταγή στην αμερικάνικη τρομοουστερία και αποδοχή της ΝΑΤΟικής ομπρέλας προστασίας
- Αγορά ενός πανάκριβου εξοπλισμού για την “ασφάλεια” (ποιών άραγε;)
- Διεύρυνση του “δημοκρατικού ελλείμματος”
- Αποκλεισμός της ελεύθερης έκφρασης απόψεων από τα ελεγχόμενα Μ.Μ.Ε.

- Επισημοποίηση του “φακελώματος” των πολιτών, μέσα από ένα εκτεταμένο σύστημα χαφιεδισμού (κάμερες, ZEPELIN, “εθελοντές”, κ.λπ.)

Συνοπτικά συμπεράσματα

- Πρωταγωνιστές των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας ήταν η ντόπα (και το υποτιθέμενο κυνηγητό της), οι “σπόνσορες” (και οι εξωφρενικές απαιτήσεις τους) και η εισαχθείσα “τρομοϋστερία” (με τα πρωτοφανή “μέτρα ασφάλειας” που είχαν ληφθεί).
- Τα λεγόμενα “Ολυμπιακά Ιδεώδη”, σαφώς απουσίαζαν. Η κερδοσκοπία, ο ανταγωνισμός, ο πρωταθλητισμός και ο εθνικισμός, αποτέλεσαν τα κύρια χαρακτηριστικά και των Ο.Α. της Αθήνας.
- Η ιδεολογική χειραγώγηση ευρύτατων τμημάτων του πληθυσμού, ακόμα και τμημάτων της αριστεράς, υπήρξε καθοριστική για τον εκμαυλισμό, την ατολμία και την αδράνεια που επέδειξαν σημαντικά τμήματα του πληθυσμού.
- Όπως φάνηκε και από το σκάνδαλο του ντόπινγκ, που κυριάρχησε τελικά σ’ αυτούς τους Αγώνες (ακόμα και στους Παραολυμπιακούς υπήρξαν κρούσματα...), πίσω από την ιλουστρασιόν βιτρίνα των Ο.Α., υπάρχει μια άθλια πραγματικότητα που επιμελώς αποκρύπτεται από όσους εμπλέκονται σ’ αυτούς: Δ.Ο.Ε., Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές, Κυβερνήσεις, κρατικές υπηρεσίες, έχουν συνάψει μια ιδιότυπη “ομερτά” προσπαθώντας να μην γίνει αντιληπτό στο ευρύτερο κοινό ότι “ο βασιλιάς είναι γυμνός”. Ότι το “προϊόν” που διαχειρίζεται μια ανεξέλεγκτη Δ.Ο.Ε., είναι στην πραγματικότητα ένα σάπιο εμπόρευμα, το οποίο θα έπρεπε να μην διατίθεται προς κατανάλωση.
- Τελικά, όσοι μιλάνε για “επιτυχημένους Ο.Α.” φαίνεται να ξεχνούν:
  - Τους 14 τουλάχιστον νεκρούς των Ολυμπιακών Έργων
  - Τις μίζες δισεκατομμυρίων
  - Τις τερατώδεις οικονομικές υπερβάσεις των Ολυμπιακών Έργων
  - Τους προκλητικούς μισθούς των στελεχών και των συμβούλων της Οργανωτικής Επιτροπής “ΑΘΗΝΑ 2004”
  - Την επιστροφή του μποτιλιαρίσματος στους δρόμους της Αθήνας και μάλιστα, κατά τον “εορτασμό” της “Παγκόσμιας Ημέρας χωρίς Αυτοκίνητο”.
- Φαίνεται να ξεχνούν ότι ο κρατικός προϋπολογισμός για το 2005 προβλέπει:
  - Την δραστική περικοπή των δαπανών για τα δημόσια έργα
  - Δαπάνες για τόκους του δημοσίου, ύψους 9,5 δις ευρώ
  - Ουσιαστικό πάγωμα μισθών, συντάξεων, προσλήψεων.
- Φαίνεται να ξεχνούν ότι, οι Ο.Α. δεν έδωσαν λύση στο πρόβλημα της ανεργίας που φουντώνει επικίνδυνα ούτε συνέβαλαν στη λεγόμενη “ανάπτυξη” της χώρας.

23. «Τους αγώνες παύσατε».

Η παρουσία του υπουργού Εξωτερικών των Η.Π.Α. Κόλιν Πάουελ στις εκδηλώσεις της λήξης των Αγώνων, που έπεται της παρουσίας του πρωθυπουργού της Μ. Βρετανίας Τόνι Μπλέρ στην τελετή έναρξης, αποτελεί αδιάψευστη μαρτυρία του ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες δεν είναι, όπως λέγεται, μια γιορτή ειρήνης αλλά η συνέχιση του πολέμου και του ανταγωνισμού με άλλα μέσα. Όχι μόνο δεν υπήρξε εκχειρία κατά τη διάρκεια τους, αλλά συνεχίστηκαν οι βομβαρδισμοί στο Ιράκ και την Παλαιστίνη, ενώ στη Σοφία Σακοράφα απαγορεύτηκε να αγωνιστεί με την Παλαιστινιακή Ομάδα. Ο υπουργός του πολέμου στο Αφγανιστάν και στο Ιράκ είναι ανεπιθύμητος από τους φιλειρηνικούς πολίτες όλου του κόσμου και της χώρας μας, που θα δηλώσουν με τρόπους δημόσιους αυτή τη θέση τους. οι αθλητές του Ιράκ τόλμησαν να μιλήσουν για την καταστροφή της χώρας τους αρνούμενοι τη χρησιμοποίησή τους για τις ανάγκες της προεκλογικής εκστρατείας του Μπους.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι η αποθέωση του ανταγωνισμού που κυριαρχεί παγκόσμια στις διακρατικές, οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις προσλαμβάνοντας όλες τις δυνατές μορφές : «ειρηνικές», βίαιες, πολεμικές.

Δανειζόμαστε την επιγραμματική διατύπωση της θέσης μας : ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΟΥΝ ΝΑ ΔΙΕΞΑΓΟΝΤΑΙ ΔΙΕΘΝΩΣ από το βιβλίο του βιολόγου γενετιστή Αλμπέρ Ζακάρ *Τους Αγώνες Παύσατε (Halte Aux Jeux)*, που πρόσφατα μεταφράστηκε στα ελληνικά. Αυτή η γιγαντιαία επιχείρηση για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των μεγαλύτερων πολυεθνικών του κόσμου για την πολιτική και ιδεολογική ενσωμάτωση των λαών στις αγοραίες πολιτικές και αξίες και για την εμπέδωση των κατασταλτικών εθνικών-διεθνικών «αντιτρομοκρατικών εκστρατειών» πρέπει να σταματήσει.

Μέσα από την κριτική αποτίμηση των Ολυμπιακών Αγώνων αποδεικνύεται ότι, εξαιτίας των συμφερόντων που τους κινούν και των στόχων που εξυπηρετούν, η αποκατάστασή τους στη βάση του ευ αγωνίζεσθαι και της προαγωγής του μαζικού αθλητισμού είναι αδύνατη. Ο γιγαντισμός είναι το μοναδικό μέτρο του ανταγωνισμού, των υποδομών, των μέτρων ασφάλειας, των εκδηλώσεων και των επιδόσεων.

Από τη στιγμή που η χώρα μας ενεπλάκη στις διαδικασίες διεκδίκησης των Ολυμπιακών Αγώνων η «Καμπάνια Αντί-2004» είχε εκφράσει τεκμηριωμένα την αντίθεση της εκτιμώντας το χαρακτήρα τους γενικά, αλλά και τις ιδιαίτερες συνθήκες της χώρας μας. Σήμερα έχουμε τα απτά δεδομένα της τέλεσής, για να μιλήσουμε με τρόπο κατανοητό στους περισσότερους.

Ο πρωταθλητισμός δεν είναι ευγενή άμιλλα αλλά ανελέητος ανταγωνισμός. Πάνω στους αθλητές, που αποτελούν κινητές διαφημίσεις για δισεκατομμύρια τηλεθεατών, επενδύονται τεράστια ποσά αλλά και οι σύγχρονες πολιτικές πειθαναγκασμού-συναίνεσης των πολλών. Γι' αυτόν το λόγο, πρωταθλητισμός χωρίς συνεχή μεγιστοποίηση των ρεκόρ

δεν υπάρχει. Επομένως, η σιδηρά πειθαρχία, η παρά φύσιν άθληση-καταπόνηση και το ντοπάρισμα των αθλητών με επιζήμιες ή/ και θανατηφόρες συνέπειες στην υγεία τους αποτελούν προϋποθέσεις των Αγώνων. Οι νέες ιατρικές τεχνικές επέμβασης στο ανθρώπινο DNA δεν αποτελούν πια αποκύημα οργουελιανής φαντασίας, αλλά το σύγχρονο στάδιο κατασκευής μεταλλαγμένων αθλητών, που αντιστοιχούν στις κοινωνίες των μεταλλαγμένων τροφίμων, της μεταλλαγμένης δημοκρατίας, των μεταλλαγμένων γιορτών και της μεταλλαγμένης ηθικής και βιοηθικής.

Ο πρωταθλητισμός δεν διαδίδει κανένα ευγενές ιδεώδες στους νέους/ες, αφού προβάλλει τον εκχηματισμό και την πιο ακραία εμπορευματοποίηση της άθλησης, ούτε αποτελεί αντίδοτο στα ναρκωτικά, αφού παράγεται κυρίως με αναβολικά.

Πρωταθλητισμός και μαζικός αθλητισμός είναι έννοιες απολύτως ασυμβίβαστες. Ο σημερινός σχολικός ή ερασιτεχνικός αθλητισμός λειτουργεί κυρίαρχα σαν φυτώριο ανάδειξης μελλοντικών πρωταθλητών ενώ η προβολή της επιτυχίας και των επιδόσεων είναι οι μοναδικοί στόχοι του. Γενικότερα, η δημόσια αθλητική πολιτική κατευθύνεται και εξαρτάται από τους Ολυμπιακούς Αγώνες με συνακόλουθες δομικές παθογένειες.

Τα ιλιγγιώδη ποσά που δαπανώνται για τον επαγγελματικό αθλητισμό, αφαιρούνται από τον μαζικό, ο οποίος δεν χρειάζεται πολλά χρήματα και δεν θα χρησιμοποιήσει ποτέ τις γιγαντιαίες εγκαταστάσεις. Αντίθετα, χρειάζεται ελεύθερους χώρους, άλση και πάρκα, καθαρές θάλασσες, καθαρό αέρα, μικρής κλίμακας σχολικές και κοινοτικές υποδομές, πεζόδρομους, ποδηλατόδρομους, αλάνες, γνωριμία και αρμονική συνύπαρξη των ανθρώπων με τη φύση. Ο μαζικός αθλητισμός χρειάζεται ελεύθερο χρόνο αυτοδιαχειριζόμενο από τους ανθρώπους και όχι υποταγμένο στους ρυθμούς της αγοράς. Χρειάζεται πρωτίστως, τα αξιακά προτάγματα του μέτρου, της φιλίας, της συνεργασίας και της αλληλεγγύης. Είναι ύμνηση υποκρισία η διεξαγωγή Παραολυμπιακών Αγώνων, όταν τα μεγέθη των Ολυμπιακών και η ιδεολογική και κοινωνική υποδοχή τους ρίχνουν συμβολικά στον Καιάδα τα άτομα με ειδικές ανάγκες και ιδιαίτερες δεξιότητες.

Για όλους αυτούς τους λόγους οι Ολυμπιακοί Αγώνες έχουν πάρει διαζύγιο με τον αθλητισμό και μόνο η κατάργηση τους μπορεί να τον ξαναθέσει σε υγιείς βάσεις. Δεν πλήττεται όμως μόνο ο αθλητισμός. Οι παράπλευρες απώλειες είναι εξίσου πρωτεύουσες και σημαντικές. Η επιχείρηση «ασφάλεια» των Ολυμπιακών Αγώνων απέκτησε τέτοιες διαστάσεις, που η χώρα μας φαίνεται να ζει ημέρες πολέμου, που απωθούν τους επισκέπτες (η τουριστική κίνηση μειώθηκε) και προσβάλλουν την ανεξαρτησία και τη δημοκρατία της. Για την αστυνομική, στρατιωτική και πρακτόρικη επιτήρηση της πόλης από ξηράς, αέρος και θαλάσσης και για τα περίφημα σχέδια αντιμετώπισης «τρομοκρατικού χτυπήματος», που, σημειωτέον, αφορούν μόνο την ασφάλεια ολίγων εκλεκτών, απαιτήθηκαν τεράστια ποσά και ταυτόχρονα δημιουργήθηκε μια μόνιμη υποδομή καταστρατήγησης δικαιωμάτων και ελευθεριών. Η απομυθοποίηση του τρομοκρατικού κινδύνου έγινε στην πράξη από τους Αθηναίους που μουντζώνουν το Ζέπελιν, όπως δήλωσε ο πιλότος του. Ο γιγαντισμός είναι επίσης το γνώρισμα των Ολυμπιακών έργων. Τα κλειστά και ανοιχτά γήπεδα εκατοντάδων χιλιάδων θέσεων μιας χρήσης, την ώρα που υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις σε αναπλάσεις χώρων και κοινωνική υποδομή, και οι καταστροφές του χώρου και του φυσικού τοπίου αποτελούν δυσβάστακτη κληρονομιά περιβαλλοντικά. Από τα σχέδια των ελεύθερων χώρων και του πρασίνου δεν πραγματοποιήθηκε σχεδόν κανένα.

Πρέπει να γίνει σαφές ότι η απολύτως αναγκαία υποδομή για τις συλλογικές μεταφορές (μετρό, τραμ, προαστιακός) που απορρόφησαν ένα ελάχιστο ποσοστό των συνολικών δαπανών, δεν χρειαζόταν τους Αγώνες για να γίνει. Τα μαζικά μέσα μεταφοράς είναι μια τρέχουσα πραγματικότητα σε όλες τις ευρωπαϊκές πόλεις, αλλά στη χώρα μας, με τον επαρχιωτισμό των αρμοδίων, το πιο μικρό αυτονόητο έργο χαρακτηρίζεται καινοτομία. Όταν σβήσουν τα φώτα των Ολυμπιακών Αγώνων, τα προβλήματα της κοινωνίας θα

εμφανιστούν εντονότερα. Η περίοδος συναίνεσης λόγω των θεαμάτων, που αξιοποιούν η κυβέρνηση και η αξιωματική αντιπολίτευση, θα λήξει. Και τότε μέσα από τους αναγκαίους κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες θα αναδειχθούν τα πραγματικά πεδία της αλληλεγγύης μεταξύ των εργαζομένων κάθε χώρας και μεταξύ των λαών, όπως ήδη τα έχουμε γνωρίσει στο ελληνικό και διεθνές κίνημα κατά της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης.

24. Αντίσταση στην Ολυμπιάδα της νέας τάξης.

Από την εποχή της «διεκδίκησης» των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 (τέλη 1996-αρχές 1997) ένας σημαντικός αριθμός πολιτών από οργανώσεις της αριστεράς και της οικολογίας, συγκρότησαν την «Πρωτοβουλία Πολιτών ενάντια στη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα», η οποία έκανε αρκετά αισθητή τη δημόσια παρουσία της κατά την περίοδο μέχρι την ανάληψη.

Μετά το Σεπτέμβριο του 1997, ένα μέρος από όσους ήταν αντίθετοι επέλεξαν την στάση της «προσαρμογής στην πραγματικότητα» και έθεσαν ως στόχο τον «περιορισμό» των επιπτώσεων των Ολυμπιακών Αγώνων, χωρίς ωστόσο να κάνουν σχεδόν τίποτα που να διαταράσσει τη λεγόμενη «εθνική υπόθεση».

Οι υπόλοιποι, επιμένοντας στη συνολική εναντίωση προσπάθησαν να δημοσιοποιήσουν και να αναδείξουν ευρύτερα τις αρνητικές συνέπειες των Αγώνων, να αποτρέψουν τη χωροθέτηση και την κατασκευή συγκεκριμένων ολυμπιακών εγκαταστάσεων, κάνοντας προσφυγές στο ΣτΕ και στηρίζοντας τις αγωνιστικές τοπικές κινητοποιήσεις.

Το δεύτερο αυτό κομμάτι, συσπειρωμένο πλέον γύρω από την «Πρωτοβουλία ενάντια στην Ολυμπιάδα του 2004», συνέχισε να δραστηριοποιείται με κεντρικό σύνθημα «Δώστε πίσω την Ολυμπιάδα», μέχρι το καλοκαίρι του 2002, οπότε δημιουργήθηκε η «Καμπάνια Αντί-2004» με κεντρικό σύνθημα «το “όραμα” των Ολυμπιακών Αγώνων δεν είναι δικό μας». Τη συγκρότησαν άτομα από διάφορα σχήματα της ριζοσπαστικής αριστεράς οικολόγοι καθώς και άτομα από τοπικά δημοτικά σχήματα.

Το πλαίσιο των απόψεων της συνοψίζεται στα ακόλουθα :

1. Η ανάθεση των Αγώνων στην Αθήνα από τη Δ.Ο.Ε., συνιστά σύμφωνα με την κυριαρχούσα άποψη μεγάλη τιμή για την Ελλάδα και συνεπώς η επιτυχής διεξαγωγή τους αποτελεί «εθνικό στόχο» για τον οποίο απαιτείται «εθνική ομοψυχία» και ευρεία «κοινωνική συναίνεση».

Κατά την άποψη μας οι Αγώνες αποτελούν απαρχή νέων δεινών για τον τόπο, τις συνέπειες των οποίων θα πληρώσουμε, όχι μόνο εμείς αλλά και οι επόμενες γενιές.

2. Ένα μεγάλο μέρος από όσα προγραμματίζονται έχουν σημαντικές επιπτώσεις (οικονομικο-κοινωνικές, περιβαλλοντικές κ.ά.) οι οποίες θα γίνουν ευρύτερα κατανοητές μετά τους Αγώνες, όταν τα φώτα θα σβήσουν, τα κλειστά στόματα θα ανοίξουν και θα αναζητούνται οι υπεύθυνοι για όσα γίνονται σήμερα, τα οποία πολλοί γνωρίζουν αλλά ελάχιστοι δημοσιοποιούν για να μη προκληθούν, όπως λένε, ρήγματα στην «εθνική υπόθεση» της Ολυμπιάδας.

Κατά τη γνώμη μας, οι Ολυμπιακοί Αγώνες :

Εντείνουν ακόμη περισσότερο τις χωροταξικές-οικονομικές διαφοροποιήσεις μεταξύ κέντρου-περιφέρειας σε μια χώρα όπου το 45% του πληθυσμού είναι συγκεντρωμένο στην πρωτεύουσα.

Συμβάλλουν στην αύξηση του δημόσιου χρέους, στη συρρίκνωση των δημόσιων δαπανών για βασικές κοινωνικές ανάγκες (παιδεία, υγεία, πρόνοια κ.ά.)

Επιδεινώνουν τις εργασιακές σχέσεις στον κατασκευαστικό τομέα, στο εμπόριο, τις τράπεζες κ.λ.π.

Καταφέρουν καίρια πλήγματα στις δημοκρατικές ελευθερίες και τα ατομικά δικαιώματα.

3. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν σήμερα χαρακτηριστική έκφραση της καπιταλιστικής νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης. Η Αθήνα αποτελεί πεδίο όπου προωθούνται και υλοποιούνται οι επιλογές των κυρίαρχων οικονομικών συμφερόντων για τη δημιουργία μιας «ανταγωνιστικής μεγά-πολης» στο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου.

4. Η Δ.Ο.Ε. που διοργανώνει τους Αγώνες είναι οργάνωση χωρίς οποιαδήποτε δημοκρατική νομιμοποίηση, ένα κλειστό club που ανακυκλώνεται, αποφέροντας σημαντικά οικονομικά οφέλη στα μέλη της. Προάγει τον πρωταθλητισμό σε βάρος της υγείας των αθλητών, τον λυσσώδη ανταγωνισμό, την επιβολή του ισχυρότερου και οξύνει αντί να αμβλύνει τον εθνικισμό.

Η Δ.Ο.Ε., όπως και άλλοι οργανισμοί της οικονομικής παγκοσμιοποίησης (ΔΝΤ, Παγκόσμια Τράπεζα, ΠΟΕ, κ.ά.) διαχειρίζεται το εμπόρευμα «Ολυμπιακοί Αγώνες» προς όφελος των πολυεθνικών, των δικτύων Μ.Μ.Ε. και των ισχυρών ιμπεριαλιστικών κρατών, με πρώτο τις Η.Π.Α.

5. Οι Αγώνες είναι για μας ανεπιθύμητοι γιατί δεν είναι έκφραση του μέτρου, της αλληλεγγύης, του ανθρωπισμού, αλλά έκφραση του ανταγωνισμού, της εμπορευματοποίησης του αθλητισμού, της περιβαλλοντικής υποβάθμισης, της συρρίκνωσης ατομικών, πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, της Αμερικανο-Νατοϊκής κυριαρχίας.

Αυτή η Ολυμπιάδα δεν είναι δική μας. Ο «πολιτισμός» της δεν είναι δικός μας. Στον βαθμό, ωστόσο, που πραγματοποιούνται παρά τη θέληση μας, θεωρούμε ότι έχει ιδιαίτερη σημασία να εκδηλώσουμε δημόσια την εναντίωση μας σε επιλογές που υποβαθμίζουν τη ζωή μας, αμφισβητούν τη νοημοσύνη και υπονομεύουν το μέλλον μας.

Θεωρώντας ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 δεν αποτελούν μόνο ελληνικό ζήτημα αλλά διεθνές, καλούμε τα κινήματα κατά της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης και κάθε αγωνιστή, να θεωρήσουν το καλοκαίρι του 2004 ως σταθμό στους αγώνες τους και να γίνει η Αθήνα το καλοκαίρι του 2004, τόπος συνάντησης και διαδήλωσης, για την πραγματική συναδέλφωση των λαών όλου του κόσμου.

**ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΕΝΤΥΠΟ ΥΛΙΚΟ ΑΠΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ «ΑΘΗΝΑ-2004»**

ΓΙΝΕ ΧΡΥΣΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ
ΣΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΝΑ ΠΕΘΑΝΟΥΝ ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑΝ...

Η Ολυμπιάδα είναι ένα ακόμη σημείο προώθησης του παγκόσμιου πολέμου που έχουν κηρύξει τα αφεντικά για τη λεηλασία του πλανήτη και την καθυπόταξη της ανθρωπότητας.

Για το ελληνικό κράτος, που είναι μέρος αυτής της διεθνούς εγκληματικής συμμαχίας, οι ολυμπιακοί αγώνες είναι η αιχμή της γενικευμένης επίθεσής του στο εσωτερικό ενάντια στους καταπιεσμένους και τους εκμεταλλευόμενους:

Υπερκέρδη για το κεφάλαιο και ανθρωποθυσίες στα κάτεργα της μισθωτής σκλαβιάς, αστυνομοκρατία, καταστολή κάθε κοινωνικής και πολιτικής αντίστασης, εκσυγχρονισμός του ελέγχου και αναβάθμιση του ρόλου των μυστικών υπηρεσιών, λεηλασία του περιβάλλοντος, "αναπλάσεις" - εμπορευματοποίηση των δημόσιων χώρων, ιδεολογικός εκμαυλισμός για την απόσπαση συναίνεσης με την προώθηση του "εθελοντισμού" και του εθνικισμού...

**ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΤΟΥΣ
ΝΑ ΑΝΑΖΩΠΥΡΩΣΟΥΜΕ ΤΙΣ ΕΣΤΙΕΣ ΤΟΥ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ-ΤΑΞΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ**

Ανοιχτή Συνέλευση
Αναρχικών-Αντιεξουσιαστών

ΟΥΤΕ ΘΕΑΤΗΣ ΟΥΤΕ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ ΣΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗΣ

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ
ΑΣΦΑΛΕΙΑ:**
70.000 ΑΤΟΜΑ ΣΤΑ ΣΩΜΑΤΑ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗΣ
ΠΑΝΩ ΑΠΟ 1500 ΚΑΜΕΡΕΣ
ΚΟΚΚΙΝΕΣ ΖΩΝΕΣ
ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΑΠΕΡΓΙΩΝ
ΣΚΟΥΠΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ- ΑΣΤΕΓΩΝ
ΜΥΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
"ΕΞΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ"
ΔΙΩΣΕΙΣ-ΔΙΚΕΣ-ΚΑΤΑΔΙΚΕΣ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ
ΝΑΤΟΪΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ
ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΝΩ ΑΠΟ 1 ΔΙΣ ΕΥΡΟ
ΔΕΚΑΔΕΣ ΝΕΚΡΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ
ΣΤΑ "ΑΣΦΑΛΗ" ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ

ΚΑΜΙΑ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΕ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΦΕΝΤΙΚΑ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ - ΠΟΡΕΙΑ ΠΕΜΠΤΗ 22 ΓΕΝΑΡΗ 7:00 Μ.Μ. ΠΡΟΠΥΛΑΙΑ

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΩΝ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΕΝΟ ΣΤΕΚΙ
ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ-ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ
ΑΝΤΙΕΣΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ ΣΤΕΚΙ ΠΑΝΤΕΙΟΥ
ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ/ΕΕ ΑΠΟ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΕΥΣΕΠΕΙΡΩΣΗ ΑΝΑΡΧΙΚΩΝ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ
ΑΝΑΡΧΙΚΟΣ ΠΥΡΗΝΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΟΣ ΠΥΡΗΝΑΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΗ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ - ΣΥΝΤΡΟΦΙΣΣΕΣ

ΟΥΤΕ ΘΕΑΤΗΣ ΟΥΤΕ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ ΣΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗΣ

Ενόψει των ολυμπιακών αγώνων:

- Το κράτος εντείνει τα μέτρα καταστολής και πείθαρχησης της κοινωνίας με τραμονόμους, κάμερες παρακολούθησης, χαφιεδισμό, μπάτσους της γειτονιάς, κόκκινες ζώνες σε ολοκληρωμένες περιοχές.

- Καταστρέφει και εμπορευματοποιεί κάθε ίχνος πρασίνου και ελεύθερου χώρου που έχει απομείνει στην τσιμεντοποίηση της Αθήνας για την κατασκευή των εγκαταστάσεων των Ολυμπιακών Αγώνων.

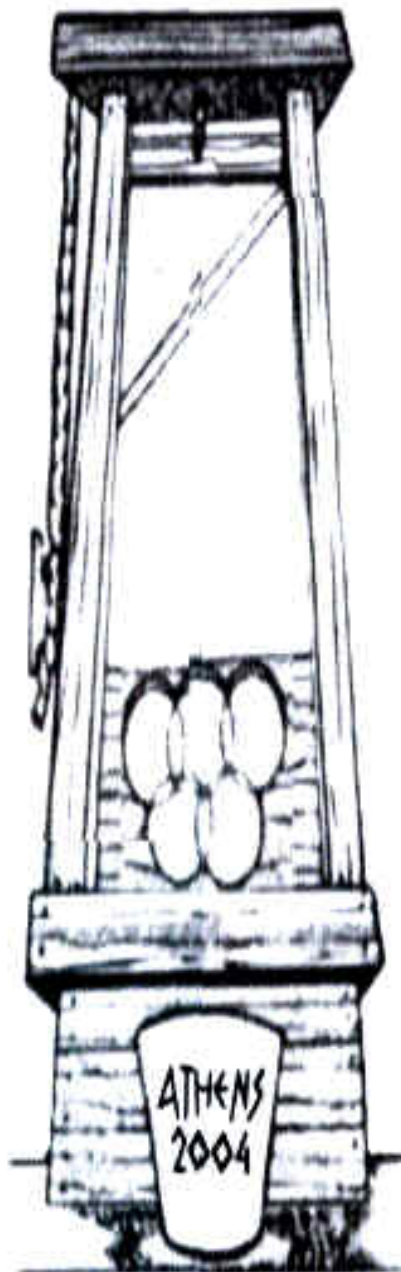
- Αλλάζει τις εργασιακές σχέσεις εις βάρος των εργαζομένων. Εντείνει τους ρυθμούς εκμετάλλευσης με αποτέλεσμα την αύξηση των θανάτων από "εργατικά στυχήματα".

Οι ολυμπιακοί αγώνες αποτελούν μια κερδοφόρα επιχείρηση με τεράστια έσοδα για τα σπροντικά και τις πολυεθνικές (εργαλάβοι, χαρηνγοί, εταιρίες, κλπ) ενώ μετα το πέρας τους, θα επιφέρουν την αύξηση των φόρων και της ανεργίας.

ΜΙΖΕΣ ΝΤΟΠΑ ΚΑΙ ΜΠΕΤΟΝ ΑΥΤΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΙΔΕΩΔΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ

*πρωτοβουλία αναρχικών
ενάντια στην ολυμπιάδα
για επικοινωνία:
anarchy_dream@yahoo.gr*

**καταστολή
έλεγχος-κάμερες παντού**

**βαρυνά φορολογία - άχρηστα έργα
αύξηση κόστους ζωής**

αντιπρομοκρατική εκστρατεία

**εμπορευματοποίηση και αποστέρωση δημόσιων χώρων
σκούπα σε αστέγους, μετανάστες, τοξικομανείς, μικροπωλητές ...**

εργατικά "ατυχήματα"

ενιατικοποίηση εκμετάλλευσης

μεγαλοεργολάβοι, πολυεθνικές, χορηγοί

καλλιέργεια εθνικής ενότητας - ομοψυχίας

απαγόρευση διαδηλώσεων - απεργιών

2004 ΛΟΓΟΙ

ΝΑ ΑΝΤΙΣΤΑΘΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ

Οι Tommy Smith και John Carlos, 1ος και 3ος νικητές του σπριντ των 200 μέτρων στους ολυμπιακούς του '68 διαπραττούν "αντιαμερικανικές" πράξεις. Οι βέβαια χωρίς τίμημα. Τα μεταλλικά τους σκευαζόμενα διακινούνται από το ολυμπιακό χωριό, αποκλειστικά από διεθνείς διοργανώσεις και την εθνική ομάδα των ΗΠΑ. Χάρως υπάρχει μόνο για συμφετοζόμενους αθλητές. Και ενώ κάποιοι διακρίνουν στο σκουαμ του εθνικού οίκου της πατρίδας τους, κάποιοι σπώνουν τη γραμμή τους διαμορφωμένοι για την καταπίεση που αυτή σκεπεί εις βάρος των αλλοθελών πολιτών της.

Παρασκευή 5/12

Συγκέντρωση - Μικροφωνική 18,00 Πλ.Ολγας

Σάββατο 6/12

Συναυλία 21,00 Παράρτημα (Κορίνθου και Αράτου)

ΑΥΤΟΝΟΜΟ ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ ΣΤΕΚΙ ΠΑΤΡΑΣ

1-3 ΜΑΡΤΗ ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΕΡΓΑΤΙΚΑ "ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ"

ΠΡΟΣΟΧΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ!

ΝΑ ΙΣΧΙΣΕΙ Η ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ

1-3 ΜΑΡΤΗ ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

28 ΝΕΚΡΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ

ΠΡΟΣΟΧΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ!

2004 2004 2004 2004

ΑΘΗΝΑ 2004

ΥΓΙΑ ΠΑΛΑΕΣ ΨΑΧΝΕΤΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

ΟΡΙΣΤΕ ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΣΑΣ!

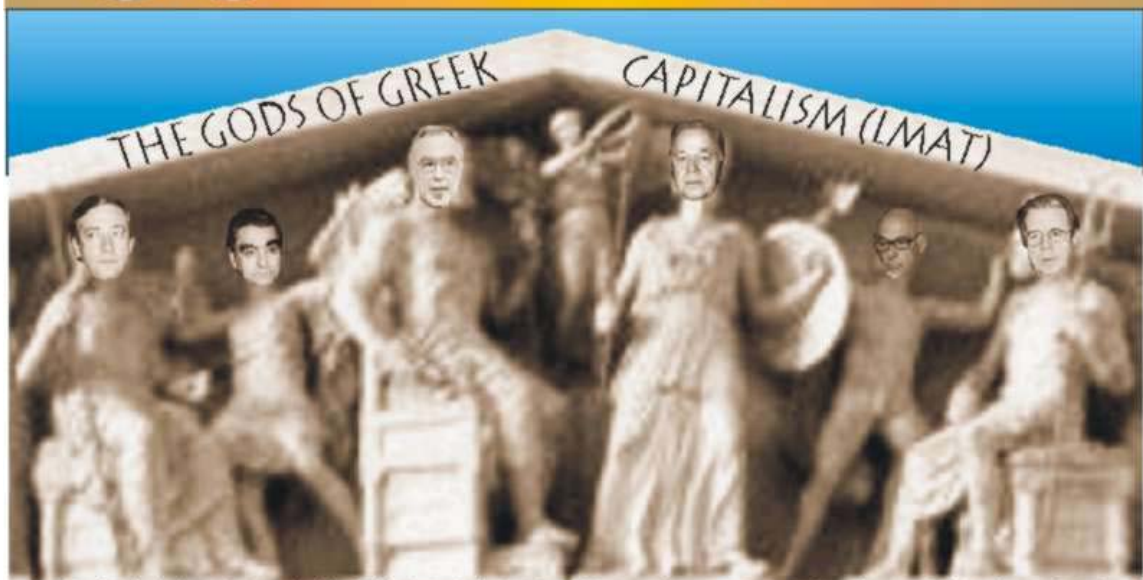
VIRUS

ΟΤΑΝ ΓΥΡΩ ΣΟΥ ΧΟΡΕΥΟΥΝΕ ΤΑ ΔΙΣ ΕΙΝΑΙ ΤΡΑΓΙΚΟ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΕΒΕΛΟΝΤΗΣ!

virue.ath@lycos.com

SEXY CAPITALISTIC GAMES
ATHENS 2004

LATSIS-VARDIS-KOKALIS-BOBOLAS-LABRAKIS-AGELOPULOS

LATSIS: GOD OF PANOTOKI AND NOMIMI KLOPI

VARDIS: GOD OF LADOMA AND DIPLOPROSOPIA

KOKALIS: SON OF PASOK AND STASI, GOD OF THE GREEN SUN

BOBOLAS: GOD OF KAKOTECNIA

LABRAKIS: GOD OF DIAPLOKI

AGELOPULOS: GOD OF REMULA AND ARPACTI

NO PLACE IS BETTER THAN HOME

L'INTERSIDERALE
Η ΔΙΑΣΤΡΙΚΗ
Ζωολυμπιακό Δίκτυο

<http://intersiderale.collectifs.net>

intersiderale@mail.gr

Ζωολυμπιακό > ΚΑΤΑ

ΤΑ ΟΜΟΡΦΑ ΣΤΑΔΙΑ
ΟΜΟΡΦΑ ΚΑΙΓΟΝΤΑΙ

ΕΒΕΛΟΝΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΤΟΥ 2004

**ΟΙ ΝΑΖΙ ΤΗ ΜΕΤΕΦΕΡΑΝ
ΠΡΩΤΟΙ...**

**...ΚΑΙ ΚΑΠΟΙΟΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ
ΑΚΟΜΗ!**

**Η ΛΑΜΠΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ
ΚΑΘΙΕΡΩΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΑΖΙ**

**ΜΕ ΤΗ ΔΑΔΑ ΘΑ ΚΑΨΟΥΜΕ ΤΗ
ΜΕΓΑΛΗ ΣΑΣ ΓΙΟΡΤΗ!**

**...Η ΛΑΪΚΗ
ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ
ΓΙΝΕΤΑΙ
ΚΑΘΗΚΟΝ!**

**ΟΤΑΝ ΤΑ
ΝΑΖΙΣΤΙΚΑ
ΕΘΙΜΑ
ΑΝΑΒΙΩΝΟΥΝ...**

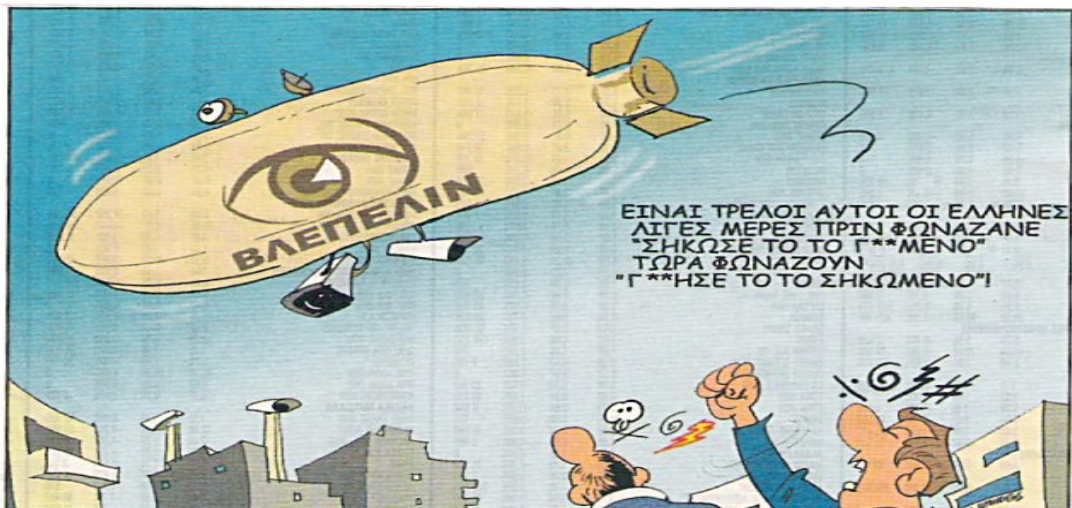

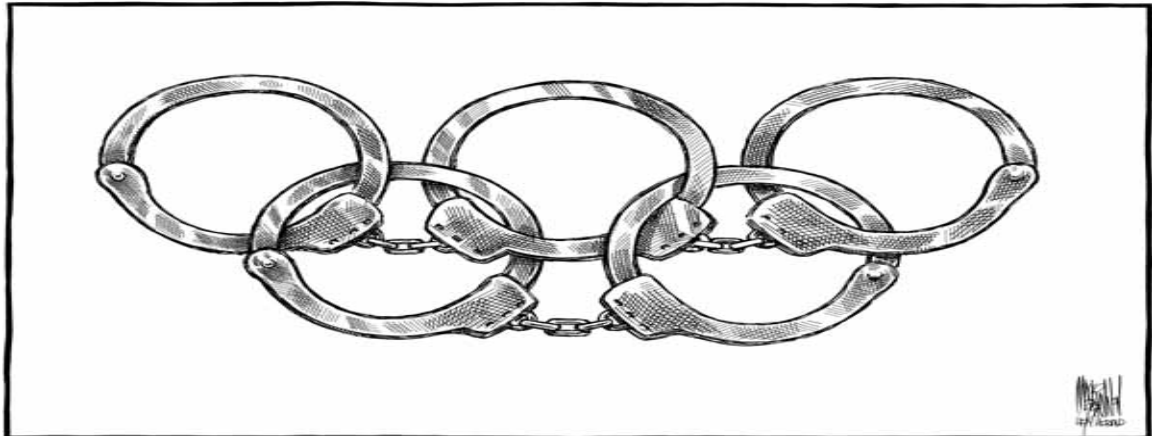
**ΔΕΚΑΔΕΣ ΝΕΚΡΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ
ΣΤΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ**

**ΟΧΙ ΑΛΛΟ ΔΑΙΜΑ ΕΡΓΑΤΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΤΩΝ
ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΩΝ**

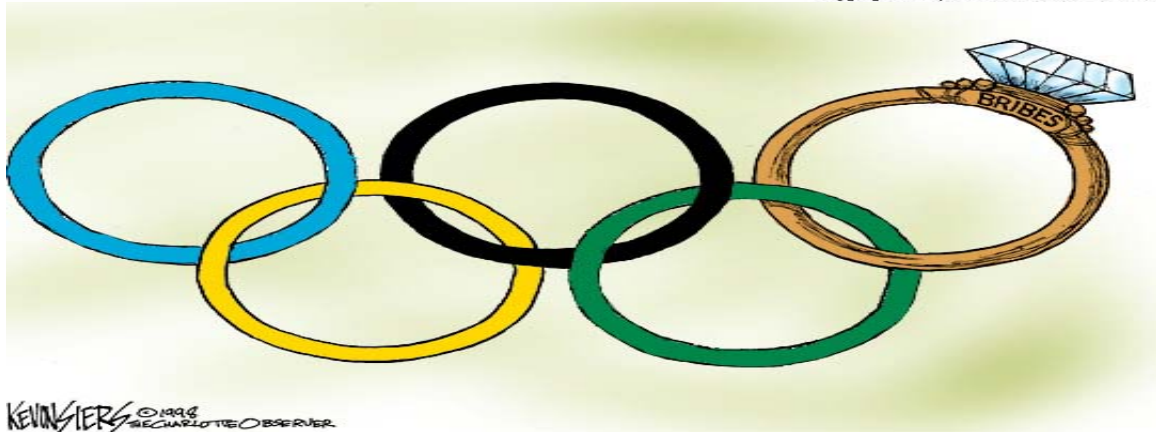
**ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΔΟΛΟΦΟΝΕΙ
Η ΣΙΩΠΗ ΕΙΝΑΙ
ΣΥΝΕΝΟΧΗ**

ΟΧΙΟΥΣ

Copyright 1999, The Halifax Herald Limited

KEVIN IERS © 1998
THE CHARLOTTE OBSERVER

